

H U N G A R I A N
BASIC COURSE

VOLUME V
Lessons 49-64

July 1964
Revised May 1983

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

PREFACE

The Hungarian Basic Course was originally developed in 1968. The materials in this volume were revised to bring them into agreement with the requirements of the defense security agencies, as well as with the requirements of the language-teaching methods now used at the Defense Language Institute, Foreign Language Center, to comply with the ultimate goal of PSI approach.

Primary changes were made in sequencing grammar. Frequency of usage and difficulty of acquisition were balanced in accordance with student needs. Grammar notes, such as explanations and examples, were rewritten to accommodate English-speaking students. Exercises were extended and diversified. Parts of lessons were rearranged to match the following study sequence:

1. Part One: Introduction (to be used in an informal "warming-up" activity, prior to the introduction of grammar).
2. Part Two: Grammar.
3. Part Three: Vocabulary.
4. Part Four: Dialogue, supplemented with Cartoons, Illustrations, and a Suggested English Translation of the Dialogue.
5. Part Five: Homework.
6. Part Six: Exercises.
7. Part seven: Narrative, supplemented with a Suggested Translation Translation.
8. Part Eight: Conversation (a new part introduced in this volume).

Each lesson is recorded on cassette tapes.

The following sequence of instruction is suggested:

1. Second afternoon hour: Introduction of the Grammar of the lesson, to include some practice exercises. (Parts One and Two.)
2. Third (last) afternoon hour: Introduction of the Vocabulary and the Dialogue. (Parts Three and Four.) Explanation of the Homework assignment. (Part Five.)
3. Homework accomplished by the student at his own pace, in study hall or at his dwelling place. A study period of approximately two or three hours is considered adequate.
4. First morning hour: Short "warming-up" period, followed by recitation of and/or conversation about the Dialogue, in a contextual and personalized setting, and closed out by a Vocabulary Quiz.

5. Second morning hour: Extensive structural drill exercises, stressing quick responses. (Part Six.)

6. Third (last) morning hour: Transcription exercises, translation of the Narrative or of news items, and/or individual preparation for the following (Conversation) hour. (Parts Seven and Eight.)

7. First afternoon hour: Individual Conversation, in contextual setting for individualization and functional use. Students not actually conversing continue transcription and/or translation exercises begun in the previous hour.

CONTENTS

PREFACE.....	ii
Lesson 49 <u>Doktor úr, segítsen rajtam!</u>	1
Grammatical Structure: the Imperative Mood, Indefinite Form, Singular: <u>-jak, -jek; -jon,</u> <u>-jen, -jön.</u>	
Lesson 50 <u>A sarkon forduljanak balra!</u>	21
Grammatical Structure: the Imperative Mood, Indefinite Form, Plural: <u>-junk, -jünk; -janak,</u> <u>-jenek.</u>	
Lesson 51 <u>Lassan nyomja le a gázpedált!</u>	39
Grammatical Structure: the Imperative Mood, Definite Form, Singular: <u>-jam, -jem; -ja, -je.</u>	
Lesson 52 <u>Maguk most ne ismételjék a párbeszédet,</u> <u>hanem csak figyeljenek!</u>	55
Grammatical Structure: the Imperative Mood, Definite Form, Plural: <u>-juk, -jük; -ják, -jék</u> and The Review of Personal Endings Which Follow The Imperative Sign j.	
Lesson 53 <u>Én se fogok többet gyorsan vezetni.</u>	73
Grammatical Structure: the Subjunctive and The Auxiliary Verbs <u>akar, tud, szeret, fog.</u>	
Lesson 54 <u>Szóról-szóra kell tudni a párbeszédet.</u>	93
Grammatical Structure: the Idea "to need," "to have to do..." The Idea of Completion of an Action (The Verbal Prefix <u>meg-</u>).	
Lesson 55 <u>Ne beszéljen olyan hangosan!</u>	109
Grammatical Structure: Adverbs	
Lesson 56 <u>Az egyik olyan, mint a másik.</u>	127
Grammatical Structure: the Comparison of Attributes, Actions, and Quantitative Terms.	
Lesson 57 <u>An enyém nem olyan szép, mint a magáé.</u>	143
Grammatical Structure: Possessive Pronouns and The Suffix <u>-é.</u>	

Lesson 58	<u>Magyarország kisebb, mint Kalifornia</u>	161
	Grammatical Structure: Comparison of Adjectives	
Lesson 59	<u>Nem szabad, de jólesik</u>	177
	Grammatical Structure: Peculiar Constructions and Usage of the Verbs: <u>tetszik</u> , <u>ízlik</u> , <u>illik</u> , <u>jólesik</u> .	
Lesson 60	<u>Szegény Tóth semmit se csinálhat</u>	195
	Grammatical Structure: Verbs Expressing Possibility	
Lesson 61	<u>Vagy Szabónak van igaza, vagy Kovácsnak</u>	211
	Grammatical Structure: Coordinating Sentences Using Correlative Negative Conjunctions Disjunctive (Alternative) Sentences	
Lesson 62	<u>A főnök azt mondta, hogy jöjjenek ide</u>	227
	Grammatical Structure: Indirect Quotation of Desires	
Lesson 63	<u>Megkérdezték, hogy ismerem-e</u>	247
	Grammatical Structure: the Indirect Quote of Question and the Interrogative Suffix <u>-e</u> .	
Lesson 64	<u>Ha tud várni estig, elmegyek</u>	263
	Grammatical Structure: Adverbs of Time and The Conjunction <u>ha</u> .	

A Dunakanyar

LESSON 49

PART ONE

INTRODUCTION

Bevezetés

Section 1

megír, levetkőzik, mindjárt, megvizsgál, dolga van, elmond,
sokat (fáj a fejem), szédül, megtud, mozog, fázik, tart (sokáig),
sétál fel és alá, kicsit (sétál), alkohol, lépés, Jaj!, Istenem!,
cigar pattázik, sajnálom

Section 2

Nem érek.

Írjak? Igen. Írjon!

Nem olvasok.

Olvassak? Igen. Olvasson!

Keressék.

Ne keressék? Ne keressen!

Küsszök.

Ne küsszök? Ne küsszon!

Nem adok.

Adjak? Igen. Adjon!

Nem segítek.

Segítsek? Igen. Segítsen!

Nem fordítok.

Fordítsak? Igen. Fordítson!

Nevetek.

Ne nevéssen! Jó, nem nevetek.

Nem futok.

Fussak? Fusson!

Nem öntök.

Öntsek? Igen. Öntsön!

Nem fekszik.

Feküdjön? Igen. Feküdjön!

Húz.

Ne húzzon! Ne húzzak? Ne!

Főz.

Ne főzzön! Ne főzzek? Ne!

Megyek.

Ne menjek? Ne menjen!

Eszik.

Egyen? Igen. Egyen!

Iszok.

Igyak? Igen. Igyon.

Hisz.

Ne higgyen! Jó. Nem hiszek.

Veszek.

Ne vegyen! Ne vegyek? Ne!

Fütyülök.

Fütyüljek? Ne fütyüljön!

Nem énekelek.

Énekeljek? Igen. Énekeljen!

NyelvtanImperative Mood I

The Indefinite Form, Singular

1. In Hungarian, as in English, the imperative mood is used to express commands (orders) and to give instructions. As all verbal conjugation forms, it also has a definite and an indefinite form.

2. Both forms contain the imperative sign-j, which is attached directly to the root. It is to this sign that the respective personal markers of the two conjugations are added. In the indefinite conjugation, the resulting singular suffixes are as follows:

	<u>Back Vowel</u>	<u>Front Vowel</u>
1st Person	-jak	-jek
2nd & 3rd Person	-jon	-jen, -jön

<u>Present Tense Indicative</u>		<u>Imperative</u>	
írok.	I am writing.	írjak?	Should I write?
(Maga) ír.	You are writing.	írjon!	Write!
(Ő) ír.	He is writing.	Ő írjon!	He should write!
ülök.	I am sitting.	üljek?	Should I sit?
(Maga) ül.	You are sitting.	üljön!	Sit!
(Ő) ül.	He is sitting.	Ő üljön!	He should sit!
Felelek.	I am answering.	Feleljek?	Should I answer?
(Maga) felel.	You are answering.	Feleljen!	Answer
(Ő) felel.	He is answering.	Ő feleljen!	He should answer!

3. Assimilated Forms:

a. Complete assimilation (in speech and writing)

(1) In the case of verbal roots ending on -s, -sz, or -z, the imperative sign-j assimilates to the end consonant, e.g., mos + -jon becomes mosson; főz + -jön becomes főzzön.

<u>Present Tense Indicative</u>		<u>Imperative</u>	
Mosok.	I am washing.	Mossak?	Should I wash?
Mos.	You are washing.	Mosson!	Wash!
Ő mos.	He is washing.	Ő mosson!	He must wash!
Főzők.	I am cooking.	Főzzek?	Should I cook?
Főz.	You are cooking.	Főzzön!	Cook!
Ő főz.	He is cooking.	Ő főzzön!	He must cook!
Úszok.	I am swimming.	Ússzak?	Should I swim?
Úszik.	You are swimming.	Ússzon!	Swim!
Ő úszik.	He is swimming.	Ő ússzon!	He must swim!

(2) In the case of verbal roots ending in -t preceded by a vowel (except long front vowels), the -t becomes -s. It is this -s with which the imperative sign -j assimilates, e.g.; hallgát + -jon becomes hallgas + -son, hallgasson.

Hallgatok.	I am silent.	Hallgassak?	Should I be silent?
Hallgat.	You are silent.	Hallgasson!	Be silent!
Ő hallgat.	He is silent.	Ő hallgasson!	He should be silent!

(3) In verbal roots ending in a long front vowel plus -t, or a consonant other than -s, -sz, -z plus -t, the imperative sign -j assimilates into a-s, e.g., épít + -jen becomes épít + -sen, építsen.

Tanítok.	I am teaching.	Tanítsak?*	Should I teach?
Tanít.	You are teaching.	Tanítson!	Teach!
Ő tanít.	He is teaching.	Ő tanítson!	He should teach!
Jelentek.	I report.	Jelentsek?*	Should I report?
Jelent.	You report.	Jelentsen!	Report!
Ő jelent.	He reports.	Ő jelentsen!	He should report!

* Pronounce: "taníccsak, jelencsek"

(4) In verbal roots ending in -st, -szt, the -t is omitted in the imperative mood, e.g., fest in the imperative is fest - -t + -jen; fes + -jen becomes fessen.

Festek.	I paint.	Fessek?	Should I paint?
Fest.	You paint.	Fessen!	Paint!
Ő fest.	He paints.	Ő fessen!	He should paint!
Választok.	I choose.	Válasszak?	Should I choose?
Választ.	You choose.	Válasszon!	Choose!
Ő választ.	He chooses.	Ő válasszon!	He should choose!

b. Partial assimilation, i.e., in speech only, occurs in verbs ending on -d, -gy, -l, -n.

Writing

Üljön!
Köszönjön!
Adjon!
Hagyjon!

Speech

Üjjön!
Köszönnyön!
Aggyon!
Haggyon!

4. The imperative of verbs with prefixes

a. When the action is stressed, the position of the prefix depends on whether the speaker is requesting or giving commands (orders) or instructions:

Question

Felálljak?
Should I stand up?

Ő is felálljon?
Should he also stand up?

Command (Answer)

Igen. Álljon fel!
Yes. Stand up!

Igen. Ő is álljon fel!
Yes. He should also stand up!

b. In imperative constructions where something other than the action is stressed, the prefix always follows the verb.

Command: Álljon fel!
Stand up!

Question

Én álljak fel?
Should I (You want me to)
stand up?

Ő álljon fel?
Should he (You want him to)
stand up?

Answer

Igen. Maga álljon fel!
Yes. You stand up!

Nem. Nem ő, hanem maga álljon
fel!
No. (It is) not he, but you (who)
should stand up.

5. Irregular verbs

Eszik.	Egyen!	Eat!	Alszik.	Aludjon!	Sleep!
Iszik.	Igyon!	Drink!	Fekszik.	Feküdjön!	Lie (down)!
Visz.	Vigyen!	Take/Carry!	Jön.	Jöjjön!	Come!
Vesz.	Vegyen!	Take/Buy!	Megy.	Menjen!	Go!
Tesz.	Tegyen!	Put/Place!	Lesz.	Legyen!	Become!
Hisz.	Higgyen!	Believe!	Van.	Legyen!	Be!

6. The function of the personal marker in the imperative suffixes:

At the time the concept of the verbal suffix was first introduced earlier in the course, it was pointed out that the personal marker component of that suffix identifies the person performing the action (i.e., Én eszem. Ő becsukta az ablakot, etc.)

In the imperative mood, this rule needs to be qualified somewhat, for here the personal marker is used to identify the person of whom the action is requested. In other words, giving a command requires at least two actors: one who gives it, and one who receives it. (i.e., when I tell you: "Üljön le!", I am requesting that you sit down.) In simple sentences where the "giver" of the command is singular, these two actors can never be one and the same person. It is for this reason, that the first person singular form of the imperative is not used to express commands in simple sentences.

Note that the statement "I should sit down" is not a command, therefore it does not warrant the use of the imperative in Hungarian. (The construction conveying that meaning will be discussed at a later time.)

KÖZMONDÁSOK : (PROVERBS)

1. Nem lehet, hogy a kecske is jóllakjon és a káposzta is megmaradjon.

You can't have your cake and eat it too.

2. Minden szentnek maga felé hajlik a keze.

Charity begins at home.

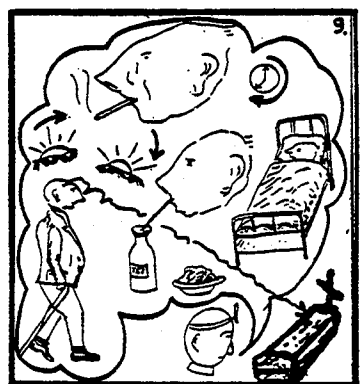
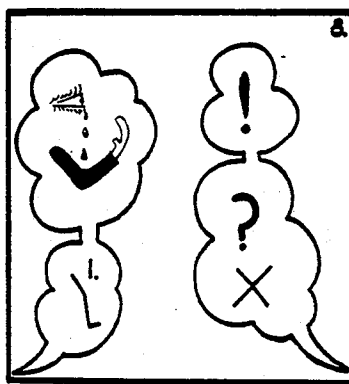
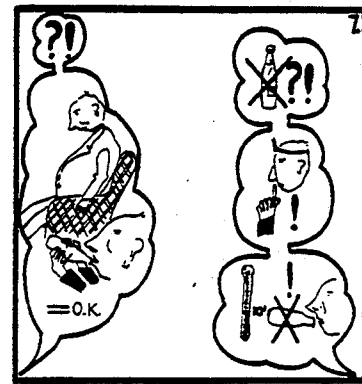
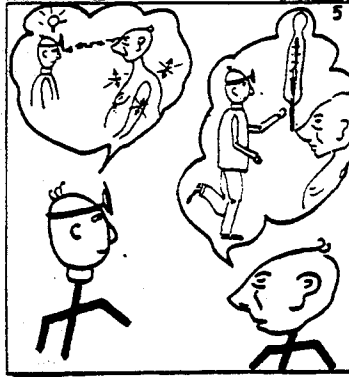
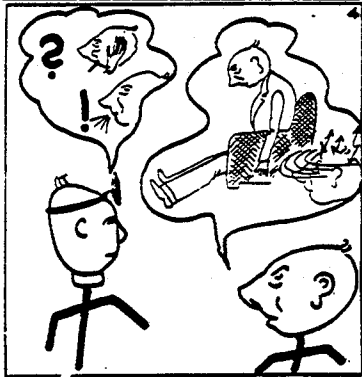
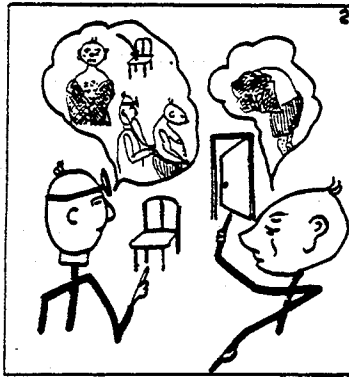
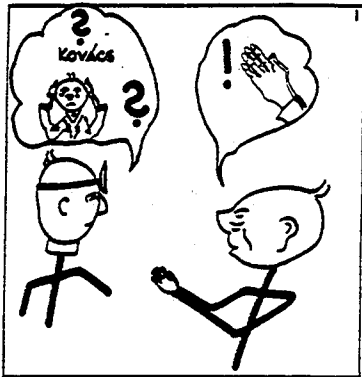
3. Nevezzük nevén a gyermeket.

Let's call a spade a spade.

PART THREE
VOCABULARYSzavak

1. alkohol	alcohol, liquor
2. amiben	in which
3. cigarettázik, cigarettázni	smoke a cigarette, to
4. (valakinek) dolga van	(somebody) is busy
5. egy kicsit	a little
6. elmond (valamit), elmondani	tell (something), to
7. év	year
8. fázik, fázni	be cold, to
9. fordít, fordítani	translate, turn, to
10. fel és alá	up and down, back and forth
11. Hát még mit nem?	What do you take one for?
12. húz, -ni	pull, to
13. Istenem!	My God!
14. jaj	ouch
15. köhög, -ni	cough, to
16. lépés	step
17. megálló	stop (bus, etc.)
18. megint	again
19. megtud, -ni	find out, to
20. megvizsgál, -ni	examine, to
21. még	yet, still
22. mozog, -ni	move, to
23. Na!	Well!
24. Nahát!	Well!
25. Sajnálom.	I am sorry.
26. Sokat fáj a fejem.	I often have a headache.
27. szédül, -ni	feel dizzy, to
28. szigorú	strict, severe
29. tart (sokáig), tartani	last (for a long time), to
30. üzlet	shop, store, deal, business

Dialogue

PárbeszédDoktor úr, segítsen rajtam!

Személyek: Az orvos és Kovács

- Az orvos: Na mi van, Kovács úr? Már megint itt van? Beteg?
- Vetkőzzön le, aztán üljön le erre a székre! Mindjárt megvizsgálom.
- Nekem mindegy. De siessen, mert sok dolgom van!
- Nahát mi a baj? Mondjon el mindent!
- Mindjárt megtudjuk, hogy mi a baj. Nézzen a szemembe és ne mozogjon!
- Mindjárt készen leszünk, Kovács úr. Na, most álljon fel és sétáljon egy kicsit fel és alá!
- Hát még mit nem? Azért fáradt, mert iszik. Ne igyon, és akkor semmi baja sem lesz!
- Sajnálom, Kovács úr, de ez csak az első lépés.
- Ne cigarettázzon! Aludjon sokat! Reggel és este sétáljon! Igyon sok tejet és egyen sokat!
- 1 Kovács: Nagyon beteg vagyok, doktor úr. Segítsen rajtam!
- 2 Hol vetkőzzek le? Itt, vagy a másik szobában?
- 3 Rögtön készen leszek.
- 4 Mindig fáradt vagyok. Sokat fáj a fejem és szédülök.
- 5 Siessen, doktor úr, mert fázok!
- 6 Adjon valami jó orvosságot, doktor úr! Valamit, amiben egy kis alkohol is van.
- 7 Ne igyak?! Ne mondjon ilyet, doktor úr! Most is azért fázok, mert ma még nem ittam!
- 8 Jaj Istenem! Mit ne csináljak még?
- 9 Ne cigarettázzak? Aludjak sokat? Hát akkor mikor éljek? Reggel és este sétáljak? Aztán még tejet igyak? Hát élet ez?! Ebbe én belehalok!

Suggested Translation

Doctor, help me!

Persons: The physician and Kovacs.

<u>Physician:</u> What is it, Mr. Kovacs? You are here again? Are you sick?	1	<u>Kovacs:</u> I am very sick, doctor. Help me!
Undress and sit on this chair! I'll examine you.	2	Where should I undress? Here or in the other room?
It's all the same to me. But hurry, I am very busy.	3	I'll be ready in a jiffy.
Well, what's the trouble? Tell me everything.	4	I am always tired. I often have a headache and I'm dizzy.
We'll know right away what the trouble is. Look into my eyes and don't move.	5	Hurry, doctor, I am cold.
We'll be done right away, Mr. Kovacs. Stand up now, and walk a bit back and forth.	6	Give me some good medicine, doctor. Something which contains some alcohol.
And what else! You are tired, Mr. Kovacs because you drink. Don't drink and you'll be O.K.	7	I shouldn't drink. Don't say such things, doctor. I am cold now because I had noth- ing to drink today (yet).
I am sorry Mr. Kovacs, but this is only the first step.	8	Oh, my God! What else am I not supposed to do?
Don't smoke. Rest a lot! Take a walk in the morning and in the evening! Drink a lot of milk and eat well!	9	Shouldn't I smoke? Should I rest a lot? Well, when should I live then? I should go for a walk in the morning and in the evening? After that I should drink milk? What kind of life is this? This is going to kill me!

Írásbeli házi feladat1. Based on Basic Situations, Series B-1.

Most már ne szaladjon az autóbusz után, Kovács úr, mert az autóbusz már elment! Menjen az autóbuszmeqállóhoz, és várjon! Ne legyen mérges! Ha jön az autóbusz, szálljon fel! Az autóbuszon ne álljon, hanem üljön le! A városban csak akkor szálljon le, ha megáll az autóbusz! A városban ne menjen be az üzletekbe és ne vegyen semmit, hanem siessen az irodájába, mert már késő van!

Feleljen a következő kérdésekre:

1. Mit ne csináljon Kovács úr?
  2. Miért ne szaladjon?
  3. Hova menjen?
  4. Mit csináljon ott?
  5. Mérges legyen Kovács úr?
  6. Mit csináljon, ha jön az autóbusz?
  7. Mikor szálljon fel az autóbuszra?
  8. Álljon az autóbuszon?
  9. Mikor szálljon le a városban?
  10. Hova ne menjen be a városban?
  11. Vegyen valamit az üzletekben?
  12. Hova siessen?
  13. Miért siessen?
2. Rewrite the above story in first person singular question form, as if you were Mr. Kovács.

PART SIX
EXERCISESGyakorlatokSection 1

Ki beteg?
Mit csináljon az orvos?
Az orvos segítsen?
Ki segítsen?
Én segítsek?

Én ne segítsek?

Kovács úr beteg.
Segítsen rajta az orvos!
Igen, az orvos segítsen!
Az orvos segítsen!
Ne maga, hanem az orvos
segítsen!
Maga ne segítsen!

Kovácsra segítsen az orvos?

Kin segítsen?
Rajta segítsen a doktor?

Magán segítsen?

Igen. Kovácsra segítsen
az orvos!
Kovácsra segítsen!
Igen. Rajta segítsen a
doktor!
Ne rajtam, hanem rajta
segítsen!

Kovács mit csináljon?
Ki vetkőzzön le?
Hol vetkőzzön le?
Levetkőzzön?
Én vetkőzzek le?
Siessen és vetkőzzön le?

Kovács vetkőzzön le!
Kovács vetkőzzön le!
Az orvosnál vetkőzzön le!
Igen. Vetkőzzön le!
Ne maga vetkőzzön le, hanem ő.
Igen. Siessen és vetkőzzön le.

Maga siessen?
Mit csináljon Kovács?
Miért siessen Kovács?
Én most siessek?
Ki siessen?

Ne én siessek, hanem ő siessen!
Siessen Kovács!
Mert az orvosnak sok dolga van.
Nem. Maga most ne siessen!
Kovács siessen!

Aztán mit csináljon Kovács?
Mire üljön le?
Melyik székre üljön le?
Ki üljön le arra a székre?
Maga üljön le?
Én üljek le?
Leüljek?

Aztán üljön le Kovács!
Egy székre üljön le!
Erre a székre üljön le!
Ő üljön le arra a székre!
Ne én, hanem Kovács üljön le!
Ne maga, hanem ő üljön le!
Ne üljön le!

Mit mondjon el a beteg?
Mit csináljon?
Ki mondjon el mindent?
Én mondjak el mindent?

Maga mondjon el mindent?

Kinek mondjon el mindent?

Kire nézzen Kovács?
Hova nézzen?
Maga kire nézzen?
Mit csináljon?
Kovács kire nézzen?

Mozogjon Kovács?

Ki ne mozogjon?
Mit ne csináljon?
Én se mozogjak?

Mit adjon az orvos a betegnek?
Magának adjon orvosságot?

Én adjak orvosságot?

Mit csináljon a doktor?

Most mit csináljon Kovács?
Hol sétáljon?
Hogyan sétáljon?
Maga sétáljon?

Sokat sétáljon fel és alá?

Igyon alkoholt a beteg?
Ki ne igyon alkoholt?
Mit ne igyon?
Tejet ne igyon?

Maga igyon tejet?

Mit igyon Kovács?
Miért ne igyon bort?
A beteg ne igyon alkoholt?
Maga ne igyon alkoholt?

Mindent mondjon el!
Mondjon el mindent!
A beteg mondjon el mindent!
Ne maga, hanem ő mondjon el mindent!
Ne én, hanem ő mondjon el mindent!
Az orvosnak mondjon el mindent!

Az orvosra nézzen Kovács!
A doktor szemébe nézzen!
Én a tanárra nézsek!
Nézzek a tanárra!
Kovács az orvosra nézzen!

Ne mozogjon, hanem nézzen az orvosra!
Kovács ne mozogjon!
Ne mozogjon!
Maga se mozogjon!

Orvosságot adjon az orvos a betegnek!
Ne nekem adjon, hanem a betegnek adjon!
Ne maga adjon, hanem az orvos adjon!
Adjon valami jó orvosságot!

Most sétáljon Kovács!
A szobában sétáljon!
Fel és alá sétáljon!
Ne én sétáljak, hanem ő sétáljon!
Ne sokat, csak egy kicsit sétáljon fel és alá!

Ne igyon alkoholt a beteg!
A beteg ne igyon alkoholt!
Alkoholt ne igyon!
Ne tejet, hanem alkoholt ne igyon!
Ne én igyak, hanem Kovács igyon!
Tejet igyon!
Mert beteg.
Ne. A beteg ne igyon alkoholt!
Ne én ne igyak, hanem Kovács ne igyon!

Cigarettezzon a beteg?
 Ki ne cigarettezzon?
 Mit ne csináljon a beteg?
 Cigarettezzak az osztályban?
 Mit ne csináljak?

Ne cigarettezzon a beteg!
 A beteg ember ne cigarettezzon!
 Ne cigarettezzon a beteg!
 Ne cigarettezzon az osztályban!
 Ne cigarettezzon!

Igyon és egyen valamit Kovács?
 Ki egyen sokat?
 Hol egyen?
 Maga egyen otthon?

Igen. Igyon sok tejet és
 egyen sokat!
 Kovács egyen sokat!
 Otthon egyen!
 Ne én, hanem Kovács egyen
 otthon!

Az orvos szigorú legyen a
 beteghez?
 A doktor legyen szigorú?
 Kihez legyen szigorú?
 Magához legyen szigorú?

Igen. Az orvos szigorú legyen
 a beteghez.
 Igen. A doktor legyen szigorú!
 A beteghez legyen szigorú!
 Ne hozzám, hanem a beteghez
 legyen szigorú!

Felöltözzön Kovács?
 Ki öltözzön fel?
 Maga öltözzön fel?
 Szabó ne öltözzön fel?

Igen. Öltözzön fel!
 Kovács öltözzön fel!
 Ne én öltözzek fel, hanem
 Kovács!
 De igen, Szabó is öltözzön fel!

Section 2

A diák nem beszél.
 Beszéljen a diák?
 Ki beszéljen?
 Én beszéljek?

Hol beszéljen a diák?
 A tanár ne beszéljen?

Igen. Beszéljen!
 A diák beszéljen!
 Ne maga, hanem a diák beszél-
 jen!
 Az osztályban beszéljen!
 De igen. A tanár is beszél-
 jen!

A diák levelet ír.
 Írjon levelet a diák?
 Ki írjon levelet?
 Én írjak levelet?

Kinek írjon levelet a
 diák?
 A százados ne írjon levelet?

Igen. Írjon!
 A diák írjon levelet!
 Ne maga, hanem a diák írjon
 levelet!
 A barátjának írjon levelet a
 diák!
 De igen. A százados is írjon
 levelet!

A katona nem figyel.

Figyeljen a katona?

Ki figyeljen?

Én figyeljek?

Kire figyeljen a katona?

A civil ne figyeljen?

Igen. Figyeljen!

A katona figyeljen!

Ne maga, hanem a katona
figyeljen!

A tanárra figyeljen a katona!

De igen. A civil is figyeljen!

Rózsi elbúcsúzik.

Elbúcsúzzon Rózsi?

Ki búcsúzzon el?

Én búcsúzzak el?

Kitől búcsúzzon el Rózsi?

Péter ne búcsúzzon el?

Igen. Búcsúzzon el!

Rózsi búcsúzzon el!

Ne maga, hanem Rózsi búcsúzzon
el!

Mindenkitől búcsúzzon el Rózsi!

De igen. Péter is búcsúzzon
el!

Szabó felesége öltözködik.

Öltözködjön Szabó felesége?

Ki öltözködjön?

Én öltözködjek?

Mikor, öltözködjön Szabó
felesége?

Szabó ne öltözködjön?

Igen. Öltözködjön!

Szabó felesége öltözködjön!

Ne maga, hanem Szabó felesége
öltözködjön!

Most öltözködjön!

De igen. Szabó is öltözködjön!

Rózsi kávént önt.

Öntsön kávént Rózsi?

Ki öntsön kávént?

Én öntsek kávént?

Kinek öntsön kávént Rózsi?

Mari ne öntsön kávént?

Igen. Öntsön!

Rózsi öntsön kávént!

Ne maga, hanem Rózsi öntsön
kávént!

Péternek öntsön!

De igen. Mari is öntsön
kávént!

Kovács nem iszik bort.

Igyon bort Kovács?

Ki igyon bort?

Én igyak bort?

Miből igyon bort Kovács?

Szabó ne igyon bort?

Igen. Igyon!

Kovács igyon bort!

Ne maga, hanem Kovács igyon
bort!

Pohárból igyon!

De igen. Szabó is igyon bort!

Történet

Kovács nagyon beteg. Elmegy az orvoshoz.

Kovács beszél: "Nagyon beteg vagyok doktor úr! Segítsen rajtam! Mindig fáj a fejem és szédülök. Kérem vizsgáljon meg! Adjon valami jó orvosságot, amiben van egy kis alkohol is!"

Most az orvos beszél: "Menjen át a másik szobába és vetkőzzön le, Kovács úr! Siessen, mert sok dolgom van! Jó. Már itt is van! Üljön le erre a székre! Rögtön megvizsgálom.

Nézzen a szemembe és ne mozogjon! Mindjárt készen leszünk. Már nem tart sokáig! Most álljon fel és sétáljon fel és alá egy kicsit!

Nahát, Kovács úr, maga azért beteg, mert sokat iszik. Ne igyon alkoholt és akkor semmi baja sem lesz! De ez csak az első lépés! Ne is cigarettázzon! Aludjon sokat! Reggel és este sétáljon! Igyon sok tejet és egyen sokat!

Most pedig öltözzön fel és menjen haza!"

Kovács: "Ne igyak bort? Igyak sok tejet? Ne vicceljen kérem doktor úr! Húsz éve nem ittam se tejet, se vizet! Jaj Istenem! Még mit ne csináljak? Ne cigarettázzak? Aludjak sokat? Ne legyen olyan szigorú hozzám!"

PART SEVEN
NARRATIVESuggested Translation

Kovacs is very ill. He is going to see the doctor. He says: "Doctor I am very ill! Help me! I always have a headache and I am dizzy. Please examine me. Give me some good medicine that contains a little alcohol!"

Now the doctor says: "Go to the other room and undress, Mr. Kovacs. Hurry please, because I am very busy. O.K. Here you are. Sit on this chair. I'll examine you right away. Look into my eyes and don't move! We'll be done soon. It won't take long. Now stand up, and walk up and down!"

Well, Mr. Kovacs, you are ill because you drink too much. Don't drink alcoholic beverages and there will be nothing wrong with you. That's the first step! Don't smoke! Rest a lot. Go for a walk in the morning and in the evening! Drink a lot of milk and eat well!"

And now get dressed and go home!

Kovacs : "I shouldn't drink wine? And drink a lot of milk? You must be kidding, doctor. I have drunk no milk or water in twenty years. Oh, my God! What else should I do? Not smoke? Sleep a lot? Don't be so strict with me!"

PART EIGHT
CONVERSATIONBeszélgetés

- Ki beteg? Kovács beteg.
- Nagyon beteg? Igen. Nagyon beteg.
- Hova megy el Kovács? Az orvoshoz megy el.
- Mit mond Kovács az orvosnak? "Nagyon beteg vagyok doktor úr! Segítsen rajtam!" - mondja Kovács.
- Mit mond még Kovács az orvosnak? "Mindig fáj a fejem és szédülök. Kérem vizsgáljon meg, adjon valami jó orvosságot, amiben egy kis alkohol is van!" - mondja Kovács.
- Mit mond az orvos Kovácsnak? "Menjen át a másik szobába és vetkőzzön le, Kovács úr!" - mondja az orvos.
- Miért siessen Kovács? Mert az orvosnak sok dolga van.
- Hova üljön le Kovács? Erre a székre üljön le!
- Mikor vizsgálja meg az orvos Kovácsot? Rögtön megvizsgálja az orvos Kovácsot.
- Hova nézzen Kovács? Az orvos szemébe nézzen Kovács!
- Mit mond az orvos? Mikor lesz készen? "Mindjárt készen leszünk. Már nem tart sokáig!" - mondja az orvos.
- Mit csináljon aztán Kovács? Álljon fel és sétáljon fel és alá egy kicsit!
- Mit mond az orvos, miért beteg Kovács? Kovács azért beteg, mert sokat iszik.
- Mit ne igyon Kovács? Alkoholt ne igyon Kovács.
- Beteg lesz Kovács, ha nem iszik alkoholt? Nem. Ha Kovács nem iszik alkoholt, akkor semmi baja sem lesz.
- Mi az első lépés? Az első lépés az, hogy Kovács ne igyon alkoholt.

Mit ne csináljon még Kovács?

Ne cigarettázzon, aludjon sokat! Reggel és este sétáljon!

Mit egyen és igyon?

Egyen sokat és igyon sok tejet!

Miután az orvos megvizsgálta Kovácsot, mit mondott neki?

Miután az orvos megvizsgálta Kovácsot, azt mondta neki, hogy most pedig öltözzön fel és menjen haza!

Mit kérdez most Kovács?

"Ne igyak bort? Igyak sok tejet?" - kérdezi Kovács.

A doktor viccel?

Nem. A doktor nem viccel.

Kovács azt gondolja, hogy az orvos viccel. Mit mond neki?

Azt mondja, hogy ne vicceljen!

Mit ivott Kovács?

Csak bort ivott Kovács.

Mit kérdez még Kovács?

"Mit ne csináljak még? Ne cigarettázzak? Aludjak sokat?"

A doktor szigorú Kovácshoz?

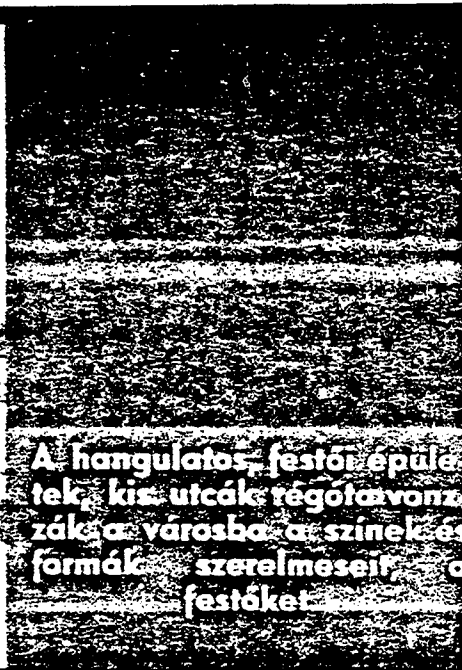
Igen. A doktor szigorú Kovács-hoz.

Mit kér Kovács a doktortól?

Azt kéri, hogy ne legyen hozzá olyan szigorú.

A Pilis felől, ún. Szentendrei Duna-ágban a főváros-
ból könnyen elérjük a sok tornyú, ódon hangulatú
kis várost, Szentendret.

A hangulatos, festői épüle-
tek, kis utcák régóta vonz-
zák a városba a színes és
formák szerelmeseit, a
festőket.

LESSON 50

PART ONE
INTRODUCTION

Bevezetés

Section 1

látogatóba megy, bocsánat, (mit) óhajt, főváros, eltéved,
Munkácsy Mihály utca, egyenesen, keresztutca, fordul (jobbra,
balra), következő, térkép, kereszteződés, komplikált, tényleg,
(úgy) hangzik, megkérdez, utcajelző tábla, másfél, kilométer(re),
gyalog, taxisofőr, kerülő út

Section 2

Leírjunk egy történetet?

Igen. Írjanak le egy
történetet!

Hívjunk rendőrt?

Igen. Hívjanak rendőrt!

Megismerjük valakit?

Igen. Ismerjenek meg valakit!

Megtanuljunk egy párbeszédet?

Igen. Tanuljanak meg egy pár-
beszédet!

Elénekeljük egy nótát?

Igen. Énekeljenek el egy
nótát!

Adjunk neki egy forintot?

Igen. Adjanak neki egy
forintot!

Elküldjük egy honvédet?

Igen. Küldjenek el egy hon-
védet!

Elolvassunk egy regényt?	Igen. Olvassanak el egy regényt!
Megmossunk egy autót?	Igen. Mossanak meg egy autót!
Megnézzünk egy filmet?	Igen. Nézzenek meg egy filmet!
Megkérdezzünk minden szót?	Igen. Kérdezzenek meg minden szót!
Főzzünk rizst?	Igen. Főzzenek rizst!
Eljátsszunk egy magyar nótát?	Igen. Játsszanak el egy magyar nótát!
Felakasszunk minden sapkát?	Igen. Akasszanak fel minden sapkát!
Eloltsunk egy lámpát?	Igen. Oltsanak el egy lámpát!
Szállítsunk lőszert?	Igen. Szállítsanak lőszert!
Felépítsünk egy házat?	Igen. Építsenek fel egy házat!
Öntsünk bort a poharakba?	Igen. Öntsenek bort a poharakba!
Kinyissunk egy ablakot?	Igen. Nyissanak ki egy ablakot!
Meghallgassunk egy diákot?	Igen. Hallgassanak meg egy diákot!
Mutassunk egy jó vendéglőt?	Igen. Mutassanak egy jó vendéglőt!
Kössünk nyakkendőt?	Igen. Kössenek nyakkendőt!
Igyunk egy csésze kávé?	Igen. Igyanak egy csésze kávé!
Együnk kolbászt?	Igen. Egyenek kolbászt!
Tegyünk fát a tűzre?	Igen. Tegyenek fát a tűzre!
Vegyünk egy új autót?	Igen. Vegyenek új autót!
Felvigyünk egy szekrényt az emeletre?	Igen. Vigyenek fel egy szekrényt az emeletre!

NyelvtanImperative Mood II

Indefinite Form, Plural

1. The same rules as in the singular regulate the addition of plural endings to the root. Note, however, that the back and front vowel verb categories each have only one set of suffixes:

	<u>Back Vowel</u>	<u>Front Vowel</u>
1st Person	- <u>junk</u>	- <u>jünk</u>
2nd & 3rd Person	- <u>janak</u>	- <u>jenek</u>

<u>Present Tense Indicative</u>		<u>Imperative</u>	
Írunk.	We are writing.	Írjunk!	Let's write!
(Maguk) írnak.	You are writing.	Írjunk?	Should we write?
(Ők) írnak.	They are writing.	Írjanak!	Write!
Ülünk.	We are sitting.	Üljünk!	Let's sit!
(Maguk) ülnek.	You are sitting.	Üljünk?	Should we sit?
(Ők) ülnek.	They are sitting.	Üljenek!	Sit!
Felelünk.	We are answering.	Feleljünk!	Let's answer!
(Maguk) felelnek.	You are answering.	Feleljünk?	Should we answer?
(Ők) felelnek.	They are answering.	Feleljenek!	Answer!
		Ők feleljenek!	They should answer.

Note that, unlike in the singular, the first person plural form of the imperative is used to express commands, and it is usually translated as "Let's ..." This form is frequently used by singular speakers, much the same way as a speaker of English would use it to say: "Now, let's see.": (Na, nézzük (csak)!)

2. Assimilated forms:

The rules of assimilation for attaching the plural suffixes are the same as in the singular: The imperative sign -j assimilates to the end consonant of a verb ending on -s, -sz, -z, e.g., mos + junk becomes mossunk, mos + janak becomes mossanak.

Complete Assimilation

Mossunk?	Mossanak!
Főzzünk?	Főzzenek!
Ússzunk?	Ússzanak!
Hallgassunk?	Hallgassanak!
Tanítsunk?	Tanítsanak!
Jelentsünk?	Jelentsenek!
Fessünk?	Fessenek!
Válasszunk?	Válasszanak!

Partial assimilation, i.e., in speech only, occurs in verbs ending on -d, -gy, -l, -n.

Writing

Üljünk!
Köszönjünk!
Adjunk!
Hagyjon!

Speech

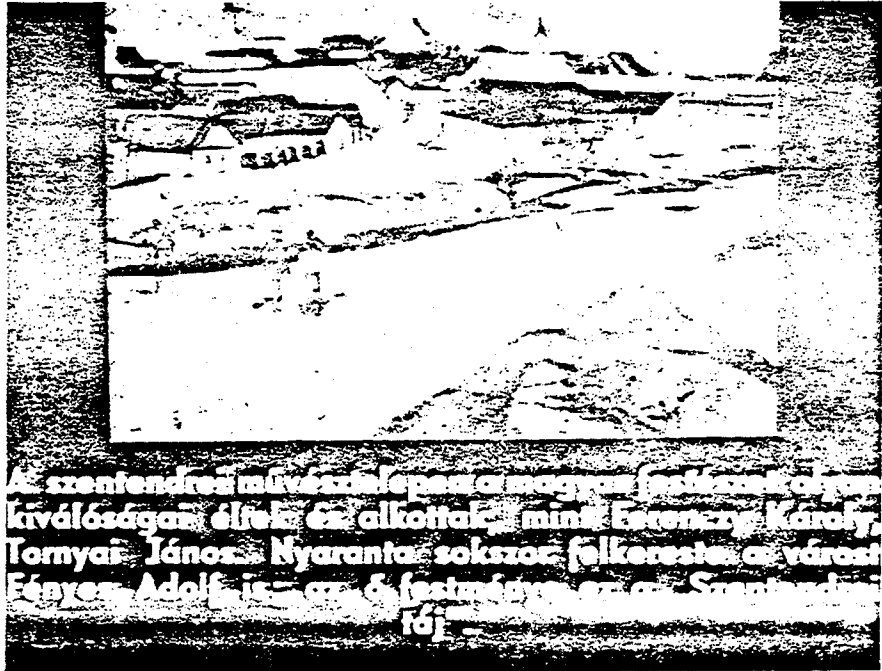
Üjjünk!
Köszönnyünk!
Aggyunk!
Haggyon!

3. Irregular Verbs

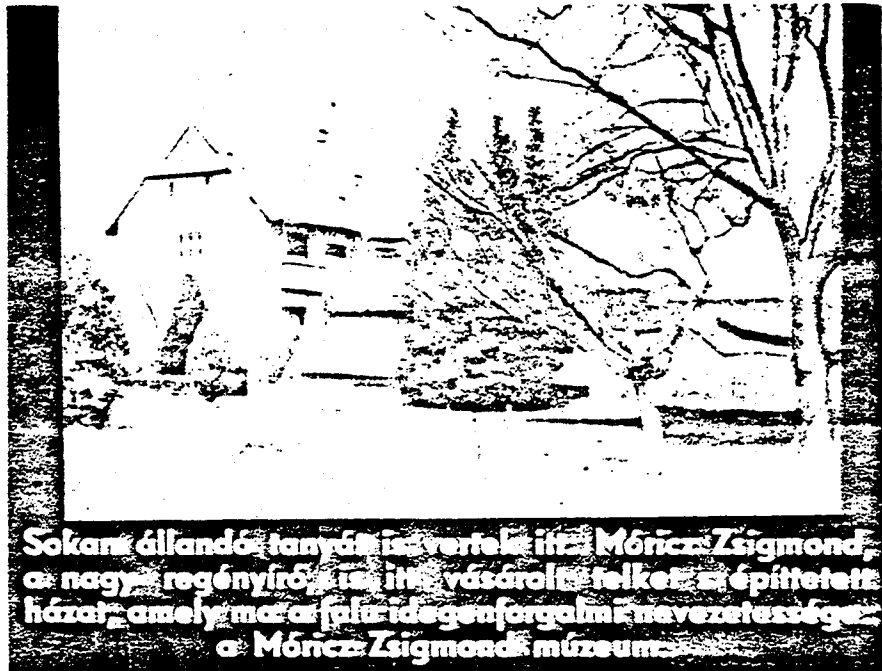
<u>Base</u>	<u>1st Person</u>		<u>3rd Person</u>	
Eszik.	Együnk!	Let's eat.	Egyenek!	Eat!
Iszik.	Igyunk!	Let's drink.	Igyanak!	Drink!
Visz.	Vigyünk!	Let's take/carry.	Vigyenek!	Take/carry!
Vesz.	Vegyünk!	Let's take/buy.	Vegyenek!	Take/buy!
Tesz.	Tegyünk!	Let's put.	Tegyenek!	Put!
Hisz.	Higgyünk!	Let's believe.	Higgyenek!	Believe!
Alszik.	Aludjunk!	Let's sleep.	Aludjanak!	Sleep!
Fekszik.	Feküdjünk!	Let's lie (down).	Feküdjenek!	Lie (down)!
Jön.	Jöjjünk!	Let's come.	Jöjjenek!	Come!
Megy.	Menjünk!	Let's go.	Menjenek!	Go!
Lesz.	Legyünk!	Let's become.	Legyenek!	Become!
Van.	Legyünk!	Let's be.	Legyenek!	Be!

4. Recapitulation

IMPERATIVE MOOD ENDINGS						
Verb Categories (ending on)	Number	Person	Verb Cat	Indefinite Conjugation		
				Back Vowel	Front Vowel	
1 All verbs except those listed below	Singular	First	1	-jak	-jek	
2 long front vowel + -t other word + -t (-t becomes -s) consonant + -t (other than -st, -szt)			2	-sak	-sek	
			3	-sak, -szak	-sek, -szek	
			4	-sak, -szak, -zak	-sek, -szek, -zek	
3 -st, -szt (drop final -t)		Second Third	1	-jon	-jen, -jön	
			2	-son	-sen, -sön	
			3	-son, -szon	-sen, -szen	
			4	-son, -szon, -zon	-sen, -szen -zen, -zön	
4 -s, -sz, -z		Plural	First	1	-junk	-jünk
2 Same as above				2	-sunk	-sünk
				3	-sunk, -szunk	-sünk, -szünk
				4	-sunk, -szunk -zunk	-sünk, -szünk -zünk
3 Same as above	Second Third		1	-janak	-jenek	
			2	-sanak	-senek	
			3	-sanak, -szanak	-senek, -szenek	
			4	-sanak, -szanak -zanak	-senek, -szenek -zenek	
4 Same as above						

A szentendrei művészléleg a nagy festők közt a kiválóságok éltek és alkottak, mint Eszterzy Károly, Tomyai János. Nyaranta sokszor felkeresték a várost Eényes Adolf is, az ő festménye az a Szentendrei fáj.

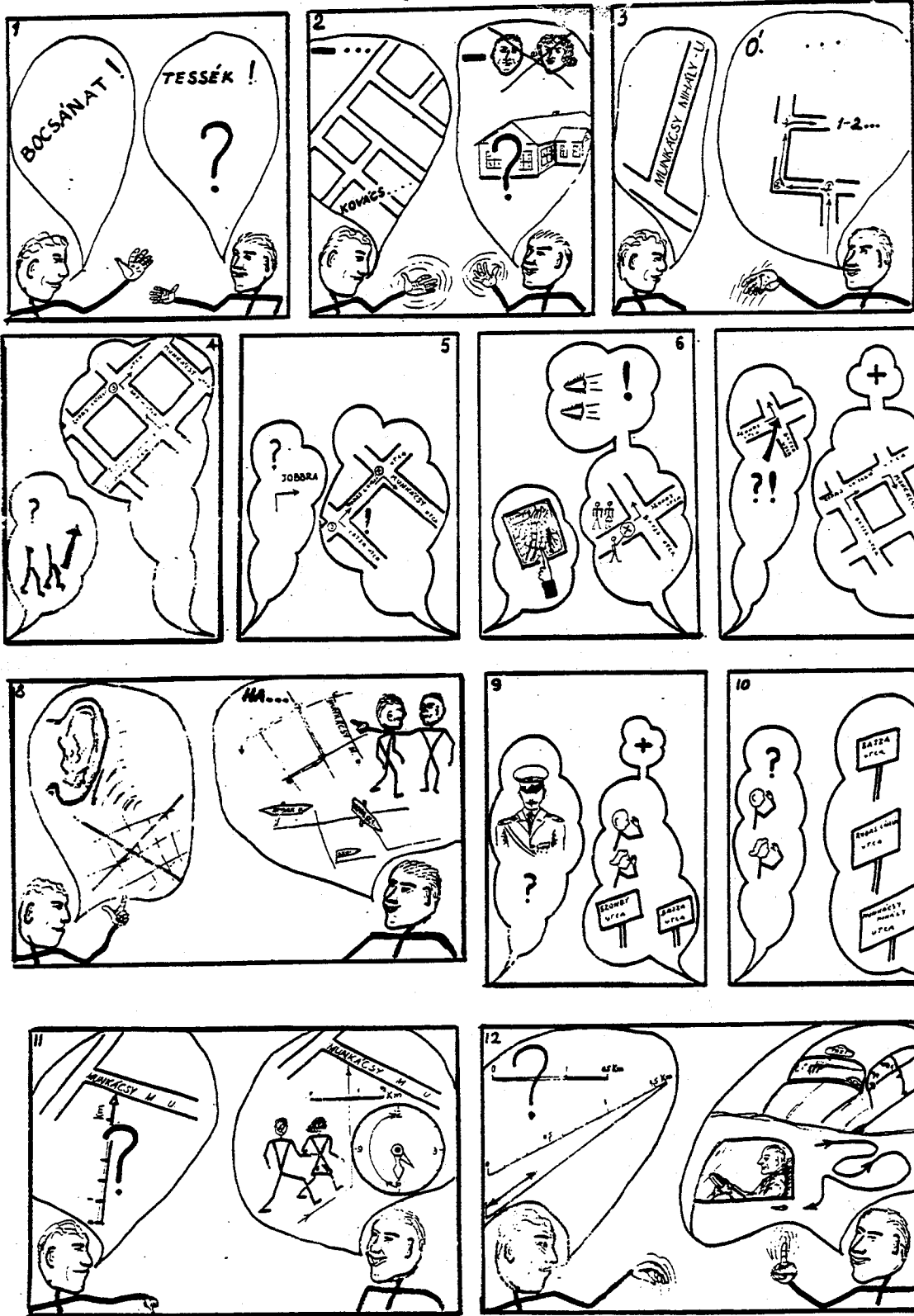
Sokan állandó tanyát is vettek itt: Móncz Zsigmond, a nagy regényíró, is itt vásárolt felket az építetett házat, amely ma a falu idegenforgalmi nevezetessége a Móncz Zsigmond múzeum.

PART THREE
VOCABULARYSzavak

1. Bocsánat!	Excuse me!
2. egyenesen	straight
3. eltéved, -ni vhol	get lost, to
4. emelet	floor
5. fél	half
6. fordul, -ni valamerre	turn, to
7. gyalog	on foot
8. hangzik, hangzani	sound, to
9. ismét	again
10. kereszteződés	crossing
11. keresztutca	cross street
12. kerülő út	detour, roundabout way
13. kilométer	kilometer, approx. 0.6 mile
14. komplikált	complicated
15. következő	next
16. látogatóba megy, menni	visit, go visiting, to
17. lép, -ni vhova	step, to
18. másfél	one and a half
19. megkérdez, -ni vmit, vkit	ask (a question), to
20. Munkácsy Mihály utca	Munkácsy Mihály (street in Budapest)
21. óhajt, óhajtani	wish, desire, to
22. regény	novel
23. rizs	rice
24. sokszor	many times
25. taxisofőr	taxidriver / cabdriver
26. tényleg	really
27. úgy	so
28. utcajelző tábla	street sign

Dialogue

PárbeszédA sarkon forduljanak balra.

Személyek: Szabó és egy férfi

- Szabó: Bocsánat! 1 Egy férfi: Tessék. Mit óhajt?
- Nem ismerjük jól a fővárost. 2 Sajnálom, de nem ismerem
Kovácsékat keressük, de úgy őket. Hol laknak?
látszik, eltévedtünk.
- A Munkácsy Mihály utcában. 3 Ó, az nincs nagyon messze.
- Hogyan menjünk oda? 4 Csak menjenek egyenesen! Az
első keresztutcánál fordul-
janak balra és a következő
sarkon forduljanak jobbra!
- Hol forduljunk jobbra? 5 A következő sarkon, s aztán
megint forduljanak jobbra!
- Itt egy térkép. Kérem mu- 6 Nézzenek ide! Itt vagyunk
tassa meg ezen! most. Ennél a keresztező-
désnél forduljanak balra!
- Itt, ennél? 7 Igen. És itt forduljanak
jobbra! Itt forduljanak is-
mét jobbra és akkor már a
Munkácsy utcában lesznek!
- Ez tényleg nem komplikált, 8 Ha eltévednek, kérdezzenek
csak úgy hangzik. meg valakit!
- Egy rendőrt kérdezzünk meg 9 Igen, vagy figyeljenek az
talán? utcajelző táblákra!
- Mire figyeljünk kérem? 10 Az utcajelző táblákra.
- Köszönjük. Milyen messze 11 Talán másfél kilométerre.
van ide a Munkácsy utca? Gyalog körülbelül fél óra.
- Másfél kilométerre? Az 12 Akkor menjenek taxin, de
naegyon sok. sofőrök sokszor kerülő úton
mennek!

PART FOUR
DIALOGUESuggested Translation

Turn left at the corner.
Persons: Szabo and a man.

<u>Szabo:</u> Excuse me!	1	<u>A man:</u> Sure, what do you want?
We don't know the capital city well. We are looking for the Kovacs family, but it seems we got lost.	2	I am sorry but I don't know them. Where do they live?
On Munkacsy Mihaly Street.	3	Oh, that isn't very far.
How can we get there?	4	Just go straight. Turn left at the first intersection and turn right on the next corner.
Where should we turn right?	5	At the next corner, and then turn right again.
Here is a map. Please show it to us on the map.	6	Look here! We are here now. Turn right at this intersection.
Here at this one?	7	Yes. And turn right here! Turn right here again and there is Munkacsy Street.
This is really not complicated, it just sounds so.	8	If you get lost, ask somebody.
Should we ask a policeman?	9	Yes, or watch the street signs.
What should we watch?	10	Street signs.
Thanks. How far is Munkacsy Street?	11	Maybe one and a half kilometers. About half an hour's walk.
A kilometer and a-half? That's quite a bit.	12	Then go by taxi, but look out; cabdrivers often take big detours.

Írásbeli házi feladatTörténetLátogatóba megyünk Szabóékhoz

Vonaton utazunk a fővárosba. Az állomáson leszállunk a vonatról. Keresünk egy villamosmegállót. Úgy látszik, nem figyeltünk és eltévedtünk. Veszünk egy térképet az egyik újságostól. Sajnos még nem tanultunk meg térképet olvasni. Nem találunk meg egy fontos utcát. Talán megkérdezzük valakit. Ha figyelünk a térképre és jól megyünk, nem tévedünk el ismét. Berajzolunk egy vonalat a térképbe és majd figyelünk az utcajelző táblákra. Ha nem állunk meg és nem eszünk vagy iszunk semmit se, hamar ott leszünk.

1. Írja újra a történetet! Írja le, hogy mit hogyan csináljunk és mit ne csináljunk! (Rewrite the story. Tell us what we should or should not do, and how)
2. Írja újra a történetet! Írja le, hogy mit csináljanak maguk! Maguk mennek látogatóba Szabóékhoz. (You, i.e., are going to pay a visit to the Szabós. Write down what you should or should not do, and how.)
3. Nem ismerjük a Prezidiót. Itt vagyunk az osztályunkban. Írja le 12 mondatban, hogy mi, a barátaim és én, hogyan menjünk a Prezidióban a postára. (We don't know our way around the Presidio. Right now we are in our classroom. Write 12 sentences telling us, i.e., my friends and myself, how to get to the Presidio post office.)

PART SIX
EXERCISESGyakorlatokSection 1

Hogyan menjünk a Munkácsy
utcába?

Forduljunk balra?

Mit csináljunk?

Hol forduljunk balra?

Itt jobbra forduljunk?

Mit csináljunk?

Hol forduljunk balra?

Mit mutassunk meg a térképen?

Hol mutassunk meg egy utcát?

Kik mutassanak meg egyet?

Kiknek mutassunk meg egy utcát?

Mikor mutassunk meg egy utcát?

Hova nézzünk?

Mi nézzünk oda?

Ők nézzenek oda?

Oda nézzünk?

Mikor nézzünk oda?

Mit csináljunk?

Kit kérdezzünk meg?

Kik kérdezzenek meg egy
rendőrt?

Hol kérdezzünk meg egyet?

Egy katonát kérdezzünk meg?

Mikor kérdezzünk meg egy
rendőrt?

Egyenesen menjenek!

Ne forduljanak balra!

Menjenek egyenesen!

Az első keresztutcánál for-
duljanak balra!

Itt ne jobbra, hanem balra
forduljanak!

Forduljanak balra!

A következő utcasarkon for-
duljanak balra!

Egy utcát mutassanak meg!

A térképen mutassanak meg
egyet!

Maguk mutassanak meg egyet!

Nekünk mutassanak meg egyet!

Most mutassanak meg egy utcát!

Ide nézzenek!

Igen. Maguk nézzenek ide!

Ne ők nézzenek ide, hanem
maguk!

Ne oda nézzenek, hanem ide!

Most nézzenek ide!

Nézzenek ide!

Egy rendőrt kérdezzenek meg!

Maguk kérdezzenek meg egy
rendőrt!

Az utcakereszteződésnél kér-
dezzenek meg egyet!

Ne egy katonát kérdezzenek
meg, hanem egy rendőrt!

Akkor kérdezzenek meg egy rend-
őrt, ha eltévednek!

Mire figyeljünk?
 Mi figyeljünk az útjelző
 táblákra?
 Mit csináljunk?
 Mikor figyeljünk rájuk?

Az útjelző táblákra figyeljenek!
 Igen. Maguk figyeljenek rájuk!
 Figyeljenek az útjelző táblákra!
 Mindig figyeljenek rájuk!

Section 2

Írjanak egy történetet!
 Írjunk egy történetet?
 Mit írjunk?
 Mi írjunk egy történetet?
 Egy párbeszédet írjunk?

Igen. Írjanak egy történetet!
 Egy történetet írjanak!
 Igen maguk írjanak egy történetet!
 Ne egy párbeszédet, hanem egy történetet írjanak!

Forduljanak balra a keresztutcánál!

A keresztutcánál forduljunk
 balra?
 Merre forduljunk ott?
 Kik forduljanak balra?
 Jobbra forduljunk?

Igen. A keresztutcánál forduljanak balra!
 Balra forduljanak ott!
 Maguk forduljanak!
 Ne jobbra forduljanak, hanem balra forduljanak!

Ne tévedjenek el a városban!

Hol ne tévedjünk el?
 Kik ne tévedjenek el a városban?
 Ők ne tévedjenek el?
 A faluban ne tévedjünk el?

A városban ne tévedjenek el!
 Maguk ne tévedjenek el!

Nem Ők, hanem maguk ne tévedjenek el!
 Nem a faluban, hanem a városban ne tévedjenek el!

Taxin menjenek Szabóékhoz!
 Hogyan menjünk Szabóékhoz?
 Autóbuszon menjünk?

Kikhez menjünk taxin?
 Mi menjünk Szabóékhoz?

Taxin menjenek Szabóékhoz!
 Ne autóbuszon, hanem taxin menjenek!
 Szabóékhoz menjenek taxin!
 Igen. Maguk menjenek Szabóékhoz!

Vigyázzanak az útkereszteződésnél!

Hol vigyázzunk?

Mit csináljunk az útkereszte-
ződésknél?

Kik nézzenek jobbra és balra?

Hol nézzünk jobbra és balra?

A útkereszteződésknél vigyáz-
zanak!Nézzenek jobbra és balra az
útkereszteződésknél!

Maguk nézzenek jobbra és balra!

Az útkereszteződésknél nézzenek
jobbra és balra!Nyissunk ki egy ablakot!

Kinyissunk egy ablakot?

Mit nyissunk ki?

Mi nyissunk ki egy ablakot?

Egy ajtót nyissunk ki?

Igen. Nyissanak ki egyet!

Egy ablakot nyissanak ki!

Igen. Maguk nyissanak ki
egy ablakot!Ne egy ajtót, hanem egy
ablakot nyissanak ki!Ne halásszanak, hanem ússzanak!

Halásszunk vagy ússzunk?

Hol ne halásszunk?

Mit csináljunk az öbölben?

Mi ússzunk az öbölben?

Ne halásszanak, hanem ússzanak!

Az öbölben ne halásszanak!

Ússzanak az öbölben!

Igen. Maguk ússzanak az öböl-
ben!Akasszanak fel egy képet a falra!Felakasszunk egy képet a fal-
ra?

Mit akasszunk fel?

Hova akasszunk fel egy képet?

Kik akasszanak fel egy képet?

Igen. Akasszanak fel egyet!

Egy képet akasszanak fel!

A falra akasszanak fel egy
képet!

Maguk akasszanak fel egy képet!

Ne játsszanak a puskával!

Mivel ne játsszunk?

Kik ne játsszanak a puskával?

A puskával ne játsszunk?

Ők ne játsszanak a puskával?

A puskával ne játsszanak!

Maguk ne játsszanak vele!

Igen. A puskával ne játssza-
nak!Nem űk, hanem maguk ne játssza-
nak a puskával!

Történet

Szabóék felutaztak Budapestre. Látogatóba mentek Kovácsékhoz. De nem ismerik jól a fővárost, és eltévedtek. Most itt állnak egy utcasarkon és megkérdezik egy embertől, hogy hol van a Munkácsy Mihály utca. Az ember megmagyarázza nekik az utat.

"A Munkácsy utca innen nem nagyon messze, kb. másfél kilométerre van. Nézzenek ide, megmutatom maguknak a térképen!

Csak menjenek egyenesen! Az első keresztutcánál forduljanak balra! A következő sarkon pedig forduljanak jobbra! Itt, ennél a kereszteződésnél vigyázzanak! Itt mindig nagy a forgalom. Ne lépjenek le a járdáról! Figyeljenek a rendőrrre! Ott mindig áll egy rendőr. Csak akkor menjenek át az utcán, ha zöld a lámpa!

Figyeljenek az útjelző táblákra! De, ha eltévednek, kérdezzenek meg valakit, vagy állítsanak meg egy taxit és menjenek taxival! De vigyázzanak, mert a taxisofőrök sokszor kerülő úton mennek!"

Szabóék nézik a térképet és ismételik, amit hallottak.
"Menjünk egyenesen! Az első keresztutcánál forduljunk balra..."

Suggested Translation

The Szabo's went up to Budapest. They went to visit the Kovacs. But they don't know the capital city well and lost their way. Now they are standing on a street corner and are asking a man where Munkacsy Street is. The man explains to them how to get there.

"Munkacsy Street isn't far from here, about a kilometer and a half. Look here, I'll show you on the map!

Go straight! Turn left at the first intersection. On the next corner turn right. Be careful here at this intersection. There is always a lot of traffic here! Don't step off the curb. Watch the policeman! There is always a policeman standing there. Cross the street only when the light turns green.

Watch the street signs! But if you miss your way, ask somebody or stop a taxi and go by taxi! But be careful because taxi drivers often make a detour!"

The Szabo's look at the map and repeat what they heard. "Let's walk straight. Let's turn left at the first intersection ...."

PART EIGHT
CONVERSATIONBeszélgetés

Hova utaztak fel Szabóék? Budapestre utaztak fel Szabóék.
Kikhez mentek? Kovácsékhoz mentek.
Miért mentek Kovácsékhoz? Látogatóba mentek.
Ismerték Szabóék a fővárost? Nem ismerték Szabóék a fővárost.
Hol állnak most? Egy utcasarkon állnak.
Melyik utcát keresik? A Munkácsy Mihály utcát keresik.
Kitől kérdezik meg, hogy hol van ez az utca? Egy embertől kérdezik meg.
Mit csinál az ember? Az ember megmagyarázza nekik az utat.
Messze van onnan a Munkácsy Mihály utca? Nincs nagyon messze onnan a Munkácsy Mihály utca.
Hány kilométerre van? Kb. másfél kilométerre.
Min mutatta meg az ember Szabóéknak az utat? Egy térképen mutatta meg nekik az utat.
Merre forduljanak Szabóék az első útkereszteződésnél? Balra forduljanak Szabóék az első útkereszteződésnél.
A következő sarkon merre forduljanak? A következő sarkon jobbra forduljanak!
Mit csináljanak Szabóék annál az útkereszteződésnél, ahol mindig nagy a forgalom? Annál az útkereszteződésnél, ahol mindig nagy a forgalom, vigyázzanak és ne lépjenek le a járdáról!
Kire figyeljenek? A rendőrrre figyeljenek!
Ott mindig áll egy rendőr? Igen, ott mindig áll egy rendőr.
Mikor menjenek át az utcán? Csak akkor menjenek át az utcán, ha zöld a lámpa.

Milyen táblákra figyeljenek?

Az útjelző táblákra figyeljenek!

Mit csináljanak, ha eltévednek?

Ha eltévednek, kérdezzenek meg valakit, vagy menjenek taxin!

Miért vigyázzanak?

Azért vigyázzanak, mert a taxisofőrök sokszor kerülő úton mennek!

Ezután mit csinálnak Szabóék?

Ezután elismételik azt, amit hallottak.

KÖZMONDÁSOK: (PROVERBS)

1. A gyerekek és a bolondok megmondják az igazat.

Children and fools speak the truth.

2. Néma gyerekeknek az anyja sem érti szavát.

Even a mother will forget a child that does not cry.

3. Olyan szegény volt, mint a templom egere.

He was as poor as a church mouse.

LESSON 51

PART ONE

INTRODUCTION

Bevezetés

Section 1

elindít (motort), motor, önindító, kézifék, kienged (féket),
elfordít, rálép, lábfék, vigyázzon, visszahúz, gázt ad, felenged,
gázpedál, süket, lassan, szorít, vacak, sebességváltó, egyes
(sebesség), kormány, kar, lenyom, kuplung, elindul, tanít, jár a
motor, kettes (sebesség), hármas (sebesség)

Section 2

Felírjak egy nevet a táblára?
Felírom a nevemet a táblára?

Igen. Írjon fel egyet!
Igen. Írja fel!

Elolvassak egy könyvet?
Elolvassam a könyvet?

Igen. Olvasson el egyet!
Igen. Olvassa el!

Mit keressek?
Keressem a ceruzát?

Egy ceruzát keressen!
Igen. Keresse a ceruzát!

Mit tanuljak?
Melyik párbeszédet tanuljam?

Egy párbeszédet tanuljon!
Ezt a párbeszédet tanulja!

Milyen inget mossak ki?
A barnát mossam ki?

Egy fehér inget mosson ki!
Ne a barnát mossa ki!

Hova húzzak egy széket?
Oda húzzam a széket?

Ide húzzon egyet!
Ne oda húzza, hanem ide!

Teát öntsek a csészébe?
Hova öntsem a kávé?

Ne teát, hanem kávé! Öntsön!
A csészébe öntse!

Section 3

Mit csináljon?

Írjon fel egy nevet a táblára!
Hívjon ide egy gyereket!

Írja fel a nevet a táblára!
Hívja ide a gyereket!

Játsszon el egy szép nótát!
Akasszon fel egy sapkát a fo-
gasra!
Zongorázzon el egy számot!
Olvasson el egy történetet!
Mosson ki egy inget!
Nézzen meg egy filmet!
Kérdezzen meg valakit!
Főzzön meg egy-két krumplit!

Játssza el a szép nótát!
Akassza fel a sapkát a fogas-
ra!
Zongorázza el a számot!
Olvassa el a történetet!
Mossa ki az inget!
Nézze meg a filmet!
Kérdezze meg őt!
Főzze meg ezt a két krumplit!

Tanuljon meg egy párbeszédet!
Toljon ide egy széket!
Énekeljen el egy nótát!
Mondjon el egy történetet!
Hívjon ide egy rendőrt!
Csomagoljon be egy könyvet!
Zárjon be egy ajtót!
Fütyüljön el egy dalt!

Tanulja meg a párbeszédet!
Tolja ide a széket!
Énekelje el a nótát!
Mondja el a történetet!
Hívja ide a rendőrt!
Csomagolja be a könyvet!
Zárja be az ajtót!
Fütyülje el ezt a dalt!

Oltson el egy lámpát!
Állítson meg egy katonát!
Fordítson fel egy széket!
Építsen fel egy házat!
Öntsön be egy kis olajat!

Oltsa el a lámpát!
Állítsa meg a katonát!
Fordítsa fel a széket!
Építse fel a házat!
Öntse be az olajat!

Nyisson ki egy ablakot!
Hallgasson meg egy programot!
Mutasson nekem egy szép autót!
Kössön meg egy nyakkendő!

Nyissa ki az ablakot!
Halgassa meg a programot!
Mutassa meg az autóját!
Kösse meg a nyakkendőjét!

Igyon meg egy üveg bort!
Egyen egy darab kenyeret!
Tegyen fel a tűzhelyre egy
lábás vizet!
Vegyen egy új autót!
Vegyen fel egy meleg kabátot!
Vigyen ki egy asztalt az osz-
tályból!

Igya meg az üveg bort!
Egye meg a darab kenyeret!
Tegye fel a tűzhelyre a lábás
vizet!
Vegye meg az új autót!
Vegye fel a meleg kabátot!
Vigye ki az asztalt az osz-
tályból!

NyelvtanImperative Mood III

Definite Form, Singular

1. The addition of imperative suffixes in the definite form of conjugation is governed by the same rules as that for the indefinite form. The suffixes are as follows:

	<u>Back Vowel</u>	<u>Front Vowel</u>
1st Person	- <u>jam</u>	- <u>jem</u>
2nd & 3rd Person	- <u>ja</u>	- <u>je</u>

EXAMPLES:Indefinite

Írjak egy levelet?
Should I write a letter?

Írjon egy levelet!
Write a letter!

Ő írjon egy levelet!
He/she should write a letter!

Énekeljek egy magyar nótát?
Should I sing a Hungarian
song?

Énekeljen egy magyar nótát!
Sing a Hungarian song!

Ő énekeljen egy magyar nótát!
He/she should sing a Hungarian
song!

Küldjek egy levelet?
Should I send a letter?

Küldjön egy levelet!
Send a letter!

Definite

Megírjam a levelet?
Should I write the letter?

Írja meg a levelet!
Write the letter!

Ő írja meg a levelet!
He/she should write the letter!

Elénekeljem a magyar nótát?
Should I sing the Hungarian
song?

Énekelje el a magyar nótát!
Sing the Hungarian song!

Ő énekelje el a magyar nótát!
He/she should sing the Hungarian
song!

Elküldjem a levelet?
Should I send the letter?

Küldje el a levelet!
Send the letter!

Ő küldjön egy levelet!
He/she should send a letter!

Ő küldje el a levelet!
He/she should sent the letter!

2. Assimilated forms: (For rules, see L-49)

EXAMPLES:

Complete assimilation

Mossam?	Mossa!
Főzzem?	Főzze!
Átússzam?	Ússza át!
Hallgassam?	Hallgassa!
Tanítsam?	Tanítsa!
Jelentsem?	Jelentse!
Fessem?	Fesse!
Válasszam?	Válassza!

Partial assimilation, i. e., in speech only. Verbs ending on -d, -gy, -l, -n.

Writing

Speech

Tanulja!
Köszönje!
Adja!
Hagyja!

"Tanujja!"
"Köszönnye!"
"Aggya!"
"Haggya!"

3. Irregular Verbs

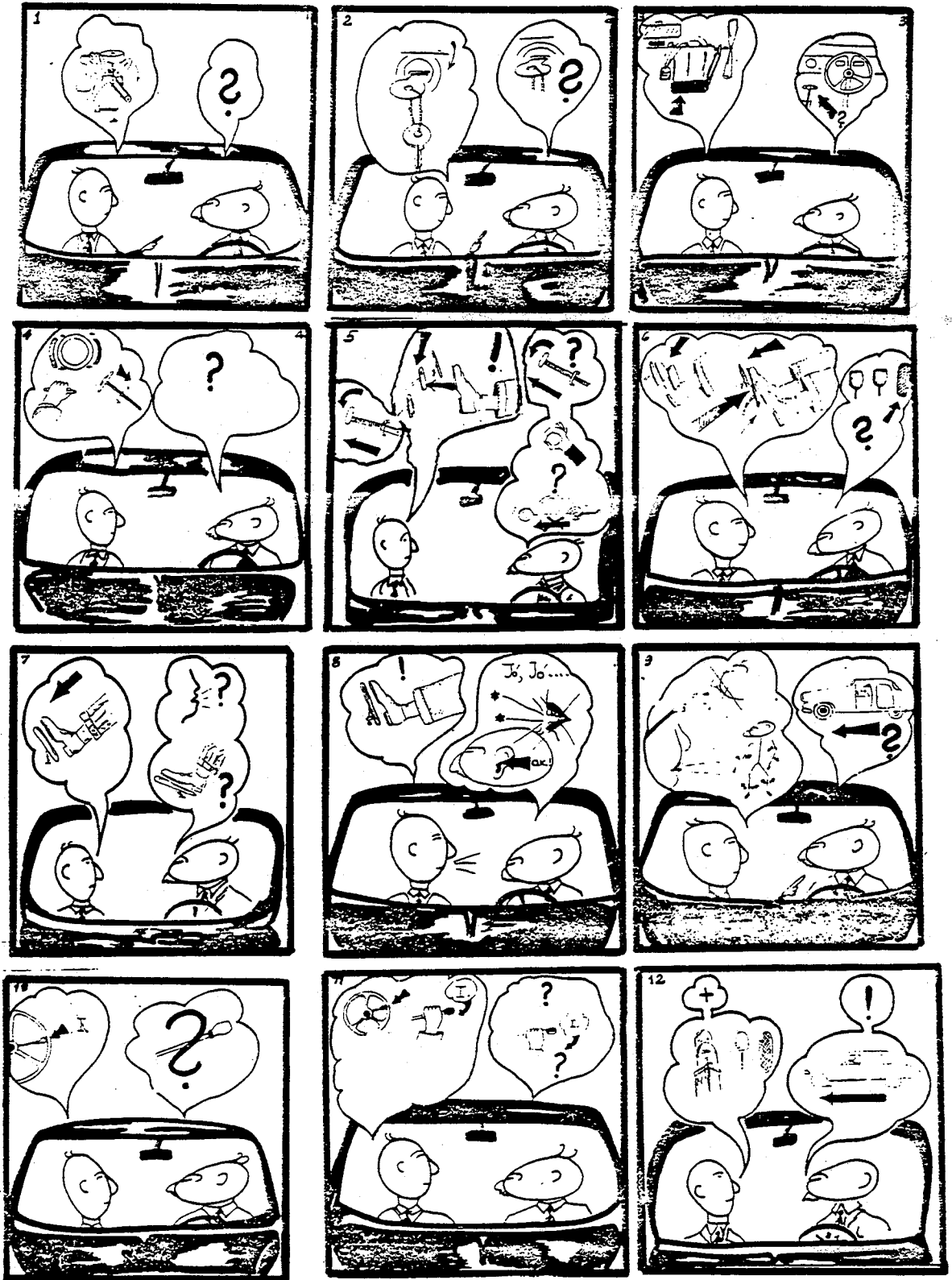
<u>Base</u>	<u>1st Person</u>		<u>2nd and 3rd Person</u>	
Eszik.	Egyem?	Should I eat it?	Egye!	Eat it!
Iszik.	Igyam?	Should I drink it?	Igya!	Drink it!
Visz.	Vigyem?	Should I take/carry it?	Vigye!	Take/carry it!
Vesz.	Vegyem?	Should I take/buy it?	Vegye!	Take/buy it!
Tesz.	Tegyem?	Should I put it?	Tegye!	Put it!
Hisz.	Higgyem?	Should I believe it?	Higgye!	Believe it!

PART THREE
VOCABULARYSzavak

1. egyes (sebesség)	first (gear)
2. elenged, -ni	let go, release, to
3. elfordít, elfordítani vmit	turn something, to
4. elindít, elindítani vmit	start something, to
5. elindul, -ni	start, to
6. felenged, -ni	let up, to
7. felfordít, felfordítani	turn upside down, to
8. fog, -ni	hold, to
9. gázpedál	accelerator (pedal), gas pedal
10. gázt ad, -ni	give gas, to
11. Hányas?	What number?
12. hármás (sebesség)	third (gear)
13. hisz, hinni	believe, to
14. ismétel, -ni	repeat, to
15. Jár a motor.	The motor is running.
16. kar	lever, arm
17. kettés (sebesség)	second (gear)
18. kézifék	emergency brake
19. kienged, -ni	let up, release, to
20. kormány	steering wheel
21. kuplung	clutch
22. lassan	slowly
23. lábfék	(foot) brake
24. Legyen szíves!	Be so kind!
25. lenyom, -ni	push, press down, to
26. önindító	automatic starter
27. rálép, -ni	step on, to
28. sebességváltó	gear shift, transmission
29. süket	deaf
30. szorít, szorítani	keep tight hold of, squeeze, to
31. vacak	crummy
32. Vigyázzon!	Be careful!
33. visszahúz, -ni	pull out, pull back, to

Dialogue

PárbeszédLassan nyomja le a gázpedált!

Személyek: Kovács és Szabó

- Kovács: Indítsa el a motort!
Fordítsa el ezt a kulcsot!
Ez az önindító.
Ez a kézifék. Engedje ki!
Fordítsa balra és húzza vissza! De vigyázzon, és lépjen rá a lábfékre!
- 1 Szabó: Hogyan indítsam el?
2 Mi ez?
3 Értem. Most jár a motor. Mi ez?
4 Hogyan engedjem ki?
5 Fordítsam balra és húzzam vissza? Jó. Megcsináltam. Hát most miért nem indulunk?
- Mert a lába rajta van a lábféken. Lassan engedje fel és adjon gázt!
- Lassan nyomja le a gázpedált!
- Azt mondtam, hogy lassan nyomja le!
- Ne vitatkozzon! Csak csinálja azt, amit mondok!
- Vacak a feje! A sebességváltó nincs az egyesben.
- Ott van a kormányon az a kis kar. Tegye az egyesbe!
- Igen! De előbb nyomja le a kuplungot!
- 6 Gázt? Hogyan adjak gázt?
7 Mit mondott? Nyomjam le a gázpedált?
8 Jó, jó. Ne kiabáljon! Nem vagyok süket.
9 Hát most miért nem indul el ez a vacak kocsi?
10 Sebességváltó? Hát az meg mi?
11 Mit mondott? Tegyem az egyesbe?
12 Na végre, elindultunk.

Suggested Translation

Press down the gas pedal
Persons: Kovacs and Szabo.

<u>Kovacs</u> : Start the engine!	1	<u>Szabo</u> : How should I start?
Turn this key!	2	What is it?
It's the starter.	3	I get it. Now it's running. What is this?
That's the emergency brake. Let it out!	4	How do I let it out?
Turn it to the left and pull it back! But watch it, and step on the brake.	5	I should turn it to the left and pull it back? OK. I did it. Why don't we move now?
Because your foot is on the brake. Ease up on it and give gas.	6	Gas? How do I give gas?
Slowly depress the gas pedal.	7	What do you say? I should de- press the gas pedal?
I said, "Depress it slowly!"	8	O.K., O.K. Don't shout. I am not deaf.
Don't argue! Just do as I tell you.	9	Well, why doesn't this piece of junk go?
Your head is junk! The gear- shift is not in first.	10	Gearshift? What's that?
There, at the steering wheel, that little arm. Put it in first.	11	What do you say? Should I put it in first?
Yes, but first depress the clutch!	12	Well, finally we got going.

Írásbeli házi feladatTörténet

A Belvárosba akartam menni. Besiettem a garázsba. Beül-
tem a kocsinkba és kinyitottam az ablakot. Rágyújtottam egy
cigarettára és beindítottam a motort. De nem nyomtam le a
kuplungot. Visszafordítottam a kulcsot és újból indítottam.
Lenyomtam a kuplungot. A sebességváltót az egyesbe tettem és
elfordítottam a kormányt. Megint rosszul csináltam. Most meg
nem adtam gázt, és nem engedtem ki a kéziféket. Nagyon mérges
lettem. Megpróbáltam mégegyszer. Amikor elindult a kocsi,
hirtelen gázt adtam. A lábamat azonban nem vettem le a láb-
fékről, és a motor ismét leállt. Úgy látszik, nem tanultam meg
autót vezetni.

1. Írja újra a történetet! Írja le, hogy mit hogyan csináljak!
(Rewrite the story in 2nd person singular. Tell me what I
should do and how I should do it.)

2. Írja újra a történetet! Írja le, hogy mit csináljon maga!
Maga akarja a gépkocsit vezetni. (Rewrite the story in 1st
person singular. You want to drive. Write down what you should
or should not do, and how.)

PART SIX
EXERCISESGyakorlatokSection 1

Mit csináljon Szabó?
 Ki indítsa el?
 Én indítsam el?
 Mit indítson el?
 Mikor indítsa el?
 Hogyan indítsa el?
 Én fordítsam el?
 Én mit csináljak?

Indítsa el (or be) a motort!
 Szabó indítsa el!
 Ne maga, ő indítsa el!
 A motort indítsa el!
 Most indítsa el!
 Fordítsa el a kulcsot!
 Ne maga, ő fordítsa el!
 Maga csak üljön és figyeljen!

Szabó engedje ki a kéziféket?

Igen. Szabó engedje ki a
 kéziféket!

Szabó! Engedje ki a kéziféket!
 Fordítsa balra és húzza vissza!

Hogyan engedjem ki?
 Fordítsam balra és húzzam
 vissza?

Igen! Fordítsa balra és húzza
 vissza!

Ki fordítsa balra?

Maga fordítsa balra!
 Persze, hogy maga fordítsa
 balra!

Én fordítsam balra?
 Visszahúzzam?

Igen. Húzza vissza!
 Ne ő, maga húzza vissza!

Ő húzza vissza?
 Jó, akkor elfordítom és visszahúzzom a kéziféket!

Ki lépjen rá a lábfékre?
 Én lépjek rá?
 Mire lépjen rá?
 Az önindítóra lépjen rá Szabó?

Szabó lépjen rá!
 Ne maga, ő lépjen rá!
 A lábfékre lépjen rá!
 Ne az önindítóra, hanem a lábfékre lépjen rá!
 Ne Kovács, Szabó lépjen rá!

Kovács lépjen rá?

Én engedjem fel a lábféket?
 Mit engedjen fel Szabó?
 A gázpedált engedje fel?

Ne maga engedje fel, hanem ő!
 A lábféket engedje fel!
 Ne a gázpedált, a lábféket
 engedje fel!

Mit csináljon a gázpedállal?
 Ki nyomja le a gázpedált?

Nyomja le a gázpedált!
 Szabó nyomja le!

Hányasba tegye Szabó a
sebességváltót?

Ki tegye az egyesbe?
A kettesbe tegye?

Mit tegyen az egyesbe?

Mit ne csináljon Szabó?
Én ne vitatkozzak?

Mit ne csináljon Kovács?
Ki ne kiabáljon?

Ki adjon gázt?
Én adjak gázt?
Hogyan adjon Szabó gázt?
Lassan adja a gázt?
A kuplungot nyomja le?

Én nyomjam le?

Én figyeljem a forgalmat?
Ki szorítsa a kormányt?
Mit csináljon Szabó?

Én mit csináljak?

Az egyesbe tegye!

Szabó tegye az egyesbe!
Ne a kettesbe, az egyesbe
tegye!

A sebességváltót tegye az
egyesbe!

Ne vitatkozzon!

Ne maga, hanem ő ne vitatkozzon!

Ne kiabáljon Kovács.
Kovács ne kiabáljon!

Szabó adjon gázt!

Ne maga adjon, ő adjon gázt!
Lassan nyomja le a gázpedált!
Igen. Lassan adja!

Ne a kuplungot, a gázpedált
nyomja le!

Ne maga nyomja le, hanem ő!

Ne maga, ő figyelje!

Senki se szorítsa!
Csak fogja a kormányt! Ne
szorítsa!

Keressen valami szép zenét a
rádióban!

Section 2

Írja le tollal a történetet!

Írja le a történetet!

Tollal írja le!

Ne ceruzával, hanem tollal
írja le!

Igen! Maga írja le!

Ne a nevét, hanem a törté-
netet írja le!

Ne olvassa el, hanem írja le!

Mivel írjam le a történetet?

Ceruzával írjam le?

Én írjam le?

A nevemet írjam le?

Eloolvassam a történetet?

Mondja meg a címét!

Mondja meg a címét!

A maga címét mondja meg!

Igen. Nekem mondja meg!

Ne küldje el, hanem mondja meg!

A címét mondja meg nekem.

Kinek a címét mondjam meg?

Magának mondjam meg a címemet?

Elküldjem a címemet?

Mit mondjak meg magának?

Értem. A címemet mondjam meg!

Ne engedje el a kormányt!

Elengedjem a kormányt?

Mit ne engedjek el?

Mit ne csináljak?

Ne engedjem el a kormányt?

Mikor ne engedjem el?

Ne engedje el a kormányt!

A kormányt ne engedje el!

Ne engedje el a kormányt!

Ne. Ne engedje el!

Most ne engedje el!

Hozza be a gyümölcsöt a konyhába!

Hozza be a gyümölcsöt!

A konyhába hozza be!

Igen. A gyümölcsöt hozza be!

Igen. Hozza be!

Maga hozza be a gyümölcsöt!

Ne a húst, hanem a gyümölcsöt hozza be!

Hova hozzam be?

A gyümölcsöt hozzam be?

Behozzam?

Ki hozza be a gyümölcsöt?

A húst hozzam be?

Keresse meg és olvassa el az újságot!

Elolvassam az újságot?

Hol keressen meg?

Én keressen meg az újságot?

Az újságot olvassam el?

Ki olvassa el az újságot?

Igen. Keresse meg és olvassa el!

A szobában keressen meg!

Igen. Maga keressen meg az újságot!

Igen. Az újságot olvassa el!

Maga olvassa el az újságot!

Lassan vezesse a kocsit!

Vezesse lassan a kocsit!

Lassan vezesse a kocsit!

Maga vezesse lassan!

Itt, a városban vezesse lassan!

Igen. A kocsit vezesse lassan!

Hogyan vezessem a kocsit?

Ki vezesse lassan a kocsit?

Hol vezessem lassan a kocsit?

A kocsit vezessem lassan?

Ússzon a folyóban!

Kússzak a folyóparton?

Hova ússzak?

Átússzam a folyót?

Ki ússza át a folyót?

Hol ússzam át a folyót?

Ne kússzon a folyóparton, hanem ússzon a folyóban.

Ússzon a másik partra!

Igen. Ússza át a folyót!

Maga ússza át a folyót!

Itt ússza át!

Akassza fel a kabátját!
 Legyen szíves, akassza fel
 a kabátját!
 Az ablakhoz akassza fel!
 Ne a kalapját, hanem a ka-
 bátját akassza fel!
 Akassza fel a kabátját!
 Maga akassza fel a kabátot!

Játssza el az új nótát!
 Melyik nótát játszom el?
 A magyar nótát játszom el?

Kinek játszom el a nótát?
 Melyik magyar nótát játszom
 el?
 Én játszom el?

Öntse be az olajat a motorba!
 Öntse be az olajat a motorba!
 A motorba öntse be!
 Ne a vizet, hanem az olajat
 öntse be!
 Maga öntse be az olajat!
 Azzal az edénnyel öntse be!

Tegye le a könyvet oda!
 Legyen szíves, tegye le
 ide a könyvet!
 Igen. A könyvet tegye le
 ide!
 Ne hozza, hanem tegye le ide
 a könyvet!
 Maga tegye le a könyvet!
 Ne a füzetet, hanem a köny-
 vet tegye le!

Higgye el ezt a történetet!
 Melyik történetet higgyem
 el?
 A barátja történetét higgyem
 el?
 Én higgyem el?
 Kinek a történetét higgyem
 el?
 Elhiggyem a történetét?

Hova akasszam fel?

A kalapomat akasszam fel?
 Mit csináljak?

Ki akassza fel a kabátot?

Az új nótát játssza el!
 Igen. A magyar nótát játssza
 el!

Nekem játssza el a nótát!
 A "Gyönyörű Budapest"-et
 játssza el!
 Igen. Maga játssza el!

Hova öntsem be?
 A vizet öntsem be?
 Ki öntse be az olajat?

Mivel öntsem be?

A könyvet tegyem le oda?

Vigyem oda a könyvet?

Ki tegye le a könyvet?

A füzetet tegyem le?

Az én történetemet higgye el!

Ne a barátom történetét, hanem
 az én történetemet higgye el!
 Igen. Maga higgye el!
 Az én történetemet higgye el!

Igen. Higgye el!

PART SEVEN
NARRATIVETörténet

Kovács tanítja Szabót vezetni.

"Indítsa el a motort! Először tegye be a kulcsot az önindítóba és fordítsa el! Látja? Most jár a motor. Engedje ki a kéziféket! Először fordítsa balra és aztán húzza vissza! Nagyon vigyázzon, mert most elindul a kocsi! Lépjen rá a lábfejekre! Most lassan engedje fel a lábfejeket és adjon gázt! Lassan adja a gázt! Lassan nyomja le a gázpedált és ne vitatkozzon! Csak csinálja azt, amit mondok! Itt van a sebességváltó a kormányon. Tegye egyesbe! De előbb nyomja le a kuplungot! Na végre elindultunk. Most tegye kettesbe, s azután hármásba! Figyelje a forgalmat és ne szorítsa nagyon a kormányt!"

Szabó vezetni tanul. Ismétli azt, amit Kovács mondott.

"Indítsam el a motort! Először tegyem a kulcsot az önindítóba és fordítsam el! Most jár a motor. Azután engedjem ki a kéziféket ... stb."

Suggested Translation

Kovacs teaches Szabo how to drive.

"Start the engine! First, put the key into the starter and turn it! You see? Now the engine is running. Release the emergency brake! First, turn it to the left, then pull it back! Watch it, the car is moving now. Step on the brake! Slowly let go of the brake and give gas! Accelerate slowly! Depress the gas pedal slowly and don't argue! Just do as I say! Here on the steering wheel is the gearshift. Put it in first! But first depress the clutch! Well, finally we got going! Now put it in second, then in third! Watch the traffic and don't squeeze the steering wheel so hard!"

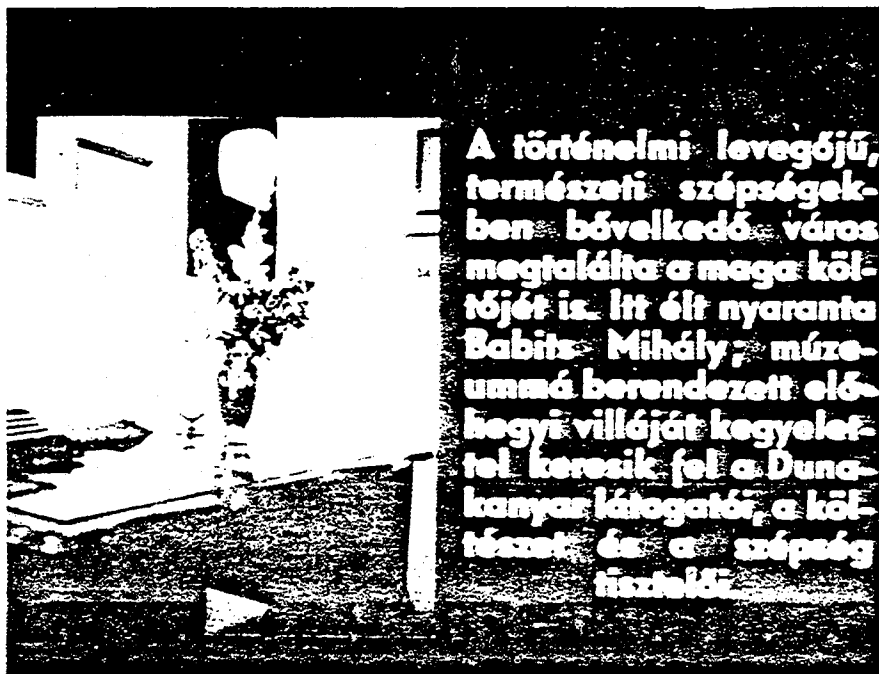
Szabo is learning to drive. He repeats what Kovacs said. "You want me to start the engine. First to put the key into the starter and to turn it. Now the engine is running. Next I should release the emergency brake .....etc."

PART EIGHT
CONVERSATIONBeszélgetés

Mit csinál Kovács?	Kovács tanítja Szabót vezetni.
Mit indítson el Szabó?	Indítsa el a motort!
Mit csináljon Szabó először?	Először tegye be a kulcsot az önindítóba és fordítsa el!
Most jár a motor?	Igen. Most jár a motor.
Mit csináljon aztán Szabó?	Aztán engedje ki a kéziféket!
Merre fordítsa először, és aztán mit csináljon?	Először fordítsa balra, és aztán húzza vissza!
Miért vigyázzon nagyon?	Nagyon vigyázzon, mert most elindul a kocsi!
Mire lépjen rá?	Lépjen rá a lábfékre!
Most mit engedjen fel, és mit csináljon aztán?	Most lassan engedje fel a lábfevet, és adjon gázt!
Hogyan adja a gázt?	Lassan adja a gázt!
Mit nyomjon le lassan?	Lassan nyomja le a gázpedált!
Szabó vitatkozik?	Igen.
Mit mond Kovács Szabónak?	"Ne vitatkozzon, csak csinálja azt, amit mondom!" - mondja Kovács Szabónak.
Hol van a sebességváltó?	Ott van a sebességváltó a kormányon.
Mit csináljon Szabó a sebességváltóval?	Tegye egyesbe!
Mit nyomjon le előbb?	Előbb nyomja le a kuplungot!
Elindultak már?	Igen. Végre elindultak.
Most mit csináljon Szabó?	Most tegye kettesbe, s aztán hármassba!
Mit figyeljen Szabó?	Figyelje a forgalmat!
Mit ne szorítson nagyon Szabó?	A kormányt ne szorítsa nagyon!

Sok a szép régi barokk és rokokó stílusú ház is. A hagyomány szerint ebben a házban Jókai regényhőse, Rab Ráby élt, aki két évszázada merészen szembe szállt a vármegye igazságtalanságával.

A történelmi levegőjű, természeti szépségekben bővelkedő város megtalálta a maga költőjét is. Itt élt nyaranta Babits Mihály; múzeumá berendezett előhegyi villáját kegyelettel keresik fel a Duna-kanyar látogatói, a költészet és a szépség tisztelői.

LESSON 52

PART ONE
INTRODUCTION

Bevezetés

Section 1

becsuk, bejön, bekapcsol, dátum, elmond, felállít, folyosó, fűtés, ismét, kinyit, különben is, leereszt, lehúz, letörül, levegő, mai, majd, nyitva van, szükség van, szó, szünet, tegnapi, természetesen, vetítógép, vetítövászón, zaj.

Section 2

Leírjuk a történetet?
Elkérjük a könyvet?

Igen. Írják le!
Igen. Kérjék el!

Megtanuljuk a párbeszédet?
Elénekeljük a magyar nótát?

Igen. Tanulják meg!
Igen. Énekeljék el!

Eloolvassuk a regényt?
Megmossuk az autót?

Igen. Olvassák el!
Igen. Mossák meg!

Idehozzuk az asztalt?
Odahúzzuk a széket?
Megnézzük a házat?
Meggérdezzük a tanárt?

Igen. Hozzák ide!
Igen. Húzzák ide!
Igen. Nézzék meg!
Igen. Kérdezzék meg!

Elooltsuk a lámpát?
Odaszállítsuk a löszert?
Felépítsük a házat?
Kiöntsük a kávé?

Igen. Oltsák el!
Igen. Szállítsák oda!
Igen. Építsék fel!
Igen. Öntsék ki!

Odaadjuk az autót?	Igen. Adják oda!
Elküldjük Kovácsot?	Igen. Küldjék el!
Kinyissuk az ablakot?	Igen. Nyissák ki!
Megkössük a nyakkendőt?	Igen. Kössék meg!
Eljátsszuk a nótát?	Igen. Játsszák el!
Megigyyuk a bort?	Igen. Igyák meg!
Megegyük a húst?	Igen. Egyék meg!
Megvegyük a ruhát?	Igen. Vegyék meg!
Betegyük a pénzt?	Igen. Tegyék be!
Elvigyük a gyereket?	Igen. Vigyék el!

Section 3

Mit csinálunk?

Eloolvassak egy történetet?	Eloolvassam a történetet?
Kimossak egy inget?	Kimossam az inget?
Megnézzek egy filmet?	Megnézzem a filmet?
Megkérdezzek egy rendőrt?	Megkérdezzem a rendőrt?
Megfőzzek egy lábas rizst?	Megfőzzem a lábas rizst?
Felakasszak egy sapkát a fogasra?	Felakasszam a sapkát a fogasra?
Eloolvassunk egy levelet?	Eloolvassuk a levelet?
Lemossunk egy autót?	Lemossuk az autót?
Megnézzünk egy operát?	Megnézzük az operát?
Megkérdezzünk valakit?	Megkérdezzük magát?
Megfőzzünk egy lábas zöldbabot?	Megfőzzük a lábas zöldbabot?
Felakasszunk egy képet a falra?	Felakasszuk a képet a falra?
Megtanuljak egy párbeszédet?	Megtanuljam a párbeszédet?
Odatoljak egy széket?	Odatoljam a széket?
Elmondjak egy történetet?	Elmondjam a történetet?
Becsomagoljak egy könyvet?	Becsomagoljam a könyvet?
Elfütyüljek egy nótát?	Elfütyüljem azt a nótát?
Felrajzoljak egy házat?	Felrajzoljam a házat?
Odaküldjek egy diákot?	Odaküldjem a diákot?

Megtanuljunk egy párbeszédet?
 Leírjunk egy történetet?
 Elénekeljünk egy nótát?
 Odatoljunk egy széket?

Megtanuljuk a párbeszédet?
 Leírjuk a történetet?
 Elénekeljük azt a nótát?
 Odatoljuk a széket?

Elmondjunk egy történetet?
 Idehívjunk egy rendőrt?
 Becsomagoljunk egy könyvet?
 Bezárjunk egy ajtót?
 Felrajzoljunk egy házat?
 Felírjunk egy nevet a táblára?
 Kiküldjünk egy diákot az
 osztályból?

Elmondjuk a történetet?
 Idehívjuk a rendőrt?
 Becsomagoljuk a könyvet?
 Bezárjuk az ajtót?
 Felrajzoljuk a házat?
 Felírjuk a nevünket a táblára?
 Kiküldjük Kovácsot az osz-
 tályból?

Elooltsak egy lámpát?
 Megállítsak egy katonát?
 Lefordítsak egy mondatot?
 Felépítsek egy szép házat?
 Öntsek egy kis bort?
 Kinyissak egy ablakot?
 Meghallgassak egy párbeszédet?
 Mutassak magának egy szép autót?
 Kössek nyakkendő?

Elooltsam a lámpát?
 Megállítsam a katonát?
 Lefordítsam a mondatot?
 Felépítsem a szép házat?
 Öntsem a pohárba a bort?
 Kinyissam az ablakot?
 Meghallgassam a párbeszédet?
 Megmutassam az autót?
 Megkössöm a nyakkendőmet?

Elooltsunk egy lámpát?
 Lefordítsunk egy mondatot?
 Megállítsunk egy autót?
 Felépítsünk egy házat?
 Öntsünk vizet a pohárba?
 Kinyissunk egy ablakot?
 Meghallgassunk egy beszédet?
 Mutassunk magának egy szép
 autót?
 Kössünk nyakkendőt?

Elooltsuk a lámpát?
 Lefordítsuk a mondatot?
 Megállítsuk az autót?
 Felépítsük a házat?
 Öntsük a vizet a pohárba?
 Kinyissuk az ablakot?
 Meghallgassuk a beszédet?
 Megmutassuk magának a szép
 autót?
 Megkössük a nyakkendőnket?

Megegyek egy tojást?
 Betegyek 100 dollárt a bankba?

Megegyem a tojást?
 Betegyem a 100 dollárt a
 bankba?
 Megvegyem a fiamnak a játékot?

Megvegyek a fiamnak egy
 játékot?
 Vigyek neki virágot?

Elvigyem neki a virágot?

Megegyünk egy szendvicset?
 Tegyük pénzt a bankba?
 Felvegyünk egy meleg kabátot?

Megegyük a szendvicset?
 Betegyük a pénzt a bankba?
 Felvegyük a meleg kabátot?

NyelvtanImperative Mood IV

Definite Form, Plural

1. The addition of the plural suffixes in the imperative mood is governed by the same rules as that of the singular. The suffixes are as follows:

	<u>Back Vowel</u>	<u>Front Vowel</u>
1st Person	- <u>juk</u>	- <u>jük</u>
2nd & 3rd Person	- <u>ják</u>	- <u>jék</u>

Indefinite

írjunk egy levelet?
Should we write a letter?
írjunk egy levelet!
Let's write a letter!
írjanak egy levelet!
Write a letter!
Ők írjanak egy levelet!
They should write a letter!

Énekeljünk egy magyar nótát?
Should we sing a Hungarian
song?

Énekeljünk egy magyar nótát!
Let's sing a Hungarian song!

Énekeljenek egy magyar nótát!
Sing a Hungarian song!

Ők énekeljenek egy magyar nótát!
They should sing a Hungarian
song!

Küldjünk egy levelet?
Should we send a letter?

Küldjünk egy levelet!
Let's send a letter!

Definite

Megírjuk a levelet?
Should we write the letter?
írjuk meg a levelet!
Let's write the letter!
írják meg a levelet!
Write the letter!
Ők írják meg a levelet!
They should write the letter!

Elénekeljük a magyar nótát?
Should we sing the Hungarian
song?

Énekeljük el a magyar nótát!
Let's sing the Hungarian song!

Énekeljék el a magyar nótát!
Sing the Hungarian song!

Ők énekeljék el a magyar nótát!
They should sing the Hungarian
song!

Elküldjük a levelet?
Should we send the letter?

Küldjük el a levelet!
Let's send the letter!

Küldjenek egy levelet!
Send a letter!

Küldjék el a levelet!
Send the letter!

Ők küldjenek egy levelet!
They should send a letter!

Ők küldjék el a levelet!
They should send the letter!

2. Assimilated Forms: (For rules, see L-49)

Complete Assimilation:

Mossuk?	M	sák!
Főzzük?	F	zék!
Átússzuk?	Ú	zák át!
Hallgassuk?	H	lgassák!
Tanítsuk?	T	ítsák!
Jelentsük?	J	entsük!
Fessük?	F	sék!
Válasszuk?	V	lasszuk!

3. Recapitulation

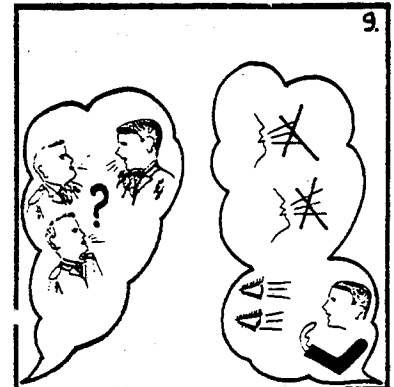
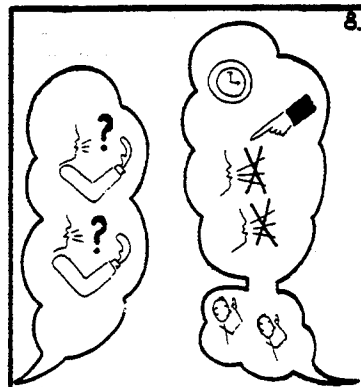
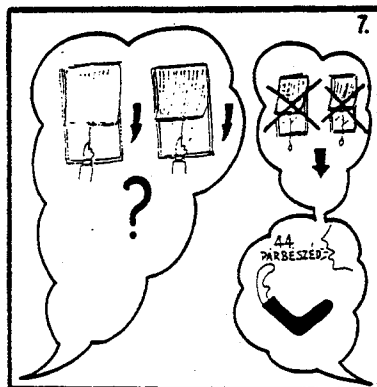
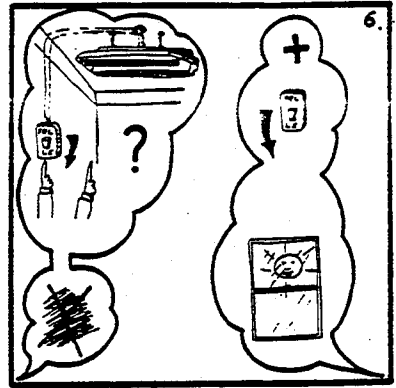
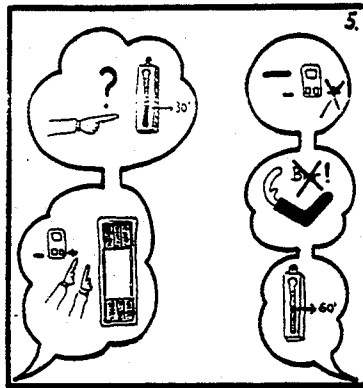
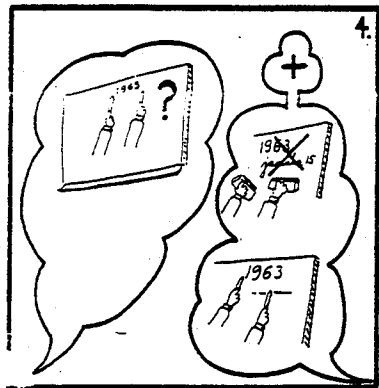
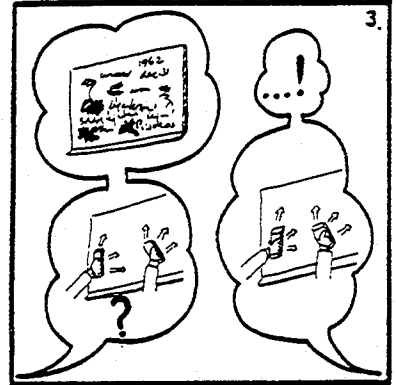
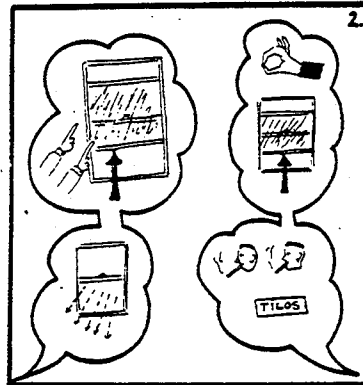
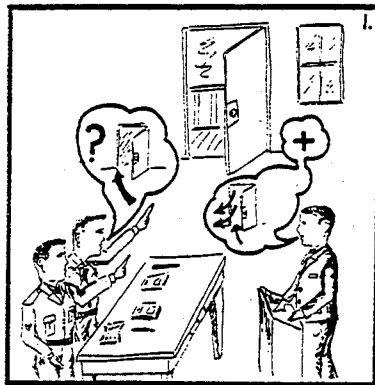
For a recapitulation of the verbal endings used with the imperative mood, see the chart on the following page.

IMPERATIVE MOOD ENDINGS									
Verb Categories (ending on)	Number	Person	Verb Cat	Indefinite Conjugation		Definite Conjugation			
				Back Vowel	Front Vowel	Back Vowel	Front Vowel		
1 All verbs except those listed below	Singular	First	1	-jak	-jek	-jam	-jem		
			2	-sak	-sek	-sam	-sem		
			3	-sak, -szak	-sek, -szek	-sam, -szam	-sem, -szem		
			4	-sak, -szak, -zak	-sek, -szek, -zek	-sam, -szam, -zám	-sem, -szem, -zem		
2 long front vowel +t other vowel +t (t becomes s) consonant +t (other than -st, -szt)	Singular	Second	1	-jon	-jen, -jön	-ja	-je		
			2	-son	-sen, -sön	-sa	-se		
			3	-son, -szon	-sen, -szen	-sa, -sza	-se, -sze		
			4	-son, -szon, -zon	-sen, -szen, -zen, -zön	-sa, -sza, -za	-se, -sze, -ze		
3 -st, -szt (drop final t)	Singular	Third	1	-junk	-jünk	-juk	-jük		
			2	-sunk	-sünk	-suk	-sük		
			3	-sunk, -szunk	-sünk, -szünk	-suk, -szuk	-sük, -szük		
			4	-sunk, -szunk, -zunk	-sünk, -szünk, -zünk	-suk, -szuk, -zük	-sük, -szük, -zük		
4 -s, -sz, -z	Singular	First	1	-janak	-jenek	-ják	-jék		
			2	-sanak	-senek	-sák	-sék		
			3	-sanak, -szanak	-senek, -szenek	-sák, -szák	-sék, -szék		
			4	-sanak, -szanak, -zanak	-senek, -szenek, -zenek	-sák, -szák, -zák	-sék, -szék, -zék		
2 Same as above	Plural	Second	1	-janak	-jenek	-ják	-jék		
			2	-sanak	-senek	-sák	-sék		
			3	-sanak, -szanak	-senek, -szenek	-sák, -szák	-sék, -szék		
			4	-sanak, -szanak, -zanak	-senek, -szenek, -zenek	-sák, -szák, -zák	-sék, -szék, -zék		

Szavak

1. becsuk, -ni vmit	close something, to
2. bejön, -ni	come in, to
3. bekapcsol, -ni vmit	switch on something, to
4. dátum	date (day of month)
5. elmond, elmondani, vmit	tell, recount, recite something, to
6. felállít, felállítani vmit	set up something, to
7. folyosó	hallway, corridor
8. fűtés	heating
9. ismétel, -ni vmit	repeat something, to
10. kinyit, -ni vmit	open, open up something, to
11. különbenis	besides
12. leereszt, leereszteni vmit	let down something, to
13. lehúz, -ni vmit	pull down something, to
14. letörül, -ni vmit	wipe off something, to
15. levegő	air
16. mai	today's, ... of today
17. nyitva van	/it/ is opened
18. szükség van vmire	there is a need for something
19. szó	word
20. szünet	pause, break, recess
21. tegnapi	yesterday's, ... of yesterday
22. természetesen	naturally, of course
23. vetítógép	projector
24. vetítövászón	screen
25. zaj	noise

Dialogue

Párbeszéd

Maguk most ne ismételjék a párbeszédet, hanem csak figyeljenek!

Személyek: Diákok és a tanár

- Diák: Becsukjuk az ajtót?   1 A tanár: Igen. Csukják be, mert bejön a hideg a folyosóról!
- Kinyissuk talán az ablakot? Szükség van egy kis friss levegőre.   2 Jó, nyissák ki! De kérem, ne dohányozzanak az osztályban, mert tilos!
- Nagyon piszkos a tábla. Letöröljük?   3 Természetesen. Töröljék le!
- Felírjuk a dátumot a táblára?   4 Igen. Töröljék le a tegnapi és írják fel a mait!
- Nem fázik? Ne kapcsoljuk be a fűtést?   5 Ne kapcsolják be! Nem fázok. Még nincs nagyon hideg.
- Eloítsuk a villanyt? Már nincs sötét.   6 Igen, oltsák el, mert elég világos van! Szépen süt a nap.
- Hány rolót húzzunk le?   7 Egyet se húzzanak le, mert sötét lesz! No, én most elmondom az új párbeszédet.
- Mi is mondjuk?   8 Maguk most ne mondják, csak figyeljenek!
- Ne ismételjünk semmit?   9 Ne ismételjenek semmit, csak figyeljenek rám!

PART FOUR
DIALOGUESuggested Translation

Don't repeat the dialogue, just pay attention!
Persons: Student and a teacher

<u>Student:</u> Shall we close the door?	1	<u>Teacher:</u> Yes, close it because the cold comes in from the corridor.
Shall we perhaps open the window? A little fresh air is needed.	2	Good, open one. But, please, don't smoke in the classroom because it is forbidden.
The blackboard is very dirty. Shall we wipe it off?	3	Naturally! Wipe it off.
Shall we write the date on the blackboard?	4	Yes. Erase yesterday's date and write on today's date.
Aren't you cold? Shouldn't we turn on the heat?	5	Don't turn it on. I am not cold. It isn't very cold yet.
Shall we turn off the light? It isn't dark any more.	6	Yes, turn it off because it is bright enough. The sun is shining nicely.
How many of the shades shall we pull down?	7	Don't pull down any, because it will be dark. - Now I will recite the new dialogue.
Shall we say it also?	8	Don't say it now, just pay attention.
Shouldn't we repeat anything?	9	Don't repeat anything, just pay attention to me.

Írásbeli házi feladatTörténetFigyelem a tanárt az osztályban

Bemegyek az osztályunkba és becsukom az ajtót. Kinyitom az ablakokat, mert szükségünk van friss levegőre. Letörülöm a táblánkat és felírom a mai dátumot. Eloltom a cigarettámat, mert az osztályban tilos dohányozni. Felgyújtom a villanyt, mert még sötét van. Ha hideg van, bekapcsolom a fűtést, és becsukom az egyik ablakot. Leeresztem a másik ablaknál a rolót, mert a nap a szomszédom szemébe süt. Aztán leülök a székemre az asztalunkhoz. Becsukom a könyvemet és figyelek. Nem ismételek semmit, csak figyelem a párbeszéd képeit. Most leveszem a hallgatómat a fejemről és leteszem. Aztán kimegyek a táblához és elmondom a párbeszédet. Ha a tanár javít engem, ismételem, amit a tanár mondott. Óra után elszívok egy cigarettát és iszok egy csésze kávé.

1. Írja újra a történetet! Írja le, hogy maguk mit csinálnak!
2. Írja újra a történetet! Írja le, hogy mi mit csináljunk!
3. Új diákok érkeztek a nyelviskolába. Még nem ismerik a Prezidiót és nem tudják a napi programot. Írja le 12 mondatban, hogy ők, az új diákok, mit csináljanak!

GyakorlatokSection 1

Bezárjuk az ajtót?
Kik zárják be?
Mit zárjunk be?
Az ablakot zárjuk be?

Ők zárják be?
Kinyissuk?

Mit nyissunk ki?
Az ajtót nyissuk ki?

Hol nyissuk ki az ablakot?
Becsukjuk az ablakot?

Kik nyissák ki?
Én nyissam ki?

Hány ablakot nyissunk ki?

Hol dohányozzunk?
Ne az osztályban dohányoz-
zunk?
Mit ne csináljunk az osz-
tályban?
Kik ne dohányozzanak?

Letöröljük a táblát?
Melyik táblát töröljük le?
Az asztalt töröljük le?

Kik töröljék le a táblát?
Mi töröljük le?
Mikor töröljük le?

Mit írjunk fel a táblára?
Hova írjuk fel?
A falra írjuk fel?

Felírjuk a dátumot?
Mit csináljunk?

Zárják be!
Maguk zárják be!
Az ajtót zárják be!
Ne az ablakot zárják be, hanem
az ajtót!
Ne Ők, maguk zárják be!
Ne nyissák ki, hanem zárják be!

Az ablakot nyissák ki!
Ne az ajtót, az ablakot nyis-
sák ki!

Az osztályban nyissák ki!
Ne csukják be, hanem nyissák
ki!

Maguk nyissák ki!
Ne maga nyissa ki, hanem maguk
nyissák ki!
Csak egyet nyissanak ki!

A kertben dohányozzanak!
Ne az osztályban dohányozzanak!

Ne dohányozzanak az osztályban!

Maguk ne dohányozzanak!

Igen. Töröljék le a táblát!
A zöld táblát töröljék le!
Ne az asztalt, a táblát tö-
röljék le!

Maguk töröljék le!
Igen. Maguk!
Most töröljék le!

A dátumot írják fel!
A táblára írják fel!
Ne a falra, a táblára írják
fel!

Igen. Írják fel!
Írják fel a dátumot a táblára!

Bekapcsoljuk a fűtést?
 Miért ne kapcsoljuk be?
 Mikor kapcsoljuk be?
 Mit kapcsoljunk be?
 A rádiót kapcsoljuk be?

Nem. Ne kapcsolják be!
 Mert nincs hideg.
 Este kapcsolják be!
 A fűtést kapcsolják be!
 Nem a rádiót, a fűtést!

Mit csináljunk most?
 Az ablakokat eresszük le?

Eresszék le a rolókat!
 Nem az ablakokat, a rolókat
 eresszék le!

Kik eresszék le?
 Leeresszük a rolókat?
 Hol eresszük le a rolókat?
 Miért eresszük le?

Maguk eresszék le!
 Igen. Eresszék le.
 Az osztályban eresszék le!
 Mert hazamegyünk.

Elmondjuk az új párbeszédet?
 Mit csináljunk?
 Ne ismételjük?
 Csak figyeljünk?
 Kit figyeljünk?
 Magát figyeljük?
 Őt figyeljük?

Ne mondják el!
 Figyeljenek!
 Ne ismételjék!
 Igen. Csak figyeljenek!
 Engem figyeljenek!
 Igen. Engem figyeljenek!
 Ne őt figyeljék, engem figyel-
 jenek!

Section 2

Hívják be a gyerekeket!
 Behívjuk a gyerekeket?
 Kik hívják be őket?
 Honnan hívjuk be őket?
 Mit csináljunk?
 A katonákat hívjuk be?

Igen. Hívják be őket!
 Maguk hívják be őket!
 Az udvarból hívják be őket!
 Hívják be őket!
 Nem a katonákat, hanem a
 gyerekeket hívják be!

Tanulják meg a párbeszédet!
 Megtanuljuk a párbeszédet?
 Kik tanulják meg a párbeszédet?
 Mikor tanuljuk meg a párbeszédet?
 Mit tanuljunk meg?
 A magyar nótát tanuljuk meg?

Igen. Tanulják meg!
 Maguk tanulják meg!
 Most tanulják meg!
 A párbeszédet tanulják meg!
 Nem a magyar nótát, hanem a
 párbeszédet tanulják meg!

Olvassák el a levelet!

Eloolvassuk a levelet?
 Kik olvassák el a levelet?
 Mikor olvassuk el a levelet?
 Mit olvassunk el?
 A házi feladatot olvassuk el?

Igen. Olvassák el!
 Maguk olvassák el!
 Ma este olvassák el!
 A levelet olvassák el!
 Ne a házi feladatot, hanem a
 levelet olvassák el!

Hozzák ide a széket!

Idehozzuk a széket?
 Kik hozzák ide a széket?
 Melyik széket hozzuk ide?
 Mit csináljunk?
 A barna széket hozzuk ide?

Igen. Hozzák ide!
 Maguk hozzák ide!
 A zöld széket hozzák ide!
 Hozzák ide a zöld széket!
 Ne a barnát, hanem a zöldet
 hozzák ide!

Segítsenek a diáknak!

Segítsünk a diáknak?
 Kik segítsenek a diáknak?
 Melyik diáknak segítsünk?
 Mit csináljunk?
 A jó diáknak segítsünk?

Igen. Segítsenek a diáknak!
 Maguk segítsenek a diáknak!
 A rossz diáknak segítsenek!
 Segítsenek a rossz diáknak!
 Ne a jónak, hanem a rossznak
 segítsenek!

Oltsák el a villanyt!

Eloltsuk a villanyt?
 Kik oltsák el a villanyt?
 Hol oltsuk el a villanyt?
 Mit csináljunk?

A szobában oltsuk el a
 villanyt?

Igen. Oltsák el!
 Maguk oltsák el!
 Az osztályban oltsák el!
 Oltsák el az osztályban a
 villanyt!
 Ne a szobában, hanem az
 osztályban oltsák el!

Adják oda az autót Kovácsnak!

Odaadjuk az autót Kovácsnak?
 Kik adják oda az autót
 Kovácsnak?

Kinek adjuk oda az autót?
 Mit csináljunk?
 Szabónak adjuk oda az autót?

Igen. Adják oda neki!
 Maguk adják oda neki!
 Kovácsnak adják oda!
 Adják oda neki az autót!
 Ne Szabónak, hanem Kovácsnak
 adják oda!

Nyissák ki az ablakot!
 Kinyissák az ablakot?
 Kik nyissák ki az ablakot?
 Hol nyissuk ki az ablakot?
 Mit csináljunk?

Az irodában nyissuk ki az
 ablakot?

Igen, nyissák ki!
 Maguk nyissák ki!
 A konyhában nyissák ki!
 Nyissák ki az ablakot a
 konyhában!
 Ne az irodában, hanem a
 konyhában nyissák ki!

Kössék meg a nyakkendőjüket!
 Megkössék a nyakkendőnket?
 Kik kössék meg a nyakkendőjüket?
 Mikor kössük meg a nyakken-
 dőnket?
 Mit csináljunk?
 A cipőket kössük meg?

Igen. Kössék meg!
 Maguk kössék meg!
 Most kössék meg!

Kössék meg a nyakkendőjüket!
 Ne a cipőjüket, hanem a nyak-
 kendőjüket kössék meg!

Menjenek be a parancsnokhoz!
 Bemennek a parancsnokhoz?
 Kik menjenek be a parancsnok-
 hoz?
 Kihez menjünk be?
 Mit csináljunk?
 A hadnagyhoz menjünk be?

Igen. Menjenek be hozzám!
 Maguk menjenek be hozzám!

A parancsnokhoz menjenek be!
 Menjenek be a parancsnokhoz!
 Ne a hadnagyhoz, hanem a
 parancsnokhoz menjenek be!

Játsszák el a nótát!
 Eljátsszák a nótát?
 Kik játsszák el a nótát?
 Melyik nótát játsszák el?
 Mit csináljunk?
 Kovácsék játsszák el a magyar
 nótát?

Igen. Játsszák el!
 Maguk játsszák el!
 A magyar nótát játsszák el!
 Játsszák el a magyar nótát!
 Ne Kovácsék, hanem maguk
 játsszák el!

Igyák meg a bort!
 Megigyak a bort?
 Kik igyák meg a bort?
 Melyik bort igyuk meg?
 Mit csináljunk?
 Az amerikai bort igyuk meg?

Igen. Igyák meg!
 Maguk igyák meg!
 A magyar bort igyák meg!
 Igyák meg a magyar bort!
 Ne az amerikai, hanem a
 magyar bort igyák meg!

PART SEVEN
NARRATIVETörténet

A tanár beszél a diákokhoz.

"Zárják be az ajtót, mert bejön a hideg! Nyissanak ki egy ablakot, és kérem, ne dohányozzanak az osztályban, mert tilos! Most pedig töröljék le a tegnapi dátumot, és írják fel a maikat! A fűtést ne kapcsolják be, mert még nincs hideg! A villanyt oltsák el, mert elég világos van! A rolókat ne eresszék le, mert akkor sötét lesz a tanteremben!

És most figyeljenek! Elmondom az új párbeszédet! Maguk ne mondják! Csak figyeljenek! Ne ismételjék semmit, csak nézzenek rám, hallgassanak és figyeljenek engem!"

Most a diákok beszélnek.

"Zárjuk be az ajtót, mert bejön a hideg ..."

Suggested Translation

The teacher talks to the students.

"Close the door, because the cold will come in! Open a window but please don't smoke in the classroom because it is forbidden. Now, erase yesterday's date from the blackboard and write down today's! Don't switch on the heat, because it isn't cold here! Turn the light off, because it is light enough! Don't let the blinds down because it'll get too dark in the classroom!

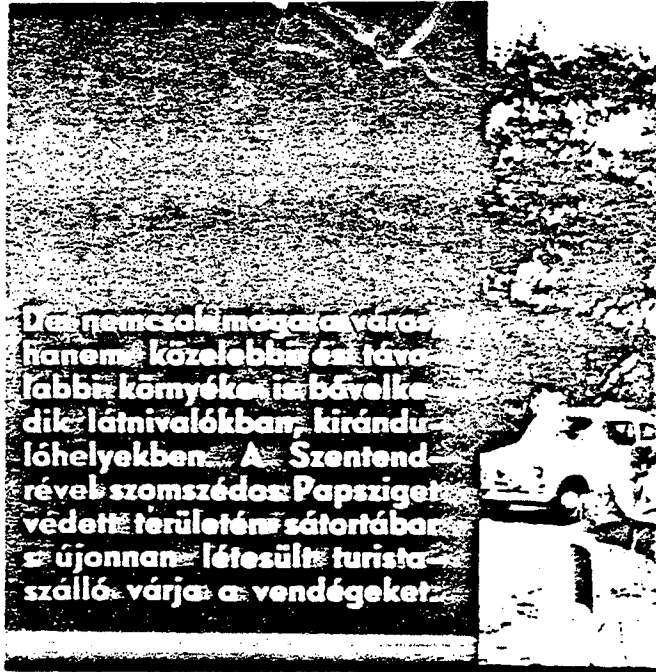
Now pay close attention! I will recite the new dialogue. Don't repeat anything, just look at me, be quiet, and watch me!"

Now the students are talking:

"Let's close the door, because the cold will come in....."

PART EIGHT
CONVERSATIONBeszélgetés

Mit csinál a tanár?	Beszél.
Kikhez beszél?	A diákokhoz beszél.
Mit zárjanak be a diákok?	Az ajtót zárják be!
Miért zárják be?	Azért zárják be, mert bejön a hideg.
Mit nyissanak ki a diákok?	Egy ablakot nyissanak ki!
Mit ne csináljanak a diákok az osztályban?	Ne dohányozzanak!
Miért ne dohányozzanak?	Azért, mert tilos.
Mit törüljenek le a tábláról?	A tegnapi dátumot törüljék le!
Mit írjanak fel?	A mai dátumot írják fel!
Bekapcsolják a diákok a fűtést?	Ne kapcsolják be!
Miért ne kapcsolják be?	Azért ne kapcsolják be, mert nincs hideg.
Miért oltsák el a villanyt?	Azért oltsák el a villanyt, mert elég világos van.
Miért ne eresszék le a rolókat?	Azért ne eresszék le a rolókat, mert akkor sötét lesz.
Hol lesz sötét?	A tanteremben lesz sötét.
Miért figyeljenek a diákok?	Azért figyeljenek, mert a tanár elmondja a párbeszédet.
A diákok is mondják a párbeszédet?	Ők ne mondják!
Kire nézzenek?	A tanárra nézzenek!
Mit ismételjenek?	Ne ismételjenek semmit se!
Ezután mit mondjanak el a diákok?	Ezután mondják el, hogy mit mondott nekik a tanár!

De nemcsak a magasságokra
hanem közelbbi és távo
labb könyvek is bővelke
dik látványokban, kirándu
lőhelyekben. A Szentend
rével szomszédos Papsziget
védett területén sátorában
s újonnan létesült turista
szálló várja a vendégeket.

A Szentendrei-sziget keleti partján épült
Horány, a kirándulók és pihenni vágyó
dicsoma.

aralótelep,
gyilk para-

LESSON 53

PART ONE

INTRODUCTION

Bevezetés

Section 1

bíró, biztos, büntetés, emlékezik, eset, érzés, felhajt, fizet, fog, gyorsajtás, hang, hiába, hölgy, megbüntet, megérdemel, nemrég, okoz, parkol, pénzbüntetés, pocsék, próbál, szigorúan, színű, sziréna, ügyetlen.

Section 2

Mit csinál?

1. Szeret párbeszédet tanulni?
Akar párbeszédet tanulni?
Fog párbeszédet tanulni?
Tud párbeszédet tanulni?

Párbeszédet tanulok.

Nem szeretek párbeszédet tanulni.
Nem akarok, de muszáj párbeszédet tanulni.
Igen. Fogok párbeszédet tanulni.
Remélem, hogy tudok párbeszédet tanulni, ha akarok tanulni.

2. Szereti megtanulni a párbeszédet?
Meg akarja tanulni a párbeszédet?
Meg fogja tanulni a párbeszédet?
Meg tudja tanulni a párbeszédet?

Nem szeretem megtanulni a párbeszédet.
Nem akarom, de muszáj megtanulni a párbeszédet.
Igen. Meg fogom tanulni a párbeszédet.
Remélem hogy meg tudom tanulni a párbeszédet, ha meg akarom tanulni.

Section 2/cont./

3. Szeretett párbeszédet tanulni?

Akart párbeszédet tanulni?

Tudott párbeszédet tanulni?

Nem szerettem párbeszédet tanulni.

Nem akartam, de muszáj volt párbeszédet tanulni.

Persze hogy tudtam párbeszédet tanulni, ha akartam.

4. Szerette megtanulni a párbeszédet?

Meg akarta tanulni a párbeszédet?

Meg tudta tanulni a párbeszédet?

Nem szerettem megtanulni a párbeszédet.

Nem akartam, de muszáj volt megtanulni a párbeszédet.

Persze hogy meg tudtam tanulni a párbeszédet, ha meg akartam tanulni.

Section 3

akar	fog	Mit csinálni?	szeret	tud
tanulni akarok	tanulni fogok		szeretek tanulni	tudok tanulni
olvasni akarok	olvasni fogok		szeretek olvasni	tudok olvasni
írni akarok	írni fogok		szeretek írni	tudok írni
fürdeni akarok	fürdeni fogok		szeretek fürdeni	tudok fürdeni
énekelni akarok	énekelni fogok		szeretek énekelni	tudok énekelni
cigarettázni akarok	cigarettázni fogok		szeretek cigarettázni	tudok cigarettázni

Note the word order change. No rule exists, but usage requires it.

	akar	fog	Mit szeret csinálni?	tud
ki	akar	fog	szeret	tud
	akarja	fogja	szereti	tudja
be	akar	fog	szeret	tud
	akarja	fogja	szereti	tudja
le	akar	fog	szeret	tud
	akarja	fogja	szereti	tudja
fel	akar	fog	szeret	tud
	akarja	fogja	szereti	tudja
át	akart	--	szeretett	tudott
	akarta	--	szerette	tudta
meg	akart	--	szeretett	tudott
	akarta	--	szerette	tudta
oda	"	--	"	"
vissza	"	--	"	"
el	"	--	"	"

Section 4

Ma el akarom adni valakinek a piros autómat, mert nem jó.

Mit akarok csinálni?
Hány autót akarok eladni?
Melyik autót akarom eladni?
Ki akarja eladni a piros autóját?
Miért akarom eladni?
Kinek akarom eladni az autómat?
Mikor akarom eladni az autót?

Tegnap el akartam menni az Uránia moziba, de nem volt pénzem.

Mit akartam csinálni tegnap?
Hova akartam menni?
Mikor akartam moziba menni?
Ki akart tegnap moziba menni?
A kocsmába akartam menni?
Maga akart tegnap moziba menni?
Szombaton akartam moziba menni?
Melyik moziba akartam menni?
A prezidiói moziba akartam menni?
Elmentem a moziba?
Miért nem mentem el?

A hétvégén Big Surbe fogok menni úszni, napozni és szórakozni.

Hova fogok menni a hétvégén?
San Franciscoba fogok menni?
Kovács megy Big Surbe a hétvégén?
Mit fogok ott csinálni?
Tanulni fogok?
Csak napozni fogok?

Néha szeretek kimenni a tengerpartra sétálni.

Hova szeretek menni néha?
Az iskolába szeretek menni?
Ki szeret kimenni a tengerpartra?
Mit szeretek ott csinálni?
Úszni szeretek?
Csak én szeretek néha kimenni a tengerpartra?

Tegnap nem tudtam megírni a házi feladatomat, mert beteg voltam.

Mit nem tudtam megírni?
Egy levelet nem tudtam megírni?
Ki nem tudta megírni a házi feladatát?
Mikor nem tudtam megírni a házi feladatomat?
Tegnapelőtt nem tudtam megírni?
Miért nem tudtam megírni a házi feladatomat?

Section 5

Szabó azt olvasta az újságban, hogy az új autók nagyon szépek.

Molnár azt mondja, hogy az új autók nemcsak szépek, de nagyon drágák is.

Azt hiszem, hogy az új autók már itt vannak.

Azt olvastam, hogy sok baleset történt a hétvégén.

Azt hallottam, hogy ebben az iskolában sok nyelvet tanítanak.

Nem tudom, hogy mi történt, csak azt láttam, hogy ég a ház.

KÖZMONDÁSOK: (PROVERBS)

1. Suszter /csizmadia/ maradjon a kaptafánál.

The cobbler should stick to his trade.

2. Sok szakács elsózza az ételt.

Too many cooks spoil the broth.

3. Az én házam az én váram.

My house is my castle.

NyelvtanThe Subjunctive and The Auxiliary Verbs akar, tud, szeret, fog.

1. The Subjunctive, Indirect Quotations

a. One of the ways to narrate conversations between individuals is to write down the dialogue verbatim, using quotation marks. When a dialogue is narrated orally, however, the lack of a spoken quotation mark creates confusion.

Yesterday I met Pete and he said: "I was ill."

Yesterday I met Pete and he said I was ill.

(1) Two questions arise from the second sentence: "Who is ill? (Am I ill?)" and "Was I or am I ill?" (How come he knows, but I don't know that I was ill!?)

(2) The correct way to narrate the first sentence orally is:

Yesterday I met Pete and he said he had been ill.

b. In Hungarian a very similar construction is used. The English example shown above would look like this:

Tegnap találkoztam Péterrel, és ő azt mondta: "Beteg voltam."
Tegnap találkoztam Péterrel, és ő azt mondta, hogy beteg volt.

c. Further examples follow:

Az őr azt felelte: "Nem szabad bemenni."
The guard said: "It is not permitted to enter."

Az őr azt felelte, hogy nem szabad bemenni.
The guard said that it was not permitted to enter.

A táblán ez áll: "Tilos a dohányzás."
It says on the board: "It is forbidden to smoke."

A táblán az áll, hogy tilos a dohányzás.
It says on the board that it is forbidden to smoke.

Rózsi azt üzent nekem: "Nem megyek magával moziba."
Rose sent me a message: "I won't go to the movies with you."

Rózsi azt üzente nekem , hogy nem jön velem moziba.
Rose sent me a message that she won't go to the movies (with me).

A lány azt mondja a fiúnak: "Holnap felhívom magát."
The girl says to the boy: "I'll call you tomorrow."

A lány azt mondja a fiúnak, hogy holnap felhívja (őt).
The girl says to the boy that she will call him tomorrow.

d. As shown above, the use of the subjunctive as an indirect quotation has the following characteristics in Hungarian:

(1) The narrative part usually includes the demonstrative pronoun az (with a suffix, if necessary) pointing toward:

(2) A separate clause, starting with hogy, which is always preceded by a comma.

(3) The person of the verb may have to be changed. (e.g., beteg voltam to beteg volt)

(4) The tense, or mood, i.e., the form of the verb, does not change in Hungarian.

e. When using this construction, the present and past tenses may be used in the same sentence if the time of occurrence is different from the time of utterance.

Present   Present
Azt mondja, hogy beteg.

He says that he is sick.

Past   Present
Azt mondta, hogy beteg.

He said that he was sick.

Present   Past
Azt mondja, hogy beteg volt.

He says that he had been sick.

Past   Past
Azt mondta, hogy beteg volt.

He said that he had been sick.

2. The Auxiliary Verbs akar, tud, szeret, fog.

a. The auxiliary verbs akar, tud, and szeret are used as predicates in sentences with verbs in the infinitive form. These verbs may be used in all tenses and are conjugated as full verbs.

Éva szeret táncolni.

Eve likes to dance.

Nem akarnak dolgozni?

Don't you like to work?

Fel tudta emelni a kocsit.

He could lift the car.

b. The auxiliary verb fog is used to indicate that an action is (not) intended or will (not) be performed in the future.

Este tanulni fogunk.

Tonight we'll study.

Mit fognak csinálni Budapesten?

What are you going to do in Budapest?

Ezt nem fogom kifizetni.

I am not going to pay for this.

c. The conjugated auxiliary verb occurs in the definite and indefinite form, as determined by the direct object, if any.

Pál nem szereti a párbeszédet tanulni.

Paul does not like to study the dialogue.

Pál nem szeret párbeszédet tanulni.

Paul does not like to study dialogues.

Pál nem szeret tanulni.

Paul does not like to study.

d. The place of the verb in the infinitive is determined by its relation to the conjugated verb. It may precede or follow it in accordance with the relative stress.

Szeretek hegyet mászni.

I like to climb mountains.
(The stress is on I like.)

Mászni szeretek hegyet
(nem nézni).

I like to climb (not look at) mountains.
(The stress is on to climb.)

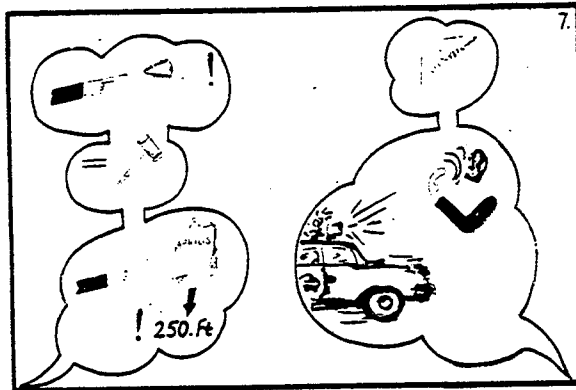
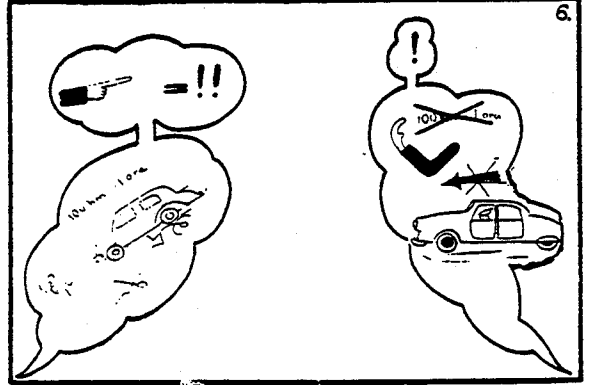
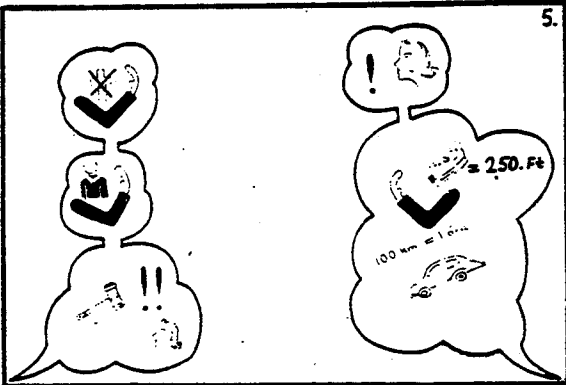
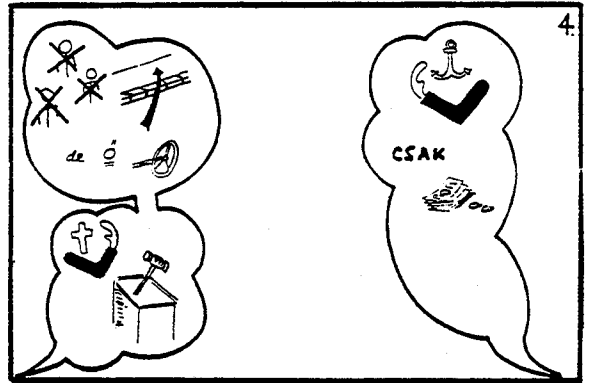
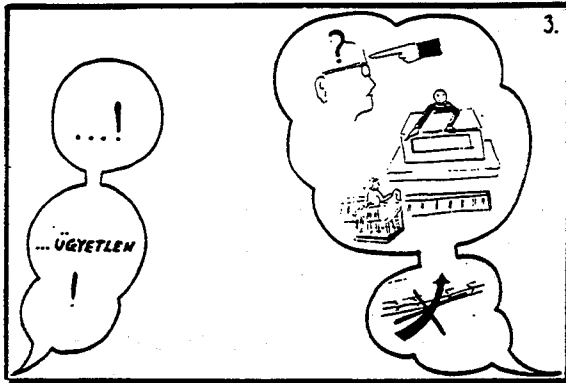
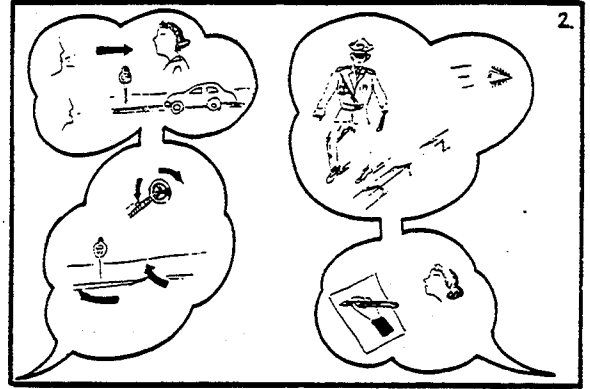
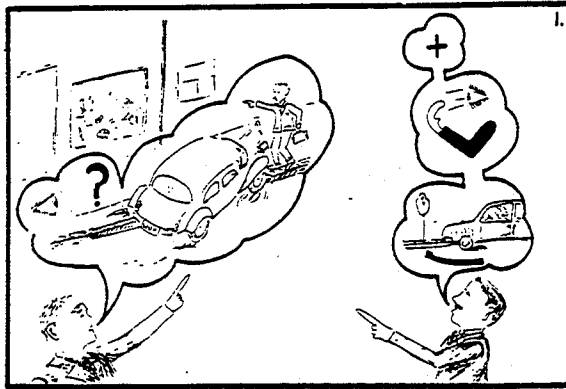
Hegyet szeretek mászni
(nem tornyot).

I like to climb mountains (not steeples).
(The stress is on mountains.)

PART THREE
VOCABULARYSzavak

1. bíró	judge
2. biztos	sure, certain
3. büntetés	punishment, penalty
4. emlékezik, emlékezni vmire	remember, recall something, to
5. eset	incident, happening
6. érzés	feeling
7. felhajt, felhajtani vmire	drive onto something, to
8. fizet, -ni	pay, to
9. fog	shall, will
10. gyorsajtás	speeding
11. hang	sound
12. hiába	in vain
13. hölgy	lady
14. megbüntet, -ni	punish, to
15. megérdemel, -ni	deserve, to
16. nemrég	recently, not too long ago
17. okoz, -ni	cause, bring about, to
18. parkol, -ni	park, to
19. pénzbüntetés	fine (money)
20. pocsék	rotten, bad, atrocious, lousy
21. próbál, -ni vmit	try, endeavor something, to
22. szigorúan	strictly
23. színű	of ... color, ... colored
24. sziréna	siren
25. ügyetlen	clumsy

Dialogue

PárbeszédÉn se fogok többet gyorsan vezetni

Személyek: Magas és Hosszú

Magas: Látja? Az a nagy, zöld kocsi felszaladt a járdára és majdnem elütött egy embert.

Azt mondják, hogy a nők nem tudnak parkolni. Hiába próbálják, nem tudják megtanulni.

Megérdemli! Nagyon ügyetlen volt!

Az biztos, de a baj az, hogy nem tud vezetni. Azt hiszem, hogy meg fogják büntetni.

Nem hiszem. Ismerem a bíró-t. Nagyon szigorú büntetést fog kapni ez az aszszony.

Maga is megérdemelte! A gyorsajtás sok balesetet okoz.

Látja! Erre jó a büntetés! Maga is biztosan emlékezni fog erre az esetre!

1 Hosszú: Igen. Én is éppen azt nézem. Az a fiatal nő a járda mellett akart parkolni.

2 Nézze, már jön is a rendőr. Biztosan fel fogja írni szégyent.

3 Mit gondol, nagyon meg fogják büntetni? Biztosan nem akart felhajtani a járdára.

4 Remélem, hogy csak pénzbüntetést fog kapni.

5 Szegény nő. Én is nemrégén fizettem 250 forintot gyorsajtásért.

6 Igaza van! Én se fogok többet gyorsan hajtani.

7 Az biztos! Még most is hallok a rendőrautó szirénájának a hangját.

PART FOUR
DIALOGUESuggested Translation

I won't speed anymore either
Persons: Magas and Hosszu

- Magas: Do you see? That big green car jumped the curb and almost hit a man. 1 Hosszú: Yes. I am watching it too. That young woman wanted to park next to the sidewalk.
- They say women don't know how to park. They try in vain, they can't learn it. 2 Look. There is a policeman coming. He'll probably give the poor thing a ticket.
- She deserves it! She was very careless. 3 What do you think, will they give her a heavy penalty? She certainly didn't want to jump the curb.
- That's sure, but the trouble is she can't drive. I think they are going to penalize her. 4 I hope she'll get a fine only.
- I don't think so. I know the judge. This woman will get a stiff penalty. 5 Poor lady. Not long ago I paid 250 forint for speeding, too.
- You deserved it too! Speeding causes many accidents. 6 You're right! I won't speed anymore either.
- You see! That's what a fine is for. You will remember this case for sure. 7 That's certain. I still can hear the policecar's siren.

Írásbeli házi feladatTörténetAkartam, de nem tudtam moziba menni

Szeretek moziba járni, de sohase szerettem egyedül menni. Azt mondják, hogy jó filmet játszanak a Rákóczi úton, a Petőfi moziban. Tegnap akartam megnézni, de nem tudtam elmenni. Tegnap nem volt szabad kimenni a laktanyából. Azt mondták, hogy a századparancsnokunk fog beszélni. A szakaszparancsnokom azt mondta, hogy a parancsnokunk nem fog sokat beszélni, mert nem szeret beszélni. Azt gondoltam, hogy vacsora után gyorsan meg fogom tanulni a leckémet. Azután telefonálni fogok az egyik barátomnak. Talán el tud jönni és azt hittem, hogy ő is meg akarja nézni a filmet. Azt gondoltam, hogy jól fogunk szórakozni. De sajnos nem engedtek.

1. Írja újra a történetet! Mi, a barátaim és én, szerettünk (akartunk, nem tudtunk, stb.) moziba járni.
2. Írja újra a történetet! Írja le, hogy maguk mit akartak, tudtak, stb. csinálni.
3. Írjon 12 mondatot. Mondja el, hogy ön mit szeret, fog, akar, stb. csinálni a hétvégén.

GyakorlatokSection 1

Ki akart parkolni?
Egy férfi akart parkolni?

Most akar parkolni?

Hol akart parkolni?
Mit akart csinálni a nő?

Mit mondanak az emberek?

Kik mondják ezt?
Azt mondják, hogy a férfiak
nem tudnak parkolni?
Azt mondják, hogy a nők főz-
ni nem tudnak?

Minden ember tud parkolni?
A nő tudott parkolni?
Ki tud parkolni?
A katonák tudnak parkolni?

Maguk tudtak tegnap parkolni?
Hol tudtak parkolni?

Mit fog csinálni a rendőr?
Ki fogja felírni a nőt?
Magát fogja felírni?

Ki fogja felírni a hölgyet?
Maguk fogják őt felírni?

Magukat is fel fogja írni a
rendőr?

Egy nő akart parkolni.
Nem egy férfi, hanem egy nő
akart parkolni.
Nem most, hanem az előbb akart
parkolni.
A járda mellett akart parkolni.
Parkolni akart a járda mellett.

Azt mondják, hogy a nők nem
tudnak parkolni.
Az emberek mondják ezt.
Nem! Azt mondják, hogy a nők
nem tudnak parkolni.
Nem azt mondják, hogy a nők
főzni nem tudnak, hanem azt,
hogy parkolni nem tudnak.

Nem minden ember tud parkolni.
A nő se tudott parkolni.
Én tudok parkolni.
Igen. A katonák tudnak par-
kolni.
Igen, tudtunk parkolni.
A mozi előtt tudtunk parkolni.

Fel fogja írni a nőt.
A rendőr fogja felírni a nőt.
Nem engem fog felírni, hanem
őt fogja felírni.
A rendőr fogja felírni.
Nem mi fogjuk őt felírni,
hanem a rendőr.
Nem, minket nem fog felírni a
rendőr.

Meg fogják büntetni a hölgyet?
 Kit fognak megbüntetni?
 Mi fog történni?
 Őket fogják megbüntetni?

Miért fogják megbüntetni?

Mit gondol, meg fogják
 büntetni a hölgyet?
 Mit hisz?

Azt hiszi, hogy nem fogják
 megbüntetni?
 Mit gondol, hogy kit fognak
 megbüntetni?

Fel akart hajtani a hölgy a
 járdára?
 Akar valaki felhajtani a
 járdára?
 Maga se akar felhajtani?
 Szabad felhajtani a járdára?
 Tilos felhajtani?

Milyen büntetést fog kapni
 a hölgy?
 Ki fog szigorú büntetést
 kapni?
 Nem pénzbüntetést fog kapni?
 Maga fog büntetést kapni?
 Ők fognak büntetést kapni?
 Ki fog büntetést kapni?

Mi gyorsan fogunk hajtani?
 Kik fognak gyorsan hajtani?
 Szabad gyorsan hajtani?
 Érdemes gyorsan hajtani?
 Hosszú nem fog többet gyorsan
 hajtani?
 Ki nem fog gyorsan hajtani?
 Hogyan fog hajtani?

Igen. Meg fogják büntetni.
 A hölgyet fogják megbüntetni.
 Meg fogják büntetni a hölgyet.
 Nem őket; őt fogják megbüntet-
 ni.
 Mert felhajtott a járdára.

Igen. Azt hiszem, hogy meg
 fogják büntetni a hölgyet.
 Azt hiszem, hogy meg fogják
 büntetni.
 Nem! Azt hiszem, hogy meg
 fogják büntetni.
 Azt gondolom, hogy a hölgyet
 fogják megbüntetni.

Nem akart felhajtani.

Nem. Senki se akar felhajtani.

Én se akarok felhajtani.
 Nem szabad felhajtani.
 Igen. Tilos felhajtani.

Szigorú büntetést fog kapni.

A hölgy fog szigorú büntetést
 kapni.
 Nem pénzbüntetést fog kapni.
 Nem én fogok büntetést kapni.
 Nem ők fognak büntetést kapni.
 A hölgy fog büntetést kapni.

Mi nem fogunk gyorsan hajtani.
 Senki se fog gyorsan hajtani.
 Nem szabad gyorsan hajtani.
 Nem érdemes gyorsan hajtani.
 Nem. Hosszú nem fog többet
 gyorsan hajtani.
 Hosszú nem fog gyorsan hajtani.
 Óvatosan fog hajtani.

Fog Hosszú emlékezni erre az esetre?	Igen. Hosszú fog emlékezni erre az esetre.
Mire fog emlékezni Hosszú?	Erre az esetre fog emlékezni Hosszú.
Ki fog emlékezni erre az esetre?	Hosszú fog emlékezni rá.
Maguk is fognak emlékezni erre az esetre?	Igen. Mi is fogunk emlékezni erre az esetre.

Section 2

<u>János a postánál akarja parkolni a kocsiját.</u>	
Mit akar csinálni János?	Parkolni akar János.
Ki akar parkolni?	János akar parkolni.
Mit akar parkolni?	A kocsiját akarja parkolni.
Hol akarja parkolni a kocsit?	A postánál akarja parkolni a kocsit.
A laktanyánál akarja parkolni a kocsiját?	Nem a laktanyánál, hanem a postánál.
<u>Kovács nem akarta megvenni az új autót.</u>	
Mit nem akart csinálni Kovács?	Nem akarta megvenni az új autót Kovács.
Ki nem akarta megvenni az új autót?	Kovács nem akarta megvenni.
Mit nem akart megvenni?	Az új autót nem akarta megvenni.
Meg akarta venni Kovács az új autót?	Nem. Nem akarta megvenni Kovács az új autót.
Az új kabátot nem akarta megvenni?	Nem az új kabátot, hanem az új autót nem akarta megvenni.
<u>Jól tudunk autót vezetni.</u>	
Mit tudunk jól csinálni?	Autót vezetni tudunk jól.
Ki tud jól autót vezetni?	Mi tudunk.
Mit tudnak jól vezetni?	Autót tudunk jól vezetni.
Még ki tud jól autót vezetni?	Ők is jól tudnak autót vezetni.
Szabóék is jól tudna autót vezetni?	Nem. Szabóék nem tudnak jól autót vezetni.
<u>A hölgy nem tudott parkolni.</u>	
Mit nem tudott a hölgy csinálni?	Parkolni nem tudott.
Ki nem tudott parkolni?	A hölgy nem tudott.
Tudott a hölgy parkolni?	Nem. Nem tudott.
Még ki nem tudott parkolni?	Kiss se tudott parkolni.
Kissné se tudott parkolni?	De igen. Ő tudott parkolni.

A rendőrök fel fogják írni a rossz vezetőket.

A rendőrök felírják a rossz vezetőket?

Kik fogják felírni a rossz vezetőket?

Kiket fognak felírni?

Magát fogják felírni?

Igen. A rendőrök felírják a rossz vezetőket.

A rendőrök fogják felírni a rossz vezetőket.

A rossz vezetőket fogják felírni.

Nem engem, hanem a rossz vezetőket fogják felírni.

Nem szeretek büntetést fizetni.

Mit nem szeret csinálni?

Ki nem szeret büntetést fizetni?

Mit nem szeret fizetni?

Még ki nem szeret büntetést fizetni?

Kovács nem szeret büntetést fizetni?

Büntetést fizetni nem szeretek. Én nem szeretek.

Büntetést nem szeretek fizetni. Péter se szeret büntetést fizetni.

Nem Kovács, hanem én nem szeretek büntetést fizetni.

A diákok szeretnek tanulni.

Mit szeretnek csinálni a diákok?

Kik szeretnek tanulni?

Tanulni szeretnek a diákok?

Még kik szeretnek tanulni?

Pistáék is szeretnek tanulni?

Tanulni szeretnek a diákok.

A diákok szeretnek tanulni. Igen. Tanulni szeretnek.

A katonák is szeretnek tanulni.

Nem. Pistáék nem szeretnek tanulni.

Azt mondják, hogy a rossz vezetők sok balesetet okoznak.

Kik okoznak sok balesetet?

Mit okoznak a rossz vezetők?

Mit mondanak?

A rossz vezetők okoznak sok balesetet.

Sok balesetet okoznak a rossz vezetők.

Azt mondják, hogy a rossz vezetők sok balesetet okoznak.

Azt hallottam, hogy gyorshajtásért szigorúan megbüntetik a vezetőt.

Miért büntetik meg szigorúan a vezetőt?

Mit csinálnak a vezetővel gyorshajtásért?

Mit hallott?

Gyorshajtásért büntetik meg szigorúan a vezetőt.

Szigorúan megbüntetik a vezetőt gyorshajtásért.

Azt hallottam, hogy gyorshajtásért szigorúan megbüntetik a vezetőt.

Történet

Egy nő a járda mellett akart parkolni. A nagy, zöld kocsi azonban felszaladt a járdára és majdnem elütött egy embert. Sajnos sok ember nem tud parkolni, hiába tanul.

Odajött a rendőr és felírta a hölgyet. Megérdemelte! Nagyon ügyetlen volt! Most majd meg fog tanulni autót vezetni. Biztosan meg fogják büntetni. Ismerem a bírót. Ez az asszony nagyon szigorú büntetést fog kapni.

Én persze sajnálom őt. Biztosan nem akart felhajtani a járdára. Hiszen senki se akar elütni valakit.

Én is nemrégén kaptam 250 forint pénzbüntetést gyorshajtásért. Azt hiszem, hogy megérdemeltem. A gyors vezető sok balesetet okoz. Sajnos én is nagyon szeretek gyorsan vezetni. De én se fogok ezután gyorsan hajtani, pedig jól tudok vezetni. Még most is hallom a rendőrautó szirénájának a hangját. Nagyon rossz érzés volt. Soha sem fogom elfelejteni ezt az esetet. Remélem, hogy a nő is emlékezni fog, és ezután óvatosan fog hajtani.

Suggested Translation

A lady wanted to park at the curb. But (the) her big green car ran up onto the sidewalk and almost hit a man. Unfortunately, there are many people who can't park properly, regardless of how hard they try.

A policeman came over and wrote the lady up. Served her right! She was very clumsy. Maybe now she'll learn how to park. Surely they'll give her a fine. I know the judge. This woman will get a stiff fine.

I am sorry for her, however. She certainly didn't want to run up onto the sidewalk. No one wants to hit someone.

I recently got fined 250 forint for speeding. I think I deserved it, too. Speeders cause many accidents. Unfortunately, I love to drive fast. But I won't speed from here on, even though I am a good driver. I can still hear the siren of the police car. It was a really bad feeling. I will never forget this happening. I hope (this) that woman will also remember and drive more carefully in the future.

PART EIGHT
CONVERSATIONBeszélgetés

Hol akart parkolni a nő?	A járda mellett akart parkolni.
Milyen színű kocsija volt a nőnek?	Zöld színű kocsija volt a nőnek.
Hova szaladt fel a kocsi?	A járdára szaladt fel.
Elütött valakit a kocsi?	Nem ütött el senkit sem.
Igaz, hogy sok ember nem tud parkolni?	Sajnos, ez igaz.
Ki ment oda?	Egy rendőr ment oda.
Mit csinált a rendőr?	Felírta a hölgyet.
Megérdemelte?	Igen. Megérdemelte.
Miért érdemelte meg?	Azért, mert nagyon ügyetlen volt.
Mit fog most megtanulni?	Autót vezetni fog most megtanulni.
Mit fognak vele csinálni?	Biztosan meg fogják büntetni.
Szigorú büntetést fog kapni a bírótól?	Igen, szigorú büntetést fog kapni a bírótól.
Lehet sajnálni a nőt?	Igen, mert biztosan nem akart felhajtani a járdára.
Van olyan ember, aki el akar ütni valakit?	Nincs olyan ember, aki el akar ütni valakit.
Maga is kapott valamilyen büntetést?	Igen, nemrégén pénzbüntetést kaptam.
Hány forint büntetést kapott?	250 forint büntetést kaptam.
Miért kapta a büntetést?	Gyorshajtásért.
Mit okoz a gyors vezető?	Sok balesetet okoz.
Maga szeret gyorsan hajtani?	Igen, szeretek gyorsan hajtani.

Ezután is gyorsan fog hajtani?

Nem. Ezután nem fogok gyorsan hajtani.

Jól tud autót vezetni?

Igen, jól tudok autót vezetni.

Mit hall még most is?

A rendőrautó szirénájának a hangját hallom még most is.

Milyen érzés hallani a sziréna hangját?

Rossz érzés hallani a sziréna hangját.

A nő emlékezni fog erre, és ezután óvatosan fog hajtani?

Biztosan emlékezni fog, és óvatosan fog hajtani.

LESSON 54

PART ONE

INTRODUCTION

Bevezetés

Section 1

meghallgat, szalag, szóról-szóra, rettenetes, megtanulni, szó, fogalma sincs, kell, kiejteni, használni, fordítás, számtalan (szor), hányszor, hiba, igazolvány, kórház, legalább, meddig, meggyógyulni, meghallgatni, megtanulni, sőt, anya, család, benn, bent, elegendő van vmiből, elkészni, eltörni, mindenesetre, pályaudvar, a saját káromon.

Section 2

Kovács beteg. Kovácsnak orvoshoz kell menni.

Kinek? Neki, Kovácsnak.

Section 3

Mit kell csinálni?

Tanulni kell.
Figyelni kell.
Írni kell.
Olvasni kell.
Vigyázni kell.

Párbeszédet kell tanulni.
Házi feladatot kell írni.

Mit kellett csinálni?

Tanulni kellett.
Figyelni kellett.
Írni kellett.
Olvasni kellett.
Vigyázni kellett.

Párbeszédet kellett tanulni.
Házi feladatot kellett írni.

Történetet kell olvasni.	Történetet kellett olvasni.
Meg kell tanulni a párbeszédet.	Meg kellett tanulni a párbeszédet.
Meg kell írni a házi feladatot.	Meg kellett írni a házi feladatot.
El kell olvasni a történetet.	El kellett olvasni a történetet.
Meg kell hallgatni a párbeszédet.	Meg kellett hallgatni a párbeszédet.

Section 4

Kávét iszik.	Kávét ivott.
Kenyeret eszik.	Kenyeret evett.
A könyvet nézi.	A könyvet nézte.
Mutat egy képet (igazolványt).	Mutatott egy képet (igazolványt).
Mit csinál? Megissza a kávé?	Igen. Megissza a kávé.
Mit gondol? Megezik a húst?	Úgy gondolom, hogy megezik a húst.
Mit csinál a tizedes úr?	Megnézi a könyvet.
Mit csinál az őrmester úr?	Megmutatja a képet.
Olvasom a könyvet.	Elolvasom a könyvet.
Fizetem az autót.	Kifizettem az autót.
Számolják a pénzt.	Megszámolták a pénzt.
Magyarázom a leckét.	Megmagyaráztam a leckét.
Tanulta a leckét.	Megtanulta a leckét.
Mit csinált?	Megitta a kávé.
Cipőt tisztított a katona?	Igen. Megtisztította a cipőt.
Meg fogja inni a bort.	El kell olvasni az újságot.
Meg akarom köszönni a virágot.	Oda fogja adni a könyvet.
Meg tudják tanulni a párbeszédet.	Vissza akar jönni az iskolába.

Section 5

Hányszor?

kevészer	sokszor	többször	nem elégszer
ezerszer	néhányszor	elégszer	
számtalanszor	rengetegszer	egyszer	

Nyelvtan

How to express Need and the Suffix -szor, -szer, -ször and
The Verbal Prefix meg.

1.a. The idea of "to have to do," "must do," "to have to have it,"
and "to need" are expressed with "kell."

"Kell" is used with an infinitive.

A diáknak tanulni kell.	The student has to study.
Fel kell állni.	One has to stand up.
Nem kell felállni.	One doesn't have to stand up.
Nekik kellett elmenni.	They had to go.

Note that whenever the action in the sentence for any reason becomes important to the speaker, the basic (i.e., parallel) to English) word order is used.

If anything else is emphasized but the action, or one negates something, the inverted word order is used.

b. "Kell" expresses the idea of "to need" or "to want" in the sense of desiring something in a similar construction to that of expressing the idea of possession.

nekem van	I have
nekem kell	I must have
Ez a toll kell nekem.	I need (want) this pen.
Ez nem kell nekem.	I don't want (need) this.

2. The Suffix -szor, -szer, -ször

The idea of "how many times" is expressed by the suffix -szor, -szer, -ször which may be attached to nouns, adjectives, and numerals.

EXAMPLES:

Hányszor volt New Yorkban?	How many times have you been in New York?
Egyszer.	Once.
Négyszer vagy ötször.	Four or five times.
Egyszer sem.	Not even once.

2. Verbal Prefix meg-.

Meg- is a verbal prefix. In the examples below, it implies the completion of the action shown by the adjacent verb and by the other words in the sentence. You will find this explanation satisfactory for a large number of the occurrences of patterns that you have already learned and that you are going to hear, and you will find it quite unconvincing for others. Even in the examples below the verbal prefix meg- and the previously introduced prefixes ki- and el- are translated in more than one way into English. In later lessons, other uses for these patterns will occur.

Írom a levelet.
Megírom a levelet.

I am writing the letter.
I will finish writing the letter.

Ki süti a húst?
Ki süti meg a húst?

Who is roasting the meat?
Who roasts the meat?

Tanulta a szavakat.
Megtanulta a szavakat.

He was studying the words.
He mastered the words.

Olvasta a könyvet.
Elolvasta a könyvet.

He was reading the book.
He finished reading the book.

Fizeti az autót.
Kifizette az autóját.

He is paying for the car.
He has paid for his car.

KÖZMONDÁSOK: (PROVERBS)

1. Mindenki söpörjön a maga háza előtt!

Paddle your own canoe!

2. Ne igyál előre a medve bőrére!

Don't count your chickens before they are hatched!

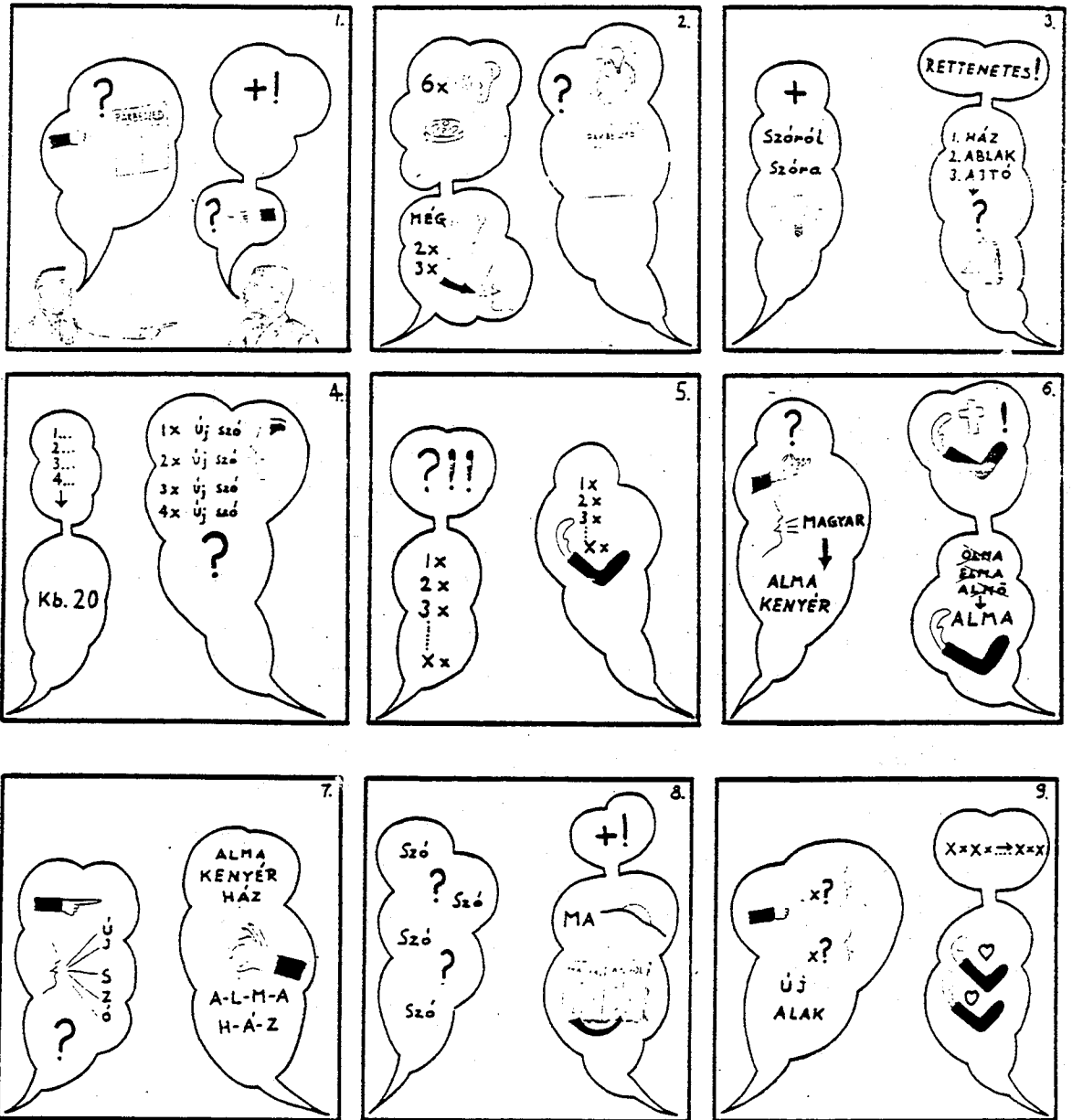
3. Nem a ruha teszi az embert!

Clothes don't make the man!

Szavak

1. a saját káromon	at my own expense
2. benn, bent	inside
3. család	family
4. elegend van vmiből	I have had enough of something
5. elkésik, elkésni vala- honnán	be late to some event, to
6. eltör, -ni vmit	break something, to
7. fogalma sincs	he has no idea
8. fordítás	translation
9. használ, -ni	use, to
10. Hányszor?	How many times?
11. hiba	mistake
12. igazolvány	identification card
13. kell, kelleni	must, need, to
14. kiejt, kiejteni	pronounce, to
15. kórház	hospital
16. legalább	at least
17. Meddig?	How far?, How long?, Until when?
18. meggyógyul, -ni (beteg- ségből)	recover from illness, to
19. meghallgat, -ni vmit	listen to something, to
20. megtanul, -ni vmit	learn, master something, to
21. mind	all
22. mindegyik	each one, each
23. minden	all, every
24. mindenesetre	in any case
25. mindennap	everyday
26. pályaudvar	terminal (railroad)
27. rettenetes	terrible
28. szalag	ribbon, tape
29. számtalanszor	countless times
30. sőt	in fact, even
31. szóról-szóra	word for word

Dialogue

PárbeszédSzóról-szóra kell tudni a párbeszédet

Személyek: első diák, második diák

Első diák: Csak nem a párbeszédet tanulja?

Legalább hatszor meghallgattam a szalagon. Még meghallgatom kétszer-háromszor, aztán megpróbálom elmondani.

Bizony, szóról-szóra kell tudni.

Elég sokat! Körülbelül huszat.

Fogalmam sincs róla! De rengetegszer kell.

Jól tudja kiejteni a magyar szavakat?

Tudja az új szavakat betűzni?

Tudja azt is, hogy hogyan kell használni őket?

Maguknak hányszor kell használni az új alakokat?

1 Második diák: De bizony azt tanulom. Maga talán már tudja?

2 El kell tudni mondani a párbeszédet?

3 Rettenetes! De mondja csak, hány új szót kell megtanulni holnapra?

4 Mondja, magának hányszor kell ismételni egy szót?

5 Nekem is nagyon sokszor kell ismételni őket.

6 Azt hiszem, hogy elég jól. Engem nem kell sokat javítani.

7 Jól tudom betűzni majdnem mindet.

8 Természetesen. Ma reggel is kellett használni az új szavakat a fordításban.

9 Számtalanszor. Nekünk legalábbis az az érzésünk, hogy számtalanszor.

Suggested Translation

We must know the dialogue word for word
Persons: First and second student.

<u>First student:</u> You aren't studying the dialogue, are you?	1	<u>Second student:</u> I sure am. Do you by any chance know it already?
I listened to it at least six times on the tape. I'll listen two-three more times, then I'll try to recite it.	2	Do we need to know how to recite it?
Sure, we must know it word for word.	3	Terrible! But say, how many new words must we learn by tomorrow?
Quite a few! About twenty.	4	Say, how often do you need to repeat a word?
I have no idea! But I have to repeat every one lots of times.	5	I have to repeat every word many times, too.
Can you pronounce the Hungarian words well?	6	I think I pronounce them quite well. I don't need to be corrected often.
Can you spell the new words?	7	I can spell almost all of them well.
Do you also know how to use them?	8	Of course! This morning we had to use the new words in the translation.
How often do you need to use the new patterns?	9	Countless times. We at least think we use them countless times.

Írásbeli házi feladatTörténetA diák egy napja a nyelviskolában

Minden reggel korán kell felkelni. Sietni kell az osztályba, mert nem szabad elkésni senkinek se. Figyelni kell a tanárra és a kérdéseire magyarul kell felelni. Ha hibát csinál valaki, a javítást többször ismételni kell. Az a diák érzése, hogy számtalanszor kell neki felelni. A tanár azt mondja, hogy minden diákot csak néhányszor tud kérdezni az órán. A párbeszédet mindig meg kell tanulni. Legalább hatszor-hétszer kell meghallgatni a szalagon. Néha elég nehéz könyv nélkül elmondani a párbeszédet, mert szóról-szóra kell tudni. De ez még nem minden. Mindennap házi feladatot is kell írni, és körülbelül húsz-huszonöt új szót kell megtanulni. Egy diáknak persze fogalma sincs, hogy hányszor kell egy új szót ismételni, ha jól akarja azt kiejteni. Ha egy diák szeret és akar tanulni, akkor meg fog tanulni magyarul.

1. Maga diák. Írja le, hogy magának mit, hányszor kell/kellett csinálni!

2. Maguk diákok. Írja le, hogy maguknak mit, hányszor kell/kellett csinálni!

PART SIX
EXERCISESGyakorlatokSection 1

Az iskolában tanulni kell?	Igen. Az iskolában tanulni kell.
Mit kell csinálni?	Tanulni kell.
Hol kell tanulni?	Az iskolában kell tanulni.
Tanulni kell a diáknak?	Bizony tanulni kell a diáknak.
Magának is kell tanulni?	Igen. Nekem is kell tanulni.
Tegnap is kellett tanulni?	Igen. Tegnap is kellett tanulni.
Mindennap kell tanulni?	Természetesen. Mindennap kell tanulni.
Szóról-szóra kell tudni a párbeszédet?	Igen. Szóról-szóra kell tudni.
Mit kell tudni szóról-szóra?	A párbeszédet kell tudni szóról-szóra.
Minden párbeszédet kell tudni?	Igen. Mindegyiket kell tudni.
Mikor kell tudni a párbeszédet?	Reggel kell tudni.
Ma reggel is kellett tudni?	Igen. Ma reggel is kellett tudni.
Hányszor kell meghallgatni a párbeszédet?	Sokszor kell meghallgatni.
Mit kell sokszor meghallgatni?	A párbeszédet kell sokszor meghallgatni.
Kinek kell sokszor meghallgatni?	A diáknak kell sokszor meghallgatni.
Tegnap hányszor kellett meghallgatni?	Tegnap tízszer kellett meghallgatni.
Tudni kell a párbeszédet?	Bizony tudni kell a párbeszédet.
Jól kell tudni a párbeszédet?	Nagyon jól kell tudni a párbeszédet.
El kell majd mondani a párbeszédet?	Természetesen el kell majd mondani a párbeszédet.
Reggel kell elmondani?	Igen. Reggel kell elmondani.
Hogyan kell tudni a párbeszédet.	Szóról-szóra kell tudni a párbeszédet.
Szóról-szóra kell elmondani?	Bizony szóról-szóra kell elmondani.

A hétvégén nem kell iskolába
jönni?

Tanulni sem kell a hétvégén?

Mikor kell reggel az osztály-
ban lenni?

Kinek kell az osztályban lenni
reggel 8-kor?

Sokat kell javítani a diákokat?

Kiknek kell javítani a diákokat?

Mikor kell őket javítani?

Mikor kellett használni az új
szavakat?

Kiknek kellett használni?

Miket kellett használni nekik?

Nem. A hétvégén nem kell is-
kolába jönni.

De igen. Sokat kell tanulni
a hétvégén.

Nyolc órakor kell reggel az
osztályban lenni.

Mindenkinek az osztályban kell
lenni 8-kor.

Igen. Sokat kell javítani
őket.

A tanároknak kell javítani
őket.

Mindig kell őket javítani.

Reggel kellett.

A diákoknak kellett használni.
Az új szavakat kellett hasz-
nálani nekik.

Section 2

Mikor kell felkelni a diákok-
nak?

Kiknek kell hatkor felkelni?

A tanároknak kell hatkor fel-
kelni?

Mit kell csinálni a diákok-
nak?

Mindennap hatkor kell felkel-
ni?

Hányszor kell hatkor felkelni?
Sokszor kell?

Mikor kell iskolába menni?
Hova kell nyolckor menni?

Hányszor kell egy nap isko-
lába menni?

Kiknek kell az iskolába men-
ni?

Hatkor kell felkelni.

A diákoknak kell hatkor fel-
kelni.

Nem a tanároknak kell, hanem
a diákoknak.

Fel kell nekik kelni.

Nem mindennap kell hatkor fel-
kelni.

Ötször kell hatkor felkelni.

Nem sokszor. Csak ötször kell.

Nyolckor kell iskolába menni.
Az iskolába kell nyolckor men-
ni.

Kétszer kell.

A diákoknak kell az iskolába
menni.

Jánosnak orvoshoz kellett menni?
 Mikor kellett neki orvoshoz menni?
 Miért kellett neki kétszer orvoshoz menni?
 Kinek kellett orvoshoz menni?
 Hova kellett neki menni rengetegszer?

Ki kellett menni a pályaudvarra?
 Miért kellett kimenni?

Ki ment ki a pályaudvarra?
 Jánosék sokszor jönnek magukhoz?

Péter sokszor elkésik az iskolából.
 Mert nem szeret korán felkelni.
 Pontosan 8-kor.

Igen már ő is bent van.

Vettem egy szép csészét.
 Mert otthon eltörtem egyet,
 és az anyám nagyon mérges volt.
 Nem. Másra nem volt szükségem.

Nagyék vonatjegyet vettek?

Nagy már megvette a jegyeket?

Ki vette meg a vonatjegyeket?

Mit vett meg Nagy?

Mit csinált Nagy?

A hajójegyeket vette meg?

Maga vette meg?

Hol vette meg Nagy a jegyeket?

Nekünk vette meg a jegyeket Nagy?

Eladja Nagy a jegyeiket?

Igen. Jánosnak orvoshoz kellett menni.

Minden héten kétszer kellett neki orvoshoz menni.

Mert nagyon beteg volt.

Jánosnak kellett orvoshoz menni.

Orvoshoz kellett neki menni rengetegszer.

Igen. Ki kellett menni.
 Mert Jánosék jöttek fel hozzánk látogatóba.

Az egész család.

Elég sokszor. Mindenesetre nem most jönnek először.

Miért késik el?

Mikor kell az iskolában lenni?
 8-kor már a tanár is benn van az osztályban?

Miért vette?
 Mást is vett?

Igen. Nagyék vonatjegyet vettek.

Igen. Nagy már megvette a jegyeket.

Nagy vette meg a vonatjegyeket.

A vonatjegyeket vette meg Nagy.
 Megvette a vonatjegyeket.

Nem a hajójegyeket, hanem a vonatjegyeket vette meg.

Nem én vettem meg, hanem Nagy vette meg.

Az állomáson vette meg Nagy a jegyeket.

Nem maguknak, hanem nekik vette meg a jegyeket Nagy.

Azt hiszem, nem adja el Nagy a jegyeiket.

Megtartják Nagyk a jegyeket?

Természetesen megtartják.

Mit akar még venni Nagy?

Egy bőröndöt akar még venni Nagy.

Kistól veszi meg a bőröndöt Nagy?

Nem. Kovácséktól veszi meg a bőröndöt Nagy.

Már megvette Kovácsék bőröndjét?

Még nem vette meg, de majd megveszi.

Nagy ma reggel megfürdött?

Igen. Nagy ma reggel megfürdött.

Mikor fürdött meg ma Nagy?

Korán reggel fürdött meg ma Nagy.

Maga is megfürdött ma reggel?

Igen. Én is megfürödtem ma reggel.

Pontosan érkezett meg az osztályba?

Igen. Pontosán érkeztem meg az osztályba.

Megtanulta a leckéjét?

Persze, hogy megtanultam a leckémet.

Megcsinálta a házi feladatát is?

Igen. Megcsináltam a házi feladatomat is.

Megmutatták a házi feladatot a tanárnak?

Igen. Megmutattuk a házi feladatot a tanárnak.

A tanáraik megnézték?

Természetesen megnézték a tanáraink.

A tanáruk megmondta a hibákat?

Igen. A tanárunk megmondta a hibákat.

Megmagyarázta a tanár a hibáikat?

Igen. Megmagyarázta a tanár a hibáinkat.

Magának is magyarázta a hibákat?

Igen. Nekem is magyarázta a hibákat.

Mindent megértett?

Persze, hogy mindent megértettem.

Mindig megkérdem, amit nem ért?

Igen. Mindig megkérdem, amit nem értek.

Történet

Fehér őrmesternek mindennap meg kell tanulni egy párbeszédet. Már legalább hatszor meghallgatta a szalagon. Most még meghallgatja kétszer - háromszor, aztán megpróbálja elmondani.

A párbeszédet szóról-szóra kell tudni. Reggel pedig el kell tudni mondani az osztályban.

Mindennap kb. 20 szót kell megtanulni. Fehérnek fogalma sincs arról, hogy hányszor kell ismételni egy szót. Csak egy biztos, hogy rengetegszer.

Fehér jól tudja kiejteni a szavakat. A tanároknak nem kell őt sokszor javítani. Fehér jól tudja az új szavakat is. Sőt azt is tudja, hogy hogyan kell használni őket. Ma reggel is pl. használni kellett az új szavakat a fordításban. Fehér jól tudta használni őket .

Suggested Translation

Staff Sergeant Feher must memorize a dialogue every day. He listened to it on the tape at least six times. Now he'll listen two or three more times; then he will try to recite it.

One must know the dialogue word for word. And one must be able to recite it in the classroom in the morning.

One must master about twenty words every day. Feher has no idea how many times one must repeat a word. Lots of times for sure.

Feher pronounces words really well. The teachers don't have to correct him often. Feher knows the new words well, too. He even knows how to use them. One had to use them today too, in the morning, in the translation. Feher could use them really well.

PART EIGHT
CONVERSATIONBeszélgetés

Fehér Örmesternek mit kell csinálni?

Fehér Örmesternek mindennap meg kell tanulni egy párbeszédet.

Hányszor hallgatta már meg a szalagon?

Már legalább hatszor meghallgatta a szalagon.

Most mit csinál?

Most még meghallgatja kétszer-háromszor.

Azután mit csinál?

Azután megpróbálja elmondani.

A párbeszédet hogyan kell tudni?

A párbeszédet szóról-szóra kell tudni.

Reggel mit kell csinálni az osztályban?

Reggel el kell tudni mondani az osztályban a párbeszédet.

Hány szót kell megtanulni mindennap?

Mindennap körülbelül húsz szót kell megtanulni.

Fehérnek miről nincs fogalma?

Fehérnek arról nincs fogalma, hogy hányszor kell ismételni egy új szót.

Mi biztos?

Az biztos, hogy rengetegszer.

Fehér hogyan tudja kiejteni a szavakat?

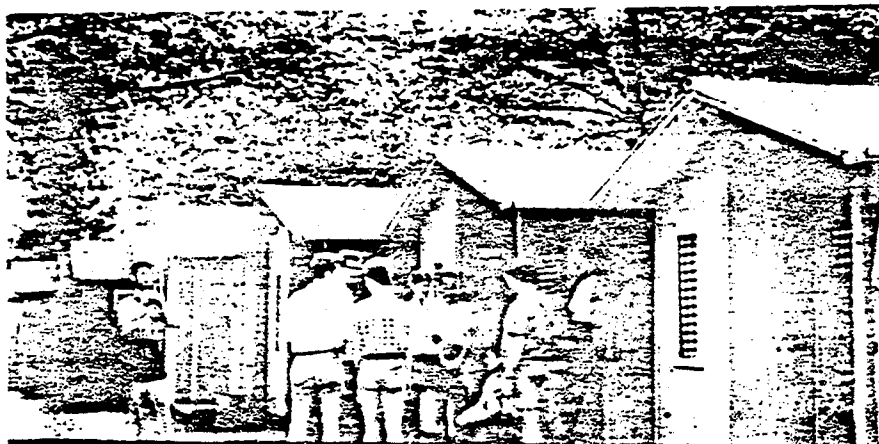
Fehér jól tudja kiejteni a szavakat.

A tanároknak sokszor kell őt javítani?

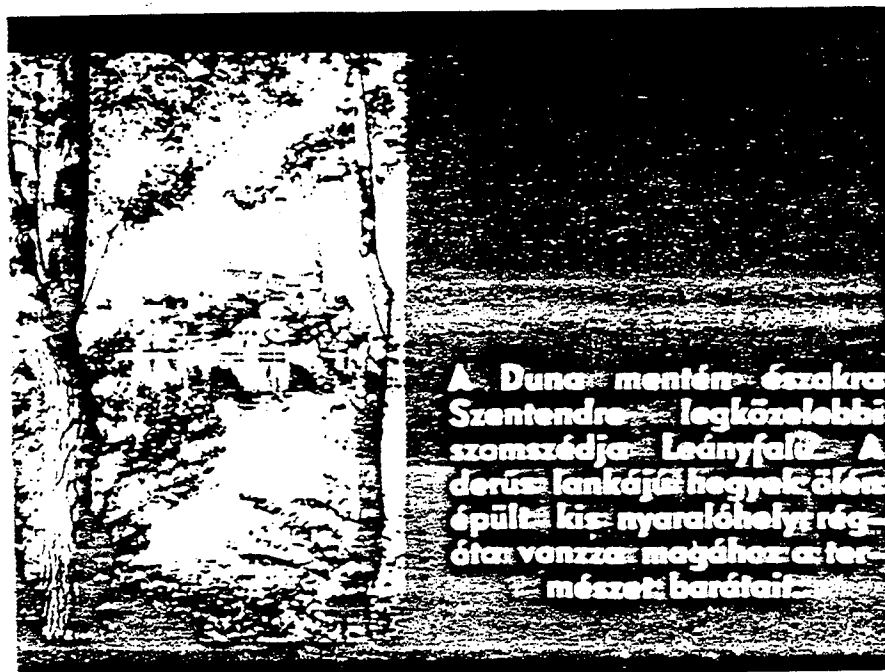
A tanároknak nem kell őt sokszor javítani.

Ma reggel mi történt?

Ma reggel használni kellett az új szavakat a fordításban.

Az arnyas fák alatt, a vadregényes parton minden kezelemmel felszerelt nemzetközi ifjúságtábor épült, ahol évente ezrével találkoznak, barátkoznak a világ minden tájának nyaraló fiataljai.

A Duna mentén északra Szentendre legközelebbi szomszédja, Leányfaló. A derűs lankái, hegyei ölében épült kis nyaralóhely régóta vonzza magához a természetbarátait.

LESSON 55

PART ONE

INTRODUCTION

Bevezetés

Section 1

alig, azonnal, bajtárs, biztosító, buta, csapda, dolog, egészen, emel, főleg, gyakorlatozik, gyakorlatozni, gyülekezőhely, hadsereg, hangos, igazi, járőr, jelez vmit, (ki)bír vmit, kiképzés, kimenő, kitől vkivel, kíván vmit, leszerel, lő, nehogy, önként jelentkezik, jelentkezni vminek, rosszul vagyok, szerencsére, terepkutató, tulajdonképpen, újonc.

Section 2

Mit csinál?

Írok.

Rajzolok.

A szék nehéz. Nem vagyok erős.
Nehezen emelem fel a széket.

Vastag a kréta. Vastagon ír.
Vékony a kréta. Vékonyan ír.

Szépen rajzolok. Szép képeket rajzolok.
Csúnyán rajzolok. Csúnya képeket rajzolok.

Hogyan?

Gyorsan írok.
Lassan írok.

Jól rajzolok.
Rosszul rajzolok.

Fát rajzolok. A kép nem szép.
Nem rajzolok szépen.

Nőt rajzolok. A kép szép.
Szépen rajzolok.

Section 3

Milyen ez a vonal? Egyenes?
Egészen egyenes.

Milyen ez a vonal? Egyenes?
Nem egészen egyenes.

Melegen issza a kávé?
Igen. Nagyon melegen iszom.

Jól beszél az őrzető?
Igazán jól beszél.

Könnyen kelt fel ma reggel?
Nem. Ma különösen nehezen keltem fel.

Section 4

Mit parancsol?	Mit akar?	Mit óhajt?	Mit tilt meg?
Üljön le!		Azt parancsolja, hogy üljön le.	
Álljon fel!		Azt akarja, hogy álljon fel.	
Ne rajzoljon!		Megtiltja, hogy rajzoljon. Azt óhajtja, hogy ne rajzoljon.	
Ne beszéljen!		Megtiltja, hogy beszéljen. Azt akarja, hogy ne beszéljen.	
Mit kér?		Azt kéri, hogy adjon egy ceruzát.	
Mit kíván?		Azt kívánja, hogy kimenjek.	
Mit mond magának?		Azt mondja, hogy adjak neki egy ceruzát.	
Mit ír önnek?		Azt írja, hogy látogassam meg.	

NyelvtanAdverbs

Adverbs modify the predicate in the sentence. They indicate in what manner an action is/was performed. Thus, they answer the questions "hogy" or "hogyan," "how" or "in what manner."

1. In English, often the adverbial suffix "ly" is used to change adjectives into adverbs.

EXAMPLES:

Adjective Modifier
(of the Subject)

Adverbial Modifier
(of the Predicate)

Peter is a diligent student.

Peter studies diligently.

Mary is an excellent cook.

Mary cooks excellently.

2. In Hungarian, adverbial suffixes are attached to adjectives to form adverbs. Adverbs precede the predicate they modify, in contrast to English where adverbs follow the predicate.

a. The most often used adverbial suffix is -n, which is attached to adjectives, when necessary, with the linking vowel -a, -e, or, rarely -o. Examples (the two English sentences given in para 1 above in Hungarian):

Péter szorgalmas diák.

Péter szorgalmasan tanul.

Mária kitűnően főz.

Mária kitűnően főz.

) Other examples:

A kréta vastag.
The chalk is thick.

A kréta vastagon ír.
The chalk writes thick.

Ez a ház olcsó volt.
This house was cheap.

Ezt a házat olcsón vettem.
I bought this house cheap.

Ez egy gyors ló.
This is a fast horse.

A ló gyorsan fut.
The horse runs fast.

) Some exceptions:

lassú
könnyű
szomorú

lassan
könnyen
szomorúan

slow - slowly
easy - easily
sad - sadly

(3) The adverbial suffix -n may be attached to numerals or other words denoting quantity. Thus modified, the numeral becomes the subject, and requires the predicate to be in the plural, as an exception to the rule that words indicating quantity omit the use of the plural in the predicate. E.g., "Két diák tanul." - "Ketten tanulnak."

EXAMPLES:

Mi ketten moziba megyünk.	The two of us are going to the movies.
Kilencen vannak a rajban.	There are nine of them in the squad.
Sokan állnak sorban.	There are a lot of people standing in line.
Ezt csak kevesen tudják.	Only a few people know this.

b. Another adverbial suffix is -l.

(1) This suffix attaches to adjectives with the linking vowel -u, -ü.

EXAMPLES:

Pál jó énekes.	Pál jól énekel.
Paul is a good singer.	Paul sings well.
A katona rossz diák.	A katona rosszul tanul.
The soldier is a bad student.	The soldier studies badly.

(2) The suffix -l attaches primarily to adjectives denoting languages, and those ending on -atlan, -telen, -tlan, -tlen, -atlan, -etlen, a suffix indicating the lack of something, and is explained in more detail in Lesson 79.

EXAMPLES:

A tanárok magyarul beszélnek.	The teachers speak Hungarian.
A diák franciául tanul.	The student learns French.
Az újonc ügyetlenül tartja a puskáját.	The recruit holds his rifle clumsily.
János rendetlenül viseli az egyenruháját.	John wears his uniform in a disorderly manner.

c. The adverbial suffix -lag, -leg is used with some adjectives formed with the suffixes -i, -ü, -ü, and -ő. It modifies verbs by denoting the manner or mode of an action.

EXAMPLES:

Eredetileg német volt.	She was originally German.
Valószínűleg nincs pénze.	He probably has no money.
Futólag ismerem.	I know him (casually).

d. Several other suffixes exist that render nouns and adjectives into adverbs.

<u>-ként</u>	Ezredesként halt meg. Önként jelentkezünk.	He died as a colonel. We report voluntarily.
<u>-nként</u>	Fejenként egy forint. Egyenként mentek be.	(It costs) one forint per head. They entered one by one.
<u>-vá, -vé</u>	(The sound <u>-v</u> , as in <u>-val</u> , <u>-vel</u> assimilates into the preceding consonant.)	
	Vízzé vált a jég. János katonává lett.	The ice became (changed into) water. John became a soldier.
<u>-stul, -stül</u>	Ruhástul ugrott a vízbe. Családostul ment el.	He jumped into the water with his clothes on (i.e., without taking them off). He left together with (his) family.

3. Adverbs may modify adjectives.

EXAMPLES:

Éva nagyon szép lány.	Eve is a very pretty girl.
Sándor igazán jó ember.	Alex is a truly good man.
A kilátás különösen szép.	The view is particularly beautiful.
A lecke rettenetesen nehéz.	The lesson is terribly difficult.

4. Adverbs may also modify other adverbs.

EXAMPLES:

Ezt egészen jól csinálta!	You did this quite well!
Pál igazán szépen énekel.	Paul sings truly well/nicely.
Ma különösen nehezen keltem fel.	Getting up was particularly difficult today for me.
A diák nagyon rosszul fordít.	The student translates very bad(ly).

5. Formation of Adverbs

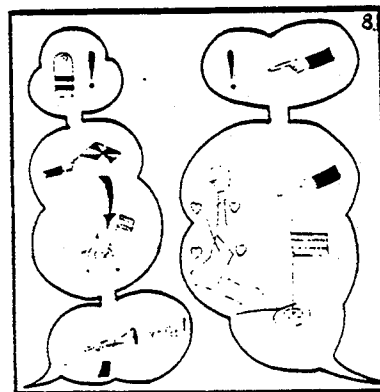
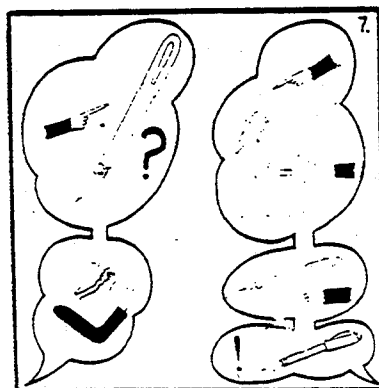
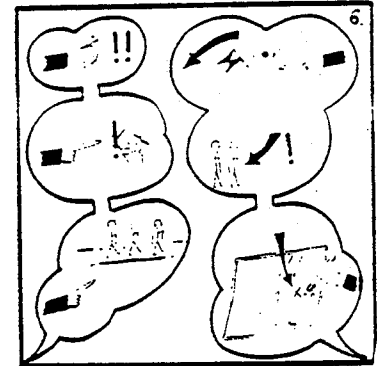
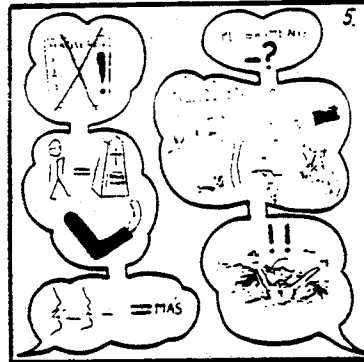
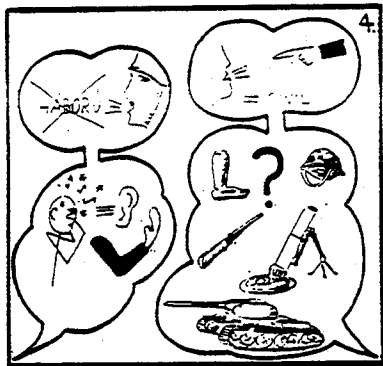
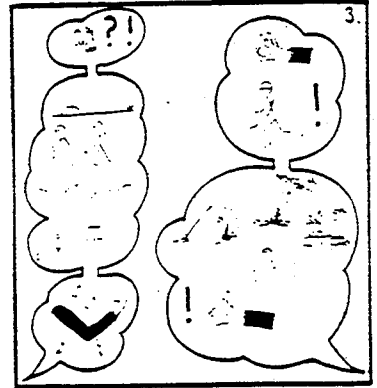
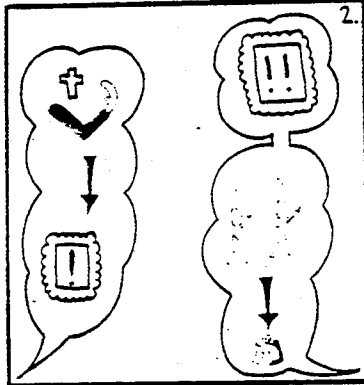
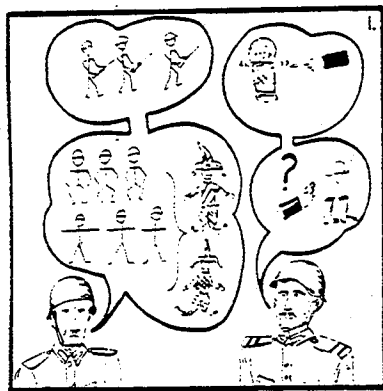
-l	'-n	-on	-en	-an
jó	fekete tisztá barna lusta csúnya puha gyenge szőke szürke drága sárga	vastag nagy fiatal	nehéz széles meleg hideg szép kemény zöld dühös mérges kővér éhes egyenes éles erős édes rövid beteg ügyes mély sötét üres friss elleneséges	magas piszkos alacsony fáradt okos sovány szomorú szorgalmas száraz álmos biztos náthás sok pontos szomjas komplikált világos szigorú hangos udvarias boldog gyors unalmas vékony fínom
-ul	rossz magyar francia angol orosz spanyol			
-ül	olcsó forró			
rendetlen török cseh ügyetlen türelmetlen szerencsétlen		Irregular Suffixes		
	bátor könnyű nehéz bő elég lassú	- - - - - -	bátran könnyen nehezen bőven elegen lassan	

Szavak

1. alig	barely, hardly
2. azonnal	immediately
3. bajtárs	comrade (in arms)
4. biztosító	security
5. buta	silly (thing)
6. csapda	trap
7. dolog	thing
8. egészen	wholly, fully, entirely
9. emel, -ni	lift, raise, to
10. főleg	chiefly
11. gyakorlatozik, gyakorlatozni	drill, exercise, to
12. gyülekezőhely	assembly area
13. hadsereg	armed forces, military
14. hangos	loud
15. igazi	true, real
16. járőr	patrol
17. jelez, -ni vmit	signal something, to
18. (ki)bír, -ni vmit	put up with, endure some- thing, to
19. kiképzés	training
20. kimenő	pass (military)
21. kitól, -ni vkivel	make a fool of somebody, to
22. kíván, -ni vmit	wish something, to
23. leszerel, -ni	get discharged, to
24. lő, -ni	shoot, fire, to
25. nehogy	(in order) not to
26. önként jelentkezik, jelentkezni vminek	volunteer for something, to
27. rosszul vagyok	I feel sick
28. szerencsére	luckily, fortunately
29. terepkutató	scout (military)
30. tulajdonképpen	actually
31. újonc	recruit

Dialogue

PárbeszédNe beszéljen olyan hangosan

Személyek: Egy honvéd és egy tizedes

Egy honvéd: Buta dolog ez a kiképzés.

Azt hittem, hogy szép élet a katonáélet!

Nem nehéz? Mindig kitolnak velünk. Egész nap csak gyakorlatozunk, menetelünk, kűszunk, lövünk. Már mozogni is alig bírok!

Ne beszéljen a háborúról! Rosszul vagyok, ha hallom ezt a szót.

Semmi se! Én ezt a kiképzést alig fogom kibírni! Na, de beszéljünk valami másról!

Jó, jó. Figyelek. De ne beszéljen olyan hangosan! Ott menetel az ellenséges főcsapat az úton!

Van egy tolla? Az én tollam vastagon rajzol.

Tizedes bajtárs! Azt jeleztek, hogy azonnal menjünk a gyülekezőhelyre! Vége a gyakorlatnak!

1 Tizedes: Miért jelentkezett önként katonának?

2 Szép is az! Persze maga csak leszerelni akar. A kiképzés se nagyon nehéz.

3 Jó lesz pedig, ha megtanul gyorsan mozogni! A háborúban gyorsan kell mozogni és mindent jól kell csinálni!

4 Maga egy igazi civil! Tulajdonképpen mi nem tetszik magának a hadseregben?

5 Például a kimenőről. Nem? Maga most terepkutató, barátom! Figyeljen, nehogy csapdába essen!

6 Azonnal jelezzen hátra, hogy a biztosító járőr álljon meg! Most pedig rajzolja be szépen a főcsapat helyét a vázlatba!

7 Maga aztán igazán jó katona! Még csak egy jó tolla sincs! Na itt a tollam!

8 Na, ez biztosan tetszik magának! A gyülekezőhelyre még maga is szívesen megy!

PART FOUR
DIALOGUESuggested Translation

Don't talk so loud

A private and a corporal have a talk.

<u>Private:</u> This training sure is a dumb thing.	1	<u>Corporal:</u> Why did you volun- teer (then)?
I thought a soldier's life (was) would be nice.	2	It is! But all you want is to (get) be discharged. Training isn't that hard, either.
It isn't? They screw us all the time. All day long we exercise, march, crawl, shoot. I can barely move.	3	It'll be good if you learn to move fast and do everything right.
Don't even talk about war. I feel ill if I even hear the word.	4	You are a real civilian. Actually, what don't you like about the service?
Nothing. I am not going to survive this training. But let's talk about something else.	5	Like about passes? Right? You are a scout now, my friend. Watch that you don't fall into an ambush.
All right! I am watching. But don't talk too loud. There is the enemy's main column marching on the road.	6	Signal immediately for the reconnaissance patrol to stop. And now, mark the main column's position onto the sketch!
You got a pen? My pen writes thickly. (too thick)	7	You sure are a great soldier! You don't even have a good pen. Here is mine.
<u>Corporal!</u> They just signalled for us to go immediately to the assembly area. The exer- cise is over.	8	I am sure you like that. Even you like to go to the assembly area.

írásbeli házi feladat

A példamondatok alapján feleljen a következő kérdésekre.

1. Példa: "Nehéz volt megtanulni a leckét."
"Hogyan tanulták meg a leckét?"
"Nehezen tanulták meg a leckét."

2. Példa: "Kovács szorgalmas."
"Hogyan rajzolta Kovács a vázlatot?"
"Szorgalmasan rajzolta Kovács a vázlatot."

1. Hangos beszédet hallunk. - Hogyan beszélnek az emberek?
2. Szép a vázlat. - Hogyan rajzolt ön?
3. Magyar éneket hallok. - Hogyan énekelnek a diákjaink?
4. Nagyon hideg italt isszunk. - Hogyan isszuk a kiránduláson az italt?
5. Gyors és jó munkát csináltak. - Hogyan dolgoznak önök?
6. Sok súlyos sérülés történt. - Hogyan sérültek meg az emberek az autóbalesetben?
7. Nehéz megérteni a történetet. - Hogyan értette ön meg a történetet?

PART SIX
EXERCISESGyakorlatokSection 1

Hogyan kell mozogni a háború-
ban?

Lassan kell mozogni?

Hol kell gyorsan mozogni?

Kinek kell gyorsan mozogni?

Hogyan kell mindent csinálni?

Kinek kell mindent jól
csinálni?

A civileknek is jól kell
csinálni mindent?

Rosszul van Kovács honvéd?

Maga hogy van?

Ki van rosszul?

Hogy van Kovács?

Jól van?

Mit csinál Kovács?

Miért figyel?

Mit mond Kovács a tizedes-
nek?

Azt mondja, hogy tüzeljen?

Kinek mondja azt?

Ki mondja azt?

Őn ismeri az iskola
parancsnokát?

Ő is ismeri magát?

Hány lányt ismer Montereyben?

Személyesen ismeri őket?

Gyorsan kell mozogni.

Nem lassan, hanem gyorsan kell
mozogni.

A háborúban kell gyorsan
mozogni.

Minden katonának gyorsan kell
mozogni.

Jól kell mindent csinálni.

A katonának kell mindent jól
csinálni.

Igen. Nekik is jól kell
csinálni mindent.

Igen. Rosszul van.

Én jól vagyok.

Kovács van rosszul.

Rosszul van.

Nincs jól. Rosszul van.

Figyel.

Azért, hogy ne essen csapdába.

Azt mondja, hogy ne beszéljen
olyan hangosan.

Nem azt mondja, hogy tüzeljen,
hanem azt mondja, hogy ne
beszéljen olyan hangosan.

A tizedesnek mondja azt.

Kovács mondja azt.

Igen. Jól ismerem őt.

Nem, ő nem ismer engem.

Elég sok lányt ismerek.

Nem. A legtöbbet csak látás-
ból ismerem.

Hogyan rajzol Boldog tolla?
A ceruzája rajzol vastagon?

A ceruzája vékonyan rajzol?
A tolla vékonyan rajzol?

A tizedesnek tetszik a
katonaélet?

Ő miért nem megy soha
kimenőre?

Készül valamire?

Az újoncoknak is tetszik
a katonaélet?

Mit csinálnak velük a
tiszthelyettesek?

Főleg kikkel tolnak ki?

Az újoncok hány év után
szerelnek le?

Vastagon rajzol.

Nem a ceruzája, hanem a tolla raj-
zol vastagon.

Igen. Vékonyan rajzol.

Nem, a tolla vastagon rajzol.

Igen. Neki nagyon tetszik.

Mert sokat tanul.

Igen. A tiszthelyettesi
iskolára készül.

Nem. - Nekik nem tetszik.

Kitolnak velük a tiszthelyet-
tesek.

Főleg az ügyetlen újoncokkal.

Az újoncok csak 3 év után
szerelnek le.

Section 2

A katonák olcsón vásárolnak a katonai üzletben.

Kik vásárolnak olcsón a
katonai üzletben?

Hol vásárolnak olcsón?

Hogyan vásárolnak a katonai
üzletben?

A katonák vásárolnak olcsón
a katonai üzletben.

A katonai üzletben vásárolnak
olcsón.

Olcsón vásárolnak a katonai
üzletben.

A katonának mindig tisztán kell tartani a fegyverét.

Mit kell a katonának tisztán
tartani?

Mikor kell tisztán tartani
a fegyverét?

Hogyan kell a katonának
tartani a fegyverét?

A fegyverét kell a katonának
tisztán tartani.

Mindig tisztán kell tartani a
fegyverét.

Tisztán kell a katonának tar-
tani a fegyverét.

A diákok szorgalmasan tanulnak mindennap.

Hogyan tanulnak a diákok
mindennap?

Szorgalmasan tanulnak minden-
nap.

Mikor tanulnak szorgalmasan
a diákok?

Mindennap szorgalmasan tanul-
nak a diákok.

Kik tanulnak szorgalmasan
mindennap?

A diákok tanulnak szorgalmasan
mindennap.

A háborúban sok katona fiatalon halt meg.

Hány katona halt meg fiatalon
a háborúban?

Sok katona halt meg fiatalon
a háborúban.

Hogyan halt meg sok katona?

Fiatalon halt meg sok katona.

Hol halt meg sok katona
fiatalon?

A háborúban halt meg sok
katona fiatalon.

Induláskor gyengén kell lenyomni a gázpedált.

Mit kell induláskor gyengén
lenyomni?

A gázpedált kell induláskor
gyengén lenyomni.

Mikor kell gyengén lenyomni
a gázpedált?

Induláskor kell gyengén le-
nyomni a gázpedált.

Hogyan kell lenyomni a gáz-
pedált induláskor?

Gyengén kell lenyomni a gáz-
pedált induláskor.

Az udvarias ember mindig szépen beszél.

Ki beszél mindig szépen?

Az udvarias ember beszél
mindig szépen.

Mikor beszél szépen az
udvarias ember?

Mindig szépen beszél az
udvarias ember.

Hogyan beszél mindig az ud-
varias ember?

Szépen beszél mindig az
udvarias ember.

Tegnap este nagyon kevesen voltak a moziban.

Hol voltak nagyon kevesen
tegnap este?

A moziban voltak nagyon keve-
sen tegnap este.

Hányan voltak tegnap este
a moziban?

Nagyon kevesen voltak tegnap
este a moziban.

Mikor voltak nagyon kevesen
a moziban?

Tegnap este voltak nagyon
kevesen a moziban.

Ma reggel már egészen jól ment a párbeszéd.

Hogyan ment reggel a párbeszéd?

Egészen jól ment reggel.

Mi ment jól reggel?

A párbeszéd ment jól reggel.

Mikor ment már egészen jól
a párbeszéd?

Ma reggel ment már egészen
jól.

Az osztályban csak magyarul beszélünk.

Mit csinálunk az osztályban?

Magyarul beszélünk az osztályban.

Hol beszélünk csak magyarul?

Az osztályban beszélünk csak magyarul.

Hogyan beszélünk az osztályban?

Magyarul beszélünk az osztályban.

Sok újonc először ügyetlenül tartja a puskáját.

Mit tartanak az újoncok
ügyetlenül?

A puskájukat tartják az
újoncok ügyetlenül.

Kik tartják ügyetlenül elő-
ször a puskájukat?

Az újoncok tartják ügyetlenül
először a puskájukat.

Hogyan tartják először az
újoncok a puskájukat?

Ügyetlenül tartják először az
újoncok a puskájukat.

Igazán nagyon jól vezet Kovács felesége.

Ki vezet igazán nagyon jól?

Kovács felesége vezet igazán
nagyon jól.

Hogyan vezet Kovács felesége?

Igazán nagyon jól vezet Kovács
felesége.

Kovácsné hogyan vezet?

Kovácsné igazán nagyon jól
vezet.

KÖZMONDÁSOK: (PROVERBS)

1. A legrövidebb út az egyenes út.

The direct route is the best.

2. A rest kétszer fárad.

The lazy tire faster.

3. Ki sokat markol, keveset fog.

Grab all, lose all.

PART SEVEN
NARRATIVETörténetEgy újonc levele a barátjához

Kedves Barátom!

Önként jelentkeztem katonának. Azt hittem, hogy szép élet a katonaelet. Sajnos ez nem igaz! A kiképzés nagyon buta dolog. De a tizedes csak nevet. Mondtam neki, hogy sajnáljon engem, de ő csak nevet.

A kiképzés mindig nehéz. Különösen ezen a terepen nehéz. De a tizedes nem sajnál minket. Azt akarja, hogy gyorsan mozogjunk és mindent jól csináljunk. Közben mindig a háborúról beszél. Rosszul vagyok, ha hallom ezt a szót.

Tegnap terepkutató voltam. Megpróbáltam a kimenőről beszélni a tizedessel. De ő azt mondta, hogy figyeljek, nehogy csapdába essek.

Szerencsére nemsokára vége lett a gyakorlatnak.

Sokat gondol magára barátja,

Péter

Suggested Translation

A recruit's letter to his friend.

Dear friend,

I volunteered. I thought a soldier's life is nice. Unfortunately, it isn't so. Training is a dumb thing. But our corporal just grins at us. I asked him to be sorry for me but he just grins.

Training is always hard. Particularly in this terrain. But our corporal doesn't care. He wants to move fast and do everything right. And he continually talks about war. I feel sick when I hear the word.

Yesterday I was a scout. I tried to talk the corporal into a pass. But he just said that I should be careful not to get ambushed.

Fortunately, the exercise was over soon.

I am thinking of you,

Peter

PART EIGHT
CONVERSATIONBeszélgetés

Ki írta ezt a levelet?

Egy újonc.

Kinek írta?

A barátjának.

Honnan írta a levelet?

A laktanyából.

Ő hogy lett katona?

Ő önként jelentkezett.

Miért jelentkezett önként?

Azt hitte, hogy az szép élet.

Most is azt hiszi, hogy szép élet a katonaélet?

Most már nem hiszi azt.

Tetszik neki a kiképzés?

Nem. Nem tetszik neki.

Ki nevet rajtuk?

A tizedesük.

A tizedes nem sajnálja őket?

Nem, ő nem sajnálja az újoncokat.

Mit akar a tizedes?

Azt akarja, hogy az újoncok mindent jól csináljanak.

Miről beszél mindig a tizedes?

A tizedes mindig a háborúról beszél.

Az újonc szereti ezt hallani?

Nem. Ő mindig rosszul lesz, ha erről beszélnek.

Tegnap hova osztották be?

Tegnap beosztották terepkutatónak.

Ő miről próbált a tizedessel beszélni?

A kimenőről próbált vele beszélni.

A tizedesnek tetszett ez a gondolat?

Nem. A tizedesnek nem tetszett.

Mit mondott neki a tizedes?

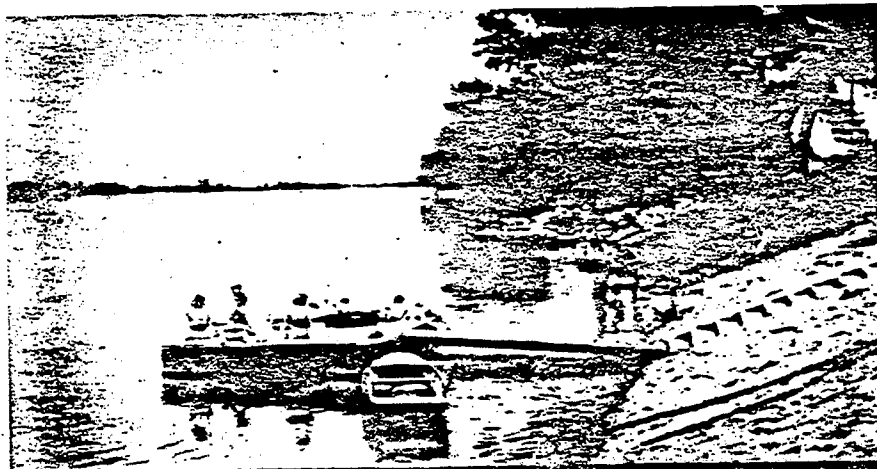
Azt mondta, hogy figyeljen, nehogy csapdába essen.

Szerencsére mi történt?

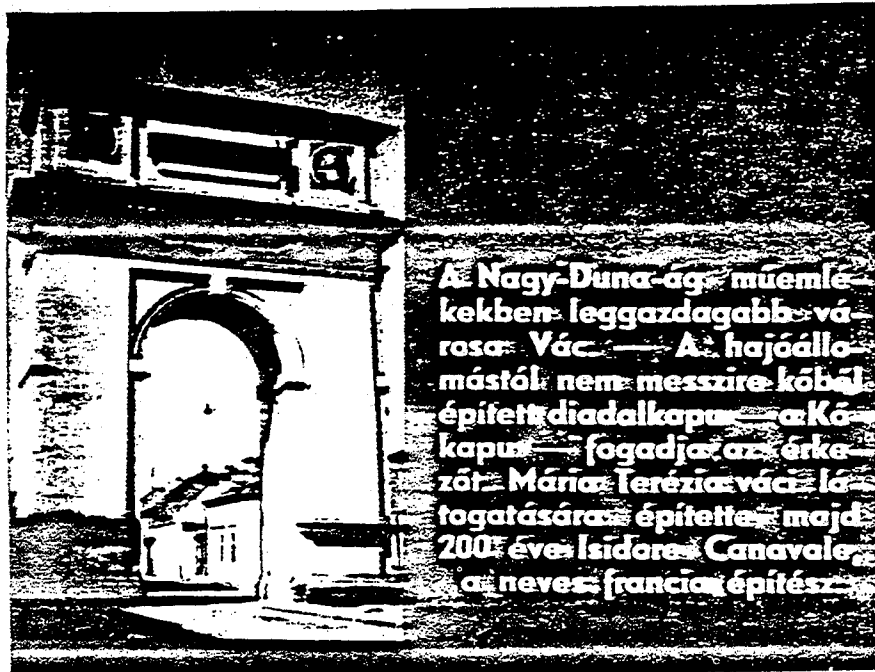
Szerencsére vége lett a gyakorlatnak.

Mi a neve ennek az újoncnak?

Péter a neve.

A Dunát 35 km hosszúságban kettéosztó Szentendrei-sziget keleti oldalán a váci Duna-ágot — más néven: Nagy-Duna-ágot — rége óta hirtakukba vették a csatorna-árnyak. A godi parton valamikor József Attila szavalta költeményeit a munkásság találkozói.

A Nagy-Duna-ág muemlékekben leggazdagabb városa Vác. — A hajóállomástól nem messzire kőből épített diadalkapu — a Kőkapu — fogadja az érkezőt. Mária Terézia váci látogatására építette, majd 200 éves Isidoro Canavale, a neves francia építész.

LESSON 56

PART ONE

INTRODUCTION

Bevezetés

Section 1

csapatnem, egyforma, egység, ejtőernyős, éppen olyan, év, fegyvernem, felvonul, főleg, gránát, gyalogság, híradó, katonai felvonulás, korszerű, között, külön, különbség, messze, mint, orosz, összeköttetés, szovjet, távbeszélő, teljes, típusú, ugyanannyi, ugyanaz, ugyanennyi, ugyanez, ugyanilyen, ugyanolyan, világháború.

Section 2

A szék nagy. A székek nagyok.
Az egyik szék nagy. A másik szék is nagy.
Az egyik szék olyan nagy, mint a másik (szék).

Ez az asztal barna. Az az asztal is barna.
Ez az asztal olyan színű, mint az az asztal.

Az asztal magas. A szék is magas.
A szék nem olyan magas, mint az asztal.

Ezek a székek magasak. Azok a székek is magasak.
Ezek a székek olyan magasak, mint azok a székek.

Az asztalok magasak. A székek is magasak.
A székek nem olyan magasak, mint az asztalok.

Ez a szék ugyanolyan színű, mint az a szék.
Ez a szék éppen olyan színű, mint az a szék.

Section 3

Ezek az asztalok éppen olyan barnák, mint azok az asztalok.
Ezek az asztalok ugyanolyan magasak, mint azok az asztalok.

Ezek a székek ugyanolyan magasak, mint azok a székek.
Ezek a székek éppen olyan színűek, mint azok a székek.

Ez a szék és az a szék egyforma. Ez a két szék egyforma.
Ezek az asztalok egészen egyformák. Ezek a székek egyformák.

Section 4

Péter úgy táncol, mint Pál.
Péter egészen úgy táncol, mint Pál.
Péter teljesen úgy táncol, mint Pál.
Péter majdnem úgy táncol, mint Pál.
Péter nem énekel egészen úgy, mint Pál.
Péter nem egészen úgy táncol, mint Pál.

Úgy ugrik, mint egy macska.
Úgy magyaráz, mint egy tanár.

Section 5

Péter olyan jól táncol, mint Pál.
Péter nem énekel olyan jól, mint János.
Péter éppen olyan jól énekel, mint István.
Péter nem ír egészen olyan jól, mint Pál.

Section 6

Annyi pénzem van, mint Péternek.
Annyi víz van az egyik pohárban, mint a másikban.
Annyi diák van itt, mint ott.
Annyit adok magának, mint neki.
Annyit öntök ebbe az edénybe, mint a másikba.

NyelvtanThe Comparison of Attributes, Actions, and Quantitative Terms

1. The adjectival demonstrative pronoun olyan and the conjunction mint are used to compare characteristics or qualities.

Pál olyan magas, mint Péter.

Paul is as tall as Peter.

A szék nem olyan nagy, mint az asztal.

The chair is not as big as the table.

The pronoun olyan always functions as an adjective and usually precedes an adjective. The adjective, however, may be omitted. The meaning of olyan may be modified by such words as majdnem (almost), éppen (just), körülbelül (about).

2. The adverbial demonstrative pronoun úgy and the conjunction mint are used to compare actions.

Úgy ugrik, mint egy macska.

He jumps like a cat.

Nem úgy énekel, mint egy madár.

He doesn't sing like a bird.

The pronoun úgy functions as an adverb and is usually placed immediately in front of the verb it modifies.

Úgy énekel, mint Bing Crosby.

He sings like Bing Crosby.

The placing of úgy behind the predicate emphasizes the comparison as a result of the shift in stress.

Énekel úgy, mint Bing Crosby.

He sings at least as well as Bing Crosby.

3. The numerical demonstrative pronoun annyi and the conjunction mint are used when comparing quantities. Annyi is placed before the noun it quantifies. The noun, however, may be omitted.

Annyi fa van itt, mint ott.

There are as many trees here, as (there are) there.

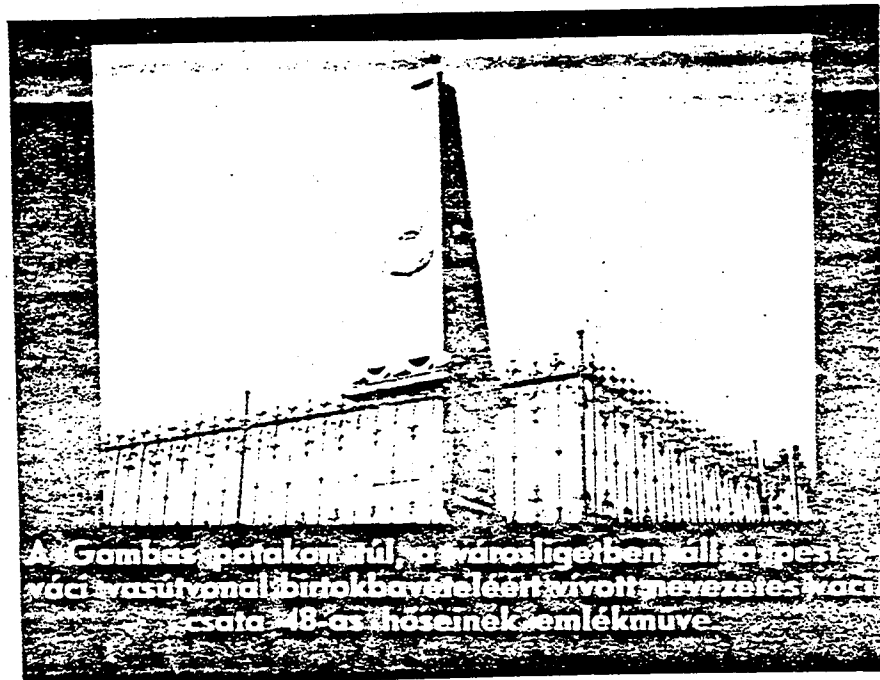
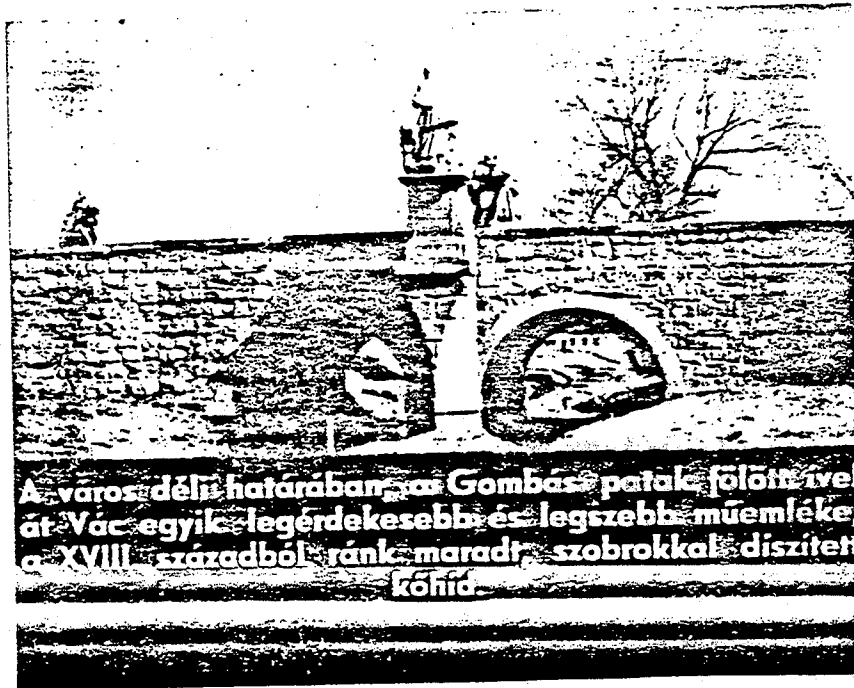
Annyit fizettem, mint János.

I paid as much as John.

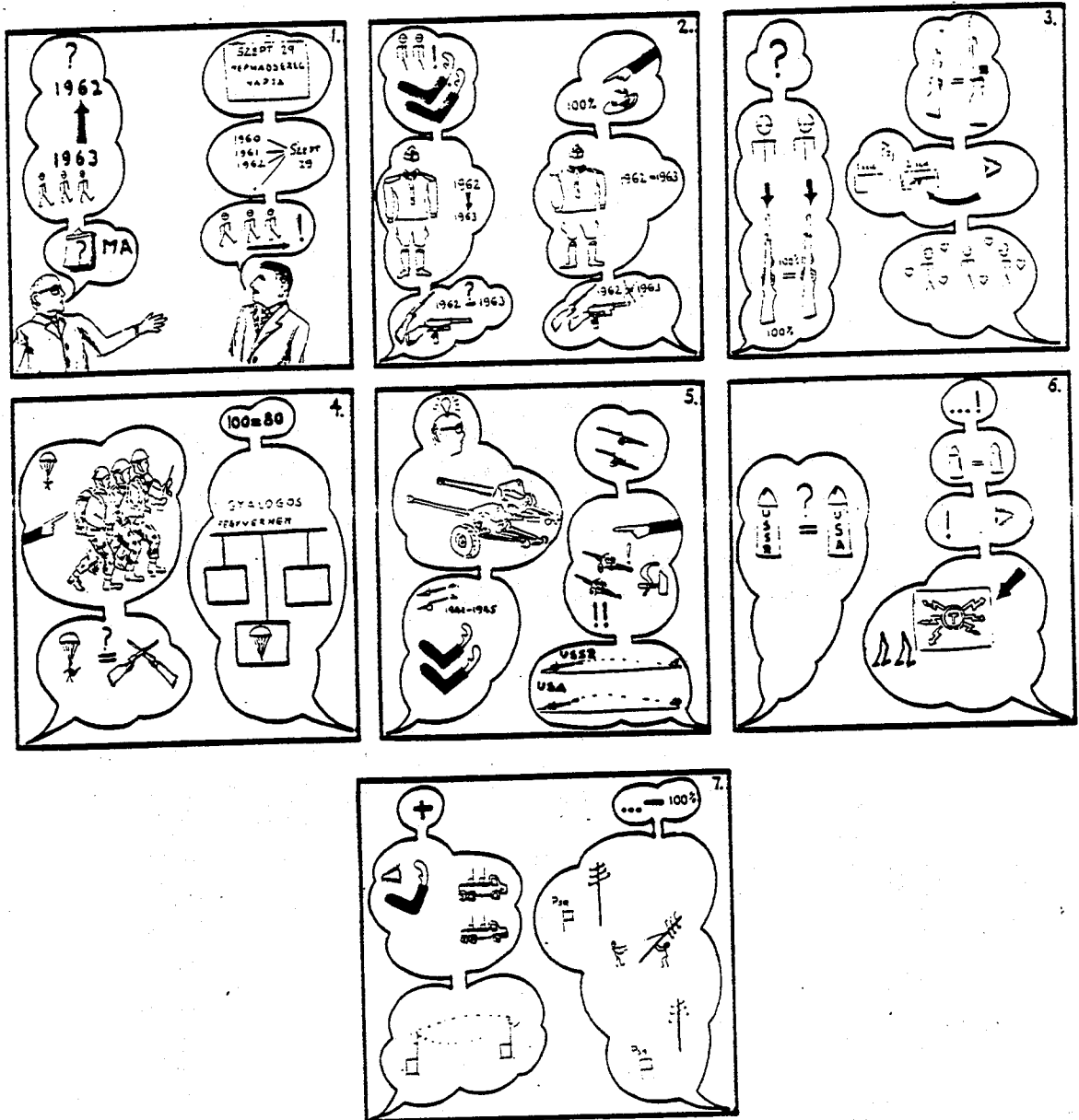
Szavak

1.	csapatnem	branch of combat arms
2.	egyforma	same
3.	egység	unit
4.	ejtőernyős	paratrooper
5.	éppen olyan	(exactly) the same kind
6.	év	year
7.	fegyvernem	combat arms
8.	felvonul, felvonulni	march in a parade, to
9.	főleg	chiefly, mostly
10.	gránát	grenade, shell
11.	gyalogság	infantry
12.	híradó	signal, communication
13.	katonai felvonulás	military parade
14.	korszerű	up-to-date, modern
15.	között	between, among
16.	külön	separate
17.	különbség	difference
18.	messze	far, distant, remote
19.	mint	as, like, than
20.	orosz	Russian
21.	összeköttetés	connection, contact, communi- cation
22.	szovjet	Soviet
23.	távbeszélő	telephone, phone
24.	teljes	entire, complete, full
25.	típusú	of a type
26.	ugyanannyi	of the (that) same quantity, amount
27.	ugyanaz	the (that) same thing
28.	ugyanennyi	of the (this) same amount, quantity
29.	ugyanez	the (this) same thing
30.	ugyanilyen	of the (this) same kind
31.	ugyanolyan	of the (that) same kind
32.	világháború	world war

Dialogue

PárbeszédAz egyik olyan, mint a másik

Személyek: Kövér és Boros

Kövér: Tavaly is ugyanezen a napon vonultak fel a csapatok. Milyen nap van ma?

Milyen jól ismeri a katonáinkat! Ugye most is ugyanolyan az egyenruhájuk, mint tavaly? Sőt a fegyvereik is ugyanolyanok, nem?

De a katonák puskái egyformák, nem?

Itt jönnek az ejtőernyősök! Ezek éppen olyan gyalogosok, mint a többi?

Na, ezeket az ágyúkat ismerem! Ilyeneket használtunk mi is a második világháborúban!

Ugyanolyan nagyok a gránátjaik is?

Igen. Látom a rádióikat a gépkocsikon. Ma már csak ezekkel tartják az összeköttetést?

1 Boros: Ma van a Fegyveres Erők Napja. Ez minden évben ugyanakkor van. Na, de már jön is a gyalogság!

2 Maga igazi civil. Az egyenruhájuk persze ugyanolyan, mint tavaly, de a fegyverük nem ugyanolyan típusú.

3 Nem egészen egyformák. Látja, ennek a századnak például az idén önműködő puskája van. Kitűnő fegyver. Nagyon szeretik a katonák.

4 Nem egészen! Az ejtőernyős csapatok a gyalogos fegyvernem egy része, de ez egy külön csapatnem.

5 Nem ugyanilyeneket! Ezek korszerű szovjet ágyúk. Éppen olyan messze lőnek, mint az amerikai ágyúk.

6 Persze! Ugyanolyan nagyok. De nézze! Ott jönnek a híradók!

7 Nem teljesen. Távbeszélő vonalakat is építenek a parancsnokságok között.

Suggested Translation

Their grenades are the same size
Persons: Kóvér and Boros.

Kóvér: The troops marched
on the same day last year
too. What day is today?

1 Boros: Today is Armed Forces
Day. It is on the same
day every year. Well, here
comes the infantry.

How well you know our
soldiers. Aren't their uni-
forms the same as last year?
Even their weapons are the
same, aren't they?

2 You are a true blue civilian.
Their uniforms are, of course,
the same as last year but their
weapons are not the same type.

But the soldier's rifles are
alike, aren't they?

3 They aren't quite alike. You
see, this company, for example,
has automatic rifles now. It's
an excellent weapon. The
soldiers love it.

Here come the paratroopers.
Are these infantrymen like
the others?

4 Not quite! The paratroopers
are part of the infantry arm
but they are a separate branch.

Well, I know these cannons.
We too used these in World
War II.

5 Not quite! These are modern
Soviet cannons. They have the
same range as the American
cannons.

Are their grenades the same
size?

6 Of course they are the same
size. But look! Here come
the signalmen.

Yes, I see their mounted
radios. Do they communicate
only with these nowadays?

7 Not entirely! They also string
telephone lines between head-
quarters.

Írásbeli házi feladatSection 1

Fordítsa angolra a történetet. (Based on Part Seven, Narrative, of this lesson.)

Section 2

Feleljen a következő kérdésekre. (Based on Part Four, Dialogue, of this lesson.)

1. A Fegyveres Erők Napja jövőre is ugyanazon a napon lesz, mint tavaly volt?
2. Az idén ugyanazok az egységek vonulnak fel, mint a múlt évben?
3. Az ejtőernyősök éppen olyan gyalogosok, mint a többi?
4. A gyalogosok egyenruhája olyan, mint az ejtőernyősök egyenruhája?
5. A gyalogság és a tüzérség fegyverei egyformák?
6. A második világháborúban ugyanolyan ágyúkat használtak, mint ma?
7. A híradókat miről ismeri meg?
8. Mivel tartják a híradók az összeköttetést?
9. Mit építenek a híradók?
10. Miről beszélgetnek Kövér és Boros?

GyakorlatokSection 1

Mit csinálnak a katonák?
Mit csinálnak?
Miért vonulnak fel?

Miért van ma katonai felvonulás?
Minden évben van Fegyveres Erők Napja?
Mikor van a Fegyveres Erők Napja?
Tavaly is ezen a napon vonultak fel?
Ugyanezen a napon?
Úgy vonulnak fel most is, mint tavaly?

Ismeri a katonáinkat?

Olyan az egyenruhájuk, mint tavaly volt?
Milyen volt tavaly az egyenruhájuk?
Éppen ilyen volt tavaly is?
Ugyanolyan most, mint tavaly volt?
Mijük ugyanolyan?
A fegyvereik?

Pontosan ugyanolyan?
Mijük pontosan ugyanolyan?

Ismeri a gyalogság fegyvereit is?
A gyalogság fegyverei olyanok, mint tavaly voltak?
Nem éppen olyanok a puskák?
Tavaly nem olyan puskájuk volt, mint az idén?

Felvonulnak a katonák.
Felvonulnak.
Mert ma nagy katonai felvonulás van.
Mert ma van a Fegyveres Erők Napja.
Igen. Minden évben van Fegyveres Erők Napja.
Minden évben szeptember 29-én van.
Igen. Tavaly is ezen a napon vonultak fel.
Igen. Ugyanezen a napon.
Igen. Éppen úgy vonulnak fel most is, mint tavaly.

Természetesen. Ismerem a katonáikat.
Igen. Olyan, mint tavaly volt.
Olyan volt, mint az idén.
Igen. Éppen ilyen volt tavaly is.
Igen. Ugyanolyan most, mint tavaly volt.
Az egyenruhájuk ugyanolyan.
Nem a fegyvereik, hanem az egyenruhájuk.
Igen. Pontosan ugyanolyan.
Az egyenruhájuk pontosan ugyanolyan.

Persze. Jól ismerem a gyalogság fegyvereit is.
Nem. Nem olyanok, mint tavaly voltak.
Nem éppen olyanok a puskák.
Nem. Tavaly nem olyan puskájuk volt, mint az idén.

Milyen csapatok jönnek utánuk?
Az ejtőernyősök úgy vonulnak fel, mint a gyalogosok?
Az ejtőernyősök olyanok, mint a gyalogosok?
Miért nem olyanok, mint a gyalogosok?
Melyik fegyvernemnek a csapatneme?

Hogyan kell mozogni a háborúban?

Lassan kell mozogni?

Hol kell gyorsan mozogni?

Kinek kell gyorsan mozogni?

Hogyan kell mindent csinálni?

Kiknek kell mindent jól csinálni?

A civileknek is jól kell csinálni mindent?

Itt három diák ül. Ott is három diák ül.
Itt annyi diák ül, mint ott.

Annyi krétát adok magának, mint neki.
Annyit adtam magának, mint neki.

Éppen annyi könyvet kaptak ebben az osztályban, mint a másokban.

Majdnem annyi írtam a táblára, mint Kovács úr.

Pontosan annyi bort öntött a pohárba, mint vizet.

Annyinak adtak puskát az első szakaszban, mint a második szakaszban.

Annyiszor öntözte meg a virágokat tavasszal is, mint ősszel.

Nem annyi katona tanul ebben az osztályban, mint a másik osztályban.

Az ejtőernyősök jönnek.

Igen. Úgy vonulnak fel, mint a gyalogosok.

Az ejtőernyősök nem olyanok, mint a gyalogosok.

Mert az ejtőernyősök egy külön csapatnem.

A gyalogságnak az egyik csapatneme.

Gyorsan kell mozogni.

Nem lassan, gyorsan kell mozogni.

A háborúban kell gyorsan mozogni.

Minden katonának gyorsan kell mozogni.

Jól kell mindent csinálni.

A katonáknak kell mindent jól csinálni.

Igen. Nekik is.

Nincs annyi pénzem, mint magának.

Nincs annyi felhő az égen Monteréyben, mint New Yorkban.

Maga nem tart annyi szerszámot a kertben, mint a szomszédja.

Section 2

Itt van két asztal. Nagyok, magasak és barnák.

És itt van két szék. Zöldek, és nem nagyok.

Milyen magas ez a két asztal?	Az egyik asztal olyan magas, mint a másik.
Az egyik asztal ugyanolyan magas, mint a másik?	Igen, az egyik ugyanolyan magas, mint a másik.
Milyen színű a két asztal?	Az egyik asztal ugyanolyan színű, mint a másik.
A két szék olyan színű, mint a két asztal?	Nem, a két szék nem olyan színű, mint a két asztal.

Itt van egy kis asztal is. Ez világosbarna.

A kis asztal olyan színű, mint a nagy?	A kis asztal nem egészen olyan színű, mint a nagy.
A kis asztal majdnem olyan színű, mint a nagy?	Igen, a kis asztal majdnem olyan színű, mint a nagy.

A gyalogosok egyenruhája zöld, a repülők egyenruhája kék.

A gyalogosok egyenruhája egyforma?	Igen, a gyalogosok egyenruhája egyforma.
A gyalogosok egyenruhája olyan, mint a repülők egyenruhája?	Nem, a gyalogosok egyenruhája nem olyan, mint a repülők egyenruhája.
A gyalogosok és repülők egyenruhája egyforma?	A két fegyvernem egyenruhája nem egyforma.
A gyalogosok és repülők fegyverei egyformák?	Nem, a két fegyvernem fegyverei nem egyformák.
Az ágyúk gránátjai egyformák?	Nem, az ágyúk gránátjai nem egyformák.
A gyalogosok és repülők egyenruhája egyforma színű?	A gyalogosok és repülők egyenruhája nem egyforma színű.

Péter úgy táncol, úgy úszik és majdnem úgy énekel, mint Pál.

Hogyan táncol Péter?	Péter úgy táncol, mint Pál.
A két ember egyformán táncol?	Igen, a két ember egyformán táncol.
Pál egészen úgy táncol, mint Péter?	Pál egészen úgy táncol, mint Péter.

Péter úgy énekel, mint Pál?

Péter majdnem úgy énekel,
mint Pál?

Péter és Pál egyformán éne-
kel?

Péter nem egészen úgy énekel,
mint Pál.

Igen, majdnem úgy énekel, mint
Pál.

Nem énekelnek egyformán.

Péter éppen olyan jól táncol, mint Pál.

Péter olyan jól táncol, mint
Pál?

Péter énekel olyan jól, mint
Pál?

Péter táncol olyan jól, mint
Pál?

Hogyan énekel Péter?

Hogyan énekel Pál?

Péter egészen olyan jól éne-
kel, mint Pál?

Péter éppen olyan jól táncol,
mint Pál.

Péter nem énekel egészen
olyan jól, mint Pál.

Igen, Péter táncol olyan jól,
mint Pál.

Péter jól énekel.

Pál is jól énekel.

Nem, Péter nem énekel egészen
olyan jól, mint Pál.

A mai leckében nincs annyi szó, mint a tegnapiiban.

Hány szó van a mai leckében?

A tegnapiiban is 20 szó van?

Ez a két lecke egyforma?

Melyiket volt könnyű megtanul-
ni?

Húsz szó van a maiban.

Nem, a tegnapiiban 25 szó van.

Nem egyformák.

A mait.

PART SEVEN
NARRATIVETörténetFelvonulás

Ma volt a Fegyveres Erők Napja. Ez minden évben ugyanazon a napon van. Az idén is Szeptember 29-én vonultak fel a katonák. Én persze jól ismerem a fegyvernemeket, a barátom azonban nem ismeri őket. Így én elmagyaráztam neki a különböző fegyvereket, egyenruhákat, stb.

Először jött a gyalogság. Az egyenruhájuk éppen olyan volt, mint tavaly, de a fegyvereik nem voltak ugyanolyanok. A barátom persze igazi civil, és azt hitte, hogy mindegyiknek pontosan egyforma a puskája. De a gyalogosok puskái nem egészen egyformák. Az egyik századnak például önműködő puskája volt. A katonák nagyon szeretik. A barátom persze nem ismerte még ezt a fegyvert.

Aztán jöttek az ejtőernyősök. A barátom azt hitte, hogy ezek éppen olyan gyalogosok, mint a többi. Ez nem egészen igaz. Az igaz, hogy az ejtőernyősök a gyalogos fegyvernem egy része, de mégis egy külön csapatnem.

Suggested TranslationParade

Today was Armed Forces Day. This is every year on the same day. This year, too, the soldiers marched on September 29. Of course, I know the combat arms well, but my friend does not know them. Thus, I explained to him the various weapons, uniforms, etc..

First came the infantry. Their uniforms were exactly like last year, but their weapons were not quite the same. My friend is, of course, a real civilian, and he believed that all of them had exactly identical rifles. But the rifles of the infantrymen are not quite identical rifles. One company, for example, had automatic rifles. The soldiers like them very much. My friend, of course, was not yet familiar with this weapon.

Then came the paratroopers. My friend believed that these were the same kind of infantrymen as the others. This is not quite true. It is true that the paratroopers are part of the infantry combat arms; yet they are a separate branch of combat arms.

KÖZMONDÁSOK: (PROVERBS)

1. Aki másnak vermet ás, maga esik bele.

He who bites, gets bitten.

2. Az nevet legjobban, aki utoljára nevet.

Who laughs last, laughs the best.

3. A látszat gyakran csal.

Appearance is often deceiving.

PART EIGHT
CONVERSATIONBeszélgetés

- Mi volt ma? A Fegyveres Erők Napja volt ma.
- Ez mikor van? Ez minden évben ugyanakkor, szeptember 29-én van.
- Az idén mikor vonultak fel a katonák? Az idén is ugyanezen a napon vonultak fel a katonák.
- Maga ismeri a fegyvernemeket? Én persze jól ismerem a fegyvernemeket, a barátom azonban nem ismeri őket.
- Ki magyarázott kinek? Én magyaráztam neki a különböző fegyvereket és egyenruhákat.
- Először milyen fegyvernem jött? Először jött a gyalogság.
- Milyen volt az egyenruhájuk és a fegyverük? Az egyenruhájuk éppen olyan volt, mint tavaly, de a fegyverek nem voltak ugyanolyanok.
- A barátja mit gondolt? A barátom persze nagy civil, és azt hitte, hogy mindegyiknek pontosan egyforma a puskája.
- A gyalogosok puskái egyformák? A gyalogosok puskái nem egészen egyformák.
- Miért nem egyformák? Az egyik századnak például önműködő puskája volt.
- A katonák szeretik? Igen. A katonák nagyon szeretik.
- A barátja ismerte ezt a fegyvert? A barátom persze nem ismerte még ezt a fegyvert.
- Milyen egységek jöttek aztán? Aztán jöttek az ejtőernyősök.
- A barátja ismerte ezeket? A barátom azt hitte, hogy ezek éppen olyan gyalogosok, mint a többi.

LESSON 57

PART ONE INTRODUCTION

Bevezetés

Section 1

bódé, bútor, ég, az enyém, az enyéim, felhő, fúj, fújni vmit,
gondoz vmit, hátul, kölcsönad vmit, megfelelő, a magáé/az öné,
a magáéi/az önéi, a maguké/az önöké, a magukéi/az önökéi, a
mienk, a mieink, nő, ősszel, öntöz vmit, az övé, az övéi, az övék,
az övéik, szél, szerszám, szól vmihez, tart, tartani, tavasszal,
télen, téved, udvariasságból, ültet vmit.

Section 2

Péter fia kicsi, az én fiam nagy.
Péter fia kicsi, az enyém nagy.

Az én ingem fehér, a maga inge kék, az ő inge pedig barna.
Az én ingem fehér, a magáé kék, az övé pedig barna.

Az ön könyve új, a mi könyvünk régi.
Az ön könyve új, a mienk régi.

A mi cipőnk barna, a maguk cipője fekete.
A mi cipőnk barna, a maguké fekete.

Az önök ruhája kék, az ő ruhájuk zöld.
Az önök ruhája kék, az övék zöld.

Section 3

Péter fiai kicsik, az én fiaim nagyok.
Péter fiai kicsik, az enyéim nagyok.

Az én ingeim fehérek, az ön ingei világoskékek.
Az én ingeim fehérek, az önéi világoskékek.

A maga ingei világoskékek, az ő ingei világosbarnák.
A maga ingei világoskékek, az övéi világosbarnák.

A mi cipőink barnák, a maguk/az önök cipői feketék.
A mi cipőink barnák, a magukéi/az önökéi feketék.

Az önök könyvei újak, a mi könyveink régiek.
Az önök könyvei újak, a mieink régiek.

KÖZMODÁSOK: (PROVERBS)

1. A legnagyobb kincs az egészség.

The greatest treasure of all is health.

2. Többet ésszel, mint erővel.

More brain, than brawn.

3. Nem mind arany, ami fénylik.

All that glitters is not gold.

NyelvtanPossessive Pronouns and the Suffix-é

1. Possessive Pronouns.

The underlined words in the examples shown below are possessive pronouns expressing the idea "mine," "yours," "his/hers," "ours," etc. These pronouns refer to possession(s) of the person indicated (the possessor). The possession(s) must be identified or introduced before this construction can be used.

Az én kalapom fekete, az
övé barna.

My hat is black; his is brown.

Az ő autóján két lámpa van,
az enyémén négy.

There are two headlights on
his car; there are four on
mine.

Az én gyerekeim rosszak, a
magukéi jók.

My children are bad; yours
are good.

Person and Number		Singular Possession	Plural Possession
Singular Possessor	1	az enyém	az enyéim
	2	a magáé, öné	a magáéi, önéi
	3	az övé	az övéi
Plural Possessor	1	a miénk, a mienk	a mieink
	2	a maguké, önöké	a magukéi, önökéi
	3	az övék	az övéik

2. The Suffix-é.

a. The possessor suffix-é is attached to a word functioning as a noun and refers to a possession of the person indicated by that word. The possession itself, however, is not mentioned when-é is used.

Az én házam zöld, Kovácsé fe-
hér.

My house is green; Kovács's is
white.

A labda Péteré.

The ball is Peter's.

Az őrmester csészéjében kávé van, a tizedesében semmi sincs.

There is coffee in the sergeant's cup; there is nothing in the corporal's.

b. Various combinations or clusters of suffixes may be used with the possessive suffix-é which, while grammatically correct, are usually avoided by native Hungarians. Still, since authentic Hungarian publications occasionally carry articles using such complex possessive clusters, a series of clusters are shown below. Students are not required to master the "total" construction. It is recommended, however, that it be studied for recognition, i.e., ease of comprehension and translation.

Az egyik gyerek tányérjában van leves, de a másik gyereké üres.

There is soup in the bowl of one child, but the other child's is empty.

Pál gyerekének a tányérjában van leves, de János gyerekéé üres.

There is soup in the bowl of Paul's child, but that of John's child is empty.

Pál gyerekeinek a tányérjában van leves, de János gyerekeié üres.

There is soup in the bowl of Paul's children, but John's children's (bowl) is empty.

Pál gyerekeinek a tányérjaiban van leves, de János gyerekeiei üresek.

There is soup in the bowls of Paul's children, but John's children's (bowls) are empty.

Pál gyerekeinek a tányérjaiban van leves, de János gyerekeiei-ben nincs.

There is soup in the bowls of Paul's children, but there isn't any in John's children's (bowls).

Generally, instead of the last sentence, Hungarians would say:

Pál gyerekeinek a tányérjaiban van leves, de János gyerekeinek a tányérjaiban nincs.

There is soup in the bowls of Paul's children, but there isn't any in the bowls of John's children.

The forms underlined above are shown below out of context.

gyerek
gyereké
gyerekéé
gyerekeié
gyerekeiei
gyerekeieiiben

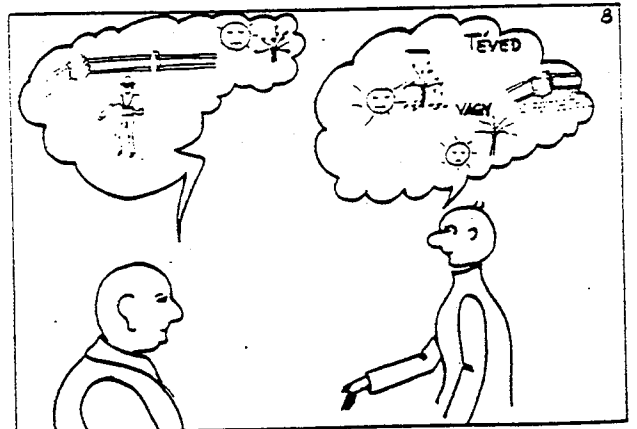
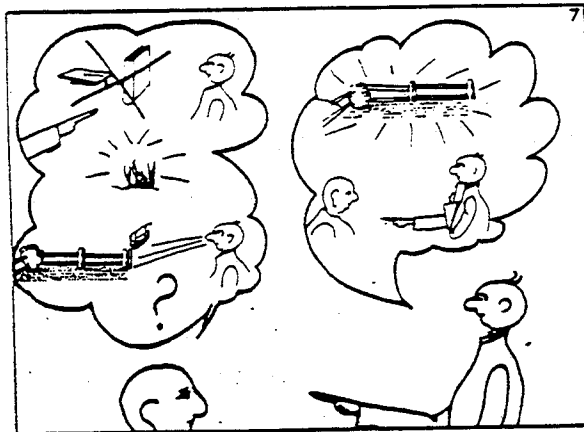
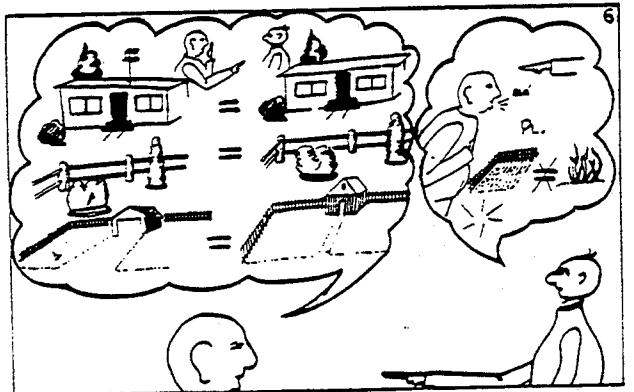
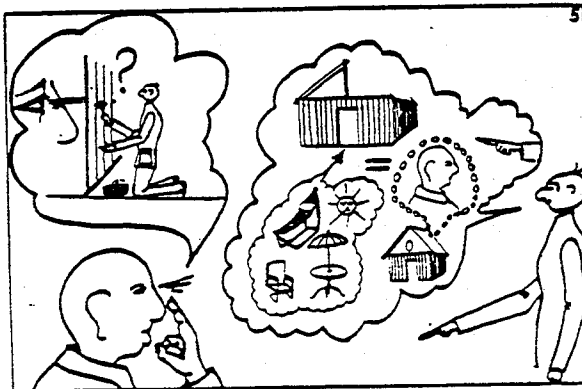
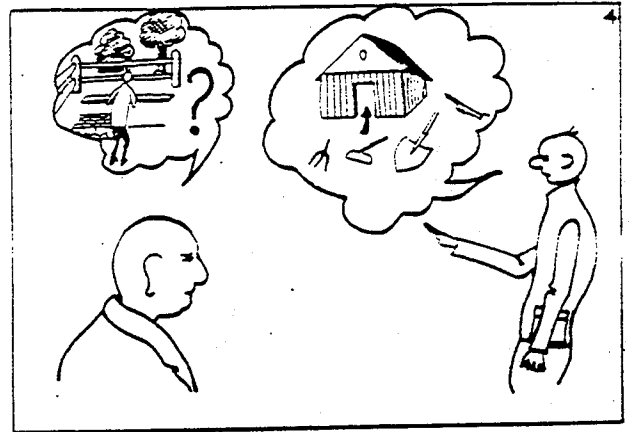
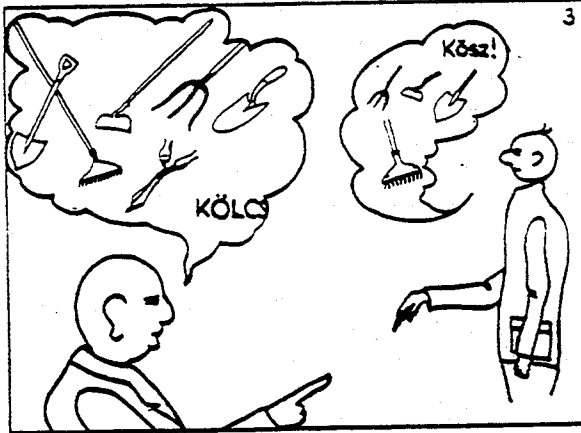
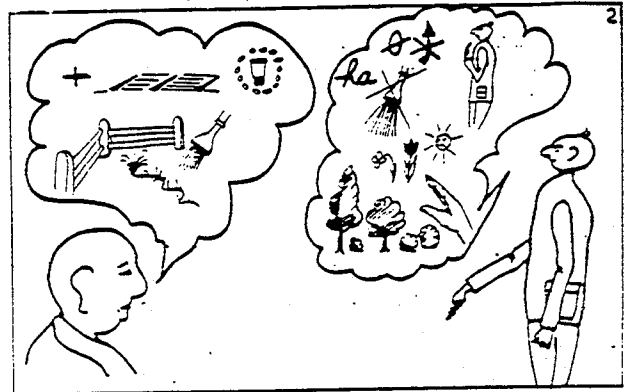
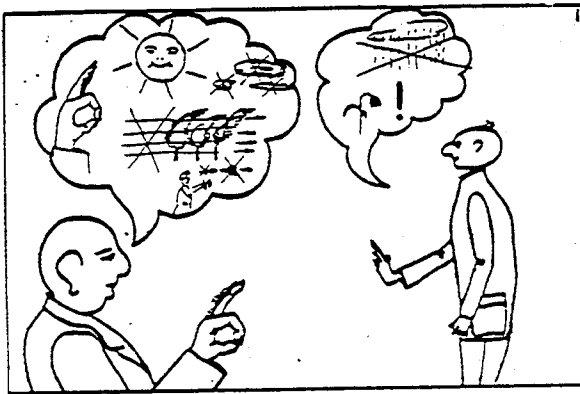
child
the child's
his child's
his children's (bowl)
his children's (bowls)
in his children's (bowls)

Szavak

1. bódé	shack, shed
2. bútor	furniture
3. ég	sky
4. az enyém	mine
5. az enyéim	mine (plural possession)
6. felhő	cloud
7. fúj, fújni vmit	blow something, to
8. gondoz vmit, vkit	take care of something, somebody, to
9. hátul	in the back
10. kölcsönad vmit	loan (give) something, to
11. megfelelő	adequate, sufficient
12. a magáé/az öné	yours (singular, one possession)
13. a magáéi/az önéi	yours (singular, plural possessions)
14. a maguké/az önöké	yours (plural, one possession)
15. a magukéi/az önökéi	yours (plural, plural possessions)
16. a mienk, miénk	ours
17. a mieink, miéink	ours (plural possession)
18. nő	grow, to
19. öntöz vmit	water (flowers), irrigate something, to
20. ősszel	in the fall
21. az övé	his
22. az övéi	his (plural possession)
23. az övék	theirs
24. az övéik	theirs (plural possession)
25. szél	wind
26. szerszám	tool
27. szól vmihez	say something, comment about, on something, to
28. tart, tartani	keep, hold, to
29. tavasszal	in the spring
30. télen	in the winter
31. téved	be wrong, err, to
32. udvariasságból	out of courtesy
33. ültet vmit, vkit	plant, set, offer a seat, to

Dialogue

PárbeszédAz enyém nem olyan szép, mint a magáé

Személyek: Kővér és Magas

Kővér: Szép időnk lesz ma, szomszéd. Nem fúj a szél, és egy felhő sincs az égen.

1 Magas: Nem lesz eső, pedig már nagyon szükség van rá.

Bizony. Nagyon száraz a föld. Jól meg kell öntözni ma is a kertemet.

2 Az enyémben semmi se nő; ha nem öntözöm. Az én virágaimat, fáimat és bokraimat nyáron nagyon kell gondozni.

Vannak megfelelő szerszámai? Szívesen kölcsönadom az enyéimmet.

3 Köszönöm, de van elég szerszámom.

Mondja, mit épít hátul a kertben?

4 Egy kis bódét. Ott fogom tartani a kerti szerszámaimat.

Láttam, hogy épít valamit, de nem tudtam, hogy mit.

5 Már majdnem kész van. Olyan lesz, mint a maguké. A kerti bútorokat is ott fogom tartani télen.

Maguknak lassan mindenük olyan lesz, mint a miénk. A házuk, a kertjük, az udvaruk.

6 Maga csak udvariasságból mondja ezt. Például a fűünk se olyan szép, mint a maguké.

A maguké is nagyon szép. De nézze csak Kovács kertjét. Mit szól az ő fűvéhez?

7 Szép, szép az övé is, de nekem csak a magáé tetszik.

Pedig Kovácsék csak tavasszal ültették az övéket.

8 Nem téved? Azt hiszem, az övék már ősszel vagy télen megvult.

Suggested Translation

Mine isn't as nice as yours.
Persons: Kover and Magas

Kover: We'll have good weather today, neighbour. The wind isn't blowing and there isn't a single cloud in the sky.

Yep! The ground is very dry. I'll have to water again today.

Do you have the right tools? You(could) can use mine.

Say, what are you building in the backyard?

I saw you build something and I was curious.

Everything is slowly getting to be like ours. Your house, your garden, your yard.

Yours is nice too. But look at Kovacs's lawn. What do you say to that?

Even though the Kovacs's planted theirs in the spring?

1 Magas: It won't rain but we sure could use some.

2 Nothing is growing in my yard. My flowers, trees, and bushes need a lot of care in summer.

3 Thanks, I've got enough.

4 A little shack to keep my garden tools in.

5 It's almost done. It will be like yours. I'll keep my yard furniture in it in the winter.

6 You just want to be nice. Our grass for example isn't as green as yours.

7 It's nice, it's really nice, but I like yours only.

8 Are you sure? I thought theirs was done in the fall or in winter.

Írásbeli házi feladatSection 1

Answer the following questions as indicated in the examples.

- EXAMPLES:
- a. Milyen Kovács kutyája?
Az övé mindig piszkos.
  - b. A maguk tolla hol van?
A miénk az autóban van.
  - c. Az én gyerekeim szőkék. Milyenek a maga gyerekei?
Az enyéim barnák.
1. Kovács cipője barna. Milyen Nagy cipője? (fekete)
  2. Az én cipőm fekete. Milyen a maga cipője? (fekete)
  3. Az én kalapom drága. A maguk kalapja olcsó volt?
  4. A felesége autója a garázsban van. Hol van a maga autója?
  5. A mi ceruzáink sárgák. Milyenek az ő ceruzáik? (piros)

Section 2

Rewrite the following sentences as indicated.

EXAMPLE: Az én kezem hosszú, a barátom keze rövid.
Az én kezem nem olyan, mint a barátomé.

1. A mi táblánk piszkos, a másik osztály táblája tiszta.
2. A templom teteje magas, a ház teteje nem magas.
3. Öt szobás ház fűtése drága, két szobás ház fűtése olcsó.
4. Az én gyerekeim nagyok, a barátom gyerekei kicsik.
5. A diákjaink házi feladatai könnyűek, a francia diákok házi feladatai nehezek.

Section 3

Make sentences from the following phrases.

EXAMPLE: A tanár ruhája - a diák ruhája (rég).
A tanár ruhája olyan régi, mint a diáké.

1. A katona élete - a civilek élete. (könnyű)
2. A diák munkája - a tanár munkája. (nehéz)
3. A barátja autója - a maga autója. (új)
4. Az autó lábfékje - a motorbicikli lábfékje. (jó)
5. Molnár orvosa - az én orvosom. (öreg)

GyakorlatokSection 1

1. Kovács autója új, az enyém régi.
A magáé milyen? - Az enyém új.

Kovácsé új? - Igen. Az övé új.

Kié új? Kovácsé új.
Az új autó Kovácsé? - Igen. Az övé.

2. A kék könyv a tiszthelyettesé.
Kié a kék könyv?
A kék könyv egy fiatal tiszthelyettesé.

Milyené? Egy fiatalé.

Az öregé? Nem az öregé, hanem a fiatalé.

A diák könyve az asztalon van, a tanaré a széken.

3. A tisztviselők lakása nem olyan, mint a munkásoké.
4. A tanár könyvei a széken vannak, a diákéi pedig az asztalon.
5. A magyar munkáslakások ablakai nem olyanok, mint az amerikaiakéi.
6. A századparancsnok megnézte a honvédek szobáit és azután bement az örvezetőkéibe.
7. (A munkások gyerekeinek a könyvei olyanok, mint a tisztviselőkéi.) A munkások gyerekeinek a könyvei olyanok, mint a tisztviselők gyerekeinek a könyvei.

(Szabóné gyerekei már iskolába járnak, de Kisnééi meg nem.)
Szabóné gyerekei már iskolába járnak, de Kisné gyerekei még nem.

8. (A gyalogság fegyvereivel nem tudunk olyan messze tüzelni, mint a tüzérségével.) A gyalogság fegyvereivel nem tudunk olyan messze tüzelni, mint a tüzérségével. A gyalogság fegyvereivel nem tudunk olyan messze tüzelni, mint a tüzérség fegyvereivel.

Section 2

1. Az én fiam nagy, Péter fia kicsi.
Az én fiam nagy, Péteré kicsi.
Az én fiaim nagyok Péteréi kicsik.
A mi gyerekeink rosszak, Szabóékéi jók.
2. A tanár könyvei régiek, a diák könyvei újak.
A tanár könyvei régiek, a diákéi újak.
A tanárok könyvei régiek, a diákokéi újak.
3. János haja rövid, de a felesége haja hosszú.
János haja rövid, de a feleségéé hosszú.
4. János cipői olcsók, de a barátja cipői drágák.
János cipői olcsók, de a barátjaéi drágák.

Section 3

1. Az én szobámban van kép, a magáéban nincs.
2. Az önök parancsnoka irodájának négy ablaka van, de az ő parancsnokukénak csak kettő.
3. A mi tanárainknak új asztalai vannak, a magukéinak régiek.
4. A tüzérség fegyverei messzebbre lőnek a gyalogságéinál.
5. A civilek autóit megállították, a katonákéit nem.
6. Rózsi gyerekei szőkék, de Máriáéi barnák.

PART SEVEN
NARRATIVETörténet

Magyarországon nyáron nem esik elég eső. Nagyon száraz a föld. A folyók vizét kell a földekre vezetni, és avval kell öntözni. Sok helyen a folyó nagyon messze van, és nem tudnak öntözni.

Falun az emberek ilyenkor nagyon sokat dolgoznak a földeken. A gyerekek nem járnak iskolába, hanem ők is segítenek otthon. Szép időben a gyerekek nagyon szeretnek fürödni és folyók mellett falun is nagyon sok gyerek tud úszni. Majdnem minden városban van uszoda, de falun a gyerekek a folyóhoz járnak fürödni.

Sok jó gyümölcs van Magyarországon. Falun majdnem minden embernek van egy kis kertje a háza mellett, és nagyon sok kertben van gyümölcsfa. Nyáron a gyerekek felmásznak a fákra, és ott eszik a friss gyümölcsöt. A városban nincsenek gyümölcsfák, és gyümölcsöt az üzletben kell venni. Nagyon sok gyümölcsöt visznek a faluból a városba eladni, különösen Budapestre. Csak nyáron van friss gyümölcs Magyarországon, mert télen nagyon hideg van. Télen más országokból hoznak be gyümölcsöt Magyarországra, de ez a gyümölcs elég drága.

Nyáron senki se szeret a városban maradni, és sok ember elmegy nyaralni egy-két hétre vidékre. A fiatalok víz mellett szeretnek nyaralni, az öregek a hegyekben.

Suggested Translation

In Hungary, there is not enough rainfall in the summer. The soil is very dry. The water of the rivers must be channeled to the fields and that is what must be used for irrigation. In many places the river is far away, and people cannot irrigate.

In the country people work very much in the fields at such times. The children do not go to school; they too help at home. In nice weather, the children very much like to take a dip. By the rivers, even in the country, a great many children know how to swim. There is a swimming pool in almost every city, but in the country the children go to swim to the river.

There are many good fruits in Hungary. In the country almost everybody has a small garden by his house, and in a great many gardens there are fruit trees. In the summer, the children climb the trees and eat the fresh fruit there. In the city there are no fruit trees, and one must buy fruit in the store. A great lot of fruit is taken from the country to the city to be sold, especially to Budapest. In Hungary, fresh fruit is available only in the summer, because in the winter it is very cold. In the winter, fruit is imported to Hungary from other countries, but this fruit is fairly expensive.

In the summer nobody likes to stay in the city, and many people go to have a summer holiday in the country for a week or two. The young people like to have a summer holiday near the water, the old people in the mountains.

PART EIGHT
CONVERSATIONBeszélgetésSection 1

Az ajtó előtt találtam egy dollárt. A magáé?

Nem, nem az enyém. Nekem már a múlt héten sem volt egy dollárom sem.

Mit csináljak ezzel a dollárral?

Adja nekem!

A magáé ez a pohár?

Igen, az enyém.

Őrmester úr, a maguké az a piros autó?

Nem. Az a piros autó nem a mienk, hanem az övé.

A maguké az a ház, ahol laknak?

Nem a mienk. De a mienk lesz, mert megvesszük.

Tegnap egy kutyát láttam magával. Az a maguké?

Nem a mienk, a szomszédunké.

Maguknak van kutyájuk?

Van. Kettő.

Maguknak is annyi kutyájuk van, mint nekik?

Nem, nekünk csak egy kutyánk van.

Milyen kutyájuk van?

Egy kis, fekete kutyánk van.

Őrmester úr, a maguké is fekete?

Igen, a mienk is olyan fekete, mint az övék.

Őn tudja, hogy milyen Szabóék kutyája?

Nem tudom, hogy az övék milyen, mert mindig piszkos.

A maguké sohasem piszkos?

Nem, a mienk mindig tiszta.

Ez a felesége macskája?

Nem, ez az enyém.

Van a házukban pince?

Nincs pince a házukban.

A magukéban sincs pince?

A mienkben sincs pince.

Kinek a századában vannak rendes katonák?

Természetesen a mienkben.

Hallom, hogy a maguk házába beesik az eső.

Nem kérem, nem a mienkbe, hanem az övékébe (esik be az eső).

Ki csinálja meg a tetőt?

A szomszédom. Az övé a ház.

A magukét ki csinálja meg, ha rossz?

A mienket természetesen nekem kell megcsinálni.

Az enyémet is megcsinálja?

A magáét is megcsinálom.

Az autómát is meg tudja csinálni?

Nem, az autóhoz nem értek.

A magáét ki csinálja meg?

Az enyémet Kovács csinálja meg.

Ki csinálja (meg) Szabó autóját?

Az övét a garázsban javítják.

Section 2

A magáé ez az óra?

Nem az enyém, hanem Kovácsé.

A zöld töltőtoll is Kovács úré?

Nem, a zöld töltőtoll Barna úré.

Kinek a kutyája jött ma reggel magával?

A szomszédéké.

Hogyan jár be az iskolába?

Többnyire a barátom hoz be.

Miért nem használja a maga kocsiját?

Mert a feleségem dolgozik és neki kell az autó.

Ma láttam, amikor kiszállt egy szürke autóból. Az a barátjáé?

Nem. Az nem a barátomé, hanem a főtörzsőrmesteré.

A maga kocsija milyen?

Az enyém fekete.

Hol tartja a kocsiját? Van garázsa?

Van garázsom, de többnyire az utcán hagyom az autómát.

Maga is az utcán parkolja az autóját?

Igen, mert a garázsban a gyerekek játszanak.

Tehát a garázs a gyerekeié.

Erre még nem gondoltam, de úgy látszik az övék.

Mivel fűtenek a garázsban, szénnel vagy gázzal?

Nem fűtünk a garázsban.

A golyószóró a tüzéreké?

A golyószóró nem a tüzéreké,
hanem a gyalogosoké.

Az Egyesült Államokban a
gyárak az államéi?

Nem, itt a gyárak nem az ál-
laméi.

Ez az iskola kié?

Ez az iskola az államé.

Minden iskola az államé?

Nem minden iskola az államé.
Az iskolák többnyire a városó-
kéi.

Hány szoba van abban a házban,
ahol laknak?

Három szoba van a lakásunkban.

Tudja, hogy a barátjukéban
hány szoba van?

Igen, tudom. Az övékben is
három szoba van.

A maga szobájában van szek-
rény?

Igen. Egy nagy szekrény van
a szobámban.

A gyerekekében is van szek-
rény?

A gyerekekében két nagy szek-
rény van.

A sógora háza milyen nagy?

A sógoromé csak kétszobás
ház. Nekik nincs gyerekük.

És a húgáé milyen nagy?

A húgomé nagyon nagy. Gazdag
férje van.

A ház csak a húgáé?

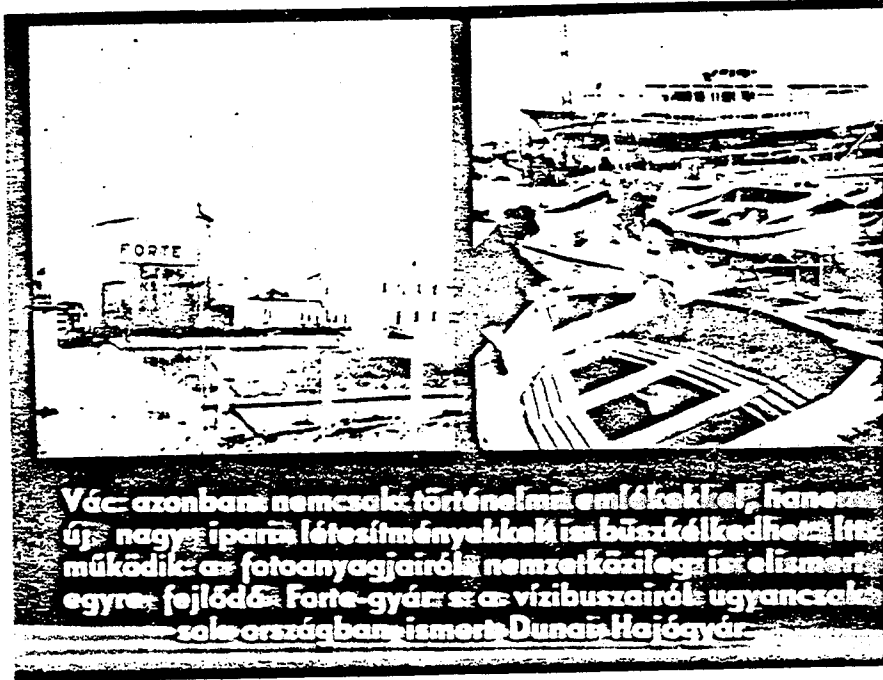
A húgomé és a férjéé.

Azok az autók a diákokéi?

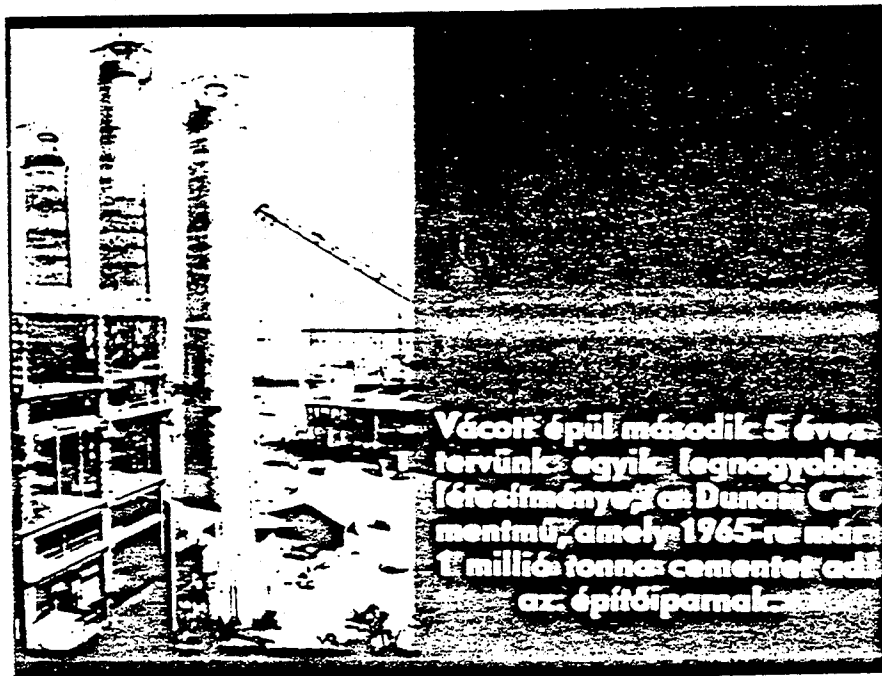
Nem minden autó a diákokéi.
Egy-két autó a tanároké, a
többi a diákoké.

A honvédek egyenruhája is
olyan, mint a tiszthelyetteseké?

Igen, a honvédeké is olyan,
mint a tiszthelyetteseké.

Vác azonban nemcsak történelmi emlékekkel, hanem új nagy ipari létesítményekkel is büszkélkedhet. Itt működik az fotoanyaggyártó nemzetközileg is elismert egyre fejlődő Forte-gyár: az vízibuszairól ugyancsak sok országban ismert Dunai Hajógyár.

Vácott épül második 5 éves tervünk egyik legnagyobb létesítménye, az Dunai Cementmű, amely 1965-re már 1 millió tonnas cementet ad az építőipamunk.

LESSON 58

PART ONE

INTRODUCTION

Bevezetés

Péter
magas.

Az asztal
piszkos.

A toll
vékony.

A hús
fontos.

Péter
öreg.

A bot
rövid.

A radír
kemény.

A könyv
nehéz.

Ez a kréta
kicsi.

Kovács
nagy.

A bor
olcsó.

János
magasabb.

A fal
piszkosabb.

A ceruza
vékonyabb.

A cukor
fontosabb.

Pál
öregesebb.

A ceruza
rövidebb.

A kréta
keményebb.

A szék
nehezebb.

Ez a kréta
kisebb.

Szabó
nagyobb.

A tej
olcsóbb.

Pál
a legmagasabb.

A tábla
a legpiszkosabb.

A bot
a legvékonyabb.

A kenyér
a legfontosabb.

János
a legöregesebb.

A toll
a legrövidebb.

A fa
a legkeményebb.

Az asztal
a legnehezebb.

Ez a kréta
a legkisebb.

Pap
a legnagyobb.

A víz
a legolcsóbb.

NyelvtanThe Comparison of Adjectives

1. The Comparative

Az asztal rövidebb, mint az   The table is shorter than the
ágy.   bed.

Pál magasabb, mint Péter.   Paul is taller than Peter.

The suffix-bb is attached to adjectives and is a non-final suffix. It may precede one semi-final and a final suffix.

rövid - rövidebb - rövidebbek - rövidebbeknek
magas - magasabb - magasabbak - a magasabbaknál

The suffix-bb may be linked with the vowels a, o or e to adjectives:

- containing back vowels   } and ending   { -abb, -obb
- containing front vowels only } in a consonant   { -ebb

No linking vowel is needed when the adjective ends in a vowel.

magas	magasabb	gyönyörű	gyönyörűbb
nagy	nagyobb	szigorú	szigorúbb
mérges	mérgesebb	friss	frissebb

Note some variations:

könnyű	könnyebb	nehéz	nehezebb	szép	szebb
hosszú	hosszabb	kevés	kevesebb	sok	több
tiszta	tisztább	fekete	feketébb	bátor	bátrabb

kicsi(kis) - kisebb (pronounced as if it were written kissebb)

The comparative should always compare one item to another, i.e., "bigger than..." and not just "bigger." The Hungarian conjunction mint is usually used to express "than."

Az asztal rövidebb, mint az   Pál magasabb, mint Péter.
ágy.   The table is shorter than the   Paul is taller than Peter.
bed.   bed.

Instead of the conjunction mint the suffix -nál, -nél may be attached to the item used as a standard, i.e., to which something is compared.

Az asztal rövidebb az ágynál.
The table is shorter than the bed.

Pál magasabb Péternél.
Paul is taller than Peter.

2. The Superlative

rövid	rövidebb	a legrövidebb
magas	magasabb	a legmagasabb
sok	több	a legtöbb
jó	jobb	a legjobb
szép	szébb	a legszebb

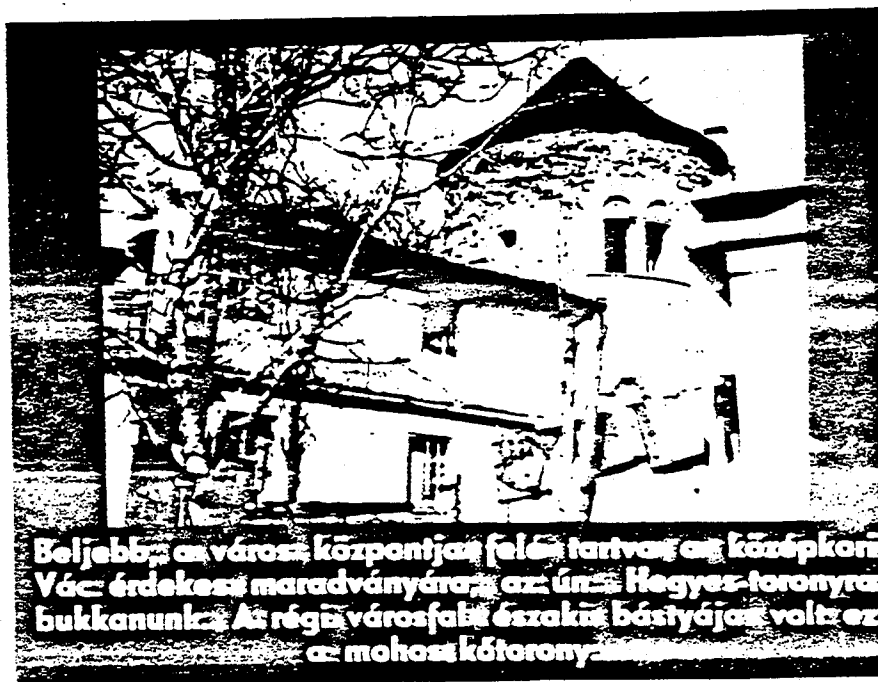
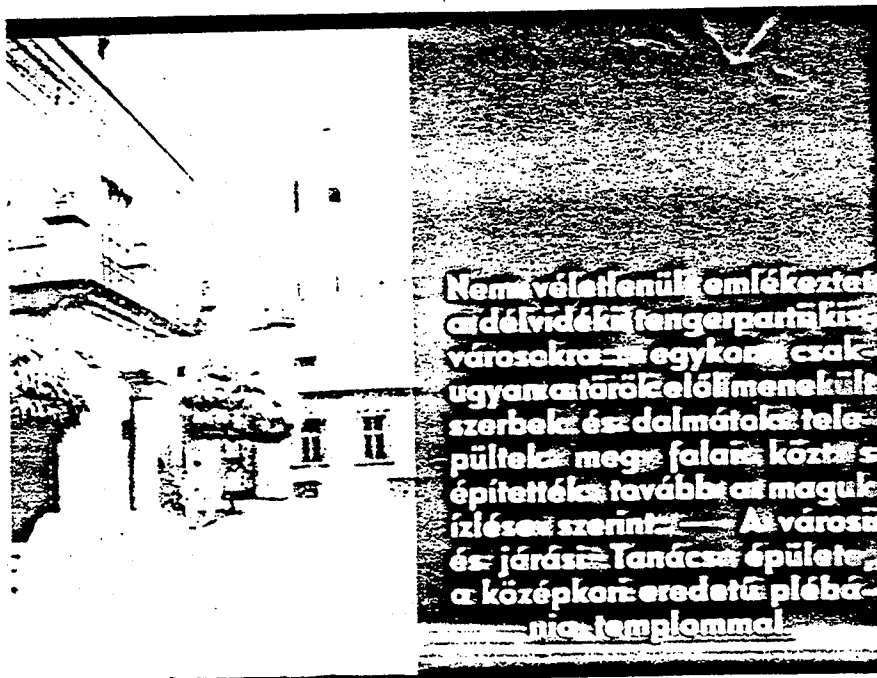
When the prefix leg- is attached to a comparative adjective, the adjective becomes the highest form of comparison: the superlative. Note that the prefix leg- is always preceded by the definite article.

3. The Exaggerative

A third level, the super or ultimate level, is often used in Hungarian speech and fairy tales, but usually not in writing. This form, called túlzó fok or "the exaggerative," duplicates the prefix leg- into legesleg-.

nagy	nagyobb	a legnagyobb	a legeslegnagyobb
szép	szébb	a legszebb	a legeslegszebb

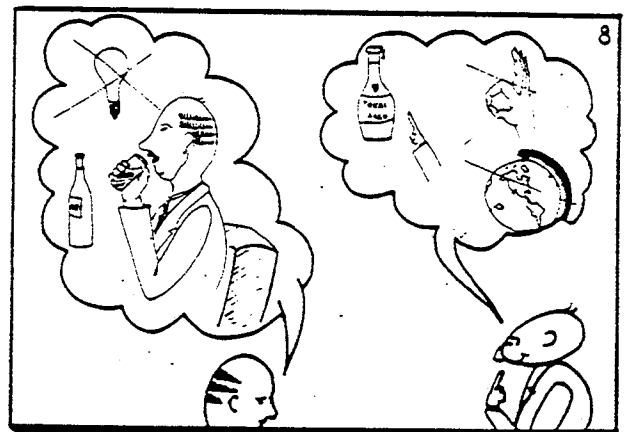
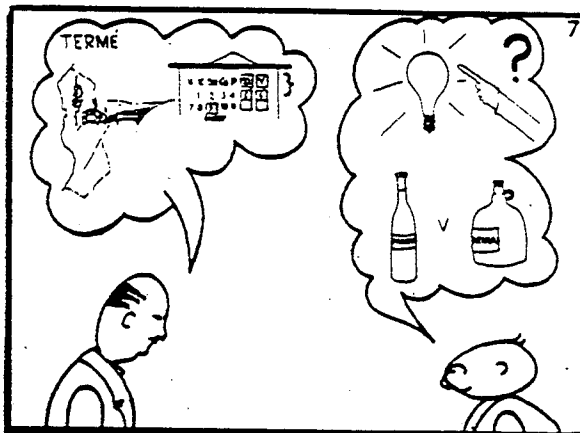
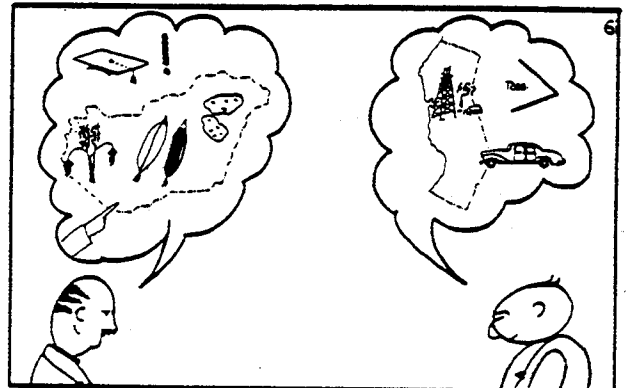
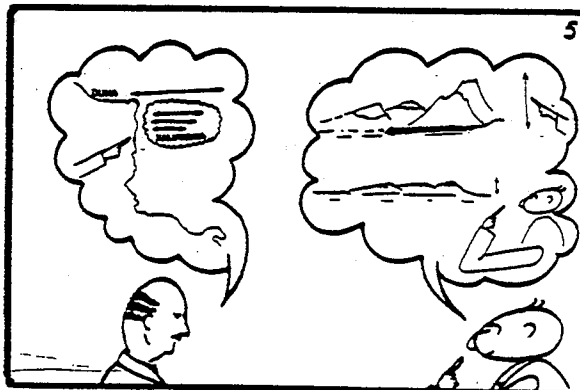
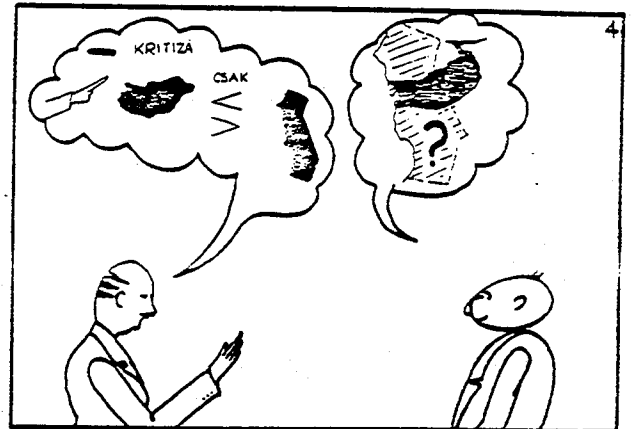
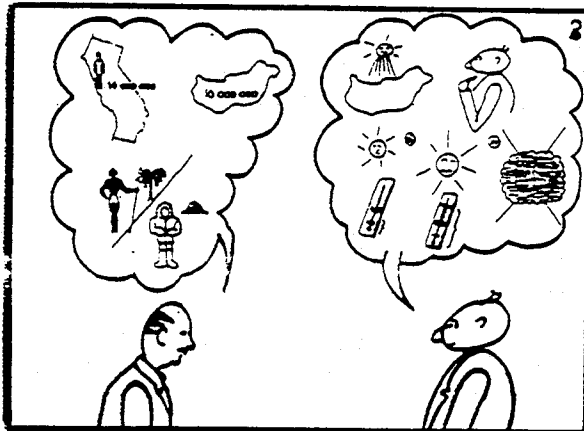
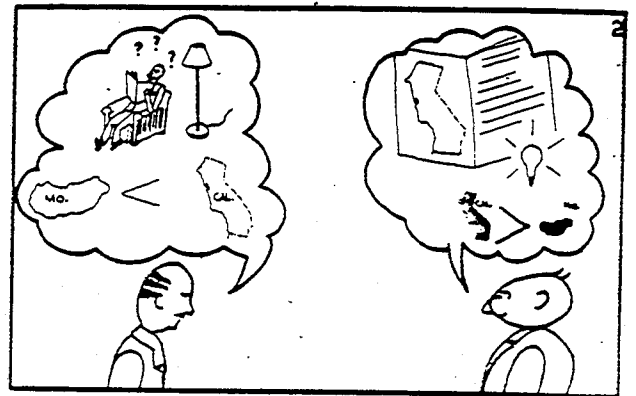
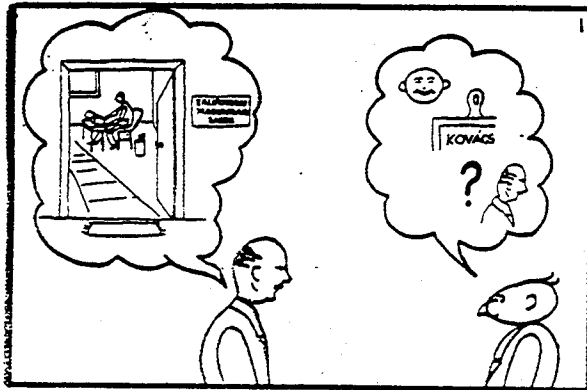
The exaggeratives shown could possibly be translated as "the super largest," or "the most groovily beautiful."

Szavak

1.	búza	wheat
2.	cikk (újság)	article (in a newspaper)
3.	Duna	Danube (river)
4.	érdekel vkit vmi	be interested in something, to
5.	haza	country (fatherland)
6.	hétvége	weekend
7.	kellemes	pleasant
8.	köd	fog
9.	kritizál vmit/ vkit	criticize something, somebody, to
10.	kukorica	corn (maize)
11.	lakos	inhabitant
12.	munkatárs	reporter
13.	óhajt, óhajítani vmit	desire something, to
14.	országút	state highway
15.	olvasó	reader
16.	örvend, örvendeni vminek	be happy, pleased about some- thing, to
17.	Örvendek!	Pleased to meet you!
18.	összehasonlít, össze- hasonlítani vmit vmivel	compare something to some- thing, to
19.	szerintem	in my opinion
20.	terem	grow (plant), to
21.	természetes	natural, naturally, of course
22.	Tokaji	name of a wine from Tokaj (Tokaji)
23.	újságíró	newspaperman, journalist
24.	világ	world

Dialogue

PárbeszédMagyarország kisebb, mint Kalifornia
(Bécsi magyar vendéglőben)

Személyek: Barna és Kovács

Barna: Barna János újságíró vagyok, a Kaliforniai Magyar-ság munkatársa.

Olvasóinkat nagyon érdekli Magyarország. Most éppen egy cikket írok, és abban össze akarom hasonlítani Magyar-országot Kaliforniával.

Lakosa is több van, mint Ma-gyarországnak. Az időjárás pedig kellemesebb.

Én nem akarom kritizálni a magyar időjárást. Csak össze akarom hasonlítani Kaliforni-át a maga hazájával.

Vannak, de a Duna hosszabb, mint a leghosszabb folyó Kaliforniában.

Az igaz, de Magyarországon több búza, kukorica és krumpli terem, mint nálunk.

Természetesen Kaliforniában nagyobb a forgalom az ország-utakon. Különösen hétvégén és ünnepeken.

Nem tudom. Még nem ittam magyar bort.

1 Kovács: Örvendek. Kovács a nevem. Mit óhajt, Barna úr?

2 Elég sokat olvastam Kalifor-niáról. Tudom, hogy nagyobb Magyarországnál.

3 Én szeretem a magyarországi időjárást. Az igaz, hogy télen hidegebb, nyáron pedig melegebb van, mint Kalifor-niában, de nincs köd.

4 Vannak nagy folyók Kalifor-niában?

5 De a maguk hegyei magasabbak a mi hegyeinknél.

6 Az lehet, de Kaliforniában több az olaj, és persze több autó is van.

7 Az biztos! De mit gondol, melyik jobb: a magyar bor, vagy a kaliforniai?

8 Szerintem, a tokajinál nincs jobb bor a világon!

PART FOUR
DIALOGUESuggested Translation

Hungary is smaller than California.
Persons: Barna and Kovacs

Barna: I am John Barna, a reporter for the Kaliforniai Magyarsag (Hungarians in California).

Our readers want to know more about Hungary. I am just writing an article comparing Hungary with California.

Yes, and it has more people too, than Hungary. And the weather is more pleasant.

I don't want to criticize the weather in Hungary. I just want to compare California to your country.

There are, but the Danube is longer than the longest river in California.

True, and maybe we grow more wheat, potatoes, and corn than you do.

Naturally, there is also more traffic on the freeways in California. Particularly on weekends and holidays.

I don't know. I never tried Hungarian wine.

1 Kovacs: Glad to meet you. My name is Kovacs. What can I do for you, Mr. Barna?

2 I read quite a bit about California. I know it is bigger than Hungary.

3 I like the weather in Hungary. It's true that it's colder in winter and warmer in summer than in California, but we have no fog (at least).

4 Are there big rivers in California?

5 But your mountains are larger than ours.

6 Maybe, and there is more oil in California, and, of course, there are more cars.

7 You can say that again! But which do you think is better, Hungarian wine or California wine?

8 I don't think there is a better wine in the world than Tokay wine.

Írásbeli házi feladatSection 1

Compare the three items in each group in regard to the characteristic common to each but to a different degree.

EXAMPLE: Kalifornia, Texas és Alaszka - nagy
Kalifornia nagy, Texas nagyobb, de Alaszka a legnagyobb.

1. Éva, Rózsi, Zsuzsa - szép.
2. Salinas, San Francsico, Los Angeles - messze van.
3. A gépkocsi, a tehergépkocsi, a harckocsi - nehéz.
4. A ceruza, a toll, a papír - könnyű.
5. A folyóban, a tóban, a tengerben - sok hal van.
6. Kovács, Szabó, Nagy - jó ember.

Section 2

Compare the two items given on the basis of a common characteristic.

EXAMPLE: A bor és a sör drága.
A bor drágább, mint a sör.

1. Montereyben és Salinasban meleg az idő.
2. A nagyapa és az apa öreg.
3. A Monterey-i öböl és a San Francisco-i öböl nagy.
4. Az élet kellemes Európában is és Amerikában is.
5. A ön kutyája és az én kutyám okos.
6. Tegnap és tegnapelőtt a házi feladat nehéz volt.

Section 3

Compare the two items given in each sentence.

EXAMPLE: Péter vagy Pál magasabb?
Péter magasabb Pálnál.

1. Kovács vagy Szabó kövérebb?
2. A kés vagy az olló élesebb?
3. A párbeszéd vagy a történet komplikáltabb?
4. A tanár vagy a diák fáradtabb?
5. Az osztály vagy az iroda világosabb?

KÖZMONDÁSOK: (PROVERBS)

1. Jobb kétszer kérdezni, mint egyszer tévedni.

Look before you leap.

2. Ajándék lónak ne nézd a fogát.

Don't look a gift horse in the mouth.

3. Bátraké a szerencse.

Luck belongs to the brave.

PART SIX
EXERCISESGyakorlatSection 1

A bor olcsó Kaliforniában, de Magyarországon olcsóbb.
Magyarországon a bor olcsóbb, mint Kaliforniában.

A balatoni bor jó.
A tokaji bor jobb, mint a balatoni bor.
A németországi utak nagyon jók.
Az amerikai utak jobbak a német utaknál.

A magyar utak jók, de a német utak jobbak, mint a magyar utak.
De az amerikai utak még jobbak, mint a német utak.
Az amerikai utak jobbak, mint a magyar vagy a német utak.
Az amerikai utak jobbak a magyar és a német utaknál.

A tábla most tiszta. Az ablak tisztább.
Az ablak tisztább, mint a tábla.
Az ablak tisztább a táblánál.

Egy nő gyenge, de egy gyerek gyengébb.
A gyerekek gyengébbek, mint a nők.

Az asztal alacsony.
A szék alacsonyabb.
A szék alacsonyabb, mint az asztal.
A szék alacsonyabb az asztalnál.
A szék egy lábbal alacsonyabb, mint az asztal.
Az asztal egy lábbal magasabb a széknél.

A Duna nagy folyó.
A Mississippi nagyobb mint a Duna.

Magyarországon kellemes az időjárás.
Kaliforniában kellemesebb az idő, mint Magyarországon.

Nehéz Magyarországra beutazni, de Magyarországról kijönni
sokkal nehezebb.

Nagyon messze van Montereytől Washington, de Budapest sokkal
messzebb van.

Azt mondják Magyarországon az emberek, hogy Bécshez közelebb
van New York, mint Budapest.

Az olaj könnyű.
Az olaj könnyebb, mint a víz.

A Sacramento folyó hosszú.
 A Duna hosszabb, mint a Sacramento folyó.
 A Mississippri valamivel hosszabb, mint a Duna.

Rózsi szép lány.
 Mária egy kicsit szebb, mint Rózsi.

Sok ember él Magyarországon.
 Kaliforniában több ember él, mint Magyarországon.
 Amerikában tizennyolcszor több ember lakik, mint Magyarországon.

A kutya egy kis állat. A macska is kicsi.
 A macska kisebb a kutyánál. Sokszor egy macska nem sokkal
kisebb, mint egy kis kutya. De egy madár a kertben még kisebb,
 mint egy kutya, vagy egy macska. A madár kisebb mind a kettőnél.

Section 2

A bor nem drága Magyarországon, de a tej olcsóbb, mint a bor.
 A víz olcsóbb, mint a bor vagy a tej. A víz a legolcsóbb.

Fülöp a legálmosabb a laktanyában.

Magyarországon augusztusban van a legmelegebb.

Sok nagyon magas épület van New Yorkban, de a legeslegmagasabb
 épület a világon Chicagóban van.
 Amerika a legesleggazdagabb ország a világon.

Section 3

Amerikában sok ember van. A Szovjetunióban több ember van, mint
 Amerikában.

Indiában több ember van, mint Amerikában vagy a Szovjetunióban.
 Kínában pedig több ember van, mint Amerikában, vagy a Szovjet-
 unióban, vagy Indiában. A négy állam közül Kínában van a
 legtöbb ember.

Amerikában sok
 ember van.

A Szovjetunióban
 több ember van.

Indiában van
 a legtöbb
 ember.

Kínában van
 a legesleg-
 több ember.

PART SEVEN
NARRATIVETörténet

Magyarországon csak kevés embernek van autója. Magyarországon csak teherautógyár van. Az autók nagyon drágák, és az emberek nem gazdagok.

Majdnem minden gyerek gyalog megy iskolába, és csak kevés megy autóbusszon, villamoson vagy vonaton. Villamoson és vonaton a diákok olcsó jeggyel utaznak. Az olcsó diákjegyet a villamoson minden héten hétfőn kell megvenni, és a vonaton minden hónap első napján. Falun sok gyereknek hat - nyolc kilométerről kell bejárni gyalog az iskolába.

Egyik városból a másikba nagyon sok ember vonaton vagy autóbusszon utazik. A gyorsvonat csak a városokban áll meg. A vonaton nem minden kocsiban szabad dohányozni. Távolsági gyorsvonatokon étkező- és háló-kocsi is van.

Az országutakon a növekvő gépkocsiforgalom szükségessé tette az utak korszerűsítését. A gyorsforgalmi autópályák építését is megkezdték.

Az autóknak az ut jobboldalán kell menni Magyarországon is, mint itt Amerikában. Kevés amerikai autó és sok cseh, orosz és német autó van Magyarországon. Az amerikai autók nagyon drágák.

Suggested Translation

In Hungary, only few people have a car. In Hungary, there is only a truck factory. Cars are very expensive, and people are not rich.

Almost every child goes to school on foot, and only a few go by bus, streetcar, or train. On streetcars and trains students travel with a cheap ticket. The cheap (student) ticket for the streetcar must be bought every week, on Monday, and for the train on the first day of every month. In the country, many children must commute to school on foot from a distance of six to eight kilometers.

From one city to the next very many people go by train or by bus. The fast trains stop only in cities. On the train, one may not smoke in every car. Long-distance, fast trains also have a restaurant and sleeping cars.

On the highways the growing vehicular traffic necessitated the modernization of the roads. Also the building of super highways has been started. In Hungary too, cars must travel on the right-hand side of the road. There are few American cars and many Czech, Russian, and German cars in Hungary. American cars are very expensive.

PART EIGHT
CONVERSATIONBeszélgetés

Mit gondol, ki öregebb, maga vagy én?

Természetesen maga öregebb, mint én.

Ki a legfiatalabb az osztályban?

Sebők a legfiatalabb. Ő még csak 18 éves.

Hogy van, hadnagy úr?

Ma betegebb vagyok, mint tegnap.

Milyen idő volt tegnap?

Tegnap nagyon szép idő volt. Tegnap volt a legszebb idő az egész héten.

Milyen volt a víz?

Tegnap a víz is melegebb volt, mint ma.

Kérem, hasonlítsa össze a két őrmester urat.

Kovács őrmester úr erősebb és gazdagabb, mint Szabó őrmester úr.

Hol drágábbak a házak, Montereyben vagy San Franciscóban?

San Franciscóban sokkal drágábbak a házak.

Mikor fáradtabb, reggel vagy este?

Természetesen este mindig fáradtabb vagyok.

Kovács autója régibb, mint a magáé?

Az övé régibb, mint az enyém.

A maguk házi feladata nehezebb mint a német diákoké?

A mi házi feladatunk mindig nehezebb, mint az övék.

Kinek a szobaparancsnoka a legszigorúbb a laktanyában?

A mienk a legszigorúbb a laktanyában.

Mit gondol, Magyarország szegényebb, mint az Egyesült Államok?

Azt hiszem, Magyarország szegényebb, mint az Egyesült Államok.

Hol terem a legtöbb búza a világon?

Amerikában terem a legtöbb búza a világon.

Egy újságíró cikke érdekesebb, mint az ötvenegyedik párbeszéd?

Nem minden újságíró cikke érdekesebb, mint az ötvenegyedik párbeszéd.

Hol van a legtöbb köd az egész világon?

Mit gondol, melyik édesebb, a tokaji vagy a kaliforniai bor?

Amerikában hol van a legmagasabb hegy?

Kinek az autója régibb, a magáé vagy az enyém?

Mikor kapták a legrövidebb házi feladatot?

Melyik gyorsabb, a harckocsi vagy a repülőgép?

Kovács úrnak, és Molnár úrnak is, vannak gyerekei. Kinek a gyerekei jobbak?

Biztosan Montereyben van a legtöbb köd az egész világon.

Azt hiszem, a tokaji édesebb.

Amerikában Alaszkában van a legmagasabb hegy.

A magáé régibb, mint az enyém.

Az első héten kaptuk a legrövidebb házi feladatot.

A repülőgép gyorsabb.

Molnár úr gyerekei jobbak.

LESSON 59

PART ONE

INTRODUCTION

Bevezetés

Péter bejön az osztályba. Köszön. Miért? Mert illik köszönni. Kell köszönni? Nem kell, csak illik.

János kezet mos ebéd előtt. Miért? Mert illik kezet mosni. Kell kezet mosni? Nem kell, csak illik.

Pál figyel az osztályban. Miért? Mert illik figyelni az osztályban. Kell figyelni? Illik és kell figyelni.

Kovács nem füttyül a színházban. Miért? Mert nem illik füttyülni a színházban. Szabad? Nem szabad és nem is illik.

Szabó hibát csinál. Kovács nem nevet. Miért? Mert nem illik más hibáján nevetni.

Egy nő volt a liftben. Kovács levette a kalapját. Illik levenni a kalapot.

Egy öreg hölgy szállt fel az autóbuszra. Szabó átadta a helyét. Illik átadni a helyet az öreg hölgynek.

Kellemes ülni. Fáradt vagyok. Jólesik ülni.

Zaj van. Nem kellemes. Nem esik jól hallani.

Kicsi a cipőm. Nem esik jól állni.

Nincs pénzem. Kell kérni valakitől. Nem esik jól kérni.

Mérges voltam. Jólesett kiabálni.

Sokat ettem.
Jólesik kiengedni a derékszíjat.

Kellemes volt az út, de hosszú.
Jólesik kiszállni az autóból.

Vizes volt a ruhám. Nem volt kellemes.
Jólesett levetkőzni.

Fáj a fejem.
Nem esik jól beszélgetni.

Meleg van. Szomjas vagyok.
Jólesik hideg sört inni.

Jól feleltem.
A tanár megdicsért.
Jólesett hallani.

Sokat dolgoztam. Elfáradtam.
Jólesik a kertben sétálni.

Nagyon nehéz a szolgálat.
Jólesik pihenni szolgálat után.

Nyelvtan

Peculiar Constructions and Usage of the Verbs:

tetszik, izlik, illik, jólesik

1. The basic meaning of the above four verbs was explained in Lesson 45. A short review follows:

"Tetszik" expresses the idea that something or somebody is pleasing to one's sense of beauty.

"izlik" means that something is pleasing to one's taste buds.

"Jólesik" means that something is pleasing to one's sense of well being. (it hits the spot)

"Illik" expresses the idea that it is proper, it fits, it suits, it matches, it goes with. The negative form, nem illik means that it isn't nice.

Rózsi tetszik nekem.

I like Rose. (She appeals to my sense of beauty.)

A vacsora ízlett nekünk.

We liked the supper. (It appealed to our sense of taste.)

Kovácsnak jólesett a sör.

Kovács liked the beer. (It was pleasant for Kovács to drink beer.)

Évának nem illenek ezek az új kalapok.

These new hats don't suit Eve.

2. All four verbs use identical construction in both Hungarian and English when they are translated as: (Subject)...is pleasing/acceptable/suitable...(to the object) .

Rózsi tetszik nekem.

Rose is pleasing to me.

A gulyás ízlik a diáknak.

(The) goulash is pleasing to the student (student's taste-buds).

A hideg sör jólesik (neki).

Cold beer is pleasing to him.

A kalap illik Máriának.

The hat is suitable to Mary.

a. While the English translations above are literally correct, in common usage the meaning of the Hungarian sentences would more likely be as follows:

Rózsi tetszik nekem.	I like Rose.
A gulyás ízlik a diáknak.	The student likes (the taste of) goulash.
A hideg sör jólesik (neki).	The cold beer sure feels good (to him).
A kalap illik Máriának.	The hat suits Mary.

Note that these English sentences have little similarity to the Hungarian ones, either in construction or in comparing individual vocabulary items.

b. When translating Hungarian sentences using the four verbs, great care must be taken to clearly identify the subject and the (direct) object. The identification (subject/object) becomes clearer when using personal pronouns:

Én tetszek magának.	You like me.
Maga tetszik neki.	He likes you.
Ő tetszik nekünk.	We like him/her.
Mi tetszünk maguknak.	You (pl) like us.
Maguk tetszenek nekik.	They like you (pl).
Ők tetszenek nekem.	I like them.

c. The other three verbs in this group do not always lend themselves to meaningful conjugation in all forms.

- (1) "ízlik" 'it tastes (good)' is obviously not to be used in other than the third person, and not in the imperative.
- (2) "Jólesik" 'it sure feels good' is similar to "ízlik," in that its meaning is limited to items, not persons (I, you, we or they), and its use in the imperative is not likely.
- (3) "Illik" 'it suits' may be constructed in all persons in the sense of 'I suit you' or 'you suit me' but it is not usually used in all persons in the past tense, and not at all in the imperative mood.

3. A different form of limitation becomes apparent when we substitute an action for the object of our liking. Again,

"ízlik" is to be eliminated (No action, only an object can taste good).

Jólesik pihenni.

It feels good to rest.

Illik köszönni a parancsnoknak.

It is proper to greet/salute the commander.

'Tetszik' in this context is treated differently from all other verbs of the Hungarian language. The difference becomes quite apparent when 'tetszik' is used in the imperative mood; especially in the second person (tessék, tessenek).

The meaning of 'tessék', corresponds to the English word 'please' (which of course is the imperative mood of the verb 'to please').

Tessék leülni!

Please (to) be seated!

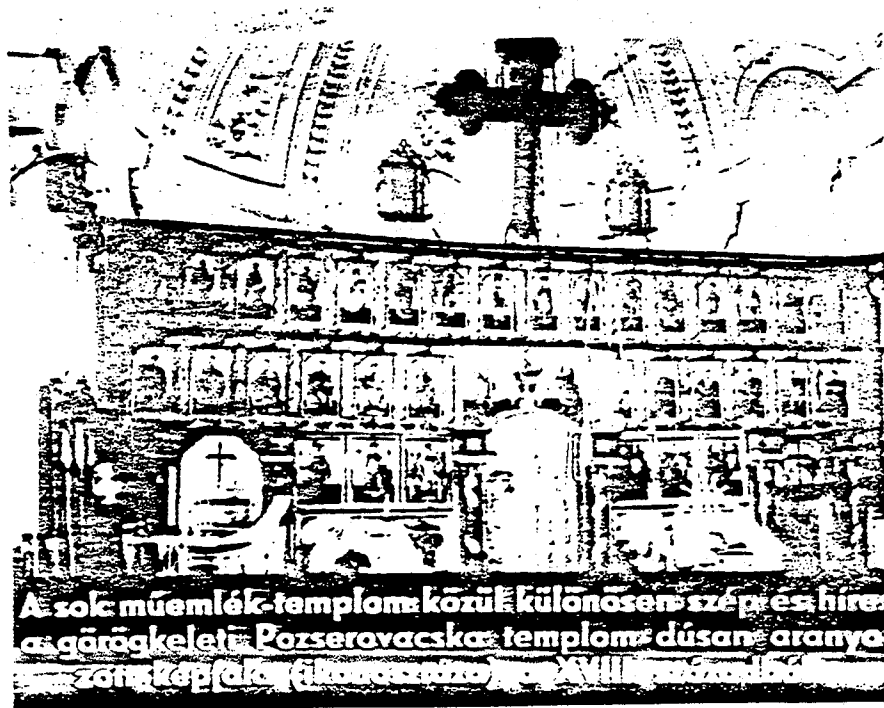
Tessenek idejönni!

Please (to) come here (all of you)!

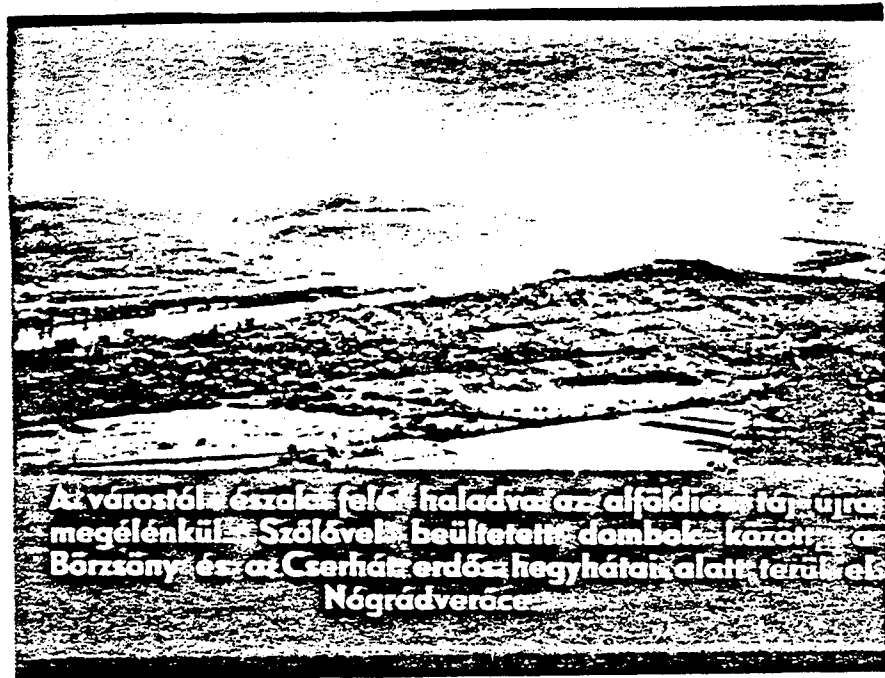
The word 'please' indicates that the speaker wants to be courteous while still commanding the person(s) spoken to, to do something.

This type of courtesy is very common in the everyday language of Hungarians. Some versions or variation of the verb 'tetszik' with another verb in the infinitive is used when conversing with older or higher (ranking) persons. 'Tetszik' with a verb in the infinitive will be discussed in detail in Lesson 74.

Tessék várni! (Please wait!)

Azok műemlék-templom-közül különösen szép és híres a görögkeleti Pozserovacska templom: dúsan aranyozott képfa (ikonosztáz) az XVIII. században.

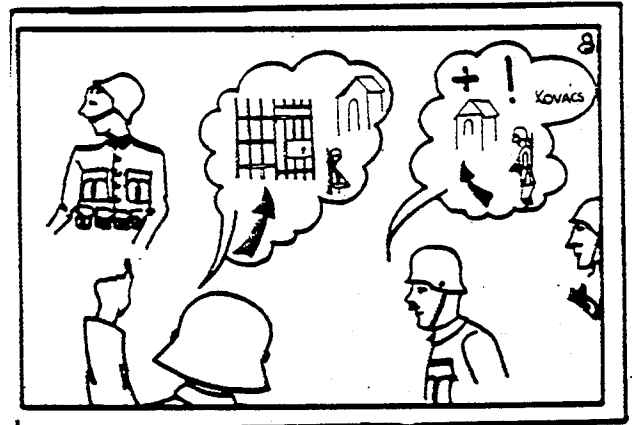
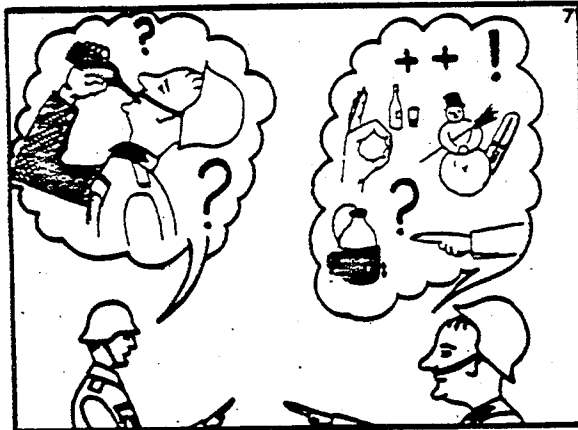
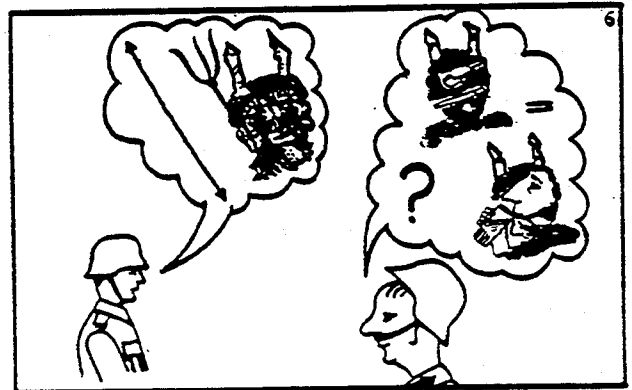
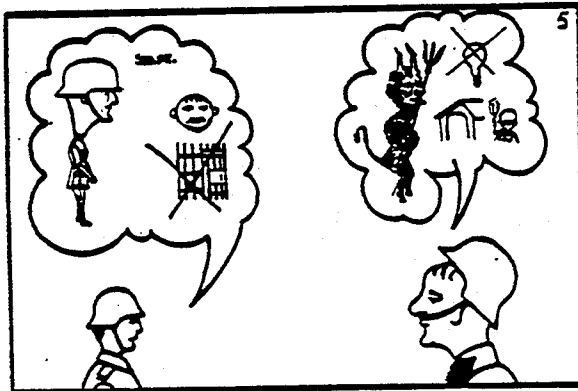
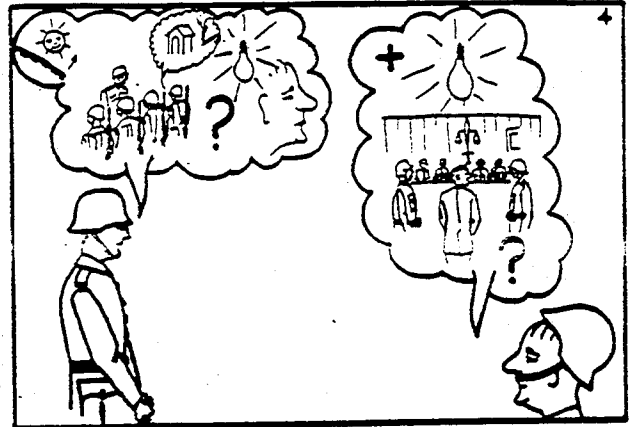
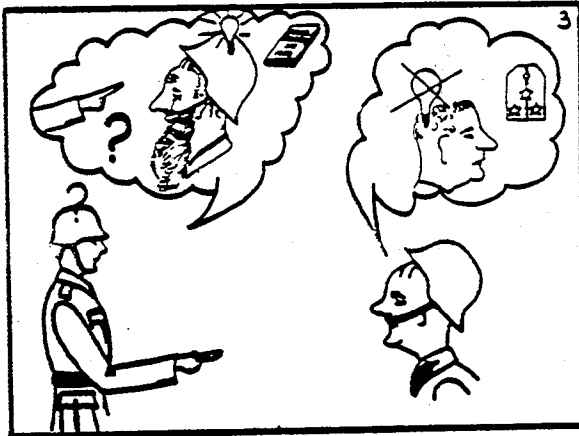
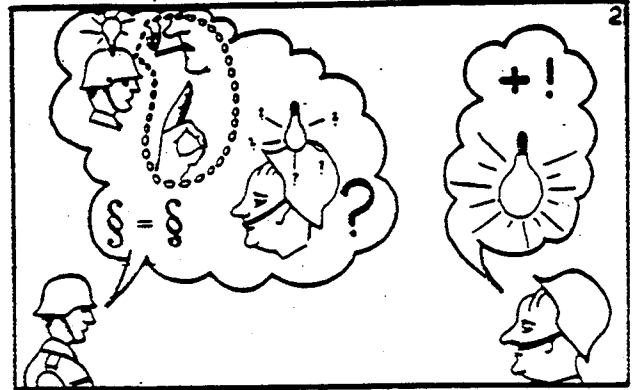
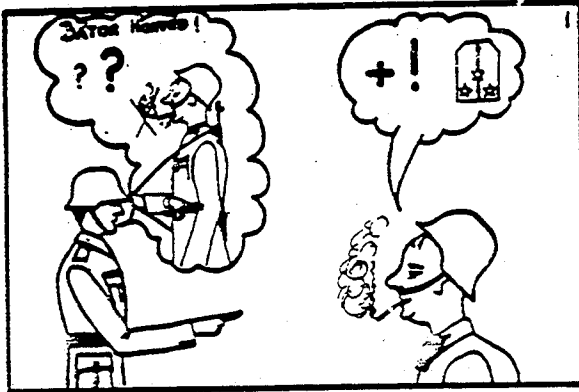

Az várostól északra felé haladva az alföldi táj újra megélenkül: Szőlővel beültetett dombok között az Börzöny és az Cserhát erdős hegyháta alatt terül el Nógrádverőce.

Szavak

1. állapot	state, status
2. állít, állítani	place, put, set, to
3. bagózik, bagózni	smoke tobacco, to /coll./
4. bűn	sin, crime
5. elé	/to/ in front of
6. elfárad, -ni	grow tired, to
7. eligazítás	briefing
8. felváltani az őrt	relieve the guard, to
9. fogda	jail, guardhouse
10. gázálarc	gasmask
11. hadbíróság	military court
12. hadbíróság elé állítani vkit	have somebody court-martialed to
13. ittas	drunk, inebriated
14. kerülni vhoval	get somewhere, to
15. kulacs	canteen
16. megdicsér, -ni vkit	praise, laud somebody, to
17. megért, megérteni vmit, vkit vkit	understand something/somebody to
18. Micsoda?	What the hell?
19. munka	work
20. örül, -ni vminek	enjoy, be happy about something
21. Őrhely	post, guard
22. Őrparancsnok	commander of the guard
23. pálinka	brandy
24. piál, -ni	drink, to /coll./
25. részeg	drunk
26. szabály	rule, regulation
27. szolgálatban	on duty
28. ügyeletes tiszt	duty officer
29. valakinek a helyébe	in someone's place
30. visz, vinni vkit, vmit	take, carry somebody/something, to

Dialogue

PárbeszédNem szabad, de jólesik

Személyek: Az ügyeletes tiszt és Bátor honvéd.

Ügyeletes tiszt: Bátor honvéd,¹ mit csinál? Hányszor mondtam már, hogy szolgálatban nem szabad dohányozni!

Bátor: Igenis, főhadnagy elvtárs!

Tudom, hogy jól esik dohányozni, de a szabály az szabály. Megértette?

Igenis, megértettem!

Ilyen öreg katonának, mint maga, illik tudni a szabályokat. Mondja, mit csináljak magával?

³ Nem tudom, főhadnagy elvtárs.

Holnap a kihallgatáson jelentse, hogy az őrhelyen dohányzott. Értette?

⁴ Igenis, értettem. De ugye nem fognak hadbírótság elé állítani?

Hát a századparancsnok nem fogja megdicsérni. Most csak annak örüljön, hogy nem kerül azonnal fogdába.

⁵ Nem tudtam, hogy olyan nagy bűn az őrhelyen bagózni.

Nagyon nagy bűn.

⁶ Van olyan nagy bűn, mint piálni?

Micsoda? Maga talán ivott?

⁷ Hát persze. Jól esik ebben a hidegben. Iszik egy kis pálinkát? Még van egy kevés a kulacsomban.

Őrparancsnok! Azonnal vigye ezt az embert a fogdába és állítson másikat a helyére!

⁸ Őrparancsnok: Igenis! Kovács honvéd, azonnal váltsa fel Bátort!

Suggested Translation

It's not allowed, but it sure feels good.

Persons: Duty Officer and Pvt. Bator.

- Duty Officer: Private Bator, what are you doing? How often have I told you that you may not smoke while on guard.
- I know it feels good but orders are orders. Get it?
- A seasoned soldier like you ought to know the regulations. Say, what should I do with you?
- Report tomorrow at the briefing that you were caught smoking on guard. You hear?
- Well, the company commander won't give you a medal. Be happy that I don't put you into the guardhouse.
- It is a crime.
- What! Have you been drinking?
- Commander of the guard! Take this man to the guardhouse and post another one in his place.
- 1 Pvt. Bator: Yes, Sir, lieutenant.
- 2 Yes, Sir, I understand.
- 3 I don't know, lieutenant.
- 4 Yes, Sir, I understand. But say, they won't court-martial me, will they?
- 5 I didn't know it was such a sin to have a fag on guard.
- 6 Is it as big as having a drink?
- 7 Of course. It feels good in cold weather. Do you want a snort? I have some left in my canteen.
- 8 Commander of the guard: Yes, Sir! Private Kovacs, relieve Bator right away.

PART FIVE
HOMEWORKírásbeli házi feladat

Express an opinion on each of the following sentences.

EXAMPLE: Az ügyeletes tiszt alszik. Helyes dolog ez? Nem. Miért?
Az ügyeletes tisztnek nem illik aludni.

1. A részeg ember templomba megy.
2. Beszélgetnek az osztályban óra alatt.
3. Villamoson nem adja át a helyét a nőknek.
4. Rádiót hallgat, amikor vendégek vannak.
5. Nem köszön az öreg embernek.

EXAMPLE: Szolgálat után pihen. Jó dolog ez? Miért?
Szolgálat után jólesik pihenni.

1. Cigarettezik a szünetben.
2. Korán reggel kel fel.
3. Hideg időben forró kávét iszunk.
4. Fáradt, lefekszik.
5. Meleg időben hideg sört iszik.

GyakorlatokSection 1

1. Szép dolog segíteni.
2. Illik a kérdésre válaszolni.
3. Ha valaki bajban van, illik neki segíteni.
4. Ha kapunk valamit, illik megköszönni.
5. A bajtársaknak illik köszönni egymásnak.
6. Illik mindenkihez udvariasnak lenni.
7. Illik a beteg barátainkat meglátogatni.
8. Illik gratulálni az ismerősöknek.
9. Amerikában a hölgyeknek kalapban illik a templomba menni.
10. Mindig tiszta ruhában illik járni.
11. A férfiaknak minden nap legalább egyszer illik megborotválkozni.
12. Evés előtt illik kezet mosni.
13. Tánc után illik a hölgyeket visszakísérni az asztalukhoz.
14. Nem illik kiabálni az utcán.
15. Nem illik senkit kinevetni.
16. Nem illik sapkával a fején szobába bemenni.
17. Nem illik óra alatt beszélgetni vagy aludni.
18. Nem illik más ablakán benézni.
19. Nem illik más baján nevetni.
20. Nem illik hazudni.
21. Nem illik káromkodni.
22. Nem illik a hölgyek előtt leülni.

Section 2

1. Jó pihenni. / Jólesik pihenni.
Jó dolog szabadságra menni.
2. Munka után jólesik pihenni.

3. Óra után jólesik cigarettázni.
4. Hidegben jólesik meleg italt inni.
5. Jólesik, ha az embert megdicsérik.
6. Hosszu autót után jólesik sétálni.
7. Ha az ember beteg, jólesik, ha meglátogatják.
8. Jólesik egy régi baráttal találkozni.
9. Jólesett őrszolgálat után lefeküdni.
10. Jólesett inni valamit.
11. Szabadság után nem esik jól dolgozni.
12. Nem esik jól betegnek lenni.
13. Nem esik jól szomorú dolgot hallani.
14. Nem esik jól sokat állni.
15. Nem esett jól esőben gyalog menni.
16. Nem esett jól egész este egy helyben állni.
17. Nem esett jól a fogdában lenni.
18. Jólesik majd pihenni.
19. Jólesik majd szabadságra menni.
20. Jólesik majd kikerülni az iskolából.

Section 3

1. A piros lámpa előtt meg kell állni.
2. Csak zöld lámpánál szabad átmenni.
3. Az órán nem szabad angolul beszélni.
4. Nem szabad az osztályban dohányozni.
5. Őrszolgálatban nem szabad inni vagy dohányozni.
6. A lőszerraktár mellett nem volt szabad sétálni.
7. A betegnek nem volt szabad kimenni a szobából.

Section 4

1. A katonáknak tilos a tengerben fürödni.
2. Magyarországon tilos volt amerikai rádiót hallgatni.
3. Amikor beteg voltam, tilos volt hust enni.
4. Az ujoncoknak tilos volt kimenni a laktanyából.

Section 5

1. A nőnek nem illik a barna ruha.
Milyen ruhát vett a nő? Kéket.
Miért nem barna ruhát vett? Mert neki nem illik a barna ruha.
2. Leültem, mikor elfáradtam. Jólesett?
Igen. Jólesett a pihenés.
3. Ez a lány magas és nem illik hozzám. Nem is ül le mellém.
Ez rosszul esik nekem.
4. Kovácséket is meghívtuk, de nem jöttek el. Ez rosszul esett nekünk.

PART SEVEN
NARRATIVETörténet

Egy újonc napja a laktanyában

Nyáron hajnali 5 órakor kell felkelni. Persze nem esik jól ilyen korán felkelni. A napostiszt azonban szigorú katona, s rögtön megbünteti az újoncot, aki nem kel fel idejében.

A szolgálatvezető a századépület folyosóján figyel, hogy mit csinálnak az újoncok. A jó szolgálatvezető mindig szolgálatban van. Egész nap a századraktárban és az irodában dolgozik. Néha a századparancsnok is bejön a laktanyába és megnézi, hogy mit csinálnak a katonák ébresztő után.

Kb. 6 óra 30 perckor a századparancsnok eligazítást tart. Eligazításra megy minden katona, aki szolgálatban van, vagy aki szolgálatba lép. Természetesen az őrparancsnoknak is eligazításra kell menni. Vannak, akiket megbüntetnek, mert valamit nem jól csináltak. A századparancsnok megnézi a katonák csizmáját, zubbonyát, nadrágját és az egyéni felszerelésüket és fegyverüket. Ha valakinek például piszkos a hátizsákja, gázálarca vagy kulacsa, a századparancsnok megbünteti. Ha valaki szolgálatban vagy őrségben iszik, fogdába kerül. Ha pedig részeg lesz, hadbírótság elé állítják. Hétórákor mennek a gyakorlótérre. Ott vannak egy óráig. Délben egy órákor visszamennek a laktanyába és ebédelnek. Pálinkát persze nem kapnak ebédre, hanem csak levest, húst és krumplit. A katonaságnál vigyáznak az újoncokra. Délután megtanulják, hogy mit kell csinálni őrszolgálatban. Este 6 órákor vacsoráznak a katonák. Vacsora előtt a régi őroket felváltják az új őrök. Újonc persze még nem lehet őr. Este 10 órákor le kell feküdni.

PART SEVEN
NARRATIVESuggested Translation

A day of a recruit in the barracks

In the summer, one must get up at five o'clock at dawn. Of course, it does not feel good to get up that early. The duty officer is, however, a strict soldier and immediately punishes the recruit who does not get up in time.

The first sergeant, in the hall of the company building, watches what the recruits are doing. A good first sergeant is always on duty. He works all day in the company supply room, and in the office. Sometimes, the company commander too, comes into the barracks and takes a look at what the soldiers are doing after reveille.

At about (6:30) six-thirty, the company commander holds a briefing. Every soldier commencing duty, or on duty, goes to the briefing. Of course, the commander of the guard must also go to the briefing. There are some (recruits) who are punished because they have done something wrong. The company commander inspects (the) their boots, jackets, trousers, and their individual equipment and weapons.

If, for example, somebody has a dirty knapsack, gas mask, or canteen, he is punished by the company commander. If somebody drinks on duty or on guard, he is jailed, and if he becomes drunk he is court-martialled. At (7) seven o'clock, they go to the drill field. They are there until (1) one o'clock. At (1) one P.M., they go back to the barracks and have lunch. Of course, they do not get brandy for lunch, only soup, meat, and potatoes.

In the service, the recruits are taken care of. In the afternoon they learn what to do on guard duty. At (6) six P.M., the soldiers have dinner. Before dinner the new guards replace the old guards. A recruit cannot yet be a guard, of course. At (10) ten P.M., one must go to bed.

PART FIGHT
CONVERSATIONBeszélgetés

Szabad inni szolgálatban?	Nem szabad inni szolgálatban.
Szabad dohányozni az osztályban?	Nem szabad dohányozni.
Ebéd után jólesik dohányozni?	Nekem jólesik.
A diákok a fa alatt ülnek és tanulnak.	Igen. Az osztályban nagyon meleg van.
Jólesik a kertben ülni. A kertben nincs meleg.	Menjünk ki mi is.
Miért nevet?	Pista leesett a székről.
Ne nevéssen, nem illik ilyenkor nevetni.	Mit csináljak? Pista nagyon ügyetlen gyerek.
Fáradt?	Igen, fáradt vagyok.
Mit csinált?	Őrszolgálatban voltam.
Jólesik pihenni?	Nagyon jólesik.
Miért nem pihent az őrszolgálatban?	Szolgálatban nem szabad pihenni.
Mikor kelt fel szombaton?	Tízkor. A hétvégén jólesik sokáig aludni.
Fiatal embernek nem illik sokáig aludni.	Fiatal embernek talán nem, de öreg embernek igen.
Ne kiabáljon!	Miért ne kiabáljak?
Péter beteg. Nem illik kiabálni.	Jó, nem kiabálok.
Kiöntöttem a bort az asztalra.	Nem illik kiönteni a bort az asztalra.
Nem akartam kiönteni.	Kérjen bocsánatot s nem lesz semmi baja.
Emelje fel a karját.	Fáj a károm. Nem esik jól fel-emelni.

Fel tudja emelni?

Fel tudom emelni, de nem esik jól.

Mi történt? Megsérült a karja?

Nem sérült meg, csak megütöttem.

Kovács tegnap éjjel tizenegykor telefonált.

Disznóság. Hát nem tudja, hogy nem illik olyankor telefonálni?

KÖZMONDÁSOK (PROVERBS)

1. Szegény ember vízzel főz.

The soup of the poor is thinner.

2. Ebnek kutya a barátja.

Birds of a feather flock together.

3. Addig üsd a vasat, amíg meleg.

Strike while the iron is hot.

LESSON 60

PART ONE

INTRODUCTION

Bevezetés

Kovács kérem, álljon fel.
Most leülhet.

Szabó, mit jelent ez a szó?
Nem tudja? Megnézheti a szótárban.

Melege van? Leveheti a kabátját.
Melegben le szabad venni a kabátot.

Nem szeret ülni? Felállhat.

Itt van egy szép autó.
Van pénze? Megveheti.

Vége van a futball meccsnek.
Most már eshet az eső.

Vége van az órának. Hazamehetnek.

Tilos cigarettázni az osztályban.
Nem cigarettázhatnak.

Meleg van? Kinyithatnak egy ablakot.

Hideg van? Bekapcsolhatja a fűtést.

Mindenki leírta az új szavakat.
Letörülhetem a táblát.

Nem csináltam meg a házi feladatot.
Leírhatom a magáéról?

Nem állt meg a vonat. Nem szállhatott le.

Esett az eső. Nem sétálhattunk.

Nem volt villany. Nem hallgathattuk a rádiót.

A tanárnak le szabad ülni. Leülhetek.

Van vezetői igazolványa. Vezethet.

Ne ejtse le a poharat. Eltörhet.

Nem az ablak mellett ül. Nem nézheti a nőket.

NyelvtanVerbs Expressing Possibility and The Suffix-hat, -het.

1. A new verb can be formed by adding the suffix-hat, -het to any verb. The newly-formed verb expresses:

- a. possibility, concession, permission or assumption,
- b. doubt or hesitation.

EXAMPLES:Possibility

Nem ehettem.
I couldn't eat. (I had a toothache.)

Concession

Akárki mehet a moziba.
Anybody may go to the movies.

Permission

Leülhet!
You may sit down!

Assumption

Orvos lehet.
He may be a doctor.

Doubt

Ki lehet ez?
Who could that be?

Hesitation

Az sokba kerülhet.
That could cost a lot.

2. The suffix, selected according to the rules of vowel harmony, may be followed by a suffix of mood, or tense and personal marker.

EXAMPLES:

tanul
beszél

tanulhat
beszélhet

tanulhatott
beszélhattünk

3. The conjugation of verbs expressing possibility is identical to that of verbs having two or more syllables ending in a short vowel plus -t.

EXAMPLES:

(áll) mutat
állhat

mutattam
állhattam

mutatna
állhatna

mutassunk
állhassunk

(ül) vezet
ülhet

vezettem
ülhettem

vezetne
ülhetne

vezessünk
ülhessünk

4. The meaning of verbs with the suffix hat, het:

a. When the verb refers to the person(s) spoken to, it signifies that the action is permitted (by the speaker) for the person(s) spoken to. (In the negated form, it is not permitted.)

Leülhet!	You may sit down!
Kimehetnek a városba.	You (pl) may go to town.
Nem dohányozhat!	You may not smoke!
Nem jöhetnek velünk.	You (pl) may not come with us.

b. When the verb is in the first person and the sentence is a question, it signifies an inquiry, whether the action is permitted, or a request for permission.

Leülhetek?	May I sit down?
Nem mehetünk a városba?	May we not go to town?

c. When the verb is in the past tense, especially in negative or interrogative sentences, it implies the possibility or impossibility of action.

Fájt a fogam, nem ehettem.	I had a toothache; I couldn't eat.
Találtak vizet, végre ihattak.	They found water; finally they could drink.
Beteg volt, nem kelhetett fel.	He was ill and couldn't get up.
Kaptunk utlevelet, külföldre utazhattunk.	We got a passport and could go abroad.

d. In most cases, either a permissive or prohibitive force, not within the control of the person, is implied.

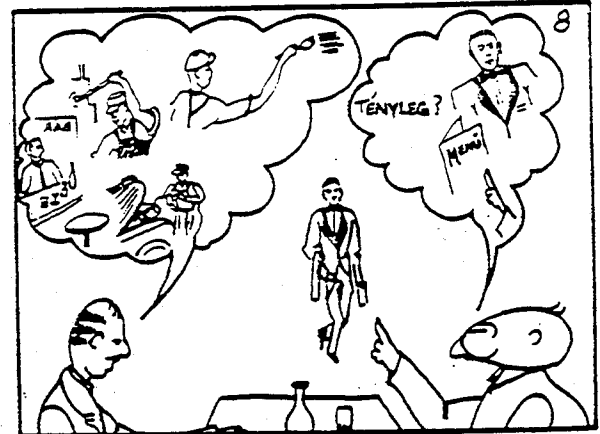
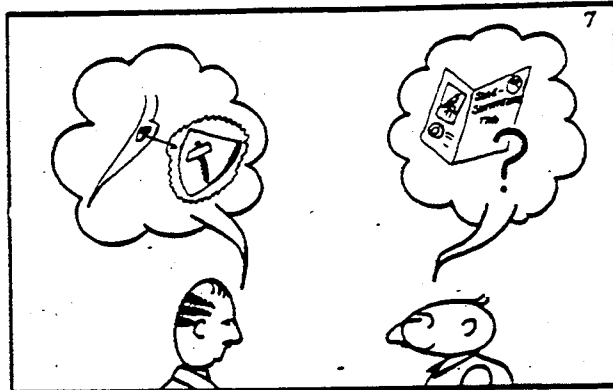
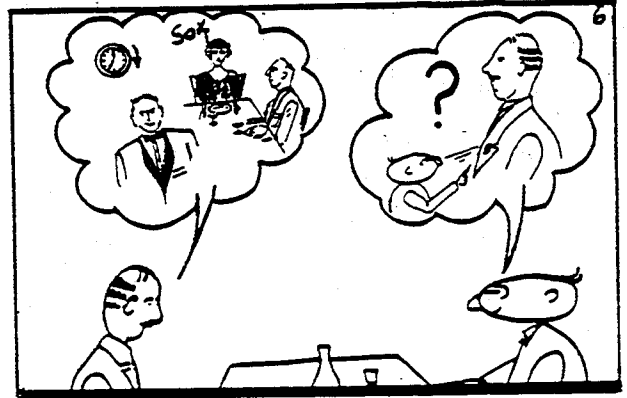
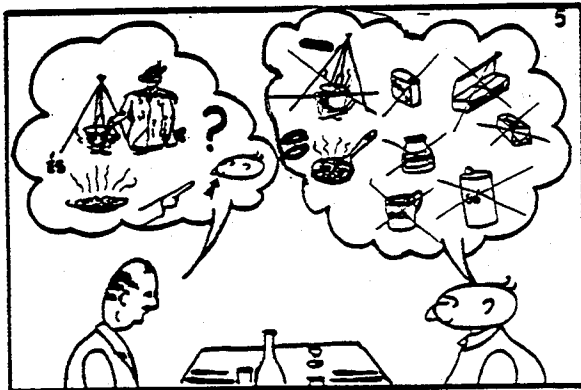
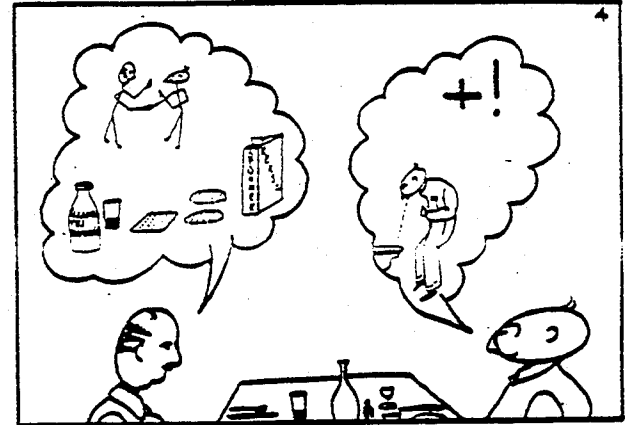
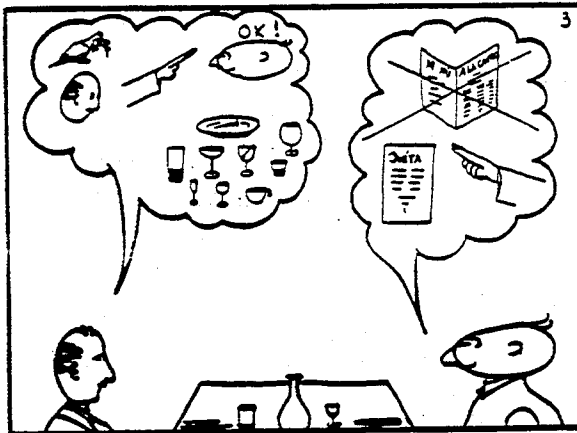
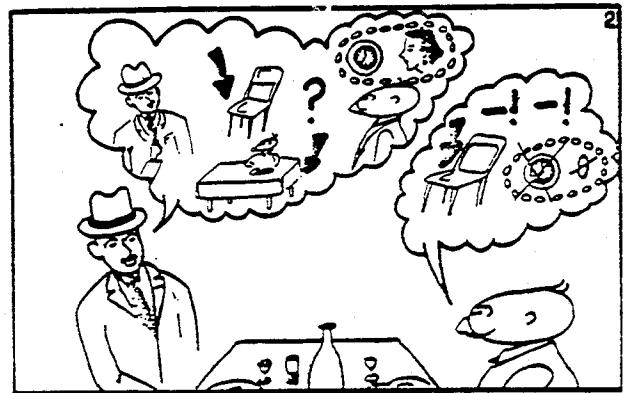
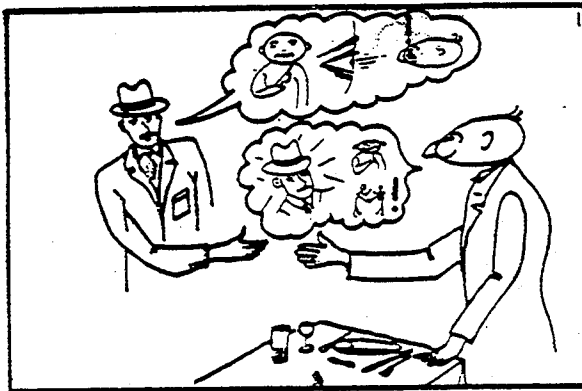
5. Irregular verbs:

vesz	vehet	eszik	ehet	fekszik	fekhet
tesz	tehet	iszik	ihat	megy	mehet
visz	vihet	alszik	alhat	jön	jöhet
van	lehet	fürdik	fürödhet		

Szavak

1. akármí	anything
2. belép, -ni	join (an organization), to
3. bors	pepper
4. dolgozó	worker
5. elhatároz, -ni	decide, determine, to
6. étel	food, dish
7. étlap	menu, bill of fare
8. fűszeres	seasoned, spicy
9. gulyás	goulash
10. jól néz ki	looks well
11. keksz	cookies, sugar cookies
12. legutóbb	last time, on the last occasion
13. megkínál, -ni vkit	offer (food) to somebody, to
14. megtilt, megtiltani vmit, vmivel	forbid, to
15. nélkül	without
16. paprika	paprika
17. pörkölt	stew (Hungarian dish)
18. rántotta	scrambled eggs
19. remek	excellent
20. remek színben van	looks very well
21. só	salt
22. szakszervezet	labor union
23. valamelyik	one of them
24. zsíros	rich (food), greasy

Dialogue

PárbeszédSzegény Tóth semmit se csinálhat

Személyek: Szabó és Tóth

- Szabó: Örülök, hogy ismét látom. Remek színben van. 1
- Tóth: Ön is jól néz ki. Örülök, hogy találkoztunk. 1
- Leülhetek az ön asztalához, vagy vár valakit? 2
- Csak üljön le. Nem várok senkit se. 2
- Remélem már teljesen rendben van és mindent ehet és ihat. 3
- Sajnos azt nem mondhatom, mert még mindig nem ehetek akármit. 3
- Emlékszem, hogy mikor legutóbb találkoztunk, csak tejet ittott és kekszet ehetett. 4
- Igen. Akkor nagyon rosszul voltam. Mi van az étlapon? 4
- Remélem, hogy most már gulyást és pörköltet is ehet. 5
- Ne vicceljen. Még nem ehetek semmi zsíros vagy fűszeres ételt. De rántottát szívesen eszek, de azt is természetesen só, bors és paprika nélkül. 5
- Ma biztosan várni kell a pincérre. Sok vendég van itt. 6
- Mondja, milyen jelvényt visel? Megnézhetem? 6
- Ó, ez szakszervezeti jelvény. 7
- Ki lehet tagja a szakszervezetnek? 7
- Minden dolgozó beléphet valamelyik szakszervezetbe. 8
- Tényleg? Na, de itt a pincér, rendelhetünk! 8

„AMI JÓL ESİK, NEM ÁRT”?

Magyar
konyha

PART FOUR
DIALOGUESuggested Translation

Poor Toth isn't allowed to do a thing.
Persons: Szabo and Toth

Szabo: I am glad to see you.
You are looking (really) fine.

May I sit (at your table) or
are you waiting for someone?

I hope you are well now, and
that you may eat and drink
whatever you want.

I remember last time I saw
you, you could drink only
milk and eat crackers.

I trust you can eat goulash
and pörkölt too.

We'll have to wait for the
waiter, there are many guests
here today.

Oh, that's my union pin.

Any employee may join the
union.

1 Toth: You look well too. I
am glad we met.

2 Just sit down. I am not
expecting anybody.

3 Not quite. I still can't eat
what I want.

4 Yeah. I was in quite bad shape
then. What's on the menu?

5 Are you kidding? I can't eat
anything rich or spicy. But I
might try some scrambled eggs,
without salt, pepper, and
paprika, of course.

6 Say, what is that insignia on
your lapel? May I look at it?

7 Who can become a member of the
union?

8 Really? Well here is the wait-
er. Now we can order.

Írásbeli házi feladatSection 1

Answer the following questions.

1. Viselhet civil ruhát az iskolában?
2. Vezethet autót?
3. Nem csinált semmi rosszat. Felírhatja a rendőr?
4. Nincs víz. Megöntözhetem a virágaimat?
5. Cigarettaízhatunk az osztályban?

Section 2

Rewrite the following sentences as indicated.

EXAMPLE: Itt nem szabad parkolni.
Itt nem parkolhat.

1. Tizenhat évesek, nem szabad bort inni nekik.
2. Nincs kulcsunk. Nem tudjuk bezárni az ajtót.
3. Nem szabad bemászni az osztály ablakán.
4. Nem szabad nyakkendő nélkül az iskolába jönni.
5. Csak szünetben szabad kávét inni.

PART SIX
EXERCISESGyakorlatokSection 1

1. Az osztályban tilos dohányozni.
Az osztályban nem szabad dohányozni.
Az osztályban nem dohányozhatunk.
2. A nyelviskolából tilos elkészni.
A nyelviskolából nem szabad elkészni.
A nyelviskolából nem készhetünk el.
3. Még beteg, tilos zsíros ételt enni.
Még beteg, nem szabad neki zsíros ételt enni.
Még beteg, nem ehet zsíros ételt.
4. Az Őrnek szolgálatban tilos letenni a puskáját.
Az Őrnek szolgálatban nem szabad letenni a puskáját.
Az Őr szolgálatban nem teheti le a puskáját.
5. Civileknek tilos a katonai üzletekben vásárolni.
Civileknek nem szabad a katonai üzletekben vásárolni.
Civilek nem vásárolhatnak katonai üzletekben.
6. Kutyát tilos bevinni a moziba.
Kutyát nem szabad bevinni a moziba.
A kutyákat nem vihetjük be a moziba.
7. Tilos feltenni a lábunkat az asztalra.
Nem szabad feltenni a lábunkat az asztalra.
A lábunkat nem tehetjük fel az asztalra.

8. Nincs itt a pincér. Nem tudnak rendelni.
Hosszú idő után megérkezett a pincér.
Kovácsék és Szabóék rendelhettek.

Section 2

1. Itt nincs telefon, nem tud telefonálni.
Nem telefonálhat.
2. Itt nincs zongora, nem tudok zongorázni.
Nem zongorázhatok.
3. Itt van a kulcs, be tudja zárni az ajtót.
Bezárhatja az ajtót.
4. Az üzleteket már bezárták, nem tudott vásárolni.
Az üzleteket már bezárták, nem vásárolhatott.
5. Beteg, ágyban fekszik, és nem tud vásárolni.
Beteg és ágyban fekszik, nem vásárolhat.
6. Nincs több pénze, nem tud vásárolni.
Nincs több pénze, nem vásárolhat.
7. A víz nagyon mély volt, nem tudtunk kocsival átmenni rajta.
A víz nagyon mély volt, nem lehetett kocsival átmenni rajta.
8. Magyarországról az emberek nem tudnak Amerikába kocsival jönni.
Magyarországról az emberek nem jöhetnek Amerikába kocsival.

Section 3

1. Meddig tarthat a film?	6. Lemehetek a városba?
2. Meddig mehetünk kocsival?	7. Elmehetünk táncolni?
3. Meddig napozhatunk?	8. Kimehetünk játszani?
4. <u>Beme</u> hetek a szobába?	9. Kimehetünk játszani?
5. Elolvashatom a levelet?	10. Lőhetnek az ellenségre?

PART SEVEN
NARRATIVETörténet

Télen az emberek hosszú, meleg kabátot viselnek az utcán, és sapkát vagy kalapot tesznek a fejükre. Sokszor hideg szél fúj, de csak néha van köd. Az emberek otthon kabátot viselnek, nem csak inget, mert a lakásban többnyire nincs elég meleg.

Majdnem minden lakásban fával vagy olcsó barnaszénnel fűtenek. Magyarországon csak kevés jó feketeszen van (Pécs mellett) és azt is a gyárak használják fel. A nagy városokban, különösen Budapesten, sok nagy házban központi fűtés van (többnyire vízfűtés). A szegény emberek sokszor csak egy szobában fűtenek, mert nincs elég fájuk vagy szenük. A központi fűtés drága, mert az összes szobát fűti.

A háború előtt és a háború alatt Magyarországon sok olajat találtak. Az olajkútak amerikai kézben voltak. Ezeket az olajkutakat a magyar állam 1948-ban elvette az amerikaiaktól. Most nagyon sok olajat visznek ki a Szovjetunióba. Az olajat sajnos nem tudják a lakások fűtésére használni, mert majdnem minden lakásban fa vagy szénkályha van. Az új, nagy házakban a központi fűtéshez olajat használnak.

Suggested Translation

In the winter people wear a long, warm coat in the street and put a cap or hat on their head. Often a cold wind is blowing, but only rarely is there fog. At home people wear a jacket, not only a shirt, because it is not warm enough most of the time in the apartment.

Almost every apartment is heated by wood or cheap brown coal. In Hungary, there is only little good hard coal (near Pecs) and it is used by the industrial plants. In big cities, especially in Budapest, many large buildings have central heating (mostly water heating). Poor people often heat only one room because they do not have enough wood or coal. Central heating is expensive because it heats all the rooms.

Before and during the war, much oil was found in Hungary. The oil wells were in American hands. The Hungarian state took away these oil wells from the Americans in 1948. Nowadays, very much oil is exported to the Soviet Union. Unfortunately, the oil cannot be utilized to heat apartments because almost all apartments have a wood or coal stove. In the new large buildings, oil is used for central heating.

PART EIGHT
CONVERSATIONBeszélgetés

Mindent ért?

Igen, mindent értek.

A diák mindig kérdezheti a tanárt?

Nem kérdezheti mindig.

Angolul vagy magyarul kérdezi a tanárt?

Magyarul kérdezem a tanárt.

Maga magyarul vagy angolul tanulja meg a párbeszédet?

Magyarul tanulom meg.

Mondhatja angolul a párbeszédet az órán?

Az órán nem mondhatom angolul a párbeszédet.

Szeret dohányozni, őrmester úr?

Igen, szeretek dohányozni.

Dohányozhat az osztályban?

Nem, az osztályban nem dohányozhatok.

Magának mindig ízlik a sör?

Persze, nekem mindig ízlik a sör.

Szabad sört inni az iskolában?

Nem szabad.

Ki ihat sört az osztályban?

Senki se ihat sört az osztályban.

Szabad aludni az osztályban?

Nem szabad.

Alhatnak a diákok az óra alatt?

Nem alhatnak.

Az orvos azt mondta, hogy nem szabad zsíros vagy fűszeres ételt enni. Ehetek kolbászt és szalonnát?

Nem ehet kolbászt se, szalonnát se.

Miért nem ehetek?

Mert az orvos megtiltotta.

Magának is megtiltotta az orvos a zsíros ételeket?

Nekem nem tiltotta meg.

Maga ehet akármit?

Én sem ehetek akármit.

Akármit viselhet a zubbonyán egy katona?

Nem viselhet akármit a zubbonyán.

Megkínálhatom egy cigarettával?

Igen. Köszönöm.

Van időnk? Rágyújthatunk most?

Nem, most nem gyújthatnak rá. Nincs idő.

Maga most katona. Lehet valamelyik szakszervezetnek a tagja?

Igen, lehetek akármelyik szakszervezetnek a tagja.

Minden dolgozó beléphet egy szakszervezetbe?

Igen, minden dolgozó beléphet egy szakszervezetbe.

Nincs itt a tollam. Írhatok a magáéval?

Igen, írhat a tollammal.

Az őrző is használhatja a tollát?

Ő is használhatja.

Köszönöm. Melyik székre ülhetek le?

Erre leülhet.

Bocsánat!

Tessék.

Zavarhatom egy pillanatra?

Hogyne!

Kérdezhetek még valamit?

Természetesen.

Ide tehetem a könyvemet?

Ide nem, de oda igen.

Elmehetek magával Los Angelesbe?

Igen. Eljöhet velem.

Becsukhatom (kinyithatom) az ablakot?

Hogyne! Csak csukja be.

Elolthatom a villanyt?

Oltsa el.

Bekapcsolhatom a fűtést?

Bekapcsolhatja.

LESSON 61

PART ONE

INTRODUCTION

Bevezetés

1. János nem énekel.
Rózsi sem énekel.
János sem és Rózsi sem énekel.
2. Nem énekel János.
Nem énekel Rózsi se.
Nem énekel se János, se Rózsi.
3. Péter nem úszik.
Pál sem úszik.
Péter se és Pál se úszik.
4. Nem úszik Péter.
Nem úszik Pál se.
Nem úszik se Péter, se Pál.
5. János nem eszik.
János nem is iszik.
János se nem eszik, se nem iszik.
6. Péter nem magas.
Péter nem is kövér.
Péter se nem magas, se nem kövér.
7. János nem iszik bort.
János nem iszik sört se.
János nem iszik se bort, se sört.
8. Péter nem figyel rám.
Péter nem figyel Pálra se.
Péter nem figyel se rám, se Pálra.
9. Mária nem telefonál Jánosnak.
Mária nem telefonál nekünk se.
Mária nem telefonál se Jánosnak, se nekünk.

NyelvtanCoordinating Sentences Using Negative Conjunctions, and
The Conjunction vagy

1. Coordinating Sentences Using Negative Conjunctions

a. To express the idea of the double negative in Hungarian, the following correlative constructions may be used.

(1) Negation referring to subjects (sem ... sem).

Neither John nor Mary sings.

János se(m) és Mária se(m) énekel. OR Se(m)
János, se(m) Mária nem énekel.

RULE: (Subject 1) se(m) és (Subject 2) se(m) (Action). OR
Se(m) (Subject 1), se(m) (Subject 2) nem (Action).

Note the need for negation of the action when se(m) is not preceding the verb.

(2) Negation referring to actions or traits (se nem ... se nem).

(a) Actions: Mary neither eats nor drinks.

Mária se nem eszik, se nem iszik.

(b) Traits: John is neither tall nor fat.

János se nem magas, se nem kövér.

RULE: (Subject) se nem (Action 1), se nem (Action 2).
(Subject) se nem (Trait 1), se nem (Trait 2).

(3) Negation referring to objects (nem ... se ... se).

(a) John eats neither bread nor meat.

János nem eszik se kenyeret, se húst.

(b) Peter looks neither at them, nor at me.

Péter nem néz se rájuk, se rám.

(c) Paul heard neither of you nor of Mary.

Pál nem hallott se önről, se Máriáról.

RULE: (Subject) nem (action) se (Object 1), se (Object 2).

b. The word order may be changed to lay stress on any one part of a sentence. Accordingly, examples given above may have the following variations (se or sem is used according to the preference of the writer/speaker).

(1) Negation of Subject:

Neither John nor Mary sings.

János sem és Mária sem énekel.
 János sem énekel, és Mária sem.
 Nem énekel János sem és Mária sem.

Se János, se Mária nem énekel.
 Se János nem énekel, se Mária.
 Nem énekel se János, se Mária.

(2) Negation of Actions or Traits:

(a) Mary neither eats nor drinks.

Mária se nem eszik, se nem iszik.
 Se nem eszik, se nem iszik Mária.
 Se nem eszik Mária, se nem iszik.

Nem eszik, és nem (is) iszik Mária.
 Nem eszik Mária, és nem is iszik.
 Mária nem (is) eszik, és nem (is) iszik.

(If is is used before eszik, it must be used before iszik too.)

(b) The student is neither hungry nor thirsty.

A diák se nem éhes, se nem szomjas.
 Se nem éhes, se nem szomjas a diák.
 Se nem éhes a diák, se nem szomjas.

Nem éhes, és nem (is) szomjas a diák.
 Nem éhes a diák, és nem is szomjas.
 A diák nem (is) éhes, és nem (is) szomjas.

(If is is used before éhes, it must be used before szomjas too.)

(3) Negation of Objects:

John eats neither bread, nor meat.

János nem eszik se kenyeret, se húst.
 Nem eszik János se kenyeret, se húst.

Se kenyeret nem eszik János, se húst.
 Se kenyeret, se húst nem eszik János.

János kenyeret se, és húst se eszik.
 János nem eszik kenyeret se és húst se.

Nem eszik János kenyeret se és húst se.
 Kenyeret se és húst se eszik János.
 Kenyeret se eszik János, és húst se.

Note also that the action verb may be repeated with each object. Further, there may be more than two objects to be negated.

2. The Conjunction vagy

a. The use of an alternative, a choice between two (or more) items, is expressed in Hungarian with vagy (or), or vagy..., vagy (either...or).

Péter az vagy Pál?	Is that Peter or Paul?
Jön vagy nem jön?	Are you coming, or aren't you?
Szőke vagy barna?	Is she blonde or brunette?
Az ember vagy katoná, vagy civil.	A man is either a soldier, or a civilian.
Vagy esik az eső, vagy nem (esik).	Either it rains, or it doesn't.
Vagy teát iszik, vagy kávét.	He will drink either tea, or coffee.

b. The use of the alternative in Hungarian corresponds to the use of "or" and "either...or" in English. The meaning of vagy..., vagy, however, does not necessarily restrict the choice to the items shown in the sentence. Whether vagy..., vagy is restrictive or not becomes evident in context, or by its special stress or the lack of it.

KÖZMONDÁSOK

(PROVERBS)

1. Két legyet üt egy csapásra.

Kill two birds with one stone.

2. A jó kezdet fél siker.

Well begun, half done.

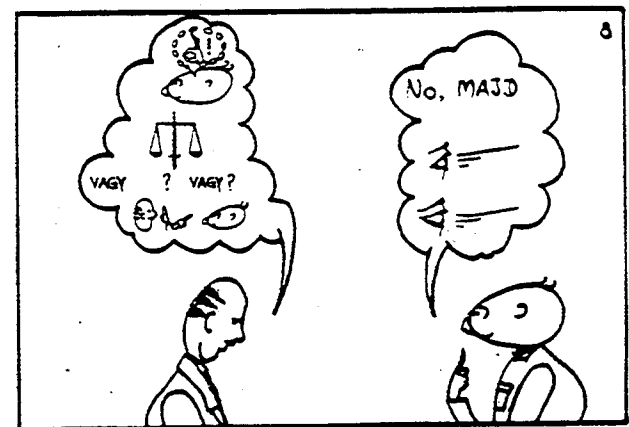
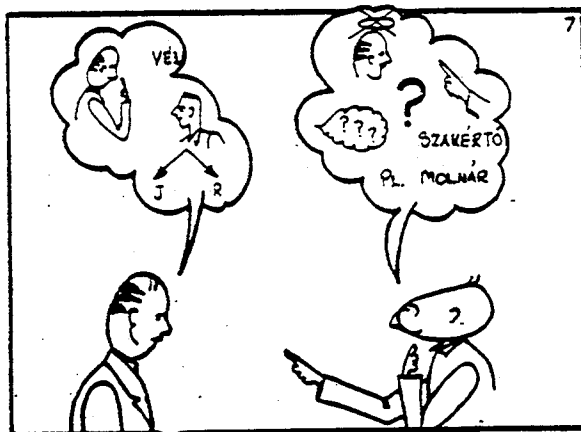
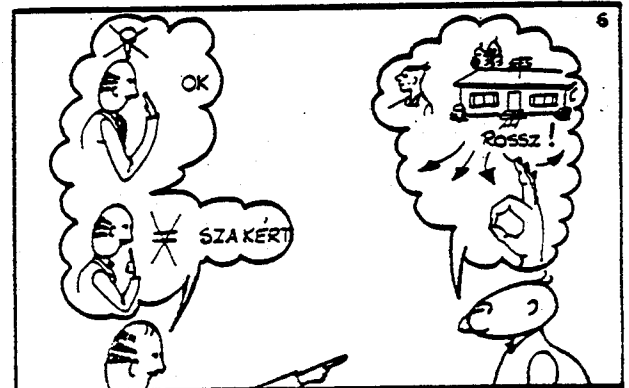
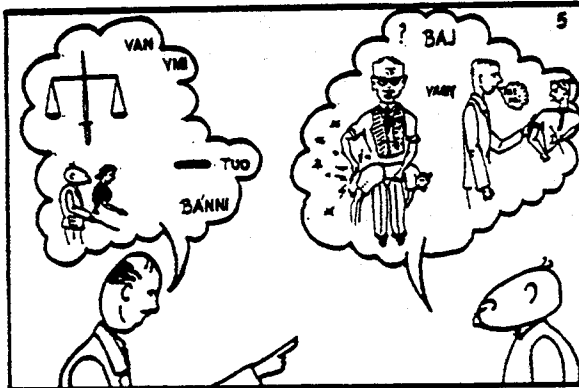
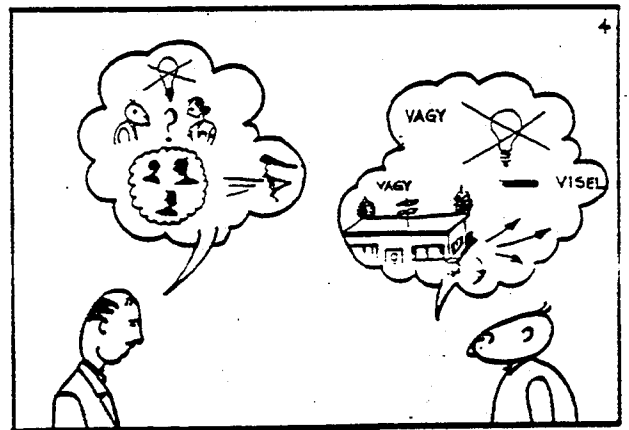
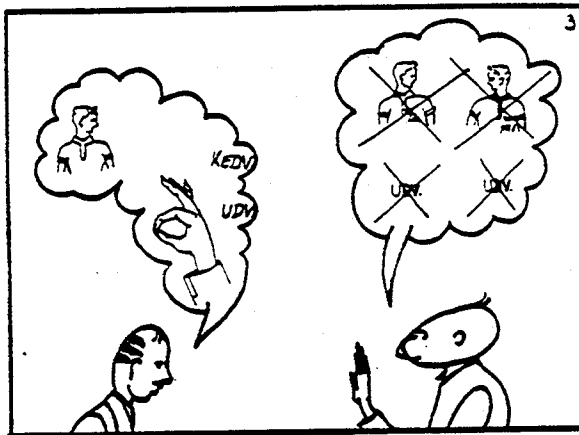
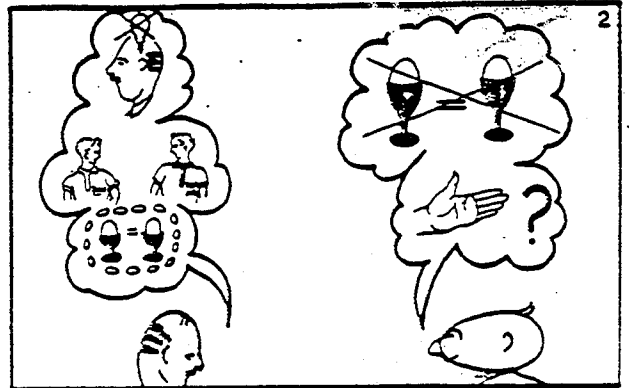
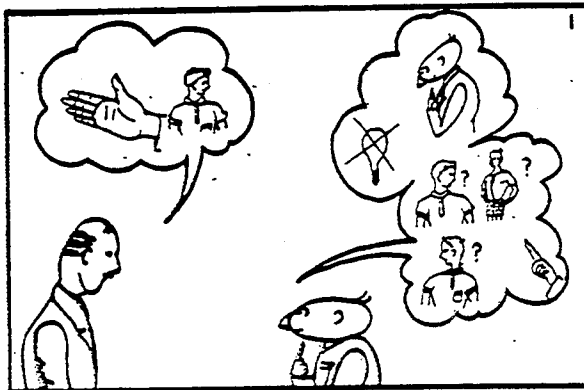
3. Akit a kígyó megmárt egyszer, az a gyiktól is fél.

Once bitten, twice shy.

Szavak

1.	bánik, bánni, vkivel jól	treat someone well, to
2.	barátságos	friendly
3.	egymáshoz	to one another
4.	egyik se	neither one
5.	elfogad, -ni vmit	accept something, to
6.	gratulál, -ni vmihez, vkinek	congratulate somebody for something, to
7.	hasonlít, hasonlítani vkihez, vmihez	resemble someone/something, to
8.	igazság	truth, justice
9.	kedves	dear
10.	máshol	somewhere else
11.	megkérdez, -ni vkitől vmit; vkit	ask, inquire something from somebody, to
12.	majd meglátjuk	we'll see
13.	melyik másik	which one is which
14.	mindketten	both of us, them
15.	mindkettő	both
16.	ok	reason, cause
17.	őszintén szólva	speaking in all sincerity
18.	szakértő vmiben	expert in something
19.	túl (szigorú)	overly, too (strict)
20.	vagy..., vagy	either ... or
21.	vélemény	opinion
22.	viselkedik, viselkedni	behave, to

Dialogue

PárbeszédVagy Szabónak van igaza, vagy Kovácsnak

Személyek: Szabó és Kovács

- Szabó: Tegnap találkoztam a 1 Kovács: Köszönöm, de nem tudom, hogy melyikhez gratulál. Tudja, hogy nekem három fiam van.
- Vagy Zolival, vagy Palival be- 2 Hát nem egészen. De mondja már, hogy mihez gratulál?
- Hogy milyen kedves, barátságos 3 Hát akkor az nem volt Zoli se, Pali se. Őszintén szólva, szerintem egyik se udvarias.
- Nincs igaza. A szülők sokszor 4 Vagy nem ismerik őket jól, vagy a gyerekek nem viselkednek úgy otthon, mint máshol.
- Ebben van valami igazság. De 5 Talán az a baj, hogy vagy túl szigorúak, vagy nem elég szigorúak.
- Nem tudom, hogy mi az oka. Én 6 Van olyan gyerek, aki otthon rossz, máshol pedig jó.
- Nekem az a véleményem, hogy 7 Azt hiszem, hogy téved. De miért nem kérdezzük meg egy szakértőt? Az ő véleményét mindkettő elfogadhatjuk.
- Jó gondolat. Mindkettőnknek 8 Na, majd meglátjuk.
nem lehet igaza. Vagy magának van igaza, vagy nekem.

Suggested Translation

Either Szabo is right or Kovacs.
Persons: Szabo and Kovacs

- Szabo: I saw your son yesterday. Congratulations. A splendid boy.
- I talked to either Zoli or Paul. I never know which is which. They look so much alike.
- For the fact that he is so nice and courteous.
- You're wrong. Parents often don't know their children well.
- There's some truth in that. But it's also possible that parents don't treat their children right.
- I don't know what causes it. I am not an expert.
- I think a kid is either good or bad.
- Good idea. We both can't be right. Either you are right or I am.
- 1 Kovacs: Thanks, but I don't know which one you are congratulating me for. You know I have three sons.
- 2 Well, not quite. But say what are you congratulating me for?
- 3 Well then it was neither Zoli nor Paul. Frankly I don't think either is very courteous.
- 4 Either they don't know them well or they behave differently at home than at other places.
- 5 Maybe the trouble is that they are either too strict or not strict enough.
- 6 There are children who are bad at home but good outside the house.
- 7 I think you're wrong there. Why don't we ask an expert? We may both accept his opinion.
- 8 Well, we'll see.

Írásbeli házi feladat

1. Form single sentences using the appropriate structure as shown in the examples.

EXAMPLES:

A tábla nem tiszta. Az ablak sem tiszta.
RESPONSE: A tábla se(m), és az ablak se(m) tiszta.

Pál felesége nem magas. Pál felesége nem is sovány.
RESPONSE: Pál felesége se nem magas, se nem sovány.

Én nem adok kölcsön pénzt. Én nem is kérek kölcsön pénzt.
RESPONSE: En se nem adok, se nem kérek kölcsön pénzt.

Péterék nem voltak Budapesten. Péterék nem voltak Bécsben se.
RESPONSE: Péterék nem voltak Budapesten se(m), és Bécsben se(m).

1. A tanár nem szomorú. A diák sem szomorú.
2. A katonák nem parkoltak jól. A civilek sem parkoltak jól.
3. Mi nem kiabálunk. Ők se kiabálnak.
4. A párbeszéd nem nehéz. A házi feladat sem nehéz.
5. A lámpa nem jó. A lámpa nem volt drága.
6. Pálék nem hangosak. Pálék nem udvariatlanok.
7. Az a pörkölt nem zsíros. Az a pörkölt nem fűszeres.
8. Ezt a hírt nem olvastam. Erről a hírről nem hallottam.
9. Mikor Rózsi beteg volt, nem evett. Nem is ivott.
10. Mária az orvoshoz megy, mert nem érzi jól magát. Nem tud aludni se.
11. A százados nem hívta az őrmestert. Nem hívott egy hadnagyot se.
12. A barátom jól beszél angolul, de nem ért csehül. Nem ért franciául se.
13. Nem volt pénzem, nem vehettem benzint. Nem vettem olajat se.
14. Rózsi nem írt Jánosnak. Nem írt nekünk se.

2. Answer or fill in the question (based on the statements) as shown in the examples.

EXAMPLES:

Pálnak van pénze mozira, és van rádiója is. Mit csinál ha szórakozni akar?

RESPONSE: Vagy moziba megy, vagy rádiót hallgat.

Milyen rangja van egy századparancsnoknak?
_____ főhadnagy, _____?

RESPONSE: Vagy főhadnagy, vagy százados.

15. Van tolla és ceruzája is. Mivel ír?

16. Ha esik az eső, mit csinál?

Esőkabátot _____, _____ nem megyek ki.

17. Rózsának csak egy borítékja van, de több barátja, Péter Pál, és János. Most levelet ír Péternek, _____,

_____.

18. Csak kávé és tea van. Mit iszik?

19. Két lány ül a klubban. Melyikkel táncolhat?

_____ az egyikkel, _____ a _____.

20. Ez a férfi nem szeret főzni, de nagyon éhes. Mit csinál?

PART SIX
EXERCISESGyakorlatSection 1

1. A tanár ül.
A diák is ül.
A tanár (is) és a diák
(is) ül.
- A tanár nem áll.
A diák se(m) áll.
A tanár se(m) és a diák
se(m) áll.
- Nem áll a tanár.
Nem áll a diák se(m).
Nem áll a tanár se(m)
és a diák se(m).
2. Péter iszik.
Pál is iszik.
Péter (is) és Pál (is)
iszik.
- Péter nem eszik.
Pál se(m) eszik.
Péter se(m) és Pál se(m)
eszik.
- Nem eszik Péter.
Nem eszik Pál se(m).
Nem eszik Péter se(m) és
Pál se(m).
3. Mária nem írt Jánosnak. Rózsi sem írt neki.
- Mária sem írt Jánosnak és Rózsi sem.
Mária sem (írt) és Rózsi sem írt Jánosnak.
Se Mária, se Rózsi nem írt Jánosnak.
- A katona nem hallott magáról. A rendőr se hallott magáról.
A katona sem hallott magáról, és a rendőr sem.
A katona sem (hallott), és a rendőr sem hallott magáról.
Sem a katona, sem a rendőr nem hallott magáról.
4. Mária nem ír nekünk.
Mária nem is telefonál nekünk.
- Mária se nem ír, se nem telefonál nekünk.
Se nem ír Mária, se nem telefonál nekünk.
Se nem ír nekünk, se nem telefonál Mária.
Nem ír és nem (is) telefonál nekünk Mária.
Mária nem (is) ír és nem (is) telefonál nekünk.
Nem ír Mária, és nem (is) telefonál nekünk.
- Az őrmester nem szigorú.
Az őrmester nem is dühös.
- Az őrmester se nem szigorú, se nem dühös.
Se nem szigorú az őrmester, se nem dühös.
Se nem szigorú, se nem dühös az őrmester.

Nem szigorú, és nem (is) dühös az őrmester.
 Az őrmester nem (is) szigorú, és nem (is) dühös.
 Nem szigorú az őrmester, és nem (is) dühös.

5. A rendőr nem lát engem.
 A rendőr nem látja a feleségemet.

A rendőr nem lát se engem, se a feleségemet.
 Nem lát a rendőr se engem, se a feleségemet.
 Se engem nem lát a rendőr, se a feleségemet.
 Se engem, se a feleségemet nem látja a rendőr.
 A rendőr engem se, és a feleségemet se látja.
 A rendőr nem lát engem se, és a feleségemet se.
 Nem lát a rendőr engem se, és a feleségemet se.
 Engem se, és a feleségemet se látja a rendőr.
 Engem se lát a rendőr, és a feleségemet se látja.

6. Az újonc se nem eszik, se nem éhes.
 Se nem láttam őt, se nem hallottam róla.
 Nem vagyunk öregek, és nem akarunk megöregedni se.
 Nincs pénzük, és nem is fognak autót venni.
 A rajparancsnok nem okos és nem is tanul.
 Nem írtam levelet, és nekem se írtak.

Section 2

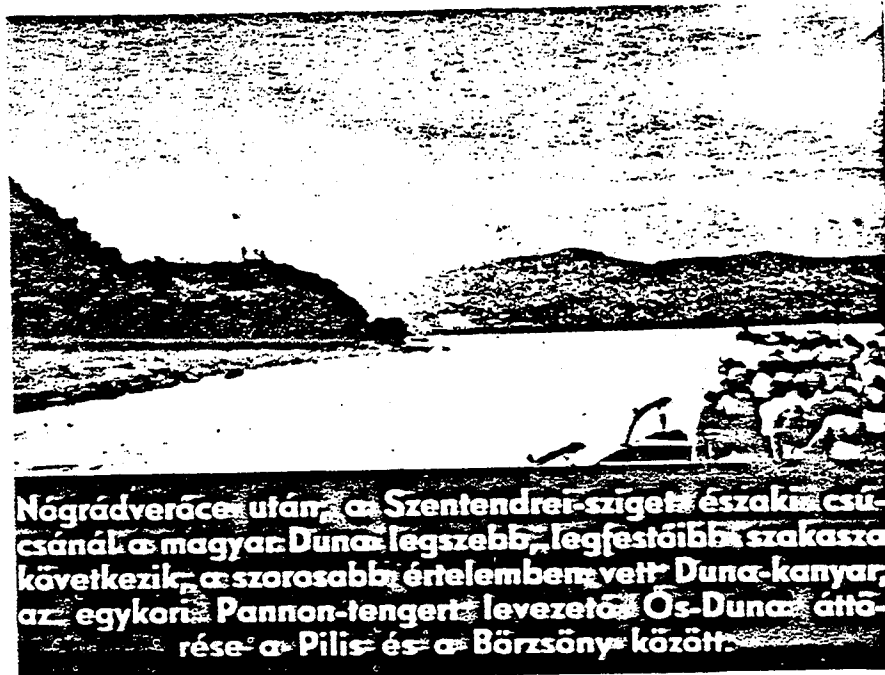
1. Tegnap tollal írtam, ma ceruzával.
 Tollal, vagy ceruzával írhatok.
 Vagy tollal, vagy ceruzával írok.
2. A század parancsnoka tiszt.
 A század parancsnoka főhadnagy, vagy százados.
 A század parancsnoka vagy főhadnagy, vagy százados.
3. A diák minden nap tanul.
 A diák este, vagy reggel tanul.
 A diák vagy este, vagy reggel tanul.
4. A szülők nem jól bánnak a gyerekekkel.
 A szülők nem elég szigorúak, vagy túl szigorúak.
 A szülők vagy nem elég szigorúak, vagy túl szigorúak.

5. Két vitatkozó ember közül, csak az egyiknek van igaza.
Az egyik, vagy a másik téved.
Vagy az egyiknek, vagy a másiknak van igaza.
6. Rózsai haja milyen színű?
Szőke, vagy barna, de volt már vörös is.
Vagy szőke, vagy barna, de néha vörös.
7. Ma este kimenőre megyek.
A moziba, a színházba vagy látogatóba.
Vagy a moziba, vagy a színházba, vagy látogatóba, de nem
lehetetlen, hogy a múzeumba vagy a tengerpartra.
8. Ki az az ember?
Péter, vagy Pál.
Vagy Péter, vagy Pál.
Péter, vagy Pál, vagy István, ők nagyon hasonlítanak
egymásra.
Nem lehetetlen, hogy Péter, vagy a barátja.

PART SEVEN
NARRATIVETörténet

Tóth Péter börtönben volt. Hála Istennek, csak volt. Ma már szabad ember. De tegnap még nem volt az. Tudja jól, hogy a rendőrségtől még most is figyeli valaki. De mit csináljon?

Most ott sétál a Dunaparton. Még mindig nem tudja, hogy miért kellett neki börtönben ülni. Se nem ölt, se nem lopott, se nem politizált. De néha az is baj, ha az ember nem csinál semmit. Tóth sokáig nem fog újra a Dunaparton sétálni. Amikor kiengedték a börtönből, ui. azt mondták neki, hogy nem lakhat Budapesten. Vidékre kell menni, és ott minden nap jelentkezni kell a rendőrségen. Még 48 órája van. Ezután se nem lakhat Budapesten, se nem jöhet Budapestre. Még nem tudja biztosan, hogy hova fog menni. Örül, hogy szabad és sétálhat a Dunaparton. Azt se tudja, hogy mit csináljon. Se pénze, se lakása. A barátaihoz se akar menni, mert tudja, hogy nekik sincs annyi, hogy neki is adjanak valamit. Tehát az a terve, hogy még ma elutazik Budapestről.

Nógrádverőce után, a Szentendrei-sziget északi csücskénél a magyar Duna legszebb, legfestőibb szakasza következik, a szorosabb értelemben vett Duna-kanyar, az egykor Pannon-tengert levezető Ós-Duna áttörése a Pilis és a Börzsöny között.

PART SEVEN
NARRATIVESuggested Translation

Peter Toth was in prison. Thank God, only was. Today he is already a free man. But yesterday he was not that(yet). He is well aware that somebody from the police is still observing him. But what should he do?

Now he is taking a walk on the bank of the Danube. He still does not know why he had to be in prison. He did not kill, or steal, nor was he involved in politics. But sometimes even doing nothing can get one into trouble.

Toth won't take another walk on the bank of the Danube for a long time. The reason for this is that, when he was let out of prison he was told that he could not live in Budapest. He must go to the countryside, and there report every day at the police station. He has 48 hours left. After that he may not live in Budapest, nor can he come to Budapest. He does not yet know for sure where he will go.. He is glad to be free and to be able to take a walk on the bank of the Danube. He doesn't even know what to do. He has neither money nor a place to live. Nor does he want to go to his friends, because he knows that they don't have that much, either, (as) to give something to him, too. Thus, his plan is to leave Budapest(already) today.

PART EIGHT
CONVERSATIONBeszélgetés

Nem iszik kávét?

Nem iszok. Nem szeretem.

Teát se iszik?

Nem. Nem szeretem a kávét se és a teát se.

Hideg időben jólesik a forró kávé vagy tea.

Nekem nem esik jól a kávé se és a tea se.

Megérkezett már Kovács?

Nem érkezett meg. Ő minden nap későn érkezik az iskolába.

Hát Szabó megérkezett?

Szabó se érkezett meg. Ő is minden nap későn érkezik.

Elkészhetnek a diákok a Katonai Nyelviskolában?

Nem. A diákoknak nem szabad elkészni a nyelviskolában. A szabályok tiltják.

Maga dohányzik?

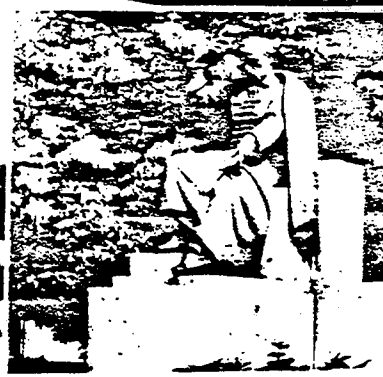
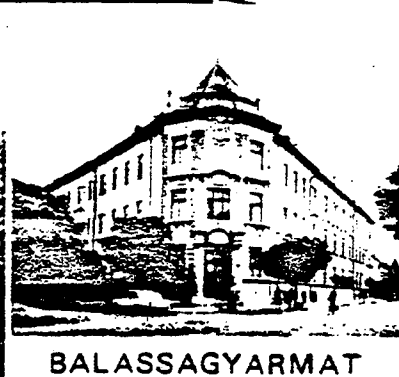
Nem. Megtiltotta az orvos.

Iszik?

Nem iszok. Se nem dohányzok, se nem iszok.

Mit csinál óra után?

Óra után vagy tanulok, vagy kávét iszok.

BALASSAGYARMAT

LESSON 62

PART ONE

INTRODUCTION

Bevezetés

1. Péter: A lámpa ég.
János: Mit mond?
Péter: Azt mondom, hogy a lámpa ég.

Pál: A lámpa ég.
József: Mit mondott?
Pál: Azt mondtam, hogy a lámpa ég.

Péter: A lámpa égett.
János: Mit mond?
Péter: Azt mondom, hogy a lámpa égett.

Pál: A lámpa égett.
József: Mit mondott?
Pál: Azt mondtam, hogy a lámpa égett.

Ülök és beszélek. Azt mondom, hogy ülök és beszélek.
Azt mondtam, hogy ülök és beszélek.

Ültem és beszéltem. Azt mondom, hogy ültem és beszéltem.
Azt mondtam, hogy ültem és beszéltem.

2. a) Van gáz. Lehet fűteni.
Van lámpa. Lehet világítani.
Itt az ebéd. Lehet ebédelni.
Nincs víz. Nem lehet mosni.
- b) Van szék. Le lehet ülni.
Nincs szünet. Nem lehet kimenni.
- c) Esett az eső. A katonáknak nem lehetett gyakorlatozni.

3. a) "Mit parancsol?"
 "Mit akar?"
 "Mit tilt?"
 "Mit tilt meg?"
- "Üljön le!" Azt parancsolja, hogy üljön le.
 "Álljon fel!" Azt parancsolja, hogy álljon fel.
 "Ne rajzoljon!" Azt parancsolja, hogy ne rajzoljon.
 Megtiltja, hogy rajzoljon.
 "Ne beszéljen!" Azt parancsolja, hogy ne beszéljen.
 Megtiltja, hogy beszéljen.
- b) "Mit kér?" "(Kérem), adjon egy ceruzát."
 Azt kéri, hogy adjon egy ceruzát.
- c) "Mit kíván?" "Kérek egy ceruzát."
 "Mit óhajt?"
 "Mit parancsol?" Azt kívánja, hogy kimenjek?
 "Mit mond?"
 "Mit ír?" Azt mondja, hogy adjon egy ceruzát.

KÖZMONDÁSOK (PROVERBS)

1. Ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát.

You made your bed, now lie in it.

2. Minden jó, ha a vége jó.

All is well that ends well.

3. Több szem többet lát.

Two heads are better than one.

NyelvtanIndirect Quotation of Wishes

1. The indirect quotation, a construction called the Subjunctive, was introduced in Lesson 53.

2. Often a desire, or in the military, a command needs to be quoted. In English, an indirect quotation of a command is usually indicated by the infinitive. Often, however, the term "asked for..." is used.

Direct Quote

The sergeant shouted at the recruit: "Stand straight."
The commander said to us: "Run."
The man asked the waiter: "Bring me a whiskey!"

Indirect Quote

The sergeant instructed the recruit to stand straight.
The commander told us to run.
The man asked the waiter to bring him a (shot of) whiskey.

3. In Hungarian a command or plain expression of a desire in the indirect quote must also be expressed in the imperative.

Direct Quote

Az őrmester azt kiáltotta az újoncnak: "Álljon egyenesen!"
A parancsnok azt mondta nekünk: "Fussanak!"
A férfi azt kérte a pincértől: "Hozzon egy vizskit!"

Indirect Quote

Az őrmester azt kiáltotta az újoncnak, hogy álljon egyenesen.
A parancsnok azt mondta (nekünk), hogy fussunk.
A férfi azt kérte a pincértől, hogy hozzon (neki) egy vizskit.

4. Other examples follow:

A százados ezt parancsolja nekünk: "Üljenek le!"
The captain commands (us): "Sit down!"

A százados azt parancsolja (nekünk), hogy üljünk le.
The captain commands us to sit down.

A férfi kérte Jánost: "Kérem, adjon tüzet!"
The man asked John: "Please, give me a light!"

A férfi arra kérte Jánost, hogy adjon (neki) tüzet.
The man asked John to give him a light.

Péter azt kéri (tőlem): "Hozzon (nekem) bélyeget."
Peter asks me: "Get me some stamps."

Péter azt kéri (tőlem), hogy hozzak neki bélyeget.
Peter asks me to get him some stamps.

5. The rules for the construction in the subjunctive are explained in Lesson 53 and are repeated below:

- a. The narrative part usually includes the demonstrative pronoun az (with a suffix, if necessary) pointing toward:
- b. A separate clause, starting with hogy which is always preceded by a comma.
- c. The person of the verb might have to be changed to conform to the meaning of the narrative.
- d. The tense or form of the verb in the indirect quotation does not change from the direct quotation i.e., if the direct quotation expresses a desire, the imperative mood is retained in the indirect quotation.

6. The chart on the following page provides a schematic showing the most frequently used forms of indirect quotations expressing a desire.

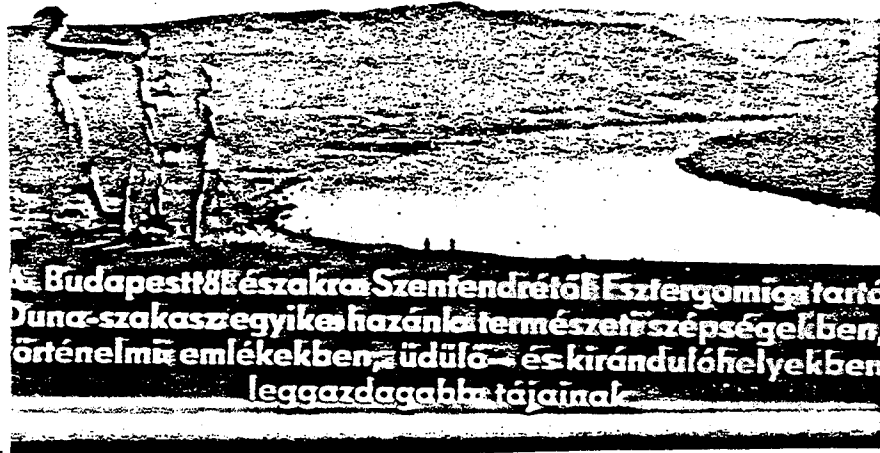
Reference	Para 5 a Demonstrative pronoun with suffix.	The suffix attached to the person is governed by the predicate verb	Para 5 b comma, conjunc- tion	Paras 5 c & d Object of the Communication
Subject		Predicate Verb of the Communication		
Valaki		mondja		
Péter	azt	üzeni telefonálja parancsolja írja		hallgasson. üljünk le?
A diák		kéri		ne üljön le.
Ő		óhajtja		álljanak fel.
Őn		akarja kívánja		ne beszéljek.
Maga	arra	kér(i)* figyelmeztet(i) biztat(ja) utasít(ja) emlékeztet(i)	, hogy	
A parancs A szabály Az utasítás A törvény A szokás	az			

* Whether the definite or the indefinite form of conjugation is used depends on whether the direct object is definite or indefinite.

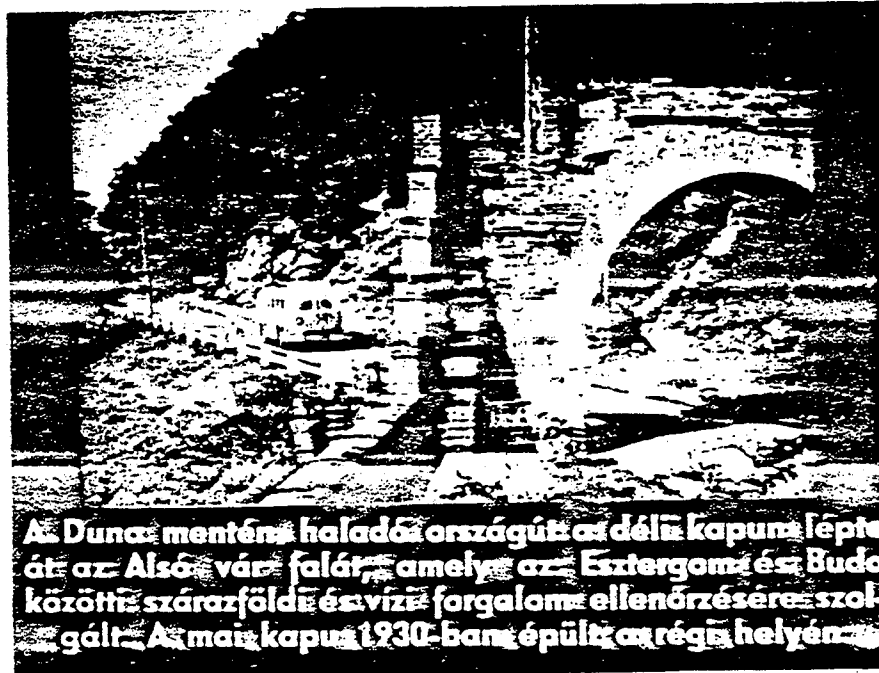
E.g. Pál arra kéri magát, hogy hallgasson.
Pál arra kér engem, hogy hallgassak.

** The person may be omitted when the subject is of general application or if the object of communication clearly indicates it.

E.g. Az a parancs, hogy mindenki aludjon.
Az a parancs, hogy aludjunk.

A Budapesttől északra Szentendrétől Esztergomig tartó Duna-szakasz egyik hazánai természeti szépségében, történelmi emlékekben, üdülő- és kirándulóhelyekben leggazdagabb tájainak.

A Duna mentén haladó országút a déli kapu lépte át az Alsó vár falát, amely az Esztergom és Buda közötti szárazföldi és vízi forgalom ellenőrzésére szolgál. A mai kapu 1930-ban épült az régi helyén.

Szavak

1.	aláír, -ni	sign, to
2.	állás	job, position
3.	április	April
4.	azelőtt	before that
5.	cukorgyár	sugar refinery
6.	február	February
7.	fizet, -ni	pay, to
8.	fizetés	pay, wages, salary
9.	főnök	boss
10.	főváros	capital city
11.	furcsa	odd, peculiar, strange
12.	izgul, -ni	get excited, to
13.	kartárs	colleague
14.	kitölt, kitölteni	fill out, to
15.	lehet	it is possible
16.	március	March
17.	megél, -ni vmiből	make a living on something, to
18.	Nemzeti Bank	National Bank
19.	óhajt, óhajtani	wish, desire, to
20.	tisztviselő	employee, white collar worker
21.	utoljára	the last time, last
22.	úrlap	blank form

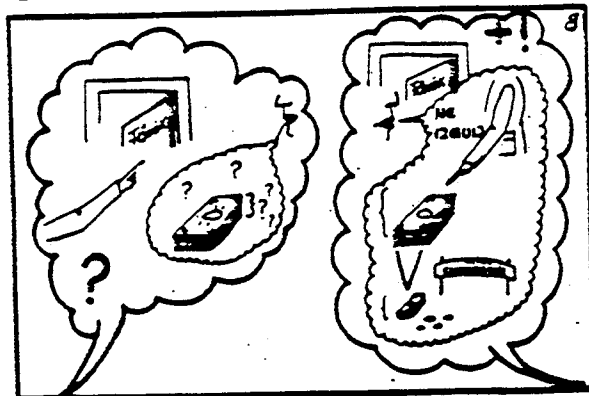
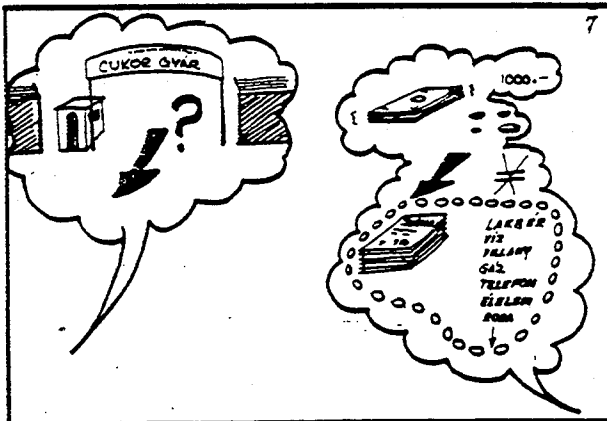
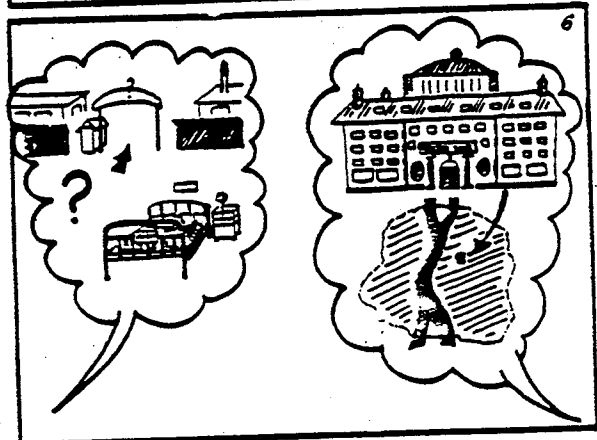
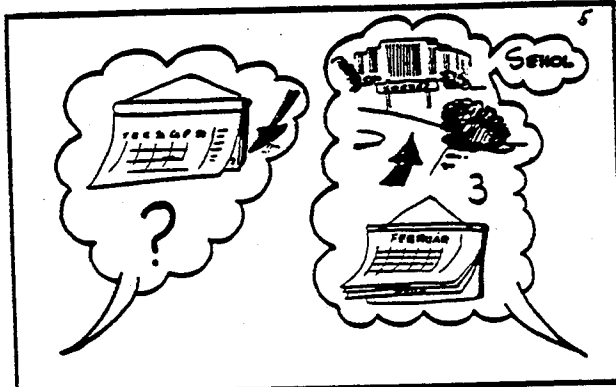
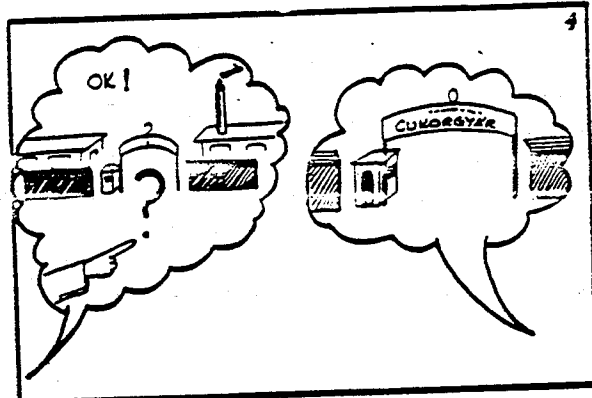
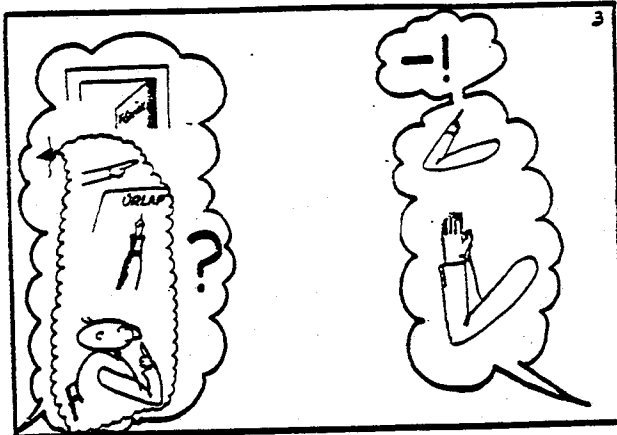
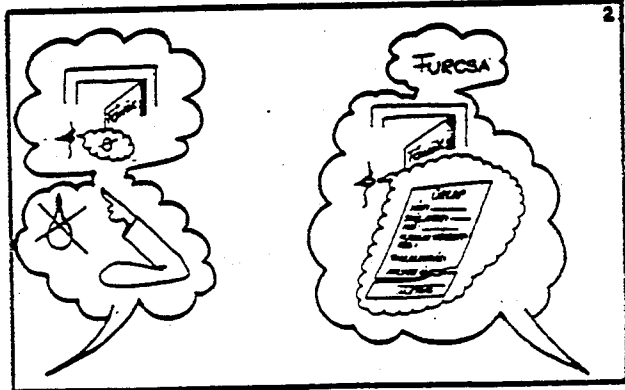
PárbeszédA főnök azt mondta, hogy jöjjenek ide

Személyek: a tisztviselő és Tót

- Tisztviselő: Jó napot! Mit 1 Tót: Jó napot. A főnöke mon-
őhajt kartárs?
dta, hogy jöjjenek ide önhöz. Ál-
lást keresek.
- Nekem nem mondott semmit se. 2 Furcsa. Nekem azt mondta,
Nem tudok semmiről se. hogy töltsék ki valami űrlapot
és írjam alá.
- Azt is mondta magának a főnö- 3 Azt nem mondta. Ezt csak én
köm, hogy segítsek az űrlapot kérem öntől.
kitölteni?
- Jól van, na. Hát mondja. 4 Egy cukorgyárban. Még most is ott
kérem, hol dolgozott utoljára? dolgozok.
- és azelőtt hol dolgozott? 5 Azelőtt sehol se. Kórházban
voltam három hónapig: február-
ban, márciusban és áprilisban.
- Hol dolgozott a betegsége 6 A Nemzeti Bankban itt a fővá-
előtt? rosban.
- Miért akar eljönni a cukor- 7 Nagyon rosszul fizetnek. Nem
gyárból? tudok megélni a fizetésemből.
- Kérdezte a főnöktől, hogy 8 Kérdeztem. Azt mondta, hogy
itt mi lesz a fizetése? ne izguljak, mert jobb lesz a
fizetésem, mint a cukorgyar-
ban.

Dialogue

PART FOUR
DIALOGUESuggested Translation

The boss said I should see you.
Persons: A clerk and Tót.

- Clerk: Good day! What can I do for you?
- He didn't tell me a thing. I don't know anything about it.
- Did my boss also tell you that I should help you fill in the form?
- That's O.K. then. Please tell me, where did you work last?
- And where did you work before that?
- Where did you work before your illness?
- Why do you want to leave the refinery?
- Did you ask the boss what your salary will be here?
- 1 Tót: Good day! Your boss told me to see you. I am looking for a job.
- 2 That's funny. He told me to fill in some blank form and sign it.
- 3 No, he didn't. I'm just asking you to help me.
- 4 In a sugar refinery. I am still working there.
- 5 Before that, nowhere. I was in a hospital for three months in February, March, and April.
- 6 At the National Bank, here in the capital.
- 7 They don't pay well. I can't live(off) on my salary.
- 8 I asked. He said not to worry. It'll be better than at the refinery.

Írásbeli házi feladatSection 1

Tell in a statement what some person wants you or someone else to do.

EXAMPLE: (A felesége): "Menjen az üzletbe húst venni."
Azt akarja a feleségem, hogy menjek az üzletbe húst venni.

1. (A parancsok): Ne cigarettázzanak az osztályban!
2. (Az orvos): A beteg ne fürödjön a tengerben!
3. (A tanár): Szépen írjanak!
4. (A diák a tanárnak): Hangosan beszéljen!
5. (Az apa a fiának): Korán feküdjön le!

Section 2

Rewrite the following statements using the imperative.

EXAMPLE: Az orvos azt mondta a betegnek, hogy nem szabad neki bort inni.
Az orvos azt parancsolta (mondta, ajánlotta tanácsolta) a betegnek, hogy ne igyon bort.

State what some person wants you or someone else to do, as in the example.

1. A rendőr azt mondta Kovácsnak, hogy itt tilos parkolni.
2. Az őrmester nem engedi a tizedest a városba.
3. Az apa azt mondja, hogy a fiának németül kell tanulni.
4. Azt mondom a fiamnak, hogy ma meleg ruhát kell felvenni, mert hideg van.
5. Azt tanácsolom magának, hogy sok embert kell megkérdezni, ha jó állást akar.

Section 3

Answer the questions as shown in the example.

EXAMPLE: Péter: "Hova megy János?"
Mit kérdez Péter?
Azt kérdezi Péter, hogy hova megy János.

1. A barátom: "Éhes vagyok."
Mit mond a barátom?
2. A kisfiú: "Ott szalad egy fekete kutya."
Mit mond a kisfiú?
3. A feleségem ezt feleli: "A kulcs ott van az íróasztalon."
Mit felelt a feleségem?
4. Kovács úr: "Mit főzött ma vacsorára?"
Mit kérdezett Kovács úr a feleségétől?
5. A diák: "Kíváncsi vagyok, hogy milyen nehéz az új párbeszéd."
Mire kíváncsi a diák?

PART SIX
EXERCISESGyakorlatSection 1

1. Szabó azt olvasta az újságban, hogy az új autók nagyon szépek.
Molnár azt mondja, hogy nemcsak szépek, de nagyon drágák is.
Azt hiszem, hogy az új autók szebbek, mint a régiek.
Az emberek minden évben azt remélik, hogy a jövő évben olcsóbbak lesznek az autók.
Boldog honvéd meztudta, hogy holnap éjjeli gyakorlat lesz.
Azt beszélük, hogy drágább lesz a benzin.
Azt olvastam, hogy sok baleset történt a hétvégén.
Azt hallottam, hogy a második keresztútnál piros lámpát állítanak fel.
Nem tudom, mi történt; csak azt láttam, hogy ég a ház.
Azt gondolom, hogy jobb lassan megállni, mint hirtelen rálépni a lábfejekre.

2. (Azt megértem, hogy ma nem tudott pontos lenni, de mi volt tegnap?)
Igazán sajnálom, hogy nem láthattam azt a filmet.
Izgulok, hogy rosszul fogok felelni.
Látszik, hogy még újonc.
Megijedt, hogy otthon felejtette a pénztárcáját.
Jó, hogy nem vettük meg azt a régi kocsit.
Kár volt, hogy nem figyelte a forgalmat, most baj van.
Örültek, hogy végre hazaértek.
A szabály az, hogy meg kell állni a kocsival, ha valaki átmegey az utcán.
Az a parancs, hogy 9-kor jelentkezzünk a századparancsnoknál.
A törvény azt mondja, hogy 55 mérföldnél, azaz 90 km-nél nem szabad gyorsabban hajtani.

3. Nincs meleg víz, nem lehet kávét inni.
Nincs meleg víz, nem ihatunk kávét.

Nincs igazolványa, tehát önnek nem lehet bemenni a raktárba.

Nincs gáz, nem lehet főzni.

Szolgálatban volt, nem lehetett neki lefeküdni.

Section 2

(Not Recorded)

1. azt reméli, hogy
azt mondja, hogy
megtudta, hogy
azt tudja, hogy
azt feleli, hogy
azt kiáltja, hogy
azt állítja, hogy
(meg)köszöni, hogy
azt olvastam, hogy
azt hallottam, hogy
azt láttam, hogy
azt gondoltam, hogy
érzi, hogy

Azt (meg)értem, hogy nem szeret tanulni.
Azt hiszi, hogy alszik.
Azt jelenti, hogy bevonult.
Azt jelzi, hogy megáll.

2. Haragszik, hogy elment.
Sajnálja, hogy aludt.
Izgul, hogy nem jön.
Látszik, hogy nem okos.
Mérges, hogy nem jött.
Mérgelődik, hogy nem felel.
Mutatja, hogy nincs nála.
Igaza van, hogy nem felel.
Jól esik, hogy köszönt (nekem).
Kár, hogy nem jön.
Örül (örvend), hogy jön.

A szabály az, hogy tilos a dohányzás.

Section 3

1. Azt mondta a főnöke, hogy jöjjetek ide önökhöz.
Azt mondta a monitor, hogy akasszuk fel a sapkákat a fo-
gasra, és ne játsszunk.
2. Azt parancsolta a századparancsnok, hogy menjen a század-
irodába.
3. Az a százados úr parancsa, hogy reggel 4-kor legyen az
ébresztő.
4. Azt akarja a szakaszparancsnok, hogy mossuk le az ablako-
kat.

5. Azt kéri a tanárok, hogy 8 óra előtt adjuk be a házi feladatokat.
6. Azt kívánja, hogy maradjak itt 11 után és tanuljam meg a párbeszédet.
7. Azt óhajtja a feleségem, hogy vegyek neki egy új kalapot.
8. Azt írta Mancika, hogy siessek munka után és hozzam be őt a városba.
9. Azt várják tőlünk, hogy dolgozzunk is, de közben tanuljunk is.
10. Arra kért a szomszédom, hogy javítsam meg a rádióját.
11. Figyelmeztettem, hogy ne hajtson olyan gyorsan, mert baj lesz.
12. Az orvos megtiltotta, hogy dohányozzák.
13. A szabály előírja, hogy tisztítsuk meg a puskát.
14. Az a parancs, hogy 1/2 5-kor légyünk az udvaron.

Section 4

Azt mondta a szobaparancsnok (nekünk), hogy akasszuk fel a sapkánkat a fogasra.

Mit mondott, hogy mit akasszunk fel a fogasra?

Ki mondta azt, hogy akasszuk fel a sapkánkat a fogasra?

Azt mondta, hogy a sapkánkat akasszuk fel a fogasra.

A szobaparancsnok mondta azt, hogy akasszuk fel a sapkánkat a fogasra.

Azt akarja a szakasziparancsnokunk (tőlünk), hogy mossuk le az ablakokat.

Ki akarja azt, hogy mossuk le az ablakokat?

Mit akar a szakasziparancsnokunk, hogy mit mossunk le?

A szakasziparancsnokunk akarja, hogy mossuk le az ablakokat.

Azt akarja a szakasziparancsnokunk, hogy az ablakokat mossuk le.

Arra kérnek a tanárok (minket), hogy 8 óra előtt adjuk be a házi feladatunkat.

Mire kérnek, hogy mit adjunk be 8 óra előtt?

Kik kérnek arra, hogy a házi feladatunkat adjuk be 8 óra előtt?

Arra kérnek, hogy a házi feladatunkat adjuk be 8 óra előtt.

A tanárok kérnek arra, hogy a házi feladatunkat adjuk be 8 óra előtt.

Az az utasítás, hogy ne menjek a századirodába.

Mi az utasítás, hogy hova ne menjek?

Mi az utasítás, hogy ki ne menjen a századirodába?

Az az utasítás, hogy ne menjen a századirodába.

Az az utasítás, hogy maga ne menjen a századirodába.

KÖZMONDÁSOK

/PROVERBS/

1. Minden szónál szebben beszél a tett.

Deeds speak louder than words.

2. Jobb későn, mint soha.

Better late than never.

3. A vér nem válik vízzé.

Blood is thicker than water.

PART SEVEN
NARRATIVETörténet

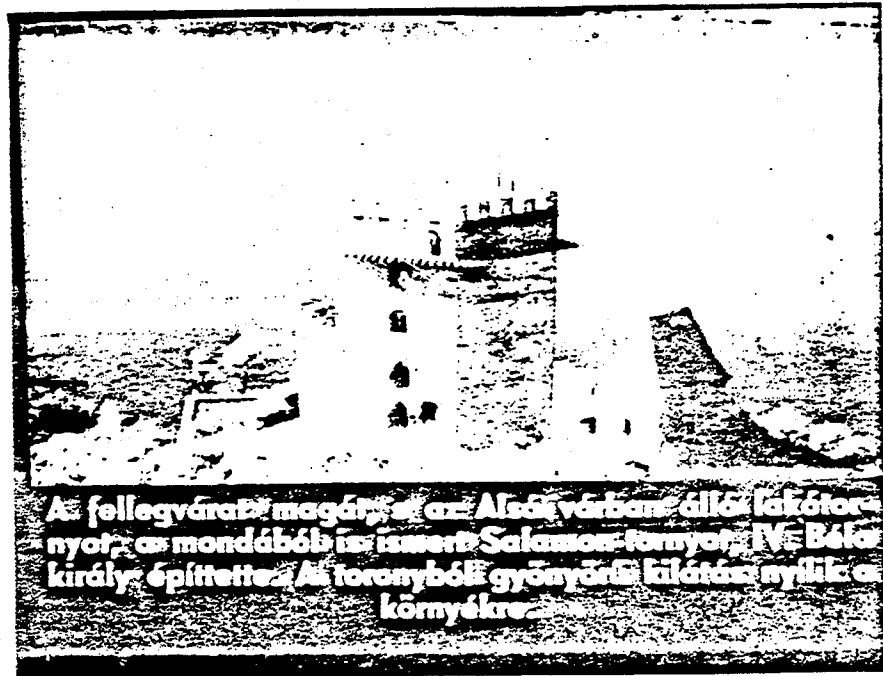
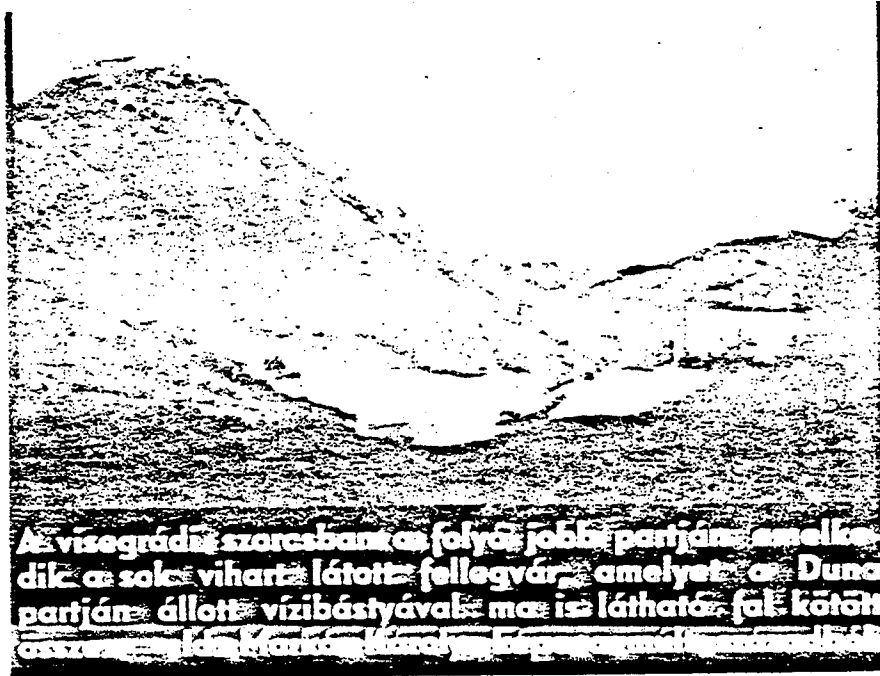
Alig egy évvel ezelőtt kezdődött. Meg akartam tanulni egy idegen nyelvet. A kérésemet meghallgatták és elküldtek ide a nyelviskolába. Az első néhány nap nagyon tetszett nekem. Akkor még alig volt házi feladat és minden új volt körülöttem. Később azután nem voltak olyan könnyűek a leckéim, de azért akkor is szerettem a tanulást. Az osztályomban hat diák volt és mind jó barátok voltunk. A napok gyorsan repültek, egyik a másik után. Minden nap új párbeszédet tanítottak a tanárok és házi feladat is volt minden nap. Először mondhatom féltünk pénteken, amikor az első órán meg kellett mutatnunk, hogy mit tudunk. A tanáraink szívesen segítettek mindig, ha szükség volt rá. A hétvégeken volt időnk körülnézni a vidéken. Nagyon büszkék voltunk, amikor először láttuk, hogy erről vagy arról a dologról már magyarul is tudunk beszélni és megértik azt, amit mondunk. De nemcsak a nyelvet tanultuk meg, hanem megismertünk egy másik népet és azok országát is. Amikor egy évi kemény munka után itt lesz az utolsó iskolanap, örülni fogunk és szomorúak is leszünk, hogy el kell menni. De reméljük, az új beosztásunk érdekes lesz megint. Többben Európába megyünk majd és ott ismét más népet és országot fogunk megismerni. Talán még egy másik nyelvet is meg tudunk tanulni.

Suggested Translation

It started hardly a year ago. I wanted to learn a foreign language. My request was listened to, and they sent me here to the language school. I liked the first few days very much. Then there was hardly any homework yet, and everything was new around me. Later my lessons were not that easy, yet I liked studying even then. There were six students in my class, and we were all good friends. The days flew by fast, one after the other. Every day the teachers taught a new dialogue, and there was homework every day, too. At first, I must say, we were afraid on Friday when we had to show in the first hour, what we knew. Our teachers were always glad to help if it was necessary. On the weekends we had time to look around in the area. We were very proud when we had to show for the first time that we were already able to talk in Hungarian about this or that, and what we said was even understood. But we did not only learn the language but also learned to know another people and country. When, after a year of hard work the last day of school will arrive, we will be glad, and we will be also sad that we must leave. But we hope that our new assignment will again be interesting. Several of us will go to Europe, and there again we will get to know another people and country. Perhaps we even can learn another language.

PART EIGHT
CONVERSATIONBeszélgetés

- Ki most a maga főnöke? X úr a főnököm.
- Szigorú a főnöke? Igen, szigorú a főnököm.
- Sok parancsot kap a főnökétől? A főnökök mindig sok parancsot adnak.
- Milyen parancsot kapott például tegnap a főnökétől? Azt mondta, hogy korán menjek dolgozni.
- Miért mondta, hogy korán menjen dolgozni? Azért mondta, hogy korán menjek dolgozni, mert tegnap későn mentem be.
- Szóval azt mondja, hogy szigorú ember a főnöke. Nemcsak én mondom, mindenki tudja, hogy szigorú ember.
- Mit tud még a főnökéről? Azt tudom, hogy még két hónapig itt lesz.
- Miért? Hova megy a főnöke? Egy másik állást kap valahol.
- Maga nem akar egy jobb állást? Nagyon szívesen elmennék egy jobb állásba.
- Na, és miért nem megy el? Azért, mert azt mondják, hogy nem jó minden évben állást keresni.
- Eddig maga minden évben új állást keresett? Nem egészen minden évben, de már sok állásom volt.
- Összesen hány helyen dolgozott már? Még sem tudom mondani, olyan sok helyen voltam.
- Jól fizetnek most magának? Sajnos nem valami jól.
- Miért nem kér több fizetést a főnökétől? Kértem, de azt mondta, hogy ne izguljak, csak dolgozzak.
- Miért nem mondta neki, hogy jobban fizessen, ha azt akarja, hogy dolgozzon? Sajnos, így nem lehet beszélni a mi irodánkban, mert elküldenek.
- Úgy látszik, maga fél. Persze, hogy félek. Nem akarok mindig állást keresni.

LESSON 63

PART ONE INTRODUCTION

Bevezetés

Section 1

1. Pál: "Péter katona." Éva: "Milyen katona? Amerikai?"
Mit akar tudni Éva? Azt akarja tudni, hogy Péter amerikai katona-e.
2. Pál: "A gyerek jó?" Éva: "Mit kérdez?"
Azt kérdezem, hogy a gyerek jó-e.
3. Pál: "Az irodába megy?" Éva: "Miért kérdezi?"
Mert kíváncsi vagyok, hogy az irodába megy-e.
4. Pál: "Esik az eső?" Éva: "Nem tudom."
Miért nem nézi meg, hogy esik-e.
5. Pál: "Valami baja van a gépkocsimnak." Éva: "Beviszi a garázsba?"
Még egyszer megpróbálok, hogy megindul-e.

Section 2

Elutazunk Miskolcra.
Mit kérdez?

Mikor indulnak?
Azt kérdezem, hogy mikor indulnak.

Elutazunk Miskolcra.
Mit kérdezett?

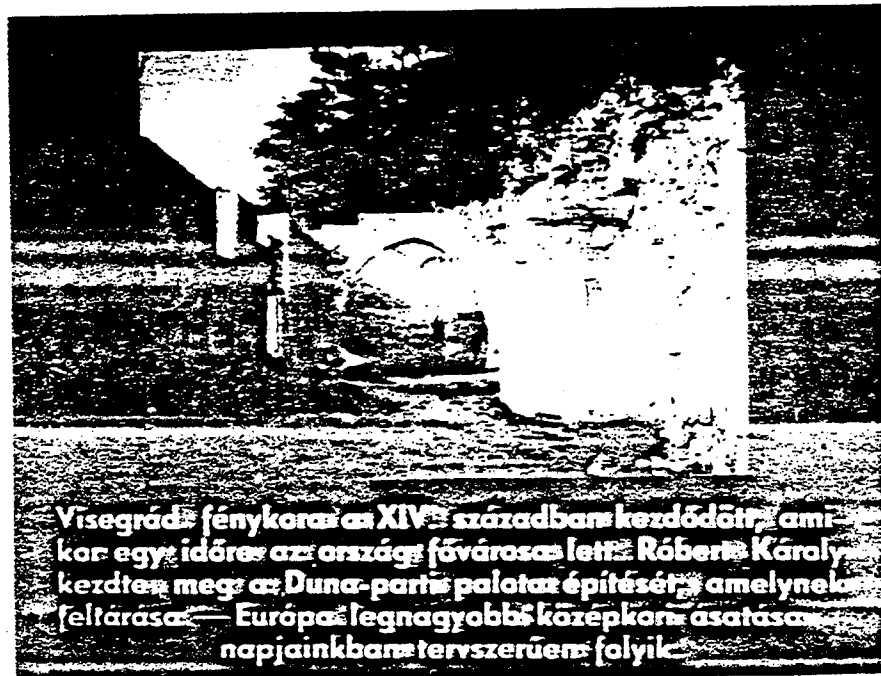
Holnap indulnak?
Azt kérdeztem, hogy holnap indulnak-e.

Ma elmegyek moziba.
Mit akar tudni?

Ma elmegyek moziba.
Mit akar tudni?

Melyik moziba megy?
Azt akarom tudni, hogy melyik
moziba megy.

A Petőfi moziba megy?
Azt akartam tudni, hogy a
Petőfi moziba megy-e.

Visegrád: fénykorát a XIV. században kezdődött, amikor egy időre az ország fővárosát lett. Róbert Károly kezdte meg a Duna-parti palota építését, amelynek feltárása — Európa legnagyobb középkori ásatása — napjainkban tervszerűen folyik.

NyelvtanThe Indirect Quote of Questions

The indirect quotation of statements was explained in Lesson 53. Indirect quotations of questions may occur in two forms, depending whether the question includes an interrogative word or not.

1. The indirect quote of questions including an interrogative word.

Sentences containing a question word, like ki, mi, mit, milyen, hány, etc. need no question intonation and when indirectly quoted, start with ... azt kérdezi, hogy ... they do not need a question mark.

Direct Quote

Pál azt kérdezi: "Ki volt itt?"
Paul asks: "Who was here?"

Én: "Milyen az idő?"

I: "How is the weather?"

Indirect Quote

Pál azt kérdezi, hogy ki volt itt.
Paul asks who was/had been here.

(Én) azt kérdezem, hogy milyen az idő.

I ask (him) how the weather is/was.

2. Indirect quotation of questions not using interrogative words.

a. Interrogative sentences not containing a question word need to use the question intonation, and when indirectly quoted follow the rules for the indirect quote of statements, and in addition must include the (hyphenated) interrogative particle -e, "if, whether" attached to the predicate (noun, adjective, numeral, or verb).

Direct Quote

A százados: "Erős a pálinka?"
The captain: "Is the brandy strong?"

Én: "Beszélt a bátyámmal?"

I: "Did you talk to my brother?"

Indirect Quote

A százados azt kérdezi, hogy erős-e a pálinka.
The captain asks whether the brandy is strong.

Azt kérdeztem, hogy beszélt-e a bátyámmal.

I asked if you had talked to my brother.

b. The indirect quote does not need a question mark. This becomes obvious if one considers that the quote starts with a statement azt kérdezi, hogy "...". "... is asking if...".

c. The following phrases may also introduce a sentence with the -e particle.

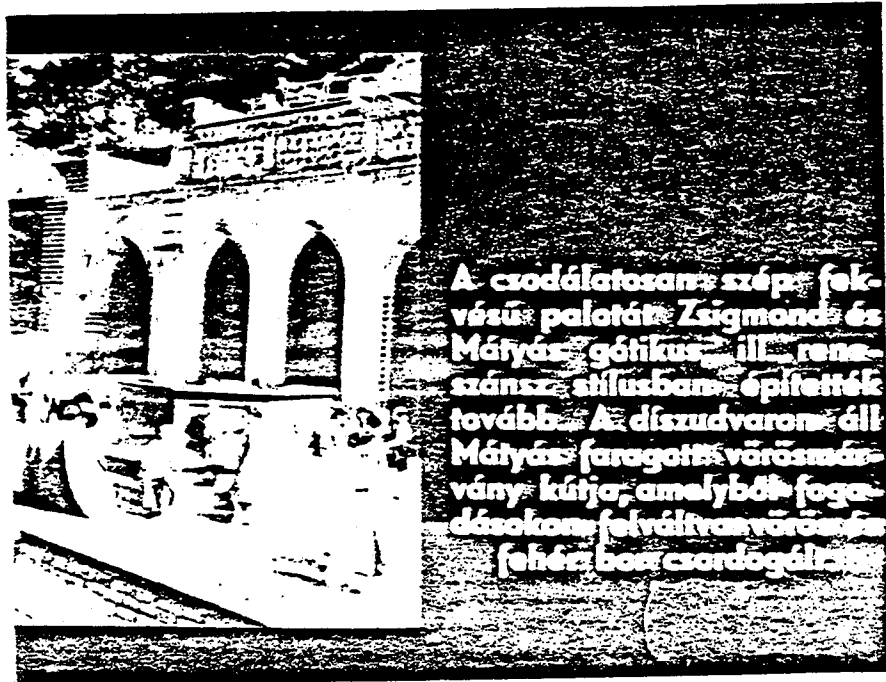
Azt akarom tudni, hogy...-e
I want to know if...

Megnézik, hogy...-e...
They check whether...

Arra volt kíváncsi, hogy...-e...
He was curious whether...

Megpróbáljuk, hogy...-e...
We try if...

3. Questions including interrogative words usually require a statement as a response, while questions not including interrogative words but using the particle -e, "whether", may be answered "yes" or "no".

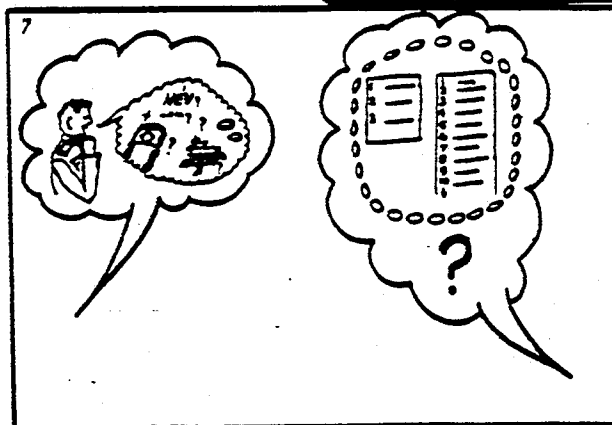
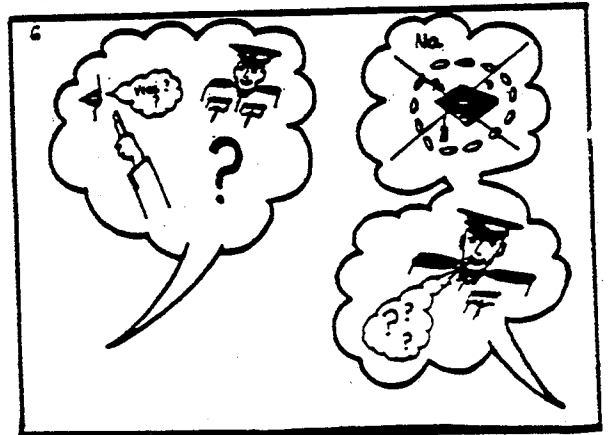
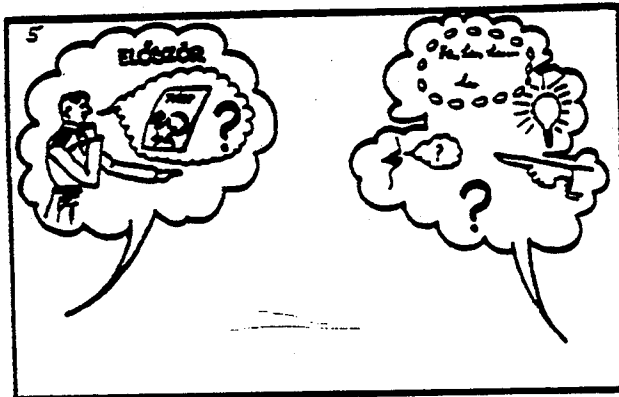
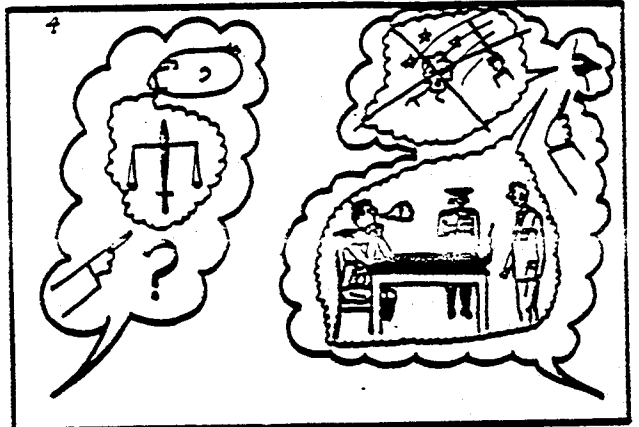
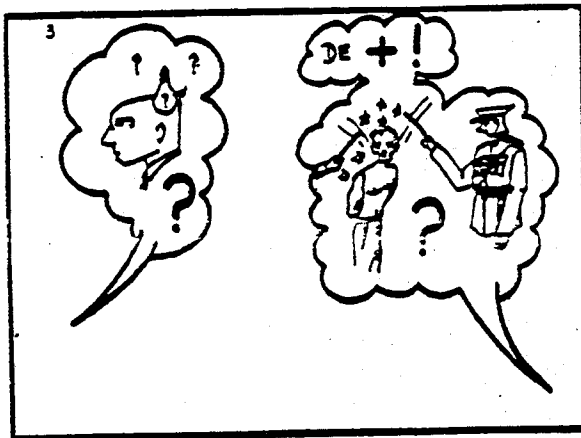
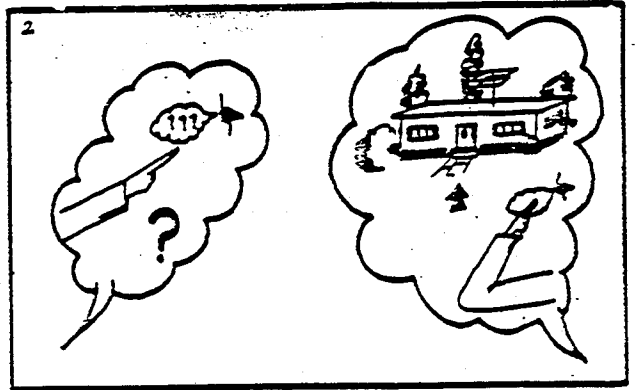
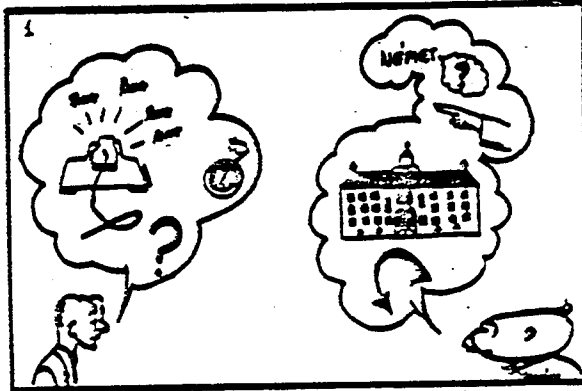
A csodálatosan szép, fekvésű palotát Zsigmond és Mátyás gótikus, ill. reneszánsz stílusban építették tovább. A díszudvaron áll Mátyás faragott vörösmarvány kútja, amelyből fogadásokon fekváltva vörösmarványra fehér bor csordogált.

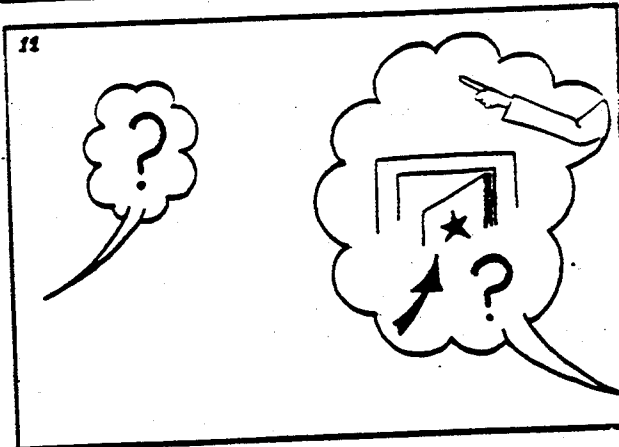
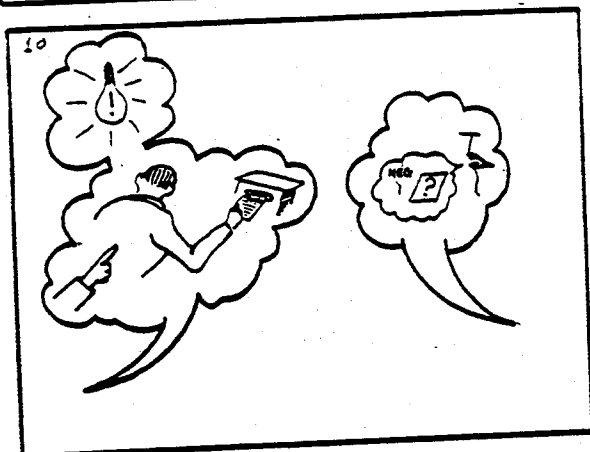
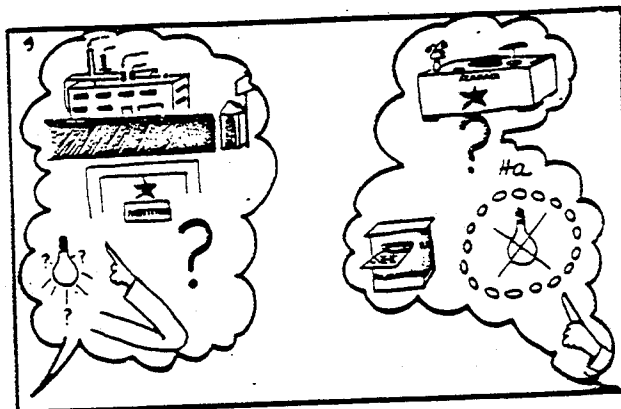
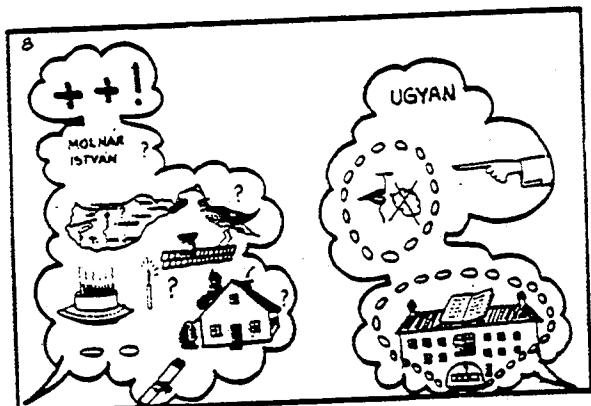
PART THREE
VOCABULARYSzavak

1.	családi állapot	family status, marital status
2.	életkor	age (of a person)
3.	férjes	married woman
4.	foglalkozás	occupation
5.	hajadon	single, unmarried woman
6.	keresztnev	first name, christian name
7.	kikérdez, -ni	interrogate, to
8.	kikérdezés	interrogation
9.	lakáscím	address
10.	megmondani az igazat	to tell the truth
11.	megver, -ni vkit	beat up somebody, to
12.	nevetséges	ridiculous
13.	nős	married man
14.	nőtlen	single, unmarried man, bachelor
15.	párt	party (political)
16.	párttag	party member
17.	személyi adat	personal data
18.	születési hely	place of birth
19.	Ugyan ne mondja!	You don't say!
20.	utónév	given name (first name)
21.	vezetéknév	last name

Dialogue

Dialogue
(cont.)

PárbeszédMegkérdezték, hogy ismerem-e

Személyek: Molnár és Kovács

Molnár: Ki telefonált az előbb?

Mit mondott neki?

Mást nem akart tudni?

Megmondta az igazat?

Először is megkérdezték, hogy párttag vagyok-e.

Megkérdeztem, hogy nem viccelnek-e.

Kérdezték a személyi adataimat a vezeték-és utónevemet, a családi állapotomat, életkoromat, foglalkozásomat.

Persze. Még azt is kérdezték, hogy nőtlen vagyok-e, vagy nő.

Még azt is kérdezték, hogy ismerem-e a párttitkárt az üzemben.

Nem téved. Ő jelentett fel.

Tessék! Mi az?

1 Kovács: Német. Azt kérdezte, hogy maga hazajött-e a rendőrségről.

2 Azt mondtam, hogy hazajött.

3 De igen. Azt is kérdezte, hogy megverték-e a rendőrségen.

4 Csak azt mondtam neki, hogy kikérdezték. De mondjon már valamit a kikérdezésről.

5 Nevetséges. Tudják ők azt nagyon jó. Mit mondott nekik?

6 Na, ez nem volt nagyon okos dolog. Kérdeztek még valamit?

7 Ugyan ne mondja! Megkérdezték a születési helyét és lakás-címét is?

8 Hát ez nevetséges. Pedig ők mindezt már tudják.

9 Szakács elvtársat? Ha nem tévedek, ő jelentette fel magát.

10 Még csak egyet akarok kérdezni.

11 Azt akarom tudni, hogy ezek után belép-e a pártba.

Suggested Translation

They asked me, whether I know him (or not?)
Persons: Molnar and Kovacs

- Molnar: Who called a minute ago?
- 1 Kovacs: Nemet. He asked whether you had returned from the police or not.
- What did you tell him?
- 2 I told him that you had returned.
- What else did he want to know?
- 3 He also asked whether you had been beaten by the police.
- Did you tell him the truth?
- 4 I just told him that you were interrogated. But tell me something about your interrogation.
- First they asked me whether I am in the party.
- 5 Ridiculous. They know that real well. What did you say?
- I asked them whether they were kidding.
- 6 That wasn't very smart. Did they ask anything else?
- They asked for my personal data, my last and first names, my family status, age and occupation. To the smallest detail.
- 7 Don't say. Did they ask for your birthplace and your address too?
- Of course. They even asked whether I am single or married.
- 8 That's really ridiculous. And they know the answers anyway.
- They even asked whether I know the party secretary.
- 9 Comrade Szakacs? If I am not mistaken, he had denounced you (to the police).
- You are not mistaken. He did.
- 10 I want to know just one thing now.
- Sure, what is it?
- 11 I want to know if, after all this, you want to join the party.

írásbeli házi feladat

Answer the questions following the pattern given in the example.

EXAMPLE: János: "Elmegy holnap halászni?"
Mit kérdez János?
Azt kérdezi János, hogy elmegyek-e halászni.

1. István: "Holnap szép idő lesz?" Mit kérdez István?
2. A tanár kérdezi a diáktól: "Megtanulták a párbeszédet?"
Mit kérdez a tanár?
3. A diákok: "Mind a nyolcan menjünk fürdeni?" Mit kérdeznek a diákok?
4. A rendőr: "Ég a lámpa a pincében?" Mit kérdez a rendőr?
5. A diákok: "Két párbeszédet tanuljunk meg holnapra?"
Mit kérdeznek a diákok?
6. A diákok: "Ceruzával írjunk, vagy tollal?" Mit kérdeznek a diákok?
7. Maga kíváncsi: "Lesz vizsga pénteken?" Mit kérdez?
8. A tanárok tudni akarják: "Minden este tanulnak a diákok?"
Mit akarnak tudni a tanárok?

Gyakorlat

1. Mikor jött haza a rendőrségről? - Mit kérdeztem?
Azt kérdezte, hogy mikor jöttem haza a rendőrségről.

Ki telefonált az előbb? - Mit kérdezett?
Azt kérdeztem, hogy ki telefonált az előbb.

Ki a párttitkár az üzemben? - Mit akarnak tudni?
Azt akarják tudni, hogy ki a párttitkár az üzemben.

Mik a személyi adatai? - Mire kíváncsiak?
Arra kíváncsiak, hogy mik a személyi adataim.

2. Mikor jött haza a rendőrségről?
Molnár ma délután jött haza a rendőrségről? - Mit kérdezek?
Azt kérdezi, hogy Molnár ma délután jött-e haza a rendőrségről.

Molnár jött haza ma délután a rendőrségről? - Mit kérdez?
Azt kérdezi, hogy Molnár jött-e haza ma délután a rendőrségről.

Hazajött ma délután Molnár a rendőrségről? - Mit kérdeztem?
Azt kérdezte, hogy hazajött-e ma délután Molnár a rendőrségről.

A rendőrségről jött haza Molnár ma délután? - Mit kérdeztünk?
Azt kérdezték, hogy a rendőrségről jött-e haza Molnár ma.

Jött, vagy ment Molnár ma délután a rendőrségre?
Azt kérdezi, hogy jött-e, vagy ment-e Molnár ma délután a rendőrségre.

Mit csinált Molnár ma délután a rendőrségen? - Mit kérdez?
Azt kérdezi, hogy mit csinált Molnár ma délután a rendőrségen.

3. Milyen a kréta? - Mit kérdez?
Azt kérdezi, hogy milyen a kréta.

Fehér a kréta? - Mit kérdez?
Azt kérdezi, hogy fehér-e a kréta (hogy a kréta fehér-e).

A fehér, az kréta? - Mit kérdez?
Azt kérdezi, hogy a fehér, az kréta-e.

4. Mikor megy reggel az iskolába? - Mit akarunk tudni?
Azt akarják tudni, hogy mikor megyek reggel az iskolába.

Hány órákor megy reggel az iskolába? - Mire vagyunk kíváncsiak?

Arra kíváncsiak, hogy hány órákor megyek reggel az iskolába.

Fél nyolckor megy reggel az iskolába? - Mit kérdeztünk?
Azt kérdezték, hogy fél nyolckor megyek-e reggel az iskolába.

A konyhában van Rózsi? - Mit óhajt megtudni?
Azt óhajtja megtudni, hogy a konyhában van-e Rózsi.

A feleségével volt tegnap este színházban? - Mit kérdez?
Azt kérdezi, hogy a feleségemmel voltam-e tegnap este színházban.

Jó idő lesz holnap?
Azt kérdezi, hogy jó idő lesz-e holnap.

Drágák az új kocsik?
Azt kérdezte, hogy drágák-e az új kocsik.

KÖZMONDÁSOK

/PROVERBS/

1. Mindenütt jó, de legjobb otthon.

There is no place like home.

2. Aki mer az nyer.

Be bold--strive.

3. A jóból is megárt a sok.

Too much is as bad as nothing at all.

TörténetA rendőrség

Magyarországon a rendőrség pontosan akar tudni mindent mindenkiről. Ez természetesen nem mindig sikerül, mert az emberek okosak és nem mindig mondják meg az igazat. Mindenki volt már egyszer-kétszer a rendőrségen. Valaki, aki már volt ott, a következőket mondta:

Párttitkárok, párttagok gyakran feljelentettek embereket. Mikor az emberek rendőrt láttak, mindjárt tudták, hogy baj lesz. Valakit megint elvisznek. A szegény embernek a rendőrségen meg kellett mondani a személyi adatait, családi állapotát, vezetéknevét és utónevét. Pedig ezt már régen tudták. De a születési helyet, életkort, családi állapotot az emberek nem mondták mindig pontosan. Sokszor mást mondtak. Az emberek nem szerették megmondani a rendőrségnek a lakáscímüket. Néha a rendőrök először kikérdezték az embereket, és csak azután verték meg őket. Többnyire először megverték az embert, és azután kezdték kikérdezni. A rendőrök azt mondták, hogy sohasem lehet tudni, hogy ki mond igazat és mikor. Ezért szerintük verésre mindig szükség van. A rendőrségen nem volt jó sokat beszélni, de keveset se volt jó mondani. A rendőrségen sokszor az se számított, hogy valaki új elvtárs volt-e vagy a pártnak régi tagja.

Suggested Translation

In Hungary, the police want to know everything (exactly) about everybody. They do not always succeed in doing that, of course, because people are clever and do not always tell the truth. (Everybody) everyone already has been to the police once or twice. Somebody who already was there, told the following:

Party secretaries and party members have often denounced people. When people saw a policeman they immediately knew that trouble was boiling. Somebody would be taken away again. The poor man at the police station had to give his personal data, marital status, family name, and given name, even though all this had been known for a long time (already). But people do not always tell their place of birth, age, and marital status accurately. They often (said) say something different (from the truth). People (did) do not like to give their address to the police. Sometimes the policemen interrogated the people first, and beat them up (only) afterwards. Most of the time they beat one up first and then start to interrogate him. The policemen say that one can never tell who speaks the truth, or when. Therefore, they believe, (that a) beating is always necessary. At the police (station) it was not good to talk much, but neither was it good to say little. At the police (station) it often did not count either whether somebody was a new comrade or a long-time member of the party.

PART EIGHT
CONVERSATIONBeszélgetésSection 1

Elmegy holnap táncolni?

Valószínűleg elmegyek holnap táncolni.

Hallotta, hogy mit kérdeztem X úrtól?

Igen. Azt kérdezte, hogy elmegy-e holnap táncolni.

Igaz, hogy maga nehezen tanult meg táncolni?

Nem kérem. Én nagyon könnyen tanultam meg táncolni.

Illik fürdőruhában elmenni táncolni?

Azt kérdezte, hogy illik-e fürdőruhában elmenni táncolni.

Igen, jól hallotta. Pontosan ezt kérdeztem.

A barátom azt mondta, hogy ő már látott embereket fürdőruhában táncolni.

Szereti a beosztását?

Azt akarja tudni, hogy szeretem-e a beosztásomat. Persze, hogy szeretem!

A civil élet teszük magának, vagy a katonaelet?

Erre könnyű válaszolni. Nekem természetesen a civil élet tetszik.

Megkérdezte már a barátját, hogy velünk akar-e jönni a hétvégén vagy sem?

Igen, megkérdeztem már, de még nem tudja, hogy jöhet-e vagy sem.

Hát akkor hányan megyünk?

Azt hiszem kevesen leszünk, mert a maga barátai sem jöhetnek.

De mi megyünk, ugye?

Természetesen.

Persze azt nem tudhatjuk előre, hogy szép lesz-e az idő. De mit csinálunk, ha rossz idő lesz?

Otthon maradunk, vagy talán elmegyünk moziba.

Jó gondolat. Én is megkérdezem a feleségemet, hogy ő nem akar-e elmenni moziba.

Jó. Akkor oda is magukkal megyünk.

Megkérdezte már, hogy kész lesz-e a kocsija a hétvégére?

Megkérdeztem.

Kérdeztem már, hogy Kovács Pista a barátja-e?

Igen, kérdezte és már mondtam, hogy nem ismerem Kovácsot.

Még nem találkozott vele?

Mondtam, hogy nem ismerem.

Még nem is hallott róla?

Dehogynem. Most. Magától.

Úgy látszik, hogy maga szeret viccelni.

Hát nem azt kérdezte, hogy hallottam-e Kovácsról?

Persze, hogy azt kérdeztem; és ez nem tetszik magának?

Én nem mondtam, hogy nem tetszik! Én csak feleltem a kérdésére.

Mondja, magáé az az autó, amelyikkel ma jött az iskolába?

Nem az enyém, hanem a barátomé.

Igaz, hogy a maga autója is olyan, mint a barátjáé?

Majdnem. Csak az enyém egy kicsit drágább volt.

Még csak azt mondja meg, hogy a felesége ma piros ruhát visel-e vagy zöldet.

Ha jól emlékszem, zöld ruhát visel. De nem tudom biztosan.

Section 2

Kikérdezés

(not recorded)

Mi a neve? Vezetékneve és utóneve.
 Mi a pontos lakáscíme? Hol lakik?
 Mikor született? Mi a születési ideje?
 Hol született? Mi a születési helye?
 Mi az anyja leánykori neve?
 Hol laknak a szülei?
 Mi a családi állapota?

The answer to this question might be:

férfi: nőtlen
 nő: hajadon
 férjes

Mi a felesége leánykori neve?
 Mi az ön foglalkozása?
 Mi a felesége foglalkozása?

Hol dolgozik? És a felesége?
 Vannak gyerekei?
 Mi a nevük és hány évesek?

LESSON 64

PART ONE

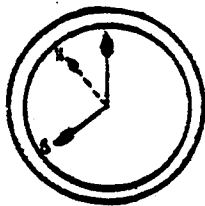
INTRODUCTION

Bevezetés

Section 1

A.

(1)

Most nyolc óra van.

Meddig lesz az iskolában?

Tizenegyig.

(2)

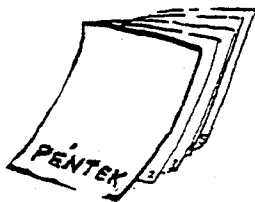

Most öt óra van.

Hétkor moziba megyek.

Hétig meg kell tanulni a párbeszédet.

(3)

Pénteken reggel Salinasba megyek.

Kedden este jövök haza.

Öt napig leszek Salinasban.

B.

Hova megy?

A klubba.

Magával megyek a parancsnokságig.

A fáig szaladok és vissza.

Section 2

Van kréta. Rajzólok.
Ha van kréta, rajzolok.
Ha nincs kréta, nem rajzolok.

Van ceruzája. Ír.
Ha van ceruzája, ír.
Ha nincs ceruzája, nem ír.

Olvasunk. Van könyv.
Olvasunk, ha van könyv.
Nem olvasunk, ha nincs könyv.

Fájt a fejem, de nem mentem haza.
Miért nem ment haza, ha fájt a feje?

Az előbb rosszul voltam, de nem megyek haza.
Miért nem megy haza, ha rosszul volt?

Esett az eső. Taxin mentünk.
Mindig taxin megyünk, ha esik az eső.

Roszul van?
Igen.
Menjen haza, ha rosszul van.

KÖZMONDÁSOK /PROVERBS/

1. Ha nincs otthon a macska, cincognak az egerek.

When the cat is away the mice will play.

2. Ma nekem, holnap neked.

Each has his day.

NyelvtanAdverbs of Time and The Conjunction ha.

1. Postpositions and Suffixes expressing a time relation.

a. As shown in Lesson 44, there are basically three categories of adverbs of time, which can be identified by the asking of appropriate question words. The three question words are mikor, "when"; mióta, "since when" or "for) how long... (past tense)..."; and meddig, "until when" or "(for) how long... (future tense)..."

(1) It was also shown that mióta may be substituted by mettől or mitől when the question is asking for both limits, i.e., the beginning and end of a time period, mettől - meddig.

(2) It was further shown that the question mettől - meddig may ask for both time and location limits.

b. As in English, in Hungarian there is a veritable multitude of ways to express the (relative) time of occurrences. There is not just a variety of choice available, but a compelling need for their use, since there exists but one past tense of the verb in modern Hungarian.

c. The majority of adverbs of time are answers to the question word mikor "(at) what time." Some often used adverbs follow:

	(1) Postpositions (some bear adverbs of place too)		
"tájban"	around/in the vicinity of	hajnal tájban öt óra tájban	around dawn at about five o'clock
"felé"	towards	este felé	towards evening
"alatt"	during/in the course of (longer term)	egy év alatt ezalatt azalatt mialatt	in (the course of) a year in the meantime while (that occurred) during which (time)
"közben"	during	előadás közbe.	during the presentation
"során"	while	eközben	in the meantime
"folyamán"	(short term)	aközben miközben	meanwhile while

"múlva" in, after	egy óra múlva in an hour egy hét múlva after a week
"között" between	7 és 8 között between 7 and 8

(2) Suffixes

"-ban, -ben" in, at	júliusban, délben	in July, at noon
"-val, -vel" in, at	tavasszal, ősszel	in spring, in the fall
"-n, -on, -en, -ön" on, at	télen, hétfőn	in winter, on Monday
" belül" within	egynapon belül	within a day
" át " throughout	egy egész életen át	throughout a lifetime

(3) Adverbs answering to mikor with additional suffixes

" mikorra " by what time	hétfőre jön	he'll come by Monday
" mikorra " for how long (mennyi időre)	két hétre elutazott	he went away for two weeks
" mikortól " from when on (after)	hattól otthon leszek	I'll be home from six on (after six)

(4) Adverbs answering to mikor with an additional suffix and another word.

" mikortól starting on/at kezdve " ...	attól kezdve holnaptól kezdve újévtől kezdve	starting then as of tomorrow starting at New Year's (Day)
since when		

2. The Conjunction ha, "if".

a. In English, whenever an action depends on a condition, the statement of the condition is preceded by the conjunction "if", and the statement usually includes a verb in the conditional mood. In such cases the intended action is also expressed in the conditional mood.

If I had money, I'd buy a Mercedes.

He'd go to the movies, if he'd get a pass.

(1) The examples above imply that "I have no money" and "He is not getting a pass". These conditions negate the action, i.e., "I won't buy a Mercedes.", and "He won't go to the movies."

(2) If the conditions are temporary only, that is they will in time change to "I (will) have money" and "He'll get a pass" then the conjunction "if" may be substituted by "when", indicating that it is only a question of time when "I buy a Mercedes", and when "He'll go to the movies". Thus, the above examples may be changed to:

If (when) I have money, I'll buy a Mercedes.
He'll go to the movies, if (when) he gets a pass.

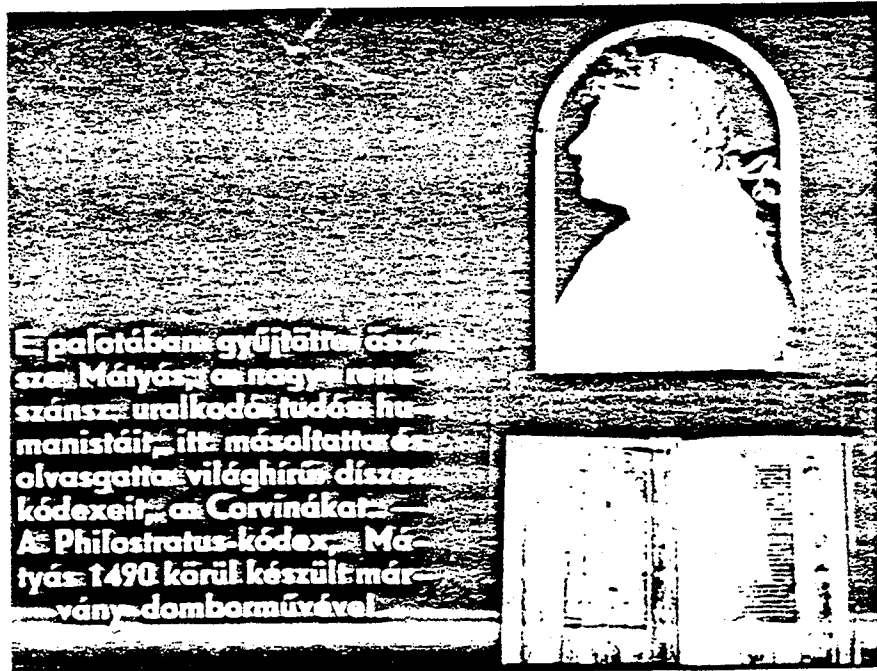
(3) . If (when) the conjunction "if" may be substituted by "when" the verb of both the condition statement and the (intended) action remain in the indicative mood.

b. In Hungarian, like in English, "if" (when) the conjunction ha may be substituted by mikor (or amikor) the verbs of both the condition statement and the intended action remain in the indicative mood.

Ha (mikor) van penzem, veszek egy Mercedest.

Ha (amikor) kap kimenőt, moziba megy.

c. The "true" condition, when ha may not be substituted by mikor (or amikor), requires the use of the conditional mood, which will be introduced in the following lessons.

E palotában gyűjtötte össze Mátyás a nagy reneszánsz uralkodó tudós humanistáit, itt másoltatta és olvasgatta világhírű díszkódexeit, a Corvinákat. A Philostratus-kódex, Mátyás 1490 körül készült márvány domborművével.

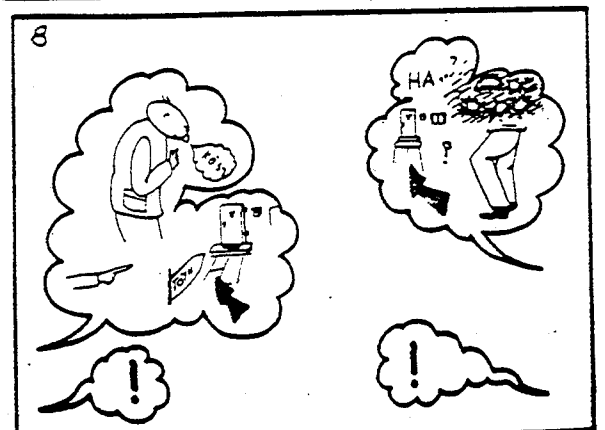
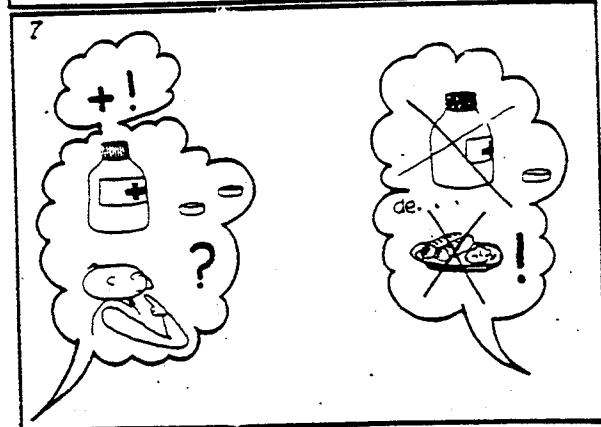
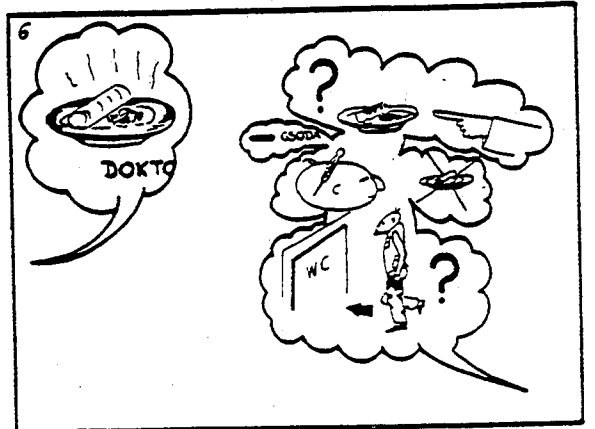
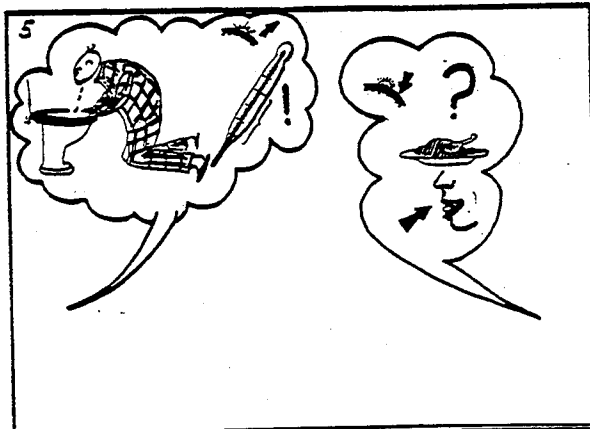
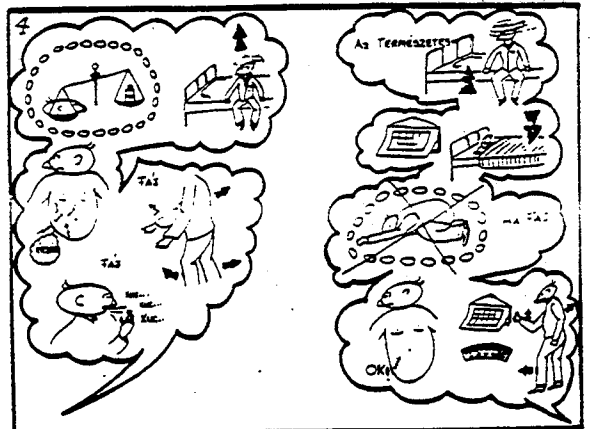
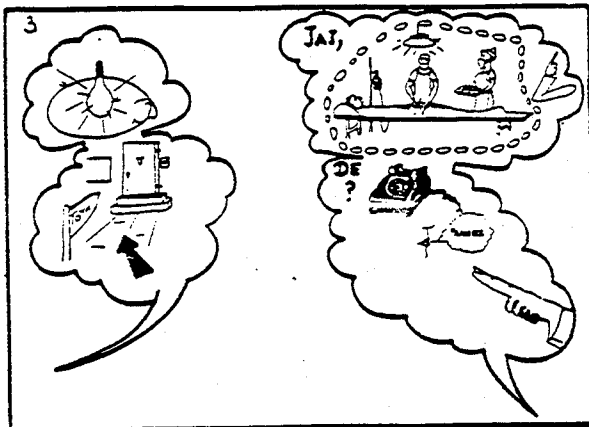
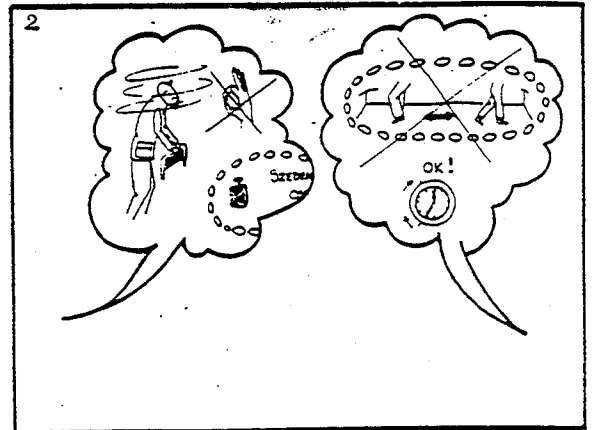
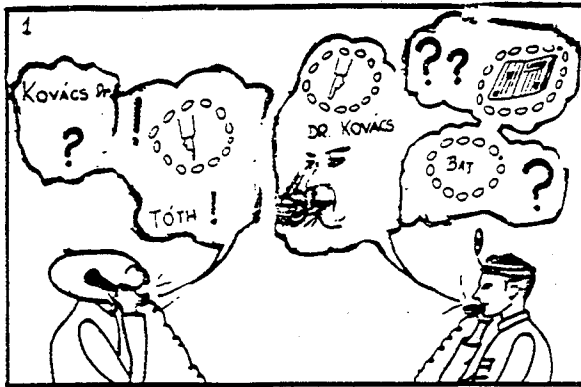

Tele a város hangulatos zegzugos utcácskákkal, dombokra kapaszkodó kopott öreg lépcsőkkel. — A Török köz, háttérben az eredetileg görögkeleti Péter-Pál (Csiprovaeska) templommal.

PART THREE
VOCABULARYSzavak

1. azonkívül	besides, in addition
2. csend	silence
3. elalazik, elaludni	fall asleep, to
4. el van foglalva	is busy
5. érzékeny	touchy, sensitive
6. fedezék	shelter, cover
7. ha tehetem	if I can make it
8. hallgat, hallgatni vkire	listen to someone, to
9. hamarosan	soon
10. has	abdomen, belly
11. irány	direction
12. kötél	rope
13. leadni egy sorozatot	lay down a burst of fire
14. létra	ladder
15. megijed, -ni vmitől	get frightened of some- thing, to
16. mérnök	engineer
17. operáció	operation (medical)
18. orr	nose
19. összeszedi magát	one recuperates
20. panasz	complaint
21. szed, szedni orvosságot	take medicine, to
22. túllenni valamin	be past something, be beyond something, to
23. türelmetlen	impatient
24. van esze	he/she is smart, has brains

Dialogue

PART FOUR
DIALOGUEPárbeszédHa tud várni estig, elmegyek...
(Telefonbeszélgetés)

Személyek: Tóth, a beteg, és Dr. Kovács, az orvos.

<u>Tóth</u>: Halló! Kovács doktor úr? Itt Tóth.	1	<u>Dr. Kovács</u>: Hallo! Itt dr. Kovács beszél. No mi ujság, mérnök úr? Csak nincs valami baj?
Nem vagyok valami jól, doktor úr. Nehezen szedem össze magamat.	2	Ne legyen türelmetlen, hamarosan jobban lesz.
Tudom, tudom. Mégis jöjjön ki, ha tud.	3	Jaj, nagyon el vagyok foglalva. De talán telefonon is segíthetek, ha elmondja a panaszait.
A fejem nagyon nehéz és szédülök, ha felkelek. És a hasam is nagyon érzékeny az operáció helyén. Fájt, ha mozogni kezdek, vagy ha köhögök.	4	Az természetes, hogy szédül, ha felkel. Sokáig volt az ágyban. Ne ijedjen meg, ha fáj. Gyorsabban és jobban gyógyul, ha mozog.
Azonkívül ma reggel lázam volt.	5	Mit evett vacsorára?
Egy kis töltött káposztát, doktor úr.	6	Töltött káposztát? Na, nem csoda, hogy rosszul van. Betegnek nem szabad káposztát enni.
Szedjek valami orvosságot?	7	Orvosságra nincs szüksége, de töltött káposztát ne egyen, ha van esze.
Köszönöm szépen, doktor úr. De azért, ha tud, jöjjön el.	8	Ha tud várni estig, és ha tehetem elmegyek magához.
Jó napot.		Jó napot.

Suggested Translation

It hurts when I move and when I cough
(An exchange by phone)

Persons: Toth, the patient, and Dr. Kovacs, the doctor

<u>Toth:</u> Hello, Dr.Kovacs?	1 <u>Dr.Kovacs:</u> Yes, this is Dr.Kovacs speaking. What's new Mr. Toth? I hope there's nothing wrong.
I still don't feel well, doctor. I don't seem to get any better.	2 Be patient. You'll feel better soon.
I know, I know. But still could you come and see me?	3 Wow! I am very busy. Maybe if you tell me by phone what bothers you, I might be able to help you.
My head feels heavy and I get dizzy when I get up. And my abdomen is sore at the place of the operation. It hurts whenever I move or cough.	4 That's natural to be dizzy when you get up. You were in bed for a long time. Don't worry if it hurts. You'll get well faster, if you exercise.
In addition I had a fever in the morning.	5 What did you eat last night?
A little stuffed cabbage, doctor.	6 Stuffed cabbage? No wonder you feel bad. A sick person should not eat stuffed cabbage.
Should I take some medicine?	7 There's no need for medicine, but you shouldn't eat stuffed cabbage if you're smart.
Thank you, doctor. But please come if you can.	8 If you can wait until tonight and if I can make it, I'll see you.
Good day!	Good day!

Írásbeli házi feladatSection 1

Rewrite the following phrases as given in the example.

EXAMPLE: A szobában sötét van. Felgyújtom a lámpát.
Felgyújtom a lámpát, ha sötét van.

1. Nem szabad gyorsan hajtani. Felír a rendőr.
2. Orvoshoz megyek. Beteg vagyok.
3. Fürödni akarok. Elmegyek az uszodába.
4. Sok dolgom van. Nem mehetek moziba.
5. Magyar ételt akarok enni. Töltött káposztát csinál a feleségem.

Section 2

Answer the following questions.

1. Mit csinál, ha beteg?
2. Mit csinál, ha fázik?
3. Mit csinálunk, ha ég a ház?
4. Mit csinál, ha rossz az autója?
5. Mikor kell megállni az útkereszteződésnél?

Section 3

Rewrite the following phrases as given in the example.

EXAMPLE: Hétfőn beteg lettem. Pénteken újra dolgoztam.
Hétfőtől péntekig beteg voltam.

1. Hétfőn csak öt diák volt az osztályban. Szerdán már hat.
2. A barátom este nyolckor feküdt le és reggel tíz órakor kelt fel.

3. Pista 9 órakor érkezett meg a városba és délután kettőkor indult vissza.
4. Amerikába csak a XV. században jött az első fehér ember.
5. A katonák a kerítéstől indultak és a háznál megálltak.

KÖZMONDÁSOK /PROVERBS/

1. Ahány ház, annyi szokás.

Different strokes for different folks.

2. Sötétben minden tehén fekete.

When the candle is out, all cats are grey.

3. Aki Á-t mond mondjon B-t is.

In for a penny, in for a pound.

GyakorlatSection 1

1. Éhes vagyok. Eszek.
Nem vagyok éhes, nem eszek.

Ha éhes vagyok, eszek.
Ha nem vagyok éhes, nem eszek.

Ha nagyon éhes vagyok, többet eszek.
Ha nem vagyok nagyon éhes, keveset eszek.

Mit csinál, ha éhes?
Mit eszik, ha éhes?
Mit csinál, ha nem éhes?
2. Nincs pénzem. Nem veszek új autót.
Sok pénzt kaptam. Új autót veszek.
Ha sok pénzt kapok, új autót veszek.
Ha nem kapok pénzt, nem veszek új autót.
3. Fázok. Nem fűtenek a szobában.
Mindig fázok, ha nem fűtenek a szobában.
Ha nincs meleg a szobában, felveszem a katátomat.
4. Nem vagyok beteg. Nem megyek az orvoshoz.
Ha nem vagyok beteg, nem megyek az orvoshoz.
Akkor megyek az orvoshoz, ha beteg vagyok.
5. Akkor megyünk kirándulni, ha maga is jön.
Ha esik az eső, nem megyünk kirándulni.
Ha nem tud úszni, ne fürödjön a tengerben!

Section 2

1. Csengetéskor kimegyünk az osztályból.
Csengetésig az osztályban maradunk.

Minden nap ébredtőig alszok.

Hétfőig szabadságon leszek.

Reggelig a városban voltak a tiszthelyettesek.

2. Tizenegykor hazamegyünk.
Tizenegyig maradunk az iskolában.
Délután 1-ig ebédidőnk van.
8 óráig el kell nekünk foglalni azt a házat.
Minden nap délután 4 óráig tanulunk.
Reggel 10 óra 10 percre tart a nagyszünet.
3. A táblánál megállt a tanár.
A tábláig ment a tanár.
A kerítés sarkáig együtt fogunk szaladni.
A gödörig kúszott a katona.
A ház faláig dobott egy kézigránátot.
4. Minden héten öt napig megyünk csak iskolába.
Egy hétig utazott gépkocsin New Yorktól Mexikóig.
Holnap elme gyünk Las Vegasig. Ott maradunk egy hétig és
azután tovább megyünk egészen Dallasig.
Három szovjet hadsereg 91 napig harcolt Budapestnél.
5. Élete végéig katona akar lenni.
A hajó parancsnoka az utolsó pillanatig a helyén maradt.

TörténetA háborúban történt

Oroszországban, a háború alatt történt a következő eset:

Még nem talákoztunk ellenséggel. Csak néha tüzelt itt-ott egy-egy géppuska vagy valami más fegyver. Az egyik éjjel olyan sötét volt, hogy nem láttunk az orrunkig se. Hajnali két óra volt már, de még nem aludtam. Nem tudtam elaludni. Éreztem, hogy valami történni fog. A fedezékemben ültem, és olvastam az apám, anyám, feleségem és gyerekeim leveleit. A fedezékben elég meleg volt, mert égett a tűz, de kint nagyon hideg volt. Csend volt, kintről csak az őrlépéseit lehetett hallani.

Körülbelül fél három lehetett, amikor arra gondoltam, hogy most már tényleg itt az ideje lefeküdni. Ha nem is tudok elaludni, legalább pihenek egy kicsit. Mielőtt azonban lefeküdtem, még egyszer meg akartam nézni, hogy kint minden rendben van-e. Éppen a fedezék ajtajában voltam, amikor az egyik katonám odajött hozzám és azt mondta, hogy az előbb a falu irányából furcsa hangokat hallottak. A falu nem volt messze tőlünk. Néhány emberemnek mondtam, hogy jöjjenek velem, és a furcsa hang irányába kúsztunk. Minden erőnkkel figyeltünk. Úgy éreztük, hogy az ellenség nagyon közel lehet. Tudtuk, hogy a rettenetes csend nem fog sokáig tartani. Ekkor azt parancsoltam az egyik őrmesternek, hogy löjjön a falu irányába. Az őrmester leadott egy sorozatot. Erre az ellenség tüzet nyitott a falu irányából. Persze nem vártunk sokáig, hanem azonnal elkezdtünk lőni mi is. Minden fegyverünk tüzelni kezdett. Többen megsérültek, de mi csak tüzeltünk tovább. Aztán megint csend lett. Az ellenség úgy látszik, visszament a faluba. Mi pedig örültünk, hogy túl vagyunk az első találkozáson, ami a legnehezebb.

Suggested Translation

The following little story occurred in Russia, during the war.

We haven't encountered the enemy yet. Only now and then, here and there, did a machine gun or some other weapon, fire. One night it was so dark that we could not even see the tips of our noses. It was already 2 A.M. but I was not asleep yet. I could not go to sleep. I sensed that something was about to happen. I was sitting in my shelter and was reading the letters of my father, mother, wife, and children. In the shelter it was warm enough because the fire was burning, but outside it was very cold. It was quiet; from the outside only the steps of the guard could be heard.

It may have been about half-past two when I thought that now it was really time to go to bed. Even if I could not go to sleep, I would rest a little. Before going to bed, however, I wanted to check if everything was O.K. outside. I was just in the door of the shelter when one of my soldiers came to me and said that a short while ago they had heard strange sounds from the direction of the village. The village was not far from us. I told a few of my men to come with me, and we crawled in the direction of the strange sound. We were listening with all our might. We had a feeling that the enemy might be very close by. We knew that the terrible silence would not last long. At this point I commanded one of the sergeants to fire in the direction of the village. The sergeant laid down a burst. Thereupon, the enemy opened fire from the direction of the village. Of course we did not wait for long but we, too, started shooting immediately. All of our weapons started to fire. Several (of us) got injured, but we just went on firing. Then it became quiet again. The enemy, it seemed, went back into the village. And we were glad to be over the first encounter, which is the hardest.

PART EIGHT
CONVERSATIONBeszélgetés

Mi történik, ha a diák nem tanul?

A diák nem tudja a leckéjét, ha nem tanul.

Ma tudta a leckéjét?

Persze! Én mindig tudom a leckémet.

Ha este nem tudja megtanulni a leckéjét, reggel is tanulja?

Igen, reggel is tanulom a párbeszédet, ha este nem tudom megtanulni.

Lehet tanulni az autóban, ha nem maga vezet?

Persze, hogy lehet tanulni az autóban, ha nem én vezetek.

Mindig a maga autójával jön iskolába?

Igen, rendszerint az én autómmal jövök iskolába.

Mikor nem tud a maga autójával jönni?

Akkor nem tudok az én autómmal jönni, ha az autóm rossz.

Mit csinál, ha rossz az autója?

Ha rossz az autóm, elviszem megjavítani.

De azért bejön az iskolába, ha az autója nem jó?

Igen, akkor is bejövök az iskolába.

És mi történik, ha beteg?

Ha beteg vagyok, sajnos nem tudok bejönni az iskolába.

Mindig hív orvost, ha beteg.

Nem. Csak akkor hívok orvost, ha nagyon beteg vagyok.

Civil orvosuk is van, vagy csak katoniorvosuk?

Van civil orvosunk is.

Kap orvosságot az orvostól, ha beteg?

Igen, rendszerint kapok orvosságot.

Szereti az orvosságot?

Nem szeretem az orvosságot, ha rossz íze van.

Mit mond az orvos, hogy hány-szor vegyen be az orvosságból?

Azt mondja, hogy minden négy órában vegyek be az orvosságból.

Mit gondol, mi történik, ha nem szed orvosságot?

Ha nem szedek orvosságot, nem gyógyulok meg.

Drága az orvosság?

Az orvosság nagyon drága.

Sokszor volt már beteg?

Nem voltam nagyon sokszor beteg.

Mikor volt legutóbb beteg?

A múlt hónapban voltam beteg.

Sokáig volt beteg?

Sajnos egy hétig beteg voltam és sok drága orvosságot kellett szednem.

Operálták már?

Még nem operáltak.

Fél az operációtól?

Nem félek az operációtól.

Senki se fél az operációtól?

Ezt nem tudom. De azt hiszem, sokan mindentől és mindig félnek.

EGYÉNI FELSZEREELÉS

